

EGYETÉRTÉS

Díjvető árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes számú helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Kétyös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 708. Kiadóhivatal 706.

Bécsben.

Budapest, április 17.

Holnap a magyar miniszterek alkalmassint Bécsbe mennek, hogy ott osztrák miniszterekkel a bankról tárgyaljanak. Nemcsak lingó-lengő metafora, hanem sok materiális valóság is van abban, hogy amikor a nyugoti pályaudvar kormos falai közül kikigyózik holnap a magyar miniszterek gözöse, az egész magyar nemzet gondolata oda fog szegődni a vágató kocsikra. És a bennük utazó államférfiaknak érezniük kell ezt; tudniuk kell azt, hogy a nemzeti gondolat csak addig marad velük, míg a nemzetet képviselik. A nemzet pedig azt mondja körülbelül ma minisztereinek, amit a spártai anya mondott harciba induló fiának: vagy ezzel, vagy ezen. Vagy a magyar nemzet egységes követelése diadalmaskodik, vagy — s itt némi eltérés van a spártai anya fölfogásától — újabb harcot hoznak haza. olyan harcot, amely a teljes kivivott győzelemig el nem alszik.

Mi ma a nemzet egységes fölfogása a bankügyre vonatkozólag? Kétségtelenül, vitát vagy akárcsak pissenést nem tűrő módon megállapítható, hogy a függetlenségi párt az önálló nemzeti bankot kívánja és hogy ezért a legnagyobb harcra, a legnagyobb

áldozatokra kész mindenki. Ha az osztrákok néhány magyar publiczista különvéleményét úgy akarják föltüntetni, mint a hadbaszálló seregben észlelhető bomlást, kedvtelésüket nem kell megzavarni. Mi itt tisztában vagyunk azzal, hogy ma a függetlenségi pártnak az önálló bankra vonatkozó programmpontja az ország programmpontja. Ehez szívesen és feltétlenül ragaszkodik és legföljebb a formában hajlítható, amennyiben a kartelbankot vagy az állambankot is akceptálja, csak azért, hogy a mostani politikai alakulást végképen össze ne morzsolja.

De a mostani állapot föntartása — mint ahogy Ausztriában kívánják — vagyis az Osztrák-Magyar Bank provizóriumának meghosszabbítása akár tíz évre, akár ötre: lehetetlen és ennek a gondolatnak még csak a fölvetése is szinte a józan észbe ütközik. Érthetetlen, hogy egyáltalában hogyan kerülhetett szóba ez az eshetőség? Hogy tételhezti föl valaki a függetlenségi pártól ma, hogy eltűri a bankszabadalomnak bármilyen kurta időre való meghosszabbítását! Nem szólva arról, hogy már csak az erre vonatkozó kísérlet is egyet jelentene a mostani függetlenségi párt pusztulásával — de hogy képzelhető el, hogy a 48-as párt az elvmeztagság lejtőjén ilyen mélyre sü-

lyedjen? Rómában nem csináltak törvényt az apagyilkosságra, mert nem tudták fölfogni, hogy valaki az édesapját megölhesse; hát Magyarországon sem szabadna szóba hozni a közös bank meghosszabbításának kérdését, mert nem lehet elgondolni, hogy a függetlenségi párt erre vállalkozhassék.

A nemzetnek ezzel a megingathatatlan vélekedésével indulnak Bécsbe a miniszterek és ez a körülmény alkalmassá simítja számukra a küzdelem porondját. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a magyar álláspontnak el nem fogadása egyet jelent egy nagy, késhegyig menő, irgalmat nem ismerő harc megindításával. A magyar országgyűlésen nem lehet többé szó munkáról, ha az osztrákoknak az a vakmerő álláspontja kerülne fölszínre, hogy Magyarország gazdasági fölszabadulása minden eszközzel megakadályozandó s így megakadályozandó a cél felé irányuló első lépés is, az önálló bank.

Gondolják meg jól illetékes helyen, mit jelent éppen most újat huzni a magyar nemzettel. Az imént lezajlott Balkán-bonyodalom megmutatta Ausztriának és egész Európának, hogyan esik a mérleg serpenyőjébe az egységes Magyarország szava. Erőltessék csak meg fantáziájukat és gondolják el, hogy a Balkánon, vagy egyáltalában a mon-

Lilyke ajándéka.

Írta: Hevesi József.

(Utánnovás tisz.)

Monte-Carlóban mindig igen sok bámulója és csodálója van Braun freres ékszerészek kirakatának. Meseországban, tündérvilágokban szikráznak csak ilyen kéklángu drágakövek. Amit a föld manóitól emberi kéz elrabol és emberi elme művészi keretbe foglal, az mind itt csillog-villog, ragyog, kápráztat, vakít, szikrázik és lángol. Grönlandi beryll és egyiptomi smaragd, braziliai topáz és arendali epidot, türkisz és lapis lazuli, turmalin és rubint. No meg aztán borsónyi gyöngyök, gyémánt, briliáns annyi, hogy még a leggazdagabb indiai maharadszában is irigységet keltenének.

Csak természetesen tehát, hogy a lélek kapzsi vágyai kigyuladnak e ragyogó kirakat előtt, melyben annyi tömörked kincs van felhalmozva és ahol minden egyes drágakő a francia ötvösművészet csodálatos izlésében érvényesül.

Husvét előtt két fiatalember találkozott az ékszerészbolt kirakata előtt. Ismerősök voltak. Földiek voltak. Magyarok voltak.

— Nos, választottál már valamit? — kérdezte az, aki későbben érkezett. Vass István.

Kissé kelletlenül válaszolt a másik:

— Hát... hát... én tulajdonképpen csak... azaz, hogy...

Látszott a beszédjén, hogy nem szívesen nyilatkozik meg.

De Vass István most egyenesen neki- ment.

— Nézzd csak, Endre, látom, hogy te buzakodol tőlem, látom, hogy bizalmatlan vagy hozzám, hogy kelletlenül beszélsz velem. Az okát is tudom, hogy miért?...

— De kérlek, kérlek, — szolt erre Endre, — én igazán...

— Csak hagyjuk, csak hagyjuk!... Ne tagadj semmit. Én feltettem magamban, hogy a legelső alkalmat fölhasználom és tisztázom a mi helyzetünket.

— Biztosítalak... — akadékoskodott Endre, — hogy...

— Ne biztosíts semmiről. Legföljebb csak arról, hogy hitelt adsz a szavaimnak. Te egy idő óta nagyon tartozkodó vagy velem szemben. Te a régi, a bizalmas jó barát. Kedves fiatalkori cimborám és büszges iskolatársam. Vetélytársat látsz bennem.

Endre megint közbevágott:

— Már hogy képzelsz ilyent?...

— Igenis, vetélytársat látsz bennem, mert Lily és szülei engem is szívesen látnak a házuknál. Aztán meg a véletlen is kedvez a látszatnak. Párisból ide jöttem Monte-Carlóba, ahol Lilyék is tartózkodnak. Te tehát méltán gyanusíthatasz azzal, hogy én annak a leánynak a kedvéért jöttem ide, a Lily kedvéért, akinek te udvarolsz...

— Ismétlem neked, kedves barátom, hogy én éppenséggel nem gondoltam erre.

— Hiába tagadod és hiába leplezed. Pár nap óta, hogy itt együtt vagyunk, nagyon barátságosan, hideg és mogorva vagy hozzám. Nem a régi, kedves, jó barát többé. Látszik, hogy a hetvenhetedik pokolba kívánsz innen. Nos hát, régi, jó barátságunkra hivatkozva, a legkomolyabban jelentem ki neked, hogy az én részemről a te Lilydet semmi ve-

szély nem fenyegeti és hogy magam volnék legboldogabb, ha téged már mint völegényét üdvözölhetnék.

— Köszönöm, — szolt Endre, — nagyon köszönöm. De... tudod...

Nem folytatta tovább. Látszott, hogy a kétkezdés még ott lapang a lelkében és nem igen mer bizalmaskodni a régi baráttal, aki nagyon sűrűn settenkedik az ő Lilyje körül.

— Hát csak válaszszál ki valamit Lily részére. Én nem háborgatlak tovább.

Endre mégsem akart olyan nagyon ridegnek mutatkozni, kissé nyájasabban szolt most Vass Istvánhoz:

— Azt hiszem már választottam is. Ezt a kis zöldes-kék tojást, azt hiszem aquamorból való. De a rubinok rajta gyönyörűek. Tetszik neked?

— Hogyne! Nagyon izléses. Azt hiszem, Lilynek is tetszeni fog és bizonyos, hogy nagy örömet szerzesz neki. Értékes dolog.

— Mindjárt megtudom.

Hát csak menj be és tudd meg. Természetesen, ha bárminemű tekintetben szolgálhatodra lehetek...

— Hogy érted?

— Nos hát, tudom, hogy te már régebb idő óta vagy itt Montiban... és ha talán a bank...

— Dehogy! Alig játszottam! Az igaz, hogy valahányszor benn voltam, mindig vesztettem.

— Remélem, hogy nem sokat. Ha azonban mégis úgy fordulna... hát én igen szívesen állok rendelkezésedre.

— Nagyon köszönöm.

Kezet szorítottak és elváltak.

Endre belépett az ékszerészboltba. Vass pedig a kaszinó felé tartott.

archia külpolitikai relációiban újabb mozgolódás támadna — ami éppenséggel nem lehetetlen. És fűzzék hozzá azt, hogy a királyt és politikáját támogató Magyarország helyett egy elkeseredett, duzzogó, ujjongzó, pénzt megtagadó Magyarországot találnak itt, ahol nem egy nagyszabású mozgósítást, de még csak egy főispáni beiktatást sem lehet végrehajtani. Elmékedjenek csak minderről és próbálják meg a konkluziólevonást: érdemes-e éppen most Magyarországot legegységesebben megakadályozni?

A függetlenségi párt és az ország helyzete végtelenül kényelmes; ha argumentumai, törvényekben gyökerező argumentumai nem hatnának, hozzá kell nyulnia ismét utolsó kártyájához és meg kell bénítani minden erőforrást, amely az önálló bank megvalósítását gátló politikához vezet. A miniszterek bátorsággal elmondhatják Bécsben, hogy vagy az önálló bankkal jönnek haza a kezükben, vagy taplóval.

Budapest, április 16.

A bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán, ma több minisztériumban járt és délben fölkereste Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert is. Báró Rauch Pál horvát bán ma délután 5 órakor Budapestre Bécsbe utazott, ahol két-három napot szándékozik eltölteni. Bécsből a bán ismét Budapestre tér vissza.

A román kereskedelmi szerződés. A Bécsben szerdán megtartott közös miniszteri értekezlet határozatának értelmében, a monarchia képviselői folytatják Romániával a kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalást. E végett Magyarország részéről a kereskedelmi minisztérium képviselőjében Lers Vilmos miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium részéről Róth Loránd miniszteri osztálytanácsos ma délután a gyorsvonattal Bukarestbe utaznak. Az osztrák kormány megbízottai Riedl

kereskedelmiügyi minisztériumi osztályfő vezetőjével ma este a keleti expresszvonattal utaztak el Bécsből Bukarestbe, ahol holnap délután kezdik meg a tanácskozást. Ezuttal alkalmasint be is fejezik és megkötik a szerződést.

A miniszterek bécsi utja.

— Az utolsó minisztertanács. —

A függetlenségi párt hangulata.

— Popovics államtitkár — bankkormányzó. —

Budapest, április 17.

Hétfő és kedd lesz a két döntő nap a válság elintézésében. Akkor lesz Bécsben tárgyalás a magyar és az osztrák kormány közt a bankkérdésben. Ez az első közvetlen tárgyalás azért elhatározó jelentőségű a helyzet további alakulására, mert a magyar kormány már most teljes világossággal akarja tisztázni a két kormány elvi álláspontját. Így már előreláthatólag kedden kimondják, hogy a kartelbank kérdésében létrejöhet-e a megegyezés a két állam kormányai közt, vagy sem. Ugy hírlett, hogy az osztrák miniszterek gyengélkedése miatt talán néhány napi halasztást szenved a banktárgyalások megkezdése. Ma azonban az az értesítés jött Bécsből, hogy a banktárgyalások hétfőn megtarthatók lesznek, ennek következtében a magyar miniszterek már holnap délután Bécsbe utaznak.

A bécsi utazás előtt, holnap délelőtt, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter lakásán a kormány tagjai még egy utolsó minisztertanácsot tartanak, amelyen véglegesen megállapítják a bécsi banktárgyalásokon követendő maguktartását. Kossuth Ferencz különben ma a függetlenségi párt több vezető tagját fogadta, akikkel szintén a banktárgyalásokról beszélgetett. A függetlenségi politikusok ma örömmel beszéltek arról, hogy Kossuth Ferencz párvezér föltétlenül azokkal van, akik a nemzeti bankért küzdenek. Kossuth Ferencz és Jusch Gyula bankpolitikája — mondják —

teljesen fedi egymást és az utóbbi időben Apponyi is csatlakozott az ő álláspontjukhoz.

A miniszterek bécsi utjával kapcsolatban azt híresztelték, hogy a függetlenségi képviselők nagyobb számmal akartak ez alkalommal Bécsbe utazni. Erről a képviselők soraiban szó sem volt. Különben Kossuth sen. óhajtáná, hogy a képviselők valami nagyobb számmal menjenek fel ezuttal Bécsbe. Ő azt óhajtja, hogy minél zavartalanabbul folyjanak le a mostani bécsi nagyfontosságú tárgyalások. A függetlenségi pártkörben ellenben állandóan nagy számmal vannak jelen a képviselők és a hétfői napra még nagyobb számmal jönnek fel, mert az érdeklődés a banktárgyalások iránt rendkívül nagy. Így ma este a Holló Lajos körül csoportosult képviselők azzal a híreszteléssel is foglalkoztak, amely a válság megoldását gróf Andrássy Gyulával hozza összekötésbe. E szerint a híresztelés szerint, amikor a bécsi banktárgyalások eredménytelen befejezése után a kormány beadja lemondását és Kossuth előterjesztette kibontakozási programját, a király ki fogja jelenteni, hogy ragaszkodik a közös bank főtartásához és csak olyan kormányt fogad el, amely ezen az alapon áll. Kossuth, Apponyi és esetleg Wekerle ennek következtében vissza fognak vonulni a politikától, míg gróf Andrássy Gyula kormányt alakít az általános választói jog programjával. A függetlenségi párt pedig ellenzékbe megy és az új választásokon ismét Kossuth és Apponyi fogják vezetni a pártot. A képviselőkre ez a híresztelés nem tett semmi hatást s ennek dacára már most egész határozottan állást foglaltak mindenféle kompromisszum, vagy provizórium ellen s nem fogadják el azt az érvelést sem, hogy — mintén a paktum értelmében a gazdasági kérdések közös egyetértéssel intézendők el, vagy pedig főtartandó a status quo — a közös bankot fönnt kell tartani, mert ebből az okoskodásból az következne, hogy az önálló jegybankot csak akkor lehetne fölláttatni, amikor Ausztria azt megengedi. Ez az eset azon-

II.

Ez a találkozás Nagyszombatban történt, a déli órákban.

Vass István, amint a kaszinó irányában haladt, egyre csak Endrére gondolt. Szerette ezt a fiút, akihez kedves gyermekkori emlékek fűzték és nagyon fájt neki, hogy bizalmatlanságát nem tudta eloszlatni.

Mert érezte jól, hogy Endre lelkében ott lappang a sötét féltékenység, amit bizony pusztá kijelentésekkel nem lehet onnan elkergetni. Neki tennie kell valamit, amivel barátja bizalmatlanságát eloszlassa. Arra gondolt, hogy számúzi magát Lily és családja köréből. De ezzel nem érte célját. Csak okot szolgáltatna mindenféle mendemondára és ha megtudnák, hogy Endre miatt maradt el a családtól, éppen az ellenkező hatást érné el. Endrére vetne ezzel kedvezőtlen világot.

Ilyen gondolatokkal foglalkozva ödöngött egy ideig a tengerparton, míglen be nem vetődött a kaszinóba. Nem igen játszott. Nem izgatta a pénz. De szeretett a játékterekben barangolni. Sok érdekes tapasztalatot gyűjtött itt az emberi gyarandóságokról, szenvedélyekről, gyöngeségről.

Hát, amint az egyik asztalhoz lép, melyen a trente-et-quarante-játék folyt, nem csekély meglepetésére az ő Endre barátját pillantotta meg, aki egy éppen megüresedett székre telepedett le.

Vass István úgy foglalt állást az asztal körülállók között, hogy Endre őt észre ne vegye. És amit ritkán szokott megeselekedni: ő is játszani kezdett.

Egyre figyelemmel kísérte azonban Endre játékát, tételeinek nagyságát.

Endre pedig vesztett, egyre csak vesztett...

Vass István szombaton délután még ott látta Braun freres kirakatában azt az aquamarin-tojást, melyet Endre kiválasztott.

Vasárnap délelőtt újból fölkereste az ékszerészkirakatot, — a szép ékszer még mindig ott volt.

Most már aztán tisztában volt a helyzettel.

Endre, bizonyos, hogy elveszítette minden pénzét és nem tudja az ékszert megvásárolni. Nem habozott sokáig. Ime itt a pillanat, mikor tényekkel bebizonyíthatja, hogy igaz barátja Endrének és hogy ennek semmi oka sincs a féltékenykedésre.

Belépett az ékszerészboltba, megvette az aquamarina ékszert és Endre nevét írva egy kártonlapra, elküldte Lily címére: „Boldog ünnepeket kíván — Endre.”

Husvét vasárnapjának délutánján a Café de Paris előtt akadt rá Endre Vass Istvánra.

A fiu nagyon meg volt hatva és rémséges zavar volt az arcán.

— Köszönöm, — hebegé és melegen ránta meg Vass István kezét.

Ez úgy tett, mintha nem értené:

— Mit köszöngetsz?

— Csak ne tagadd. Azt az ékszert te küldtetted Lilykének az én nevemben. Igazán szép tett volt tőled. Most már tudom, hogy nincs mit tartanom tőled.

— Hála istennek, hogy végre meg vagy győzve.

— Tökéletesen. Ami pedig annak az ékszernek az árát illeti, már sürgönyöztem haza pénzéért...

— Annak az ékszernek az árát a te pén-

zéből fizetem ki, — szólt nevetve Vass István.

— Az én pénzemből?... — kérdezte Endre csodálkozva. — Igazán nem értelek.

— Mindjárt megértesz. Szombaton ugyanannál az asztalnál foglaltam helyet, melynél te játszottál... Én nem szoktam ugyan játszani, — de mikor megpillantottalak, elhatároztam, hogy biztosítom a pénzedet.

— De hogyan?

— Nagyon egyszerű módon. Én mindig az ellenkezőjét játszottam annak, amit te játszottál. Ha te rougera raktál, én ugyanolyan tétet koczkaztattam a noírra. Ha couleurre játsztál, én az inverst raktam meg. Így aztán, amit te vesztettél, azt én nyertem. Sőt, hogy a koczkaztatás minél kisebb legyen, még a re-fait ellen is assurance-szal védekeztem. A bank tehát nem tett el semmit a te pénzedből. Mind én nyertem a te aranyaidat.

— De bátha én nyertem volna? — kérdezi Endre csodálkozva.

Vass István azonban a szemé közé nevetett:

— Vajjon nyertél te életedben csak egyetlen egy Louist is?

Mind a ketten nevettek.

Vass István aztán folytatta:

— Láttalak pénz nélkül távozni az asztaltól és láttam két napon át, hogy a kis ékszer még mindig ott van a Braun freres kirakatában. Megvettem tehát a te pénzedért és elküldtem az illetékes helyre a te nevedben. Remélem, szívesen fogadták.

Endre pirulva mondta:

— Lilykétől egy csókot kaptam érte. Az első csókot... És ezt neked köszönhetem. És erősen megszorította barátja kezét.

ban, tekintve az osztrák kapzsiságot, sohasem következnek be s így nekünk sohasem lehetne önálló jegybankunk. Gróf Apponyi Albert, aki ma Bécsbe érkezett és a Sacher-fogadóban szállt meg, fogadta a „Zeit“ egyik munkatársát s a következőket mondta:

— Ezuttal sem a banktárgyalással, sem egyéb politikai kérdéssel nincs összefüggésben bécsi látogatásom. Kizárólag azért jöttem, hogy jelen legyek Mihailovics Odön operájának premierjén s holnap már ismét vizsautazom Eberhardra, ahol a húsvéti ünnepeket töltöttem. Tíz napja nem voltam Budapesten, tehát semmiféle tanácskozásban részt nem vettem. Az az egy bizonyos, hogy a függetlenségi párt vezérével, Kossuth Ferenczel minden politikai kérdésben s így természetesen a bankkérdésben is teljesen egyetértek, minden ellenkező híresztelés alapatlan. A jövő héten kezdődő banktárgyalásokban én is részt fogok venni s e célból vissza fogok térni Bécsbe.

Már ma délután Bécsbe érkezett Szeberényi József államtitkár és Széll Kálmán is, akik a banktárgyalások ideje alatt Bécsben maradnak.

A helyzet krónikájához tartozik a bécsi „Vaterland“-nak az a híre is, hogy a közös hadügyminiszterium a magyar kormányfővel tárgyalásokat folytat a zászló- és jelvénykérdés megoldása iránt és hogy Schönauich már lemondott a kétfejű sas alkalmazásáról. Ez a hír az Andrássy-féle kombinációval látszik összefüggésben lenni, mert ennek az alapja a katonai kérdések megoldása.

Meg kell még említeni azt a már többször fölmerült hírt is, amely most ismét előtérbe nyomult, hogy a néppártban legközelebb szakadás fog beállni. Rakovszky István és még tízenkét néppárti képviselő e hír szerint kilépnek a néppártból és a függetlenségi pártba csatlakoznak, míg Molnár János és Gieswein Sándor vezetésével új párt alakulna, mely a keresztény-szociálista párt nevét venné fel.

Wekerle Sándor miniszterelnök csütörtöki audienciáján — amint azt megirtuk — megtörtént a döntés Popovics Sándor pénzügyi államtitkárnak az Osztrák-Magyar Bank kormányzójává való kinevezése tárgyában is. A kinevezés a hivatalos lap legközelebbi számában kerül nyilvánosságra. A király hétfőn délelőtt az általános kihallgatások előtt külön kihallgatáson fogadja Popovics Sándort, az új bankkormányzót, aki ez alkalommal teszi le a fogadalmat a király kezébe. Popovics a második magyar ember, aki a bank élére kerül. Az első volt Kautz Gyula, aki 1890-től 1900-ig volt a bank kormányzója, azután Bilinsky következett, aki 1909-ig állt a bank élén s az ő utódja Popovics Sándor.

Popovics Sándor neve fogalom a magyar közéletben. A tudás, a munkabírás, a puritán megbízhatóság és szeretetreméltóság megtestesülése. A pénzügyi adminisztráció rengetegében olyan járatos, mint senki más; és emellett nemcsak adminisztrált, hanem eszméket termelt s ezért tekintélye kiáradt a hivatala falai közül s a pénzügyi, közgazdasági és politikai életnek széles mezőjén általános és teljes elismerést talált. Azok alatt az évtizedek alatt, amelyeket a pénzügyminisztériumban — gyors emelkedéssel — eltöltött, alig volt fontosabb munka, amelyben jelentékeny része, kevés olyan, amelyben irányító, avagy vezető szerepe lett volna. Alig néhány éve, hogy részt vesz a politikában, mint képviselő és politikai államtitkár; de ezalatt az idő alatt páratlan népszerűséget szerzett. Ezekkel a kiváló tulajdonságokkal és képességekkel fölfegyverkezve megy át új hivatalába, amely éppen hivatalba lépése napján lesz rendkívül jelentőségteljes

tanácskozássok tárgya. Ezekben a tárgyalásokon már ő is részt vesz s mindenki örömmel üdvözölné őt az önálló magyar jegybank élén.

Popovics Sándor kinevezéséről a hivatalos lap holnapi száma a következő legfelsőbb kéziratokat fogja közzétenni:

A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére dr. Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkárt ezen állásától saját kérelmére felmentem. Kelt Bécsben, 1909. évi április hó 15-én. Ferenc József s. k. Wekerle Sándor s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére dr. Popovics Sándor belső titkos tanácsos, pénzügyminisztériumi államtitkárnak ez állásától való felmentése alkalmából hü, buzgó és sikereiben hazágot szolgálatai újabb elismerésül I. osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1909. évi április hó 16-án. Ferenc József s. k. Gróf Zichy Aladár s. k.

A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnökömnek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével egyetértőleg tett előterjesztésére dr. Popovics Sándor belső titkos tanácsos, magyar pénzügyminiszteri államtitkárt az Osztrák-Magyar Bank kormányzójává az alapszabályszerű időtartamra kinevezem. Kelt Bécsben, 1909. évi április hó 15-én. Ferenc József s. k. Wekerle Sándor s. k. Lovag Bilinsky Leó s. k.

Politikai hangulatok.

Késő bánat. Körülbelül késő már afelett merengeni, hogy a magyar politikai pártok nem tudnak kellő egyetértéssel és összetartással helytállani, amikor az osztrákokkal a bankdologban tárgyalni kell. Hisz a tárgyalások már kezdődnek és megtörtént dolgokat visszaigazítani nem lehet. Amióta a bankügy felmerült semmi sem maradt titokban. Minálunk napról-napra nyilvánosságra jutottak a különböző vélemények, melyeket politikusok és államférfiak hangoztattak s ezek a vélemények csak addig voltak megegyezők, amíg fel nem fedezték, hogy a különbözőzetből értékeket lehet összehordani. Mi lett volna, hogy ha széthuzás nélkül és ellentétek nélkül oldják vala meg, avagy kerülik meg a bankkérdést. Mi lett volna, hogyha a koalíció épp úgy megállapodik a bankkérdés dolgában a paktumon kívül, mint ahogy megállapodás történt a kiegyezési kérdésekben a paktum keretében. Ha fontos és lényeges a bank az ország részére, annak kellett lennie nemcsak a kormány szemében, hanem a pártok előtt is. Lehet-e azzal mentegőzni, hogy nem sejtették előre, mivé növekszik ez a bankügy? Amikor a bankbizottsági tárgyalásokat megelőzőleg már titkos konventikulmok voltak és fiókpártgyűléseket tartottak. Amikor a vezetőség ellen állást foglaltak és részint ijesztés céljából, részint a toborzás biztosítására híresztelték, hogy aláírások vannak az önálló bank követelésére, akkor igazán észre lehetett volna venni, hogy az egységes álláspont veszélyeztetve van.

Most aztán tarde post festum cantare. Hogy Ausztria látja a mi széthuzó pártjaink gyengeségét. Persze, hogy látja. De nem tegnap óta, hanem már rég ideje. Hisz az osztrákok politikája ettől a gyengeségtől erősödik. Az osztrák pártok és nemzetiségek mindig fegyverszünetet kötnek valahányszor a magyarság gyengeségét kell kihasználni s nincs az az égető belső kérdés, amelyik meg ne enyhülne, ha mi ellenünk kell szervezkedniük. Az osztrák sajtó különös nagy gondot fordít amaz információikra, amelyek a mi pártjaink belső életének ismertetésére vonat-

koznak. A bécsi lapok szívesen fogadják a magyar képviselők cikkeiket, mert ezek őket rendszeresen tájékoztatják és idejekorán figyelmeztetik a megtámadható pontokra. Ott helyet találnak a belső villongások kulisszatitkai épp úgy, mint a rosszakaratu kimutatások az ország gazdasági és pénzügyi helyzetéről. Ezenkívül az osztrák politikusok jobbra sokkal tanulékonyabbak, mint a magyarok. Ausztria közvéleménye szervezettebb, ha a maga dolgáól van szó, mint a miánk. Ott teljes és tökéletes összeköttetés van a gazdasági és politikai élet ama tényezői között, amelyek a közérdek szolgálására hivatottak. Ausztriában inkább tudják, hogy ami a köznek érdeke, az fontosabb a magánosok érdekeinél s ezt az utóbbit alárendelik az előbbinek. Miképen képzelik most minálunk, hogy az így tájékozott és szervezett Ausztriával szemben most mutassuk meg az erőnket! Talán egy félhivatalos kommunikét fognak közzétenni, mely konstatálni fogja, hogy a széthuzás és egyenetlenség minden alapot nélkülöz és ugyanakkor a bécsi lapok közlik, hogy a kormány háta mögött felhívásokat küldenek szét az országban szerteszét mulatózó képviselőkhöz, megnyerni őket oly akcióhoz, amelyre nézve a kormány még semmiféle megállapodást nem létesített az őt támogató pártokkal. És amikor napirenden van, hogy egyik csoport meggyanusítja a másikat s a gyanúsítások ellen a védekezések olyanok, mintha a hűtlenség beigazolása lenne tulajdonképpen a dícsőséges cél, akkor arról beszélni, hogy egy nap alatt az összes pártokat egy táborba lehet terelni, körülbelül olyanfajta optimizmus, mint hogy ha egy nap alatt fel akarnák találni a kormányozható léghajót, vagy egy nap alatt az összes analfabétákat meg tudnák tanítani írni, olvasni és ezenfelül a bankkérdést alaposan érteni.

Valóban a koalíciós multságoknak az ideje letelt. De nagy tévedés azt hinni, hogy az ország a bankkérdést nem méltányolja. Ellenben az ország azokat a machinációkat nem méltányolja, melyeket a bankkérdés ürügye alatt csinálnak és viszont igen jól tudja, hogy — politikusok csak a furfanghoz értenek, de nem a bankhoz.

A nevezetes pedig az, hogy a furfangot sem Ausztria ellen alkalmaztuk, hanem egymás ellen és ezért is késő azzal ijesztetni Ausztriát, hogy most majd együtt leszünk.

Ki a hibás? Avagy kik a hibásak? Egyszerre kiderül, hogy senki. Nincs gazdája ama gépezetnek, mely összeroncsolta a koalíció tagjait. Mint a hogy elvágta a kocsit, ha utja közben szerencsétlenséget okozott. Az igen gazdag ur még megteszi, hogy az elgázolt szegénynek pénzt ad fájdalomdíj gyanánt. (Igy képzelik Bécsben a leszerelésekért juttatott előnyöket, sőt olykor az udvari ebédet is.) De a többi szalad és elbujik. Menekül a gyujtogató is, amikor lángban áll a ház. Aki átvágja a gátat, hogy az áradat ellepje a vidéket, az sem marad a pusztulás helyén. És ilyenkor sohasem akad gazdája a sok bajnak. Mindenki ott van, akit a szerencsétlenség ér, de egy sínes, aki okozta. És ugyanugy mondják, hogy nem oka senki. Nem lehet megtalálni az okozót. Legtöbbször a véletlenre, az előre nem látott körülményekre sózzák.

Hát senki sem oka annak, hogy az ország a mostani helyzetbe került és hogy közbevetett kérdés miatt kormányválság és pártváltság keletkezik. Mi ugyan egynehányszor egymásután napról-napra részletesen kimutat-

tuk, leirtuk és megmagyaráztuk, hogy a koalíció megalakulása óta mi történt az egyes pártokban. Leirtuk a függetlenségi pártban keletkezett ellentéteket, különböző kérdéseknél indított mozgalmakat, volt alkalmunk megmagyarázni a néppártnak a koalícióban való káros szereplését, a pártok egymás iránt keletkezett féltékenykedését, a bizalmatlanságot és mindezek között az ország elkedvetlenedését. Épp úgy, mint a pártvezéreket és a minisztereket.

Ezekhez az ismertetésekhez se hozzátenni valónk nincs, se elvenni belőlük semmit nincs okunk, hisz minden egyes állítást tények igazoltak. Ha valakinek eszébe jutna megírni a koalíció három esztendejének a történetét, elég elővennie a hírlapokat és kiírni belőlük kezdettől fogva a szereplők neveit és melléjük az eseményeket, a létesített intézményeket, a parlamenti tárgyalások anyagának megjelölésével együtt.

Akkor aztán az olvasó dokumentumok alapján győződhetné meg róla, hogy a történetek folytán más helyzet nem keletkezhetett, mint a teljes khaosz.

Budapest, április 17.

A magyarországi szászok a szabadságharcban. Vészi József, a kitünő publicista, aki jelenleg Berlinben él, rendkívül érdekes cikket írt a „Zukunft” legújabb számába. Ebben a cikkben Vészi válaszol arra a cikkre, amely a Zukunft legutóbbi számában Jentsch német író tollából jelent meg és amely a szászok szerepéről beszél az 1848—49-iki szabadságharcban. Jentsch ebben a cikkben elítélően szól a magyarok magyarosító törekvéseiről, a magyarságról ellenszenvvel nyilatkozik és megdicséri a szászokat, amiért a negyvenéves zivataros időkben hűvek maradtak a császárhoz.

Vészi nyílt levélben válaszol Jentschnek és helyesbíti azokat az adatokat, amelyeket egyrészt a szászokról, másrészt a magyarokról fülhözött. Kimutatja, hogy a világi fegyverletétel után Ausztria épp úgy bánt a szászokkal is, mint a magyarsággal. A szászok különállására való törekvései is áldozatul estek az osztrák kormány központosító politikájának; azok a vezető egyéniségek pedig, akik a szabadságharc alatt kitartottak Ausztria mellett, azok éppen semmiféle jutalomban sem részesültek; sőt azok, akik kifejezést is adtak a csalódásuknak, megrovásban részesültek az osztrák kormány részéről. A föderaliztikus törekvések éppen Ausztria ellenzésén és centralizáló politikáján törtek meg. Ezután meleg szavakkal védi meg a magyarságot és kulturáját és utasítja vissza Jentsch vádjait.

Ez a lelkes, meleg, mindig komoly és mindig adatokkal bizonyító cikk annyival inkább használ nekünk magyaroknak, mert a legelőkelőbb német folyóiratban jelent meg.

Az annexió elismerése. Mint a Budapesti Tudósító Bécsből jelenti, a legközelebbi időre várható az eddig még meg nem érkezett válasznak átadása, amelyeket a hatalmak a közös külügyminisztériumunk részéről a berlini szerződés Bosznia és Hercegovinára vonatkozó 25. cikkelyének törlesztése névze legutóbb tett közlésére küldenek. A válaszjegyzékek átnyújtását, amelyek a létrejött megállapodás szerint Bosznia és Hercegovina annexióját elismerik, csak véletlen külső körülmények késleltették. Ugyancsak a legközelebbi időben érkezik meg a hatalmak válasza arra a közlésre, amelyvel külügyi hivatalunk a berlini szerződés Monténegróra vonatkozó 29. cikkelyre némi határozmányainak törlesztéséhez való hozzájárulását tudatta.

Megtámadott mandátum. A VIII. bírálóbizottság e hónap 26. napján, délelőtt fél 11 órakor a képviselőház II. számú termében ülést tart, melynek tárgya Szigescu József képviselő válasza elleni panasz ügyében előadóválasztás és érdemleges tárgyalás határidejének megállapítása.

A pozsonyi mandátum. Pozsonyból jelenti, hogy dr. Popovics Sándor bankkormányzóvá leendő kinevezésének publikálása után a pozsonyi II. vá-

lasztókerület mandátumát Bartal György közjegyzőnek, az itteni függetlenségi kör elnökének ajánlják fel.

Küldöttség Szerényinél. Hédervári Lehel orsz. képviselő vezetésével Dunakesz község küldöttsége tisztelgett Szerényi József államtitkárnál. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy a Göd és Dunakesz közötti, mindjobban népesedő telep számára vasúti megállóhely létesítését engedélyezze. Szerényi József államtitkár válaszában kijelentette, hogy kérelmüket, amelyet méltányosnak tart, figyelembe fogja venni és a későbbi lehetőség szerint való teljesítésére tesz előterjesztést Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek.

A román felekezeti iskolák beszüntetése. Pap I. János aradi román püspök hívta össze az aradi görög-keleti román egyházmegye zsinatát. Mint Aradról jelentik, az egyházmegye vezető köreiben most egy érdekes tervet készítenek elő, melyet a zsinat elé óhajtanak terjeszteni. A terv az, hogy az egyházmegye szüntesse be a hatáskörében levő felekezeti iskolákat s azok összes terheit és jogaikat adják át az államnak. Szerintük ugyanis az új népiskolai törvény a felekezeti iskolákat teljesen alárendelte a kormánynak, a magyar nyelv tanítását olyan mértékben kívánja a kormány, hogy a román tanítók a nemzetiségi tárgyak oktatását elhanyagolják s amellet a román tanítókat a kormány még fegyelmeleg is zaklatja. A román vezetők ezért akarják a nemzetiségi iskolák beszüntetését. A tervet a zsinati képviselők köreiben erősen tárgyalják.

A török forradalom.

— Rémület Konstantinápolyban. —

Budapest, április 17.

A mai táviratok megerősítik, hogy az ifju-törökök lázasan készülnek megboszulni a reakziós párt konstantinápolyi orvtámadását. A szaloniki-i harmadik hadtest tizenhat zászlóalja már Csataldsáig nyomultak előre, úgy, hogy most alig harmincz kilométernyire állnak Konstantinápoly kapuitól. A juliusi forradalom hősei, Enver bey és Niasi bey órnagyok fáradhatatlanul működnek már a harmadik hadtest területén, hogy mentől több csapat vehessen részt a konstantinápolyi előnyomulásban. A további fejleményekre természetesen az lesz a döntő, hogy a két fél közül, melyik az erősebb. Jelenleg úgy látszik, az ifju-törökök vannak számbeli előnyben és ha csapataik nem hagyják őket cserben, akkor több, mint bizonyos, hogy a győzelem ismét az ő zászlójukhoz szegődik. A kormány ugyan intézkedéseket tett, hogy Kis-Ázsiából mentől nagyobb csapattesteket vonjon össze Konstantinápolyban, de ha sikerül is a reakziós pártnak számbeli tulsúlyba jutni, az ifju-törököknek megvan az előnyük, hogy csapataikat kiváló képzettségű tisztek vezénylik, míg a konstantinápolyi hadtest ugyszólván tisztek nélkül áll és soraiban rendbontó fegyelmezetlenség uralkodik.

Konstantinápolyból érkező hírek megnyugtatónak igyekeznek feltüntetni a helyzetet s tudni vélik, hogy úgy a szaloniki-i, mint a drinápolyi hadtest csapatai visszatértek állomáshelyükre, amikor a kormánytól azt az értesítést kapták, hogy az alkotmányt nem fenyegeti veszély. Sőt egyes hírek szerint a drinápolyi hadtest elpártolt az ujtörököktől és a legénység tisztjeit elkergette. Mind e híreket azonban megczafolják a Szalonikiból és Drinápolyból érkező táviratok, melyek megerősítik, hogy a komité csapatai már gyülekeznek Csataldsánál.

Igen fontos és messze kiható hatása van annak a megegyezésnek, melyet az ifju-török komité kötött a macedóniai nemzetiségekkel. A komité kötelező ígéretet tett, hogy a Macedóniában lakó nemzetiségiek autonómiát kapnak, ha támogatják a konstantinápolyi előnyomulást. E megegyezés

eredménye, hogy a nemzetiségek önkéntesei ezrivel tódulnak az ujtörökök zászlója alá.

Daczára a kormány megnyugtató kommunikéinak, Konstantinápolyban nagy a rémület az ujtörökök előnyomulásának hírére. A hadsereg egyrésze már az ujtörökökhöz készül átpártolni, miután csak kénytelenségből követte a lázadókat. A Yildizben is nagy nyugtalanság uralkodik, mert attól tartanak, hogy az ujtörökök boszuja elsősorban a szultán ellen fog irányulni. Valószínű, hogy Abdul Hamid trónjával fog megfizetni a sok ifju-török tiszt életéért, kiket a forradalmárok kegyetlenül meggyilkoltak. A juliusi vértelen forradalom idején az ujtörökök megelégedtek azzal, hogy a reakció embereit egyszerűen eltávolították a szultán környezetéből, anélkül, hogy a sok visszaélésekért, melyekkel a lejtő szélére vették a török birodalmat, boszút vettek volna. Ezuttal azonban aligha fogják keztyűs kézzel kezelni ellenfeleiket, mert mindazokkal, kik részesei voltak a forradalom előidézésében, statáriális uton fognak elbánni. Ezt maga Enver bey jelentette ki, mielőtt Berlinből távozott.

Késő éjjel táviratot kaptunk, hogy a szultán csapatai Csataldsánál szembe kerültek az előnyomuló ujtörökökkel. A konstantinápolyi csapatok visszavonultak annélkül, hogy a szaloniki-i csapatokra tüzeltek volna.

Mai hireink a következők:

Az ujtörökök előnyomulása.

A szaloniki-i harmadik hadtest tisztjei azt táviratozták Konstantinápolyba, hogy a fővárost meg fogják támadni, ha Hilmi basát és Achmed Rizát tizenkét óra alatt nem helyezik vissza állásukba. Ezt a kijelentést porta-körökben üres fenyegetésnek tartják. Edhem basa mindenesetre gondoskodni fog arról, hogy a bizottság csapatai a kormány csapataival ne ütközhesenek össze Konstantinápolyban. Sztambulban tegnap bezárták az üzleteket. A török ujságok szedői megszüntették a munkát, mert az a hír volt elterjedve, hogy negyven ezer katona Szalonikiból már Csataldsába érkezett és még az este folyamán a város kapuja előtt fognak állni.

Szalonikiból jelenti, hogy ott mintenitt leirhatatlan lelkesedés van a Konstantinápoly ellen való vonulás iránt s mindenki az árulók megbüntetését követeli. Az elindulásra minden készen van. Egy rendkívül jól látogatott gyűlésen nagyon súlyos vádakkal illették a szultánt. Mahmud basa azt táviratozta az üszkübi tisztikarnak, hogy utolsó csöpp véréért föl akarja áldozni az alkotmányért és hogy az üszkübi tisztektől ugyanezt várja. Üszkübben egymást érték a tüntetések, az üszkübi ujtörök bizottság permanenciájában van. Konstantinápoly ellen való vonulásra tömegesen jelentkeznek az önkéntesek, akiket azonnal felvesznek és felszerelnek. Niasi bég tegnap este 9000 önkéntessel érkezett Szalonikibe, akik a katonákkal együtt Konstantinápoly ellen mennek. Szaloniki teljesen az ifju-törökök kezében van, akik lefoglalták a táviróvezetéseket és a vasúti állomást katonailag megszállták. Az állomásfőnökségnek megparancsolták, hogy tartson készen vonatokat csapatszállítási czélokra. Djakovában huszezer albán áll készen arra, hogy Konstantinápoly ellen vonuljon. Az albánokat ifju-török tisztek vezénylik. Ochridában véres harcok törtek ki az ifju-törökök és a reakzionáriusok között. Az utóbbiakat megverték és elűzték.

Kétszáz ezer ember Konstantinápoly ellen.

Konstantinápolyban óriási az izgatottság. Állítólag kétszáz ezer ember vonul Konstantinápoly ellen és a csapatokhoz nagyon sok szerb és bolgár önkéntes csatlakozott. Minthogy a csapatok csak Csataldsánál formálódhatnak, döntés a jövő hét közepe előtt nem várható. A kormány tizennégy táviratot küldött Macedóniába, hogy a csapatokat megnyugtassa. Csaknem az egész lakosság megesküdütt, hogy hű marad az alkotmányhoz. A macedóniai mozgalmat a harmadik hadtest parancsnoka, Mahmud Sefket basa tábornagy, Macedónia kormányzója (Hilmi basa utóda) vezeti.

Gyülekezés Csataldsánál.

A múlt éjszaka két óra tájban a Drinápolyi hadtest egyes csapatai Kileli-Burgas elé értek és ott egyesültek a szalonikii hadtest több csapatával. Már várták az érkező katonákat a hodzsák s visszatérésre akarták binni. Azt kérdezték tőlük, vajon ellenségei-e ők az alkotmánynak és nem tisztelik-e a seriatusi törvényeket. A rábeszélés eredménytelen volt s a csapatok folytatják útjukat Konstantinápoly felé. A Szalonikiben jelentkező önkénteseket már ellátták egyenruhával és fegyverrel. Minden egyes önkéntes 150 patront kapott és nagy lelkesedés közöttük. A szultán palotájából táviratok érkeztek a kaszárnyákba, hogy a csapatok maradjanak állomáshelyükön, de a szalonikii hadtest el van tökéltve, hogy a főváros ellen vonul. A második hadtest csatlakozni fog a harmadikhoz és közösen teszik meg az utat. Összesen 30.000 önkéntes fog elindulni Konstantinápoly felé. Különösen nagy az albán önkéntesek száma, de hatszáz bolgár önkéntes is van, akikre az ifju-törökök feltétlenül számíthatnak. Csataldsába eddig állítólag Szalonikiből két és Drinápolyból egy zászlóalj érkezett, Szalonikiből egy zászlóalj állítólag utban van, Drinápolyból pedig még négy és Szalonikiből egy fog elindulni. Csataldsában e szerint eddig 3000 ember van, akiknek száma holnapig 5000-re emelkedhetik. Az ifjutörökök állítása szerint ez csupán az elővédje a szalonikii és drinápolyi hadtestből alakítandó kombinált csapatnak, amelylyel azonban nem kívánják fenyegetni az ország belsejét vagy a határokat. Ezt elégedőnek tartják arra, hogy megfélemlítőleg hasson és a konstantinápolyi helyzetet megváltoztassa.

Niasi hey a fővezér.

A komité 80.000 font felett rendelkezik és biztosra veszi győzelmét. El van tökéltve, hogy irtalmatlanul fog elbánni a reakzionáriusokkal és a főkolompókat a parlament előtt a fákra akasztatja fel. Hunein Dsavet s Dzseval bey, a komité vezérei ma éjszaka egy orosz gőzösen Szalonikibe menekültek. Niasi bey lesz a komité csapatainak fővezére, aki Monasztirből már megérkezett Csataldsába.

A szultán csapatai visszavonultak.

Csataldsa körül a kormány serege, amely körülbelül ezer emberből állott, találkozott a komité csapataival és nem akart rájuk tüzelni, sőt a következő vonattal a kormány katonái visszautaztak Konstantinápolyba.

A képviselőházban viharos ülés volt, amikor éppen felvonnult négy zászlóalj katonaság. A csapatok Hademkoiból és Csataldsából jöttek vissza, miután meghátráltak a komité serege előtt. Zenekarral vonultak fel s az ülést félbeszakították. A képviselők az ablakokhoz tödültek, a zászlóalj sorba állott a parlament előtt s parancsnoka, egy őrnagy, megkérdezte Mahir pasát, a képviselőház ideiglenes elnökét, aki lejtött a parlamentből, hogy mi a teendő. Mahir pasa közölte az őrnaggyal a képviselőháznak azt a határozatát, hogy még ma este egy küldöttség utazik különvonaton Csataldsába, hogy lecsillapítsa a komité seregét. A zászlóalj ezután ujjongva vonult a Yildizbe, hogy üdvözölje a szultánt.

A keleti vasúttársaság elrendelte az utasok biztonsága érdekében, hogy az expresszvonat Cserkeszkőinél álljon meg, nehogy a csapatok közé kerüljön. Ezáltal az expresszvonat 5 órai késedelmet szenvedett.

Enver bég Monasztirber.

Az ifju-törökök vezére, Enver bég, tegnap Szalonikibe érkezett és miután részt vett az ifju-török bizottság ülésén, Monasztirba utazott, mert az ottani csapatok a reakció táborába mentek át. Enver bég tegnap Monasztirba érkezett és átvette a csapatok vezetését.

Enver bey tegnap este megérkezése után több szónoklatot tartott a néphez. Felszólította a lakosságot, hogy legyen hű az alkotmányhoz. Egy nagy népgyűlésen, amelyre valamennyi nemzetiség elküldte képviselőit, az ifju-török bizottság elhatározta, hogy azonnal megkezdi az előnyomulást Konstantinápoly ellen. Hirdetéseket ragasztottak ki, hogy az önkéntesek jelentkezzenek a város házában. A kaszárnyákban és a katonai akadémián ma esküdtek föl az alkotmányra.

Rémület Konstantinápolyban.

Egész Konstantinápolyban borzasztó nagy a rémület. Majdnem minden üzlet zárva van s a lakosság attól fél, hogy a konstantinápolyi helyőrség csapatainak egy része átpártol a szalonikii ellenforradalomhoz.

A helyzet különben is válságos, Pallavicini őrnagy neje, aki holnap akart elutazni, az utolsó pillanatban letett szándékáról, mondván: „Nem akarom férjemet egyedül itt hagyni a veszedelem idején.” Igen sok vagyonos ember külföldre küldte egész családját. E pillanatban a komité helyzete kedvező, mert a fővárosban a hangulat egészen megváltozott. Az ifju-török komité úgy dicsőítik, mint amely megszabadította a polgárságot a hadsereg anarchiájától.

A konstantinápolyi hadtest lazult fegyelme és e tünetnek más hadtestekre való áttérjedése képezi a legsúlyosabb és legveszélyesebb napi kérdést. Az altisztek és a legénység szellemi és erkölcsi állapotát leginkább azoknak az újságban megjelent mondásai és kijelentései jellemzik. Az altisztek és a legénység fellépése rendkívül öntudatosá vált. Bár a legtöbb csapatnál csak igen kevés, egyeseknél pedig egyáltalán nincsen tiszt, a szolgálatot kifogástalanul végzik. Figyelemreméltó dolog az, hogy a legénység elegendő pénzösszegek fölött rendelkezik, bár nem lehet pontosan megállapítani azon állítás helyességét, hogy a katonaság a Yildiztól kap pénzt. Nem kevésbé kényes a tiszték kérdése is. A legutóbbi események hatása alatt számos ifju-török tiszt a hadseregből ki akart lépni. Egyebekben ezen események felette kiélesítették az iskolát végzett és a legénység sorából előléptetett tiszték közötti régi antagonizmust. Másrészt azonban konstataálni kell, hogy úgy Edhem pasa hadügyminiszter, valamint Nasim hadtestparancsnok tagyban buzdólkodnak azon, hogy ezen súlyos bajokon segítsenek. Erre fog szolgálni például azon katonáknak mielőbbi elbocsátása, akik szolgálati idejüket már teljesen kitöltötték és akik az elégedetlenek hadát képezik.

A szultán kész meghalni.

Egy külföldi hatalom diplomáciai képviselője hír szerint azt tanácsolta a szultánnak, hogy mondjon le. A szultán így válaszolt:

— Megtenném, ha fiaim valamelyikének engedhetném át a trónt, de nem mondom le mostoha fivérem, Mohamed javára, vagy unokaöccsém javára sem, akik az ozmán trónt aláásták és a birodalmat vesztébe sodornák. Helyemen maradok és mint uralkodó akarok meghalni.

Fiainak a szultán ezt mondta:

— Allah kezében van életem s minden perczen kész vagyok meghalni.

Az ifju-török vezérek, akik Konstantinápolyból Szalonikibe menekültek, hirdetik, hogy a szultán áruló és sorsa mag van pecsételve. Harmincehárom évig uralkodott s trónralépésének évfordulóját már nem fogja mint uralkodó megélni.

A macedon nemzetiségek autonómiája.

Az ifju-török bizottság Szalonikiben éjjel ülést tartott, amelyen Enver bég, valamint a

szerb, görög és bolgár szervezetek képviselői részt vettek. Ezen az ülésen megegyezés jött létre az európai Törökország nemzetiségei és az ifju-török bizottság között. Az előbbieket kötelezték magukat, hogy teljes erővel részt vesznek az ifju-törököknek a reakció elleni harcában, az új kormányt nem ismerik el és minden tekintetben szolidárisan fognak az ifju-törökökkel eljárni. Ezzel szemben az ifju-török bizottság írásbeli garanciát adott arra nézve, hogy a rend helyreállítása és az ifju-török kormány beiktatása után azonnal törvényjavaslatokat fog kidolgozni, melyek a nemzetiségeknek Macedóniában, O-Szerbiában és Drinápolyban autonómiát adnak. Ezzel a megegyezéssel az ifju-törökök elérték azt, hogy hozzájuk máris ezernél több görög, szerb önkéntes csatlakozott, akik hajlandók a Konstantinápoly elleni akcióban részt venni. Az ifju-török bizottság a vele barátságos viszonyban levő albán vezérekhez intézett táviratokat Ipekbe, Djakovába, Prisztinába és Mitroviczába azzal a kéréssel, hogy szüntessenek be azonnal minden ellenségeskedést a szerbekkel szemben, minthogy az ottomán-birodalomban élő szerbek is a szabadság és az alkotmány védelmének szolgálatába állottak.

A parlament határozata.

A parlamenti pártok megegyeztek abban, hogy követelni fogják a kormány lemondását, mert nem alkotmányos uton jött létre és sürgesni fogják egy parlamentáris kabinet kinevezését. Az egyhangú határozat az örmény uniónak köszönhető.

A szultán küldöttel.

Ma reggel a kormány küldöttséget menesztett Szalonikiba, amely tábornokokból, ulemákból és képviselőkkel áll s hír szerint nagy pénzüsszeget vitt magával, amelyet a szultán bocsátott rendelkezésére, hogy Csataldsában lecsillapítsa a komité csapatait. Azt híresztelik, hogy ezt a küldöttséget az ellenforradalom vezetői elfogták, de eddigelé a hirt nem erősítették meg.

Az új nagyvezér lemond.

Tevfik pasa fölmentését kérte a szultántól. Rifaat pasa külügyminiszter napjai is meg vannak számlálva. Rifaat népszerűtlen, mert feleségre keresztny és házában európai szokások uralkodnak. Ha Rifaat megválna a külügyministerségtől, nagy változások lesznek a török diplomáciájában.

Mukdár basa elmenekült.

Az első hadtest állásától megfosztott parancsnoka, Mukdár basa már biztonságban van. A basa egy személygőzösen Athénbe utazott. Mukdár, ha akarták volna, már csirájában elfojthatta volna a zendülést. Mukdár basa kedden olyan órában, amikor még könnyen le lehetett volna venni a zendülést, tehát délután öt órakor engedelmet kért arra, hogy lövessen a zendülőkre. Tevfik basa helyeselte ezt, Hilmi basa és állítólag a közoktatási miniszter is ellene voltak, minek következtében a beavatkozás elmaradt. Mukdár már egy hét előtt tudta, hogy a reakció pártívei puccsot terveznek, de nem vette komolyan a dolgot és azt hitte, hogy az elégedetleneket a szolgálatban való megkönnyebbitésekkel könnyen lefegyverezhetik. A puccs értelmi szerzői altisztek voltak, akiket a hodzsák már huzamosabb idő óta megdolgoztak. A közoktatók a tervezett puccsról csak hétfőn értesültek.

A szultán azt kívánta, hogy Mukdár basát élve, vagy halva hozzák elkéje. Erre mintegy ötszáz katona körülvette a volt parancsnok házat és eközben angol területre léptek, amennyiben behatoltak egy angol hajótulajdonosnak szomszédos házába és feleségére szuronyt szegtek. Az angol nagykövetség még nem tett lépést ebben az ügyben, de mindenesetre elégtelt fog követelni.

A hatalmak óvintézkedése.

A hármasszövetség hatalmai között megegyezés jött létre, hogy hadihajókat küldenek Konstantinápoly alá alattvalóik védelmére, de más kikötőkbe is, ahol az idegen alattvalók veszedelemben forognak. Még nem biztos, hol

fognak az orosz, francia és angol hadihajók találkozni, valószínűleg Pireusban. Diplomáciai körökben már előzetesen nagy érdeklődéssel figyelik, vajjon Oroszország nem használja-e fel a kínálkozó alkalmat a Dardanella-kérdés fölvetésére. Az orosz kormány a Fekete-tengerből Pireusba rendelte a flottát s még eddig nem biztos, vajjon megelőzőleg kérni fogja-e a portától a szerződés értelmében az engedelmet, hogy a hadihajók átkellessenek a Dardanellákon.

Bulgária követelése.

Bolgár illetékes helyen megegyezték azt a külföldi lapokban elterjedt hírt, mely szerint Bulgária négynapos terminussal ultimátumot intézett volna Törökországhoz. A bolgár kormány írott jegyzékben felszólította a portát a megegyezés perfektálására, amely azonban terminusról nem szól. E jegyzékben felkéri a portát, ismerné el Bulgária királyságának függetlenségét, tekintet nélkül a viszályos kérdések elintézésére és egyben utal arra, hogy a kormány a kérdés további halasztgatása esetén nem hagyhatja figyelmen kívül a bolgár közvéleményt és kénytelen volna döntő lépéseket tenni. Konstantinápolyi hírek szerint a keleti vasutakért való kártalanítás tárgyában újabb osztrák-magyar-német közvetítő indítvány érkezett, amelyet valószínűleg elfogadnak. A bolgár kormány reméli, hogy Törökország a legközelebbi időn belül elismeri Bulgária függetlenségét.

A török sajtó intése.

A török sajtó egy része kifejti, hogy a csapatoknak a seriatus érdekében kifejtett akciója méltányolható, de koncedálni kell, hogy az ország négy nap óta nagy veszélyben forog. Törökország külföldi ellenségei felakarják használni az alkalmat s azt mondják, hogy a hatalmak flottáikat a Fekete-tengerre és az Archipelagusba küldik és egy szomszéd állam elrendelte a mozgósítást. Ha a európaiak egyszer kétségbevonják Törökország alkotmányát, azonnal előveszik régebbi intervencziós politikájukat és ha pénzembereik megvonják a hitelt, úgy Törökország kormánya nem fedezhetné a sürgős kiadásokat. Épp ezért törvény és kötelesség azt kívánja, hogy az alkotmányt védjük meg. — A Jeni Gazetta azt állítja, hogy a kamara próklamációja jó hatást tett. A végrehajtó hatalomnak egy percet sem szabad veszítenie, mindonüzt ismeretnie kell a helyzetet, a kedélyeket meg kell nyugtatni és a rendet biztosítani. — A Serbesti kifejti, hogy a seriatus képezheti csakis az alkotmányos kormányzat alapját. A Volkán, a mohamedán unió lapja, tagadja, hogy az unió reakcionárius és kizsáki táviratokat közöl, amelyek e párt politikáját helyeslik, egyben azt jelzi, hogy e párt vidéki hívei helyi-bizottságokat alakítanak. Az egész itteni sajtó az események hatása alatt áll, aggódik a jövőért és a lakosságot nyugalomra és higgadságra inti.

Az ulemák kiáltványa.

Az ulemák egyesülése a kamarához és a nemzethez kiáltványt intézett, amely a következőket mondja:

„Tekintettel arra, hogy egyes képviselők életüket féltik és lemondani szándékoznak, valamint a lakosságnak az abszolutizmus visszaállítására vonatkozó aggodalmára, kijelentjük, hogy az alkotmányos regime nincs ellentétben a seriatusi törvénnyel. Az ulemák egyesülése nem felejtette el, hogy az abszolutizmus alatt izlam polgárok száműzettek és ezért egyetértésben a kamarával, amely a seriatusi törvényt tiszteli, örködni akar az alkotmány fölött és kijelenti, hogy az ulemák és a nemzet az összes mohamedán és keresztény képviselők iránt, a menekülteken kívül, akik mandátumukat veszítették tekintetnek, teljes bizalommal van és azokat a képviselőket, akik ezután menekülni fognak, hazatérőknak tekinti. Az ulemák arra kéri a „dícső“ csapatokat, hogy őrizzék meg a nyugalmat és az engedelmisséget és cselékedjenek az ulemák tanácsa szerint“.

A bosnyák emigránsok.

A Belgrádban élő bosznia-hercegovinai emigránsok táviratilag üdvözölték a mostani török kormányt. Reményüknek adnak kifejezést, hogy az új kormány oda fog hatni a szultánnál, hogy a Bosznia-Hercegovinára vonatkozó egyezményt ne írja alá. Az előző kormány tagjai eljárták tekintélyüket a bosnyák nép előtt, mert kufárok módjára eladták Ausztriának Bosznia-Hercegovinát. A Belgrádban élő albánok holnap gyűlést tartanak s ugyancsak üdvözölni fogják az új török rezsimet.

Az új seriatus-törvények.

Az ifju-török vezérfőúr, következőképp nyilatkozott az újonnan életbeléptetett seriatus-törvényről:

— A seriatus-törvény nem egyéb, mint a puszták törvénye, melynek vezérével a „szemet-szemért, fogat-fogért“. Ez a törvény olyan barbár, hogy százötven évvel ezelőtt maguk a törökök is meg akarták változtatni. Mint büntetőtörvénykönyvet már évtizedek óta mellőzik, s helyette a francia büntetőkódexet vették alkalmazásba. A seriatus-törvénynek újból való visszaállítása tehát az ozmán birodalmat Abdul Hamid önkényuralmánál is rosszabb vetné vissza. Azok a férfiak, akik ezt követelik, tisztában lehetnek afelől, hogy — ha hatalmon maradnak és a seriatus-törvényt tényleg életbeléptetik — az európai államok sohasem fognak bekegyezni abba, hogy harmincz millió ember felett ismét a puszták törvénye szerint ítélkezzenek. Különben, bár mily különösen hangozzék is, a Konstantinápolyban lezajlott világeseményekre is nagy befolyással volt a „cherchez la femme!“ és ezt a befolyást nem lehet lekicsinyelni. Ez természetesen nem a háremekbe bebörtönzött asszonyok mozgalmában nyilvánult, de igenis erős védőbástyája volt a merev izlamismusnak, amelynek képviselőként az ellenforradalom vezetői szerepelnek, s amelyben fontos szerepet játszik az asszony helyzete a mohamedán társadalomban. Természetes, hogy az ifju-törökök, akik a teljes szabadságért küzdöttek, nem akartak az asszonyzobák ajtóit előtt sem megállni és új időket akartak teremteni az asszonyok részére is, bár azt az elvet nagy hangon sohasem hangoztatták. Olyan ember mondja, aki tagja volt az ifju-török mozgalomnak, hogy a saját anyja sem értette meg törekvéseit és fiát elvesztettnek hitte. Ez abból származik, hogy a török asszony az évszázados rabszolgaság után csak engedelmes alattvalója tud lenni férjének. Az ifju-törökök jól tudták, hogy egy felvilágosodott, új nemzedék csak olyan szülő házból nevelkedhet fel, amelyben a feleség nem rabszolgája a férjének. Ez a törekvés természetesen a reakcionáriusok malmára hajtotta a vizet, és ha az ifju-törököket, mint Mohamed szent vallásának ellenségeit állították a lakosság elé, ebben nagy szerepet játszott az ifju-törökök modern felfogása, amelyvel a török asszonyok helyzetén segíteni akartak.

Az adanai megszárlás.

Az adanai megszárlásnál négyszáz keresztényt, köztük két amerikai hittérítőt gyilkoltak meg. A Havas-ügynökség jelenti Merzinából, hogy az örmény megszárlások tovább folynak és kiterjedésüktől lehet tartani. A hatalmak konzulai sürgősen kérték, hogy hadihajókat küldjenek ki Merzinába. A merzinai zavargásoknál az angol konzult karján megsebesítették.

A konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetségre jelentés jött Merzinából az ottani helyettes konzultól, hogy nemcsak Merzinában, hanem Adanában is nagy veszedelem fenyegeti az osztrák-magyar alattvalókat. A többi konzul is segítséget kért a nagykövetségtől. Pallavicini ögróf rögtön a portára ment és követelte, hogy a kormány adjon megfelelő garanciákat az osztrák-magyar monarchia alattvalóinak védelmére. Megerősítik azt a hírt, hogy az adanai angol konzul az örménymegszárlások folyamán megsebesült.

Drinápoly az új-törökök ellen?

Ma éjjel Drinápolyból Filipopoliszba érkezett hírek szerint az ott állomásozó gyalog- és tüzérezredek fellázadtak az ifju-török csapatok ellen. A csapatok Konstantinápolyból parancsot kaptak, hogy álljanak készen az indulásra. A tisztek legnagyobb része felbujtotta a katonákat, hogy ne engedelmességedjenek an-

nek a parancsnak, mire a katonák az ifju-török tiszteket elűzték a kaszárnyákból. A városban pánik támadt és sokan elmenekültek. A menekülők azt beszélik, hogy az idegenek és keresztények helyzete a városban aggasztó.

Gyilkolják a szultán kémét.

Izzet Fuad tábornokot, a hadügyminiszter helyettesét, a múlt éjszaka megölték. Halálra van ítélve Murad bey, a „Nizam“ című lap tulajdonosa is, akit a szultán kémjének tartanak. Állítólag ő sugta be minden alkalommal a politikusok legmeghittőbb beszélgetéseit a szultánnak.

Legújabb híreink.

Konstantinápoly, április 17.

(Saját tudósítónktól.) Az orosz Fekete-tengeri hajóraj ma reggel óta két óra távolságban czirkál a Bosporustól.

Páris, április 17.

(Saját tudósítónktól.) Cassel angol bankár felbontotta a portával kötött szerződését a török nemzeti bank megalapítására vonatkozólag, mert a török birodalom megszünt alkotmányos állam lenni.

A portán még mindig tart a minisztertanács. Körtáviratot intéztek a vilajetekhez, hol megvívattatni igyekeznek a kedélyeket, s távirat felszólítja a válikat, hogy a lakosságot óvják a benső veszedelemtől. Egy másik felhívatalos kiadás hiráda a szultán a miniszterek tegnapi eskütelésénél azt mondta: Mindig komolyan és őszintén kívántam az alkotmány tiszteletben tartását. Az alkotmány érdekében alakítottuk a kamarát és a szenátust. Mindnyáunk ezélja a haza jóléte és az állam fennmaradása. Biztos vagyok abban, hogy fáradozásunk, melyek erre irányultak, sikeresek lesznek. Adjon isten segítséget!

KÜLFÖLD.

Izvolzki Münchenben. Pétervárról az a hír érkezik, hogy Izvolzki legközelebb Münchenbe megy, hogy ott Angerer tanárral megegyeztessen magát. Itt az kelt feltűnést, hogy Izvolzki tartózkodását hosszabb időre tervezik, mint amennyit egy rendes operáció igényelni szokott. A miniszter Tutzingban egész nyárra kibérelt egy villát. Dr. Angerert csak a napokban értesítették Izvolzki érkezéséről és arról, hogy őt kéri fel az operációra.

A török-bolgár megegyezés. Liapcev bolgár kereskedelmi miniszter tegnap este újabb tanácskozást folytatott Rifaat basa külügyminiszterrel, aki a tárgyalásokat befejezetteknek mondta. Liapcev kijelenti, hogy az állítólagos vakuf-reklamációk kérdése kiküszöböltetett és hogy Bulgária dolga lesz hasonló magánfelszólalásokra válaszolni. Ma délután ülés lesz a jegyzőkönyv megszerkesztésére, amelyet valószínűleg még ma befejeznek. A jegyzőkönyv elkészítése előtt még nem mondhatja, hogy minden be volna fejezve. A jegyzőkönyv aláírásáig Konstantinápolyban marad.

Hadgyakorlat az újságírók tiszteletére. A brit birodalom összes újságíróinak szövetsége július első napjaiban értekezletet tart Londonban. Az öt világrészről összeseregleg újságírók tiszteletére az angol haditengerészet nagy hadgyakorlatot rendez Spithead előtt. A gyakorlatban hatvanhatsz nagy csatahajó és hetvenöt torpedóhajó vesz részt. Az újságírók e szokatlan megtiszteltetésének az a ezélja, hogy az angol kormány megnyerje flotta-terveinek a sajtó munkásainak lelkes támogatását.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Az érdem megbeszélése.

Budapest, április 17.

A magyar orvosok szerényen jelentkeznek s figyelmeztetik a magyar társadalmat arra, hogy ők is vannak. Ők is vannak, négy évig jártak az elemi iskolába betűt tanulni, nyolc évig jártak a gimnáziumba latint tanulni, öt évig jártak az egyetemre bonoztant, kórtant, élettant s egyéb más orvosi tant tanulni. Azután kimentek az életbe háromszáz forint fizetéssel körorvosnak, vagy lettek Budapesti betegsegélyző-pénztári orvosok ezer korona évi fizetéssel, lábukat lejárják a kemény kövön, tüdejüket kibeszélik a recept-magyarazással, szívüket agyonsanyargatják, a sok lépcsőkapaszkodással. S azután ha kidőltek, sanyaru, nélkülözö öregség áll előttük, a társadalom mintán kiszivta belőlük az értéket, az életet, eldobja őket, mint az üres esztriazá héját. Hát most szerényen, tévetegeen, bántortalanul összeállnak és jelentkeznék, hogy ők is vannak és elaggott koruk utolsó tehetetlen éveire valamilyen éhbért, olyan amilyen ellátást kérnek az államtól. Ugy okoskodnak, hogy bizást megérdemelték ezt, mert hosszú pályafutásuk alatt tömegesen vezették ki a halál fekete csarnokaiból az embereket ki a napsugaras, levegős életbe, ahol tevékenykedni lehet, szaporítani a nemzeti vagyont; számtani-veitni a — mások földjén; dolgozni — a mások gyárában; katonáskodni — a haza javára; adózni — az államkassza számára, amely államkasszából szubvenziókat, ösztöndíjakat, színekura fizetéseket kapnak ismét csak mások, az ügyesek, az élelmesek, a befolyásosak. Az érdem, mondják szerényen, de öntudatosan az orvosok, az érdem pedig méltó a maga jutalmára.

Valóban: az érdem, a társas együttélés javáért való fáradozás az egyetlen szociális érték s mint ilyen méltó a maga jutalmára. Az elemi iskolás tankönyvekben is benne olvasható ez; én is olvastam valamikor sipító gyerekhangon silabizálva az érzékeny tanúságos históriát a jó gyermekről, aki soha sem szakgatta szét a nadrágját, szót fogadott a szüleinek, soha sem hazudott, mindig megtanulta a leczkét s a rossz gyermekről, aki került az iskolát, gonosz volt, engedetlen, hazug, lóhán csatangolt, állatokat kintott, madárfészkeket szedett. A jó gyermekből azután elkelő ur lett, finom hivatalnok, gazdag kereskedő; a rossz gyermek pedig elzüllött, lopott, dutyiba került, iszákos lett, borvirágos orru, rongyos ruhájú csavargó. Megható történet volt ez, annak idején, amikor a silabizálás verejtékeztető nehézségeivel megküzdöttem, megfogadtam, hogy én bizony mindig jó gyermek leszek, mert nem akarok borvirágos orru, züllött csavargó lenni. Azóta azonban sok turesát láttam, láttam azt, hogy az élet egyszerűen összetépi az elemi iskolai olvasókönyveket. Künn az életben a jó gyermek tulajdonképpen élehetetlen gyermekek, akik nem mernek nadrágot tépni, iskolát kerülni; a rossz gyermekek pedig megedződtek künn a zimankóban, madárfészket szedve, állatokat kintozva, megtanulták, hogy nem szabad schá lágyszívűen sajnálkozni; hazudozván, tapasztalták, hogy a hazugság hasznos és nagy esacsiság mindig igazat mondani; s nagy fin korokban folytatták ott, ahol kis fin korokban elhagyták: vidáman nevettek iskolás korlátlan, lelkiismereti kényszeren, kötelességen, isteni parancson. S belőlük lettek finom hivatalnokok, zsiros színekurákban; gazdag kereskedők bő állami szubvenziókkal; míg a jó fiukból körorvosok lettek — ezer korona évi fizetéssel, kis hivatalnokok, ezen haló ügyvédek s más ilyenfajta szomorú egyebek.

S hiábavaló a sok nekibusult, elkeseredett jó fiu bújának eredése, hogy miért van ez így? Azért, mert a társadalom a maga izlése szerint válogat az emberi munka s a dolgos és dologtalan egyéniségek közt, hogy kit mennyire, milyen jövedelemre, milyen tisztességre értékeljen? A társadalom izlése pedig ebben a tekintetben nagyon különös, nem akarja respektálni sem az elemi iskolai olvasókönyveket, sem az erkölcsi szabályokat, sem a komoly teoretikusokat, akik az érdem egyedül üdvözítő hitvallását követve azt hir-

detik, hogy mindenki csak a maga produktív munkájának megfelelő arányban követelhesen ellenszolgáltatást a szociális javakból. A társadalom azt mondja, kit-kit csak annyira értékelek, amennyire ezt az illető ravaszsággal, ügyes fodorlattal, hazugsággal, tolvajsággal, vagy néha kivételes esetben — becsületes munkával ki bírja erőszakolni tőlem. Az érdem s a többi más afféle jó irreális mennyiség, én pedig csak kézzelfogható, súlylial mérhető valóságokkal dolgozom. Ha egy munkát nélkülözhetetlennek tartok — megfizetem. De nekem néha úgy tetszik, hogy a csepürágó kóklter munkája értékesebb legyen, mint valamely produktív, hasznos ember munkája. Senkinek semmi köze hozzá. A kóklert kincsesel, hirrel, tekintélyvel halmozom el, a hasznos, értékes embert félrerugom. Máskor, ha a szociálnak úgy tetszik, igazi érdemet jutalmazok meg. Nem azért, mert érdem, hanem azért, mert nekem úgy tetszik. Mert én szuverén vagyok, korlátokat nem ismerő parancsoló. Mindenekelőtt — minden érdemes, vagy érdemtelen munka előtt pedig megbecsülöm azokat, akik nagy élelmesen gyöngémet kitapogatva, hizelegnek nekem; akik szuggerálni tudják nekem azt, hogy ők pótolhatatlan, megbecsülhetetlen szükségességek, akik egyszerűen letaposva az előtük állókat, az én bőségszarum közelébe férköznek, akik szemérmetlenül meglópnak, megrabolnak, hogy ha másképpen a javamhoz nem juthatnak.

Am, mielőtt a társadalmat véglegesen elítélnék ezért, ismerjük be, hogy mutat némi hajlandóságot a megjavulásra. Ahogy az idők haladnak, a fejlődő szocietés mindig pontosabban ismeri föl azt, hogy kik az ő szempontjából az igazán szükségesek és nélkülözhetetlenek. Primitív társadalom csillogó üvegyöngyökért adja oda aczélos buzáját; egy fejlett, értelmes társadalom, már csak szintizta aranyért. Ez megmutatja azt, hogy a társadalom minden gonosz, amorális hajlamai dacára mégis a komoly teoretikusok, az igazi érdem hitvallásait vallók álláspontja felé tart és megmagyarázza másodszor azt, hogy Magyarországon, Európa szomorú elmaradt földjén miért van kevesebb becsülete az aranynak és több kelete az üvegyöngynek, mint boldogabb nyugaton.

Az agg koruk tehetetlen napjaiért aggodó magyar orvosokat pedig sajnálom. Először azért, mert Magyarországon laknak, másodszor pedig azért, mert a társadalom mai beendezkedése mellett az ő munkájuk a legkevésbé nélkülözhetetlen. Mert milyen értéket védenek, termelnek ők, a szegény, javíthatatlan, jó gyermekek? Életet, emberi életet, mintha az aanyók amugy is nem szülnének ebből a fajtából elegt. A nagybirtoknak orvosok nélkül is mindig lesz ezintója, vetője; a gyárnak lesz munkása, a hazának katonája, az államnak adófizetője. S addig, amíg az életet ilyen egyszerűen, olcsón, kifogyhatatlanul lehet termelni, miért követelhetnének az orvosok megbecsülését azért, hogy a veszendő életet megfoltozzák?

Benda Jenő.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága április 19-én, hétfőn délelőtt tíz órakor tartja meg évnegyedes rendes közgyűlését. A közgyűlésnek számos fontos tárgya közül felemlítjük a következőket: Pécs város átirata a köztisztviselők és katonák községi pótdómentességének megszüntetése tárgyában. Jász-Nagykun-Szolnokmegye átirata a vármegyei pótdóknak a községi költségvetésbe szükségletként való beállítására ügyében. Maros-Tordamegy átirata új telefontarifa életbeléptetése tárgyában. Szabolcsvármegye átirata az önálló magyar nemzeti jegybanc ügyében. A vármegyei közgazgatási beosztásának módosítása, két új járás létesítése. Az alispán évnegyedes jelentése és mások.

Nagybánya és Felsőbánya városok még 1907-ben elhatározták, hogy világitási és ipari célokra közös villamostelepet létesítenek olyképpen, hogy

a város nagy erdőségeiben felhalmozott hulladékot szénésítik és a faszenet a villamostelepen felállítandó szivógázgép hajtására használják fel. Az elektromos mű, melyet a modern technika legújabb vívmányainak felhasználásával a Ganz-féle villamossági részvénytársaság létesített, a múlt hónapban elkészült s a két város ma vette át tulajdonába és avatta azt fel. A felavató ünnepélyen a két város képviselői testületén kívül résztvettek az összes helyi hatóságok és számos vidéki város képviselői. A kész művet a Ganz-féle gyár képviselőiben dr. Ripka Ferenc vezérigazgató adta át a városoknak s azok részéről dr. Makray Mihály és Farkas Jenő polgármesterek lendületes beszédekkel avatták a telepet Nagybánya és Felsőbánya városok tulajdonává.

Szabadkán dr. Wilhelm Adolf kórházi igazgatóorvos társadalmi mozgalmat indított egy 160.000 korona költséggel építendő tüdővészepavillon felállítására. Dr. Wilhelm mejjével együtt 2000 koronás adománnyal vezette be a gyűjtést. A pavillon 70 személy befogadására készülne. Az akció nagy viszhangra talált.

Zombor város mai közgyűlése elhatározta, hogy a létesítendő polgári fluiskolát szeptember 1-én két osztállyal megnyitja. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy Szeged város átiratát a siketnémák oktatása ügyében hasonló felirattal támogatja, majd végül Bilitzky Károly gyógyszerésznek megadta az engedélyt egy ötödik gyógyszerfelállítására.

Pozsonymegye főispánja Taubinger Kornélt, volt városi tanácsost, Modor város rendőrkapitányává nevezte ki.

UJDONSÁGOK.

Csendes melódiák.

Az ócska hegedű.

Van egy megrokkant, ócska hangszerem. Elernyedtt húrjáról elszállt az ének és a benne fogant dallamok lefoszlottak róla. Régen, nagyos régen, emészto tüzt volt benne rejtve — és a régi tüzeknek kiégett a lángja. Nagy hideg érte egyszer, amikor a legjobban izzott, amikor a legjobban forrott és megfagyott rajta a kiáradó ének. És beszakadtak a nagyszerű álmok, a mélyeséges vágyakozások, a trillázó örömök és a mélyen búgó fájdalomak. És hidegre hült az izzó mámor és meghalt örökre a lobogó, forró, tüzes muzsika. És egyszerre eljött a pusztulás kora és csapongó, nótás esztendő után a haldoklás, a hallgatás kora. És rátette a kezét a hideg. És az ócska hangszert belepte a por.

Van egy megrokkant, ócska hangszerem. Ráfogom néha halkan a vonót, hogy — miatla nem is volna elrontva a játék — visszaálmodjam a régi melódiákat és várom, hogy mámoros, izgató ritmusu dallam mikor fut végig a holt húrokon. De a szines, buja akkordok helyett üresen zengő hangok hallatszanak, nyekeregve, rekedten és az ócska szerszámnak minden huzásnál megkoppan a fája, megzördül a húrja. Sóvárgó vágyak, fojtott tüzi lángok, diadalmas énekek és elcsukló zokogások: oh, ezek meghaltak régen, valami kemény, zord téli napon. És az én muzsikámnak kimerült a dala és az én hegedűmnek elfáradt a hangja. S csak hallgat örökké busan, komoran.

Van egy megrokkant, ócska hangszerem. Amikor elnézem a törött szerszámot, valami bánat száll a lelkekre és kimondhatatlan, végtelen szomorúsággal telik meg a szívem. És ha látom a néma, hangtalan húrját, zokogok fájón, keservesen, hogy olyan szomorú, néma, nesztelen az én megrokkant, ócska hangszerem.

Van egy megrokkant, ócska hangszerem...

Fehér éjszaka.

Világoskék égbolt ölelte körül a szunynyadó földet. A harmatos természetből valami nehéz, kábitó illat áradt ki. Mámoros, bódító levegőben halk zsongás rezdült és titkos, fátyolozott muzsika vonaglott végig a földön. Tele lett a világ, a fehér éjszakába burkolozó, halk harmóniával. Sejtelmes akkordok esendültek meg, rezegítő hanghullámokat rezgett az éther, könnyű dallamok usztak a levegőben és megzengett az éjszaka harmóniája. Nagy harmóniája a fehér éjszaka

kának. Éneket zsongott a föld: édeset, amelyen az elesattanó csók a fehér éjszakában és halkat, amelyen a százsípú syrinx szava. És dithyramb lett a halk muzsika. A föld dithyrambjára a szerelmeséhez: a titokzatos, a puha ölelésű, a vágyaktól forró fehér éjszakához.

Kint voltam az éjszakában, a nagyszerű vágyak és a mélységes szerelmek fehér éjjelén. Meghallottam a dalát a szerelmes földnek, megéreztem az ölelését a puha éjszakának. És vitt és vont és esalt és ragadt magával a föld muzsikája. És megcsendült az én ajkamon is a merész dithyrambos, vágytól forró, vágytól dalló ének a szerelmezemhez. Nagyszerű ének a fehérkezü, fehér szerelmezemhez.

Suhanó szellő, suhanó szárnyon szétvitte a két dalt mindenüvé. A föld szerelmét és az én vágyakozásom. S lassanként halkult, mindig halkult a természet zenéje. Tömör harmóniak szétfolyó akkordokká lágyultak. A zsongás mindig halkabb, csendesebb lett; — a dal fáradt, vontatott. Elkésett hangfoszlányok vonaglottak meg, halk, zokogó pianissimók keringtek a levegőben s mire fölütötte fejét a sápadt hajnal: nagy, nehéz csöndben elfúlt a zene.

De azt a dalt, amelyet az én lelkemből váltott ki a muzsika, fehér éjjel, azt nem tudta elfojtani csöndje a hajnalnak. Harogva, zugva, csattogva zengett és merészen és frissen és fiatalon és mámorosan köszöntötte sápadt sugarát a reggeli napnak.

Rég elhalt az éjjel. Már nincsen a földön fehér, szerelmes éjjel. És nem lesznek már soha többé fehér éjszakák. És úgy érzem: az a dal most is ott ég a lelkemben. És nem lesz erő, amely elfojtsa, nem lesz hatalom, amely elhallgattassa, nem lesz csönd, amely megéjtse és nem lesz zaj, amely tulharsogja az életem örök melódiáját. Szerelmes énekét fehér éjszakáknak.

Largo.

Látlak néha történ, kínos-szomorun. Fölzúdulnak benned a lélánczolt, megbilineselt, finom idegszalak és rezgésbe jön fájva, akarva, lázongva mind, valamennyi. Megszólal a lelked, a dallal teli és tör ki belőle minden keserűség. Elfajtott bánat, mélységes fájdalomak, soha ki nem mondott célok és vágyak, el nem sóhajtott sóhajok és el nem esőkölt csók: együvé tolnak, egyre zakatolnak. Megtörök olykor a kaczagos kedélyed és rádtör az élet durván, fagyosan. És kiül a fájdalom az ajkadra. És a szemedbe köny.

Valami csodavágy fog meg ilyenkor. Le szeretnék ülni, bujva, mögöttem és suttogni a füledbe lágy, puha szókat. Akarnám, hogy zengjen, sugjon, simogasson a hangom zenéje. Valami megértőt mondanék akkor. Valami nagyot és valami magasztost, valami szépet és valami forró. Beszélni akarnék, vonzón és halkán, beszélni meleg, bársony-puha beszéddel. A füledbe sügnék mindent behorító, mindent megenyhítő, mindent megbocsátó mély igazságot, amely behegeszti a sajtó sebeket, eltompítja az üvöltő élet lár-máját, szédít a kínzó korlátokat és betakar mindent és átölel mindent a maga enyhe, rózsaszínű fátyolával. A füledbe zokognék duruzsoló, zümmögő melódiákat, amelyek csálnak, vonnak és megejtnek. És te hallgatnál engem némán, hangtalanul, felnyitott ajakkal és lecsukott szemmel. És a vállamra hajtánád fürtös fejedet. Én pedig zöngnék, beszél-nék mind szebben, mind megejtőbben és mindig halkabban. És arcomra omolna az arcod körülfonó selymes, sejtelmes fekete hajkorszoru. És én belétemetkezném az éjszótét fürtökbe. És esőkölnék hosszan, sokáig, véget nem érő csókkal, amelyben föloldódik a bánat, a fájdalom, a baj, a keserv. Én esőkölnék téged forró csodacsókkal, amely megszerve kergetné a fagyos hideget, tulra által-verné az élet szürkeségét. Mosoly szállna ajkad finom pirosára és jóleső, meleg, soha át nem érzett gyönyör vonaglana végig a testeden. És mosolyognál... És én esőkölnék...

Déri Imre.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, április 18. — Róm. kath.: C. 1. Fehér vas. — Prot.: C. 1. Apollo. — Gör.-orosz: ápr. 25. D. Diodor. — Zsidó: Niz. 27. — A nap két reggel 5 óra 8 perczkor, nyugszik este 6

óra 52 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 45 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 34 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Tavasz Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva 9—12-ig. — A Képzőművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és könyvtár zárva.

Hétfő, április 19. — Róm. kath.: Timon vt. — Prot.: Timon. — Görög-orosz: ápr. 6. Eutik. — Zsidó: Niz. 28. — A nap két reggel 5 óra 6 perczkor, nyugszik este 6 óra 53 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 19 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 57 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“. Lapunk e heti melléklete tartalmasságával ismét a legteljesebb mértékben rászolgál a közönség elismerésére. Ami a kül- és belföldön nevezetes esemény történt, mind elvonnul az olvasó előtt.

Lovag Sonnenthal Adolf, a bécsi Burgszínház művészeinek temetéséről készült fölvételek kezdik a sort. Három kitűnő felvételünk van a

monacói motorcsolnakversenyéről, három fölvetelünk pedig

a kairói életből mutat be érdekes részleteket.

Közöljük

Nádai Ferencz, a Nemzeti Színház elhunyt tagjának és

Hirschl Nándornak, az amerikai párbajban öngyilkossá lett magánhivatalnoknak arczképét.

Divatképek, sportkarrikaturák, festmény-reprodukciók töltik be az utolsó oldalokat. A szövegrészben néhány kitűnő novellát talál az olvasó.

— A német trónörökös Budapesten. A „Budapesti Tudósító“ jelenti, hogy Vilmos német trónörökös, aki Károly román király hetvenedik születésnapja alkalmából Bukarestbe utazik, ezt az utat oda is, vissza is Budapesten át teszi meg, anélkül azonban, hogy utját megszakítaná. A trónörökös nagyobb katonai kísérettel utazik; a kíséretben lesz annak a két porosz ezrednek a parancsnoka is, amelyeknek Károly király tiszteletbeli parancsnoka, valamint annak a testőrvértésvezrednek parancsnoka, amelyben annak idején Románia mostani királya, mint tiszt szolgált.

— Kitüntetés. Az olasz király dr. Holló József budapesti ügyvédet, a budapesti olasz főkonzulátus jogtanácsosát, az olasz korona-rend közpérezsztjével tüntette ki.

— Vilma királynő. Hágában hire terjedt, hogy a nagy esemény már bekövetkezett, erre valószínűsítő népvándorlás indult meg a királyi kastély felé. Mikor aztán a közönség este kilenc órakor észrevette, hogy az anyakirályné eltávozik a kastélyból, biztosan tudta, hogy a hír nem volt igaz. A születendő trónörökösnek, ha herceg lesz és nem leány, négy keresztatyja lesz, köztük a német trónörökös és Henrik herceg legidősebb bátyja, Frigyes Pál mecklenburg-schwerini nagyherceg.

— A bolgár király kitüntetései. A bolgár király Magyarországon tett legutóbbi látogatása alkalmából Szerényi József v. b. t. t. államtitkárnak a bolgár polgári érdemrend nagykeresztjéért, továbbá Vargha Gyula, Ehrenhöfer Aladár, Hozpotzky Alajos miniszteri tanácsosoknak és Kotányi Zsigmond Máv. igazgató udvari tanácsosnak ezen rend nagy tiszti keresztjét és Emich Gusztáv miniszteri osztálytanácsosnak és Papp János kir. tanácsosnak a Szent Sándor-rend közpérezsztjéért és Lessner Richárd miniszteri titkárnak a polgári érdemrend tiszti keresztjét adományozta.

— A király hadiparancsa. A hivatalos lap mai száma a királynak a következő kéziratát közli:

Hadparancs. Ausztria és Magyarországnak a délkeleti szomszédországokhoz való huzamos ideig megzavart viszonyának tisztázódása, nemkülönben a veszélyeztetve volt határrészek újbóli biztonságát illető meggyőződés immár lehetővé teszi, hogy a fegyveres erő egy részének állományfölemelése czéljából behívott tartalékosok újból a nem tényleges viszonyba visszahelyeztessenek. Nagy megaláztatással tölt el, hogy a nem ténylegesek a zászlók alá hívásnak példás módon tettek eleget, valamint, hogy ugyi a behívottak, mint a lakosság széles rétegei a helyzet komolyságát helyesen fölfogva, mindannyian készek voltak a haza javát lelkesen előmozdítani. Legteljesebb elismerésemet fejezem ki mind azon parancsnokságoknak, csapatoknak és intézeteknek, melyek az utóbbi hónapokban, nehéz viszonyok között a szolgálat jelentékenyen fokozott követelményeinek kitaró odaadással és örömmel tettek eleget. Kelt Bécsben, 1909. évi április 14-én. Ferencz József s. k.

— Báró Skerlecz Iván — miniszteri tanácsos. Érdemes és kiváló tisztviselő előléptetéséről ad hírt a hivatalos lap mai száma. A király dr. báró Skerlecz Iván miniszterelnöki osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta. Kötelességtudó és érdemekben jeles államhivatalnok munkájának megérdemelt jutalmazása, bizonyára örömet fog kelteni mindenkinek, ahol báró Skerlecz Iván közhasznú tevékenységét ismerik és nagyrabecsülik.

— Báró Kaas Ivor nagybeteg. Báró Kaas Ivor, a kiváló politikus és publicista, néhány nap óta nagybetegen fekszik a Kecskeméti-utca 7. száma alatt lévő lakásán. A báró a hét elejét pusztaszentimrei birtokán töltötte s úgy látszik, hogy ott nagyon meghűlt. Szerdán érkezett vissza Budapestre s nyomban ágyba kellett feküdnie. A család orvost hivatott, aki megállapította, hogy báró Kaas Ivornak tüdőgyulladás van, a baj a jobb tüdőszármayat támadta meg. Szerda óta egyre rosszabbul lett a beteg, lázában több ízben elvesztette eszméletét. Ma délelőtt már dr. Köttly László, dr. Kövér Kálmán és dr. Matolcsy Miklós orvosok konziliumot tartottak s kijelentették, hogy a beteg állapota igen aggasztó. Báró Kaas Ivort nagy szeretettel és gondnal ápolják felesége és gyermekei. Ó maga tudja, hogy állapota veszélyes és gyermekei. Ó magával és elszánttsággal viseli betegségét. Ma fönn jártak a beteg lakásán: Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, Molnár János prelátus, Justh Gyula, gróf Mailáth Károly püspök, Frommder Miklós nagybirtokos és még számosan. Sokan táviratilag érdeklődnek a beteg állapota iránt.

— Stein Aurél Budapesten. Érdekes vendége lesz a napokban fővárosunknak, Stein Aurél, az ünneplést utazó, aki már több mint husz esztendeje Indiában él, a Magyar Földrajzi Társaság meghívására 23-án és 26-án előadást tart az Urániában középázsiai expedíciójáról. Utjának befejezése alkalmából az angol király a Founder's Medal-t adományozta az utazónak, a legnagyobb és legelőkelőbb kitüntetés, amit csak kaphat tudományos kutató. Ebben a kitüntetésben Steinnek olyan elődei vannak, mint Livingstone és Speke. Stein Aurél Kasgártól kelet felé Kína nyugati határáig óriási földet bejárt. Érdeklődését nem csupán a természeti viszonyok tanulmányozása kötötte le. Stein Aurélt utazásai nemcsak messze földre vezették, hanem régmúlt időkbe is. Érdekesnél-érdekesebb élményeken és tapasztalatokon ment keresztül az évezredek óta elnéptelenedett ózsisok romjai között, amelyeknek a feltáráásával elővilhelten érdemeket szerzett. Méltó érdeklődéssel várjuk a tudós kutató szenzációs magyar nyelvű előadását, amelyben nemcsak tudományos eredményeiről fog képet nyújtani, hanem elbeszéli majd nekünk lebilincselő kedves modorával három esztendő nagy utazásának kalandos történetét.

— A román zsinat. Aradon Pap János aradi román püspök holnap nyitja meg a román zsinatot, melyre Arad és Nagyvárad szentszékeinek területéről már sokan érkeztek.

— **Uralkodók utazása.** Párisból jelentik, hogy *Édvard* király és *Alexandra* királyné, valamint *Mária Feodorovna* orosz özvegy császárné tegnap este 7 óra felé Bourgetbe érkeztek. A király szívélyesen üdvözölte az özvegy császárnét. Miután az angol és orosz nagykövetek üdvözölték a felségeket, *Fallières* elnök nevében a hölgyeknek pompás virágcsokrokat nyújtottak át. Rövid tartózkodás után a király és királyné, miután szívélyesen elbucuztak az özvegy császárnétól, folytatták útjukat Genuába, ahová rövid idő múlva az özvegy császárné is elutazott. Az angol királyi pár félőtkor Genuába érkezett. A pályaudvaron az angol nagykövet, az angol konzul, valamint a hatóságok fejei fogadták. A királyi pár az egybegyűlt közönség élénk ovációi közben hajtatott a kötőbe és ott a Viktória and Albert yachtra szállott. Az orosz anyacsászárné este hat órakor érkezett ide és a Viktória and Albertre szállt, hol az angol királyi pár fogadta.

A Viktória and Albert-yachton este családi ebéd volt, melyen az angol királyi pár, az orosz anyacsászárné, az angol és orosz nagykövet, Pedetti tábornok, valamint Keene angol főkonzul nevével vettek részt. Az uralkodók holnap délelőtt utaznak el.

Vilmos császár és Augusztia császárné ma délben a Hohenzollern fedélzetén Korfuba érkeztek. A görög király a Hohenzollern fedélzetére ment, hogy a császári párt üdvözölje. A császár hajója tegnap délelőtt Póla közelében elhaladt a Habsburg és Battemberg osztrák-magyar páncélos hajók előtt, amelyek éppen lövőgyakorlatokat végeztek. A páncélos hajók a Hamburggal üdvözléseket váltottak. Ma délelőtt tizenegy órakor, Korfuba való megérkezésük a Hamburg az erődökkel és a korfui kikötőkben horgonyzó hadihajókkal üdvözléseket váltott. A Hohenzollern a királyi palota előtt vetett horgonyt. A német császári pár a hajón fogadta a görög királyt, a trónörökösét, *Mihajlovis* György orosz nagyherceget, báró *Vangenheim* athéni német követ, a prefektus, a görög tengerészeti és katonaság fejeinek látogatását. A császár megérkezésekor a görög tengernagy egyenruhát, a görög király német tengernagy egyenruhát viselt. A Hohenzollern hajón délben reggeli volt, amelyen a fent nevezett személyek vettek részt. Reggeli után a görög uralkodó és hozzátartozói partraszálltak, ahol az őket nem sokára követő német császári párt fogadták. A szöngyökkel és virágokkal pazarul díszített kikötőhelyen a fogadtatásra megjelent Theotokis görög miniszterelnök, a korfui polgármester, a német konzul és alkonzul, a helyőrség tisztikara és a papság. A tartalékos tisztiskola díszőrséget küldött ki. A zenekar a német himnuszot játszotta. A király a császárnét vezette az autombilhoz, utána a német császár jött Theotokis görög miniszterelnökkel. A város pazarul fel volt díszítve. A nagyszámmal egybegyűlt lakosság viharos ovációkban részesítette az uralkodót. A császár, a császárné és *Oszkár* herceg az Achilleonba mentek kíséretükkel, hol megszállottak.

— **A katolikus egyház köréből.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Hámán* András tiszteletbeli kanonok, maklári esperes-plébánost hevesi főesperes, *Török* Kálmán gyöngyös-felsővárosi plébánost pedig patri főesperessé kinevezte, s egyúttal előbbinek a déghí címzetes apátságát, utóbbinak pedig a Szent Benedekről nevezett somogyi címzetes prépostságot adományozta, végül *Barkalos* Gyula egrí főgyógyászgyónatatót és sekrestyeigazgatót az egrí főkáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

— **Dr. Boda Dezső jubileuma.** Néhány hét előtt mult huszonöt éve, hogy dr. Boda Dezső főkapitány a kőbányai kapitányságon megkezdte hivatali működését a rendőrségen. Szorgalommal, tehetséggel, becsületos törekvéssel aránylag rövid idő alatt gyönyörű pályát futott meg dr. Boda Dezső, most fiatalon, teljes erőben főkapitánya Budapestnek, erőskezű őrzője a rendnek és békességnek. Hivatalkói, akik rendkívül ragaszkodnak főnökükhöz, többször megkísérelték, hogy tiszteletük és szeretetük jeléül a főkapitány jubileumát megünnéeljék, de Boda mindannyiszor szerényen elhárította magát az ünnepelt. A rendőrtisztek közt most mégis mozgalom indult meg főnökük ünneplésére és a legközelebb már meg is állapítják az ünnepség részleteit.

— **Magas látogatás.** Mint nekünk Londonból írják, a napokban Alexandra királyné, nővére, Mária Fedorovna özvegy császárné kíséretében meglátogatta a védnöksége alatt álló londoni kórházat és megtekintette ott az imént bevezetett forrólegkezelést. Ebben az osztályban alkalmazták azokat a villamos forrólevégő készülékeket, melyeket dr. Tyrnauer szerkezete alapján a karlsbadi császárfürdőben már évek óta alkalmaznak. Dr. Tyrnauer a kórházkezelés megújítására hosszabb ideig tartózkodott Londonban, hogy személyesen örökösök a bevezetés pontossága fölött.

— **Az újságírók egyesületéről.** A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma d. u. *Herczeg* Ferenc elnökle alatt ülésezett. Kegyelettel emlékezett meg az elnök Csávolszky Lajos és Halom József egyesületi tagok haláláról, kiknek emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. *Ágai* Béla dr. indítványára elhatározták, hogy Schiller Zsigmond szerkesztőhöz 25 éves újságírói jubileuma alkalmából az egyesület üdvözlő-iratot intéz. A Kisfaludy-Társaság Mikszáth-jubileum bizottságába az egyesület *Hoitsy* Pál és *Szatmári* Mór alelnököket és *Purjesz* Lajos főtájkárt küldte ki. *Herman Ottó* a Magyarok nagy öfoglalkozása címen legutóbb megjelent nagy munkáját megküldötte az egyesület könyvtárának. A választmány halás köszönettel vette tudomásul a kiváló jeles tudósának az egyesület iránt tanúsított megtisztelő figyelmét és elhatározta, hogy köszönetét átiratban is kifejezi. Az egyesület évi rendes közgyűlését május 9-ikén tartja. Ugyanezen a napon lesz az egyesület szabadságakomája is, amelyen az ünnepi beszédet a Jókai-serleggel *Hoitsy* Pál alelnök mondja. *Szilágyi* Sándornak a Szanin elkobzása ügyében beadott indítványa kapcsán kimondotta a választmány, már több ízben hozott határozatához híven, hogy minden preventív intézkedést a saját termékekkel szemben aggályosnak és a sajtótervénybe ütközőnek tart. Az országos irodalmi és közművelődési szövetségnek a pornográfia ellen alakított bizottságába az egyesület *Herczeg* Ferenc elnököt és *Purjesz* Lajos főtájkárt küldte ki azzal az utasítással, hogy a megindított mozgalom a sajtószabadság nagy elvét érintetlenül hagyja. Az Első magyar csavargár r.-t. 100 koronát adományozott az egyesület segítő-alapjának, amelyért köszönetet szavaztak. Végül *Szabó* László, dr. *Béldi* Izor, *Seffer* László, *Makra* Imre, *Geiringer* Ernő és *Seress* Imre hírlapírókat az egyesület rendes tagjai sorába felvette.

— **Robelli Jenő halála.** Montekarlói távirat jelenti a hírt, hogy Robelli Jenő volt budapesti és szegedi vívómester a Rivierán tudóvészben elhunyt. Érdekes és kalandos multu ember költözik el vele a világból. Budapesti vívótermében valamikor a főváros uri fiatalága fordult meg, de a vívómester, akinek költséges kedvtelései voltak, csakhamar lejtőre jutott és visszaért uri vendégei bizalmával. Olyan dolgokat követett el, amelyek miatt szöknie kellett Budapestről. Szökése nagy port vert föl, mert vele együtt hagyta el a fővárost egyik énekes színészünknek akkoriban szépségéről ismert fiatal tagja is. Amerikába utaztak, de az újvilágban nem kedvezett nekik a szerencse s az ifju színész vissza is tért Budapestre. Csakhamar hazajött Robelli is, de itt nyomban fölismerették, letartóztatták és boltásai miatt börtönt kellett ülnie. Innenlöl kezdve az élete szakadatlan hanyattatás volt. Újabb bűnökbe sodorta könnyelmű természetét s ismét Amerikába kellett vitorláznia, ahol egy cirkusban mint magyar csikós produkálta magát. Nyugatnál is megpróbálkozott, de sikertelenül. A kalandos élet betegg is tette; tüdőbajt kapott s ma haláláról ad hírt a táviró. Az egykor jobb sorsra hivatott, de szerencsétlen vére miatt züllésre jutott vívómester haláláról bizonyára részvételt fognak hírt venni Budapesten régi ismerősei.

— **Antal Gábor jubileuma.** Antal Gábor dunántúli ref. püspök komáromi lelkésznek 40 éves lelkési és tanárkodásának jubileumára nagyban készülődnek. A dunántúli egyházkerület és a komáromi egyház vezetőiből álló közös bizottság most állapítja meg az ünnepély részleteit. Az ünnepélyt valószínűleg június hó 8-án Komáromban fogják megtartani. A kerület megbízásából jubileumi plakett készül a püspök arcképével s több testület a jubiláló nevére teendő jótékonycélú alapítvánnyal óhajtja megörökíteni az évfordulót.

— **A Wright-testvérek diadalutja.** Newyorkból jelentik, hogy Dayton ohioi város nagy előkészületeket tesz a Wright testvérek ünnepies fogadására, akik a jövő hónapban visszatérnek Amerikába. Taft elnök annak az óhajának adott kifejezést, hogy a két híres aviatikusnak ő maga nyujtsa át az Egyesült-Államok által felajánlott aranyérmeket.

— **Száz ember tűzhalála.** San-Franciscóból jelentik, hogy ott tegnap kigyuladt egy bérház. A tűz az egész épületet elhamvasztotta s mintegy száz ember a lángokba veszett. Az épületben a kigyuladáskor mintegy háromszázan voltak. A megmenekültek elbeszélése szerint a házból való menekülés közben leírhatatlan jelenetek játszódtak le.

— **A Petöfi-ház felavatása.** A Bajza-utcai Petöfi-ház és a Petöfi-muzeum belső berendezési munkálatai serényen folynak. A nagy költő ereklyéi, butorai, könyvei, kéziratjai, emléktárgyai, a róla fenmaradt egykoru képek és rajzok már mind együtt vannak s művészi elrendezésben kerülnek majd a nagyközönség elé. Most folyik a Jókai-emléktárgyak egybegyűjtése, amelyek egy nagy termet töltenek be. Mindeme műtárgyaknak és ereklyéknek művészi elrendezése még bizonyos időt vesz igénybe és erre való tekintettel a Petöfi-ház felavató-ünnepét későbbi időpontban tartják meg.

— **Iskolai tanítók jutalmazása.** A magyar nyelv sikeres tanításának megjutalmazása céljából alapított iskolai jutalomdíjak odaítélésére Sopron-megyében megválasztott bizottság tegnap tartotta ülését Sopronban, Molnár István főjegyző elnöklével és a kir. tanfelügyelő javaslatára alapján, a következő derék tanítókat jelölte ki jutalomra: 100—100 koronás jutalomra Janisch János néprézköhalomi r. kath., Brezovich Ferenc perványi r. kath. tanítók, Bertha Dionysia sopronkeresztúri róm. kath. tanítónő, 80—80 koronás jutalomra Szijártó György bszómfalvai állami, Kiss Gábor csávai ágost. ev., Szedenik Mihály füleszi róm. kath., Frühlich József locsmándi róm. kath. és Klein Ignác kaboldi izr. elemi iskolai tanítók.

— **Lemoine a börtönben.** Párisból jelentik, hogy a gyémántcsináló Lemoine ellen megindították az anthropometrikus eljárást. Műtermében a fogoly Bertillon előtt olyan megjegyzéseket tett, amelyek jó humoráról tesznek tanúságot. Valójában azonban Lemoine mégis fél, mert egykori barátai közül senkisémm akar közbenjárni Wernhernél, akinek magatartásától az ő sorsa függ.

— **József főherceg a kondorosi csárdában.** Az Alföld egyik híres csárdáját, ahol a betyárromantika korában a szegénylegények tanyáztak. Arany János a „Kondorosi csárda mellett” remek dalával örökítette meg az utókor számára s melábus muzsikája mellett még most is sokszor sirva vigad a magyar. Az utóbbi időkben az újabb — de nem jobb — magyar nóták kiszorították ugyan a cigányzenekarok műsorából, de mint a mult édes, fájó emléke fel-felámad halottaiból és minden magyar emberben — akit utja arra vezet — felébred a kíváncsiság, hogy az elmult betyárvilágnak ezt az érdekes emlékét megtekintse. Ez vezethette oda József főherceget is, amikor husvét hétfőjén meglátogatta utjában a „Kondorosi csárdát”. A főherceg autombilon igyekezett Libits Adolf jószágkormányzó kíséretében Budapestről kisjenői uradalmaiba. Az alföldi tranzverzális műuton Kondorosra érkezvén, eszbe jutott a csárda nevezetessége és az utcán járkáló emberekől nyert felvilágosítás után megállott a csárda előtt. A főherceget a mostani tulajdonos és az összegyűlt vendégek nagy ovációkkal fogadták, aki a tulajdonos kalauzólása mellett nagy érdeklődéssel nézte a csárda helyiségeit, melyek az idők folyamán községi nagyvendéglővé alakították át és csak a betyárok volt eredeti buvóhelye maradt meg a régi állapotban, amely a főherceg figyelmét különösen lekötötte. A csárda megtekintése után a főherceg kedélyesen elbeszélgetett az, akkor már nagy számban össesereglett vendégekkel, akiknek zugó éljenzése közben rohogott el autombilján Kisjenő felé.

— **Öngyilkosság.** Daniberg Bertalané, szül. Hanak Milovin, negyvenkötéves pékné ma este hét órakor Garai-u. 33. sz. házban lévő lakásán fölakasztotta magát. Az asszony hosszabb ide óta idegbeteg volt és ez elől menekült a halálba. Négy gyermeket hagyott hátra.

— **Gyázmise Nádayer.** Ma délelőtt a Ferenciek templomában gyázmise volt *Nádayer* Ferenc lelkiudveért. A misét *Buttykay* Antal avárdián mondotta.

— **Sziczinszki bitóhalálra.** Kétnapos vég-tárgyalás után a lemergi esküdtzök végre visszavonulhatott s meghozta verdiktjét, amely egyhangulag *iqennel* szól a gyilkosság főkérdésére s a kiegészítő kérdésre, amely emberölésről és ellenállhatatlan kényszerről szól, tagadólág válaszolt. A törvényszék e verdikt alapján Sziczinszki Miroszlávot *akasztófára ítélte.* Sziczinszki nyugodtan hallgatta az ítéletet. Az esküdtök aztán tanácskozássra vonultak vissza és megállapodtak abban, hogy *ajánlják az elítéltet királyi kegyelemre.*

— **Az Országos Gyermekvédő Liga** tombolajátéka iránt oly nagy az érdeklődés, hogy már a tombolasorsjegyek nagy része elkelt. Aki tehát még nem vett, siessen és vegyen meg K. 1.50, mert minden sorsjegy egy arany- vagy ezüst-tárgyat nyer.

— **Messzi utra.** Tragikusán megrendítő esetet jelentenek Fiuméből. Egy Medis Erzsébet nevű asszony négy apró gyermekével tegnap Budapestre érkezett és a kivándorlók palotájában szállt meg, mivelhogy szándéka volt a „Pannónia” gőzessel Amerikába vándorolni, ahol férjének valami iparvállalatnál jól jövedelmező állása van. Az asszonyt a kivándorlók orvosa megvizsgálta s megállapította, hogy az elmezavar tünetei mutatkoznak rajta. Erre a szegény asszonyt megfigyelés végett a kórházba szállították és az esetről értesítették a rendőrséget. A rendőrség kiküldöttje megjelent a kórházban az esetről jegyzőkönyvet vett fel és elvette az asszonytól a nála levő pénzt, amely mintegy 600 koronát tett ki. Egy későbbi vizsgálat azonban kiderítette, hogy az asszony csupán tulizgatott állapotban van, ami nyilván az előtte álló hosszú ut miatti félelmében állott be. Ennek következtében az asszonyt visszabocsátották a kivándorlók palotájába. A nap viszontagságai azonban annyira megrendítették a szegény asszony idegeit, hogy este az ablakhoz rohant és a harmadik emeletről levette magát az utazára. A szerencsétlen asszonyt félholtan szedték fel a gyalogjáróról és azonnal a kórházba szállították, ahol még az éj folyamán meghalt. A négy kis árva gyermeket a rendőrség vette oltalmába.

— **Ünnepelt egyetemi tanár.** Narvalli Konek Frigyes egyet. cz. nyilv. rendk. tanárt, az organikus kémia tanárát fővegyszerészé történt előléptetése alkalmával hallgatói meleg órázóikban részesítették. A hallgatóság nevében Andriška Viktor szigorló gyógyszerész lelkes szavakkal köszöntötte fel a tudós professzort, ki meleg hangon köszönte meg a hallgatók figyelmét és buzdította őket a komoly czéltudatos munkára.

— **A tatabányai tifusz.** Komárommegyei közigazgatási bizottsága Kálmán Rudolf főispán elnöklésével látogatott ülést tartott, amelynek legfőbb tárgya a tatabányai tifuszjárvány megállítására szolgáló intézkedés volt. Az ülésen felolvasták a tifuszról a megyei tisztí főorvos jelentését, amelyből kitűnt, hogy a hatóság minden intézkedést megtett a baj megállítására. A bizottság a betegség elhurocolásának megakadályozása végett elhatározta, hogy a belügyminiszterhez fordul rendkívüli intézkedésért. A közbizosságra harminczhat csendőr ügyel, de a bányamunkások a betegségtől való félelmükben alig akarnak munkába menni. A baj keletkezésének és elterjedésének az volt az oka, hogy márcziusban bejelentették egy pár tifuszos megbetegedést, de azután a további bejelentést megszüntették, mert a bányászok félték a kórházba szállítástól. Így történhetett meg, hogy a betegek száma hirtelen ötszáznál több lett.

— **Pályázat a konzuli akadémia állami alapítványi helyére.** A cs. kir. konzuli akadémiába az 1909—1910. tanév kezdetén új növendékeket fog-nak fölvenni és ugyanakkor évi 2600 korona, illetőleg 2000 koronás állami alapítványi helyek is töltetnek be. Ezek közül az utóbbiakat arra szoruló és kiválóan érdemes pályázók, esetleg már az akadémiába való belépésükkor nyerhetik el. A pályázati feltételeket a Budapesti Közlöny mai száma közli.

— **Öngyilkos baka.** Markó György 34. gyalogezredbeli közbaka, ki a húsvéti ünnepekre kapott szabadságát családja körében Magyar-Bödön töltötte, egy vadászfegyverrel agyaglötötte magát. Markó ellen ezrednél fegyveresértésért eljárás volt folyamatban és tettét a büntetéstől való félelmében követte el.

— **Tanügyi kinevezések.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Lázár Gyuláné, született Kasztner Jankát, a budapesti „Erzsébet Nőiskola” igazgatóját a VI. fizetési osztályba kinevezte, Krehnyay Béla győri lakos, fiúlapirót, a XI. fizetési osztály 3. fokozalába, az 1904. évi I. tcz. értelmében megillető személyi pótlékkal, kir. tanfelügyelőségi tolnokká nevezte ki és szolgálatlételre Liptóvármegye kir. tanfelügyelőségéhez rendelte ki, Trompler Márta okleveles tanítónőt a lajosfalvi (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Péterfy Julia okleveles kisdedóvónőt a budapesti kir. országos gyűjtőfogház területén létesített állami kisdedóvodához kisdedóvónővé nevezte ki.

— **Küzdelem cigányokkal.** Kenyhecz község végén már hosszabb idő óta tanyáznak a híres Horváth—Lakatos cigánybandák hozzátartozói, kik állandóan veszélyeztetik a környéket. Az enyiczkei csendőrök, mely már hosszabb idő óta fáradozik a cigányok összefogdosásán, ma reggel körülfogta a cigányokat, kik látva, hogy nincs menekülés, a csendőrök ellen fordultak. A küzdelemben az egyik cigány leharapta egy csendőr két ujját, egy cigányasszonynak pedig karját szurta át az egyik csendőr. A csendőröknek végre sikerült a cigányokat összefogni és a kassai ügyészségre szállítani. Az elfogottak egyike egy évvel ezelőtt szökött meg a zsadányi börtönből s benne vélik a nemrég elkövetett szihalmi és füzesabonyi rablógyilkosság tetését is.

— **Kinevezések és áthelyezések.** A kereskedelemügyi miniszter Lakner István budapesti ügyvédet fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazóvá, a belügyminiszter Sebök Elek ügyvédjelölt, békési lakost a belügyminisztériumhoz fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki, az igazságügyminiszter Radvánszky Iván sátoraljaújhegyi és Józán Gyula győri kir. törvényszéki betétszerkesztő szakdíjnokokat ideiglenes minőségű betétszerkesztő irnokká nevezte ki, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Gruber András szegedi lakost ideiglenes minőségű díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a szegedi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez, Sipót József makói díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, a nagyváradi törvényszék dr. Popescu György ügyvéd, nagyszalontai lakost a nagyszalontai kir. járásbírószághoz állandó oláh tolmácsosá nevezte ki.

— **Kézrekerült nemzetközi tolvajok.** A párisi és berlini rendőrség együttes ébersége és fáradozása folytán sikerült a párisi rendőrségnek kézrekeríteni egy nemzetközi hotel-tolvajbandát, amely után már évek óta nyomoztak — hiába. *Leubner* és társaiaként szerepelt a rendőrség fekete könyvében a jeles betörőbanda, amely leginkább világfürdőket veszélyeztetett látogatásával. Mintegy husz tagja volt a bünszövetkezetnek. A feje: *Leubner*, társa a vezetésben *Horschub* és *Willy Starke*, aki titkár-szerepet töltött be a csoportnál. Berlin és Páris rendőrsége évek óta nyomozott utánuk, de kevés sikerrel, ma itt bukkantak nyomukra, holnap ott, de sehohsem tudtak egyet sem kézrekeríteni. Amerre utjuk elvitt, egy-egy angol vagy német tőkepenzes vagy gyémántkereskedő siratta pénzt. Hogy milyen nagy mértékben dolgoztak, jellemzésül elég felemlíteni, hogy a legutóbbi hónapban két és félmillió koronát loptak össze. A párisi rendőrségnek végre sikerült *Horschubot* és még egy társát kézrekeríteni. Röviddel aztán a többiek is egyenkint hurokra kerültek. Rözenöten várják most büntetésüket a párisi ügyészség fogházában. Az egyik Párisban lakó tolvaj lakásán házkutatást foganatósított a rendőrség. Meglepő eredménnyel járt. Egész rakfárt találtak nagyértékű ékszeremből és egy nagyobb összegű készpénzt. Bizonyos, hogy ezek után a menekülőben levő néhány szövetségest is mihamarabb kézrekeríti a rendőrség.

— **A Leclerque-testvérek.** Híres francia legények a Leclerque-testvérek. Lille környékén nagyon félelmesek lettek. Nem kevesebb, mint négy gyilkosság miatt állnak gyanu alatt s ugylátszik, alaposan, mert a rendőrség eddig hiába kereszte őket, ugy elbujtak. Most azonban, mint egy hílei hívirat jelenti, sikerült őket letartóztatni.

— **Orvosi körökből.** Dr. Sipos Dezső, a Budapesti Újságíró Egyesület orvosa Karlsbadba utazott s rendeléseit ott megkezdte.

— **Szelle József ügyei.** Nevezetes hír jött ma Aradról. *Szelle József*, a hírhedt lett egykori aradi ügyvéd csalásainak ügyében a törvényszék az eljárást elvülés czimén beszüntette. Emlékeztetek ennek a bünyügynek az eseményei. Egész sereg szereplője volt, bele volt keverve többek közt a *Taub*, *Schwemmer* és *Neumann* társaság is. Ezek az urak *Szelle* segítségével hét évvel ezelőtt több külföldi gyárat mintegy 100.000 koronáig megkárostitottak. A törvényszék annak idején *Taubot* fogházra ítélte, *Schwemmer* pedig időközben megörlt, *Neumann*, a cég harmadik társa megszökött *Szelle*vel együtt. A körözés azonban még ma is fennáll. A törvényszék mostani határozata következtében *Neumann* ellen bünyenyítő ügy nincs többé folyamatban, *Szelle* ügyvéd ellen azonban még kétrendbeli bünyper folyik.

— **A megszökött rab.** Furfangos módon akart titkos rendőri igazolványt szerezní egy román ember, aki még régebben egy romániai börtönből szökött meg s azóta itt bujkált Budapesten. Még a mult év augusztus hónapban történt, hogy *Mühlheim*ban egy ottani bank szolgája, *Brast Ernő* hamis csekk segítségével hetvenötezer márkát csalt ki, aztán megszökött. A nyomozás jelei azt mutatták, hogy a Kelet felé szökött. A mühlheimi rendőrség annak idején értesítette a budapesti főkapitányságot is az esetről. A minap azután a mühlheimi rendőrség egy Budapestre kelteztet s *Goldstein Izidor* tanár által aláírt levelet kapott. Ebben a levélben *Goldstein* elmondja, hogy ő, ki Budapestre a *Bethlen-utca* 9. számú házában lakik, annak idején együtt utazott a csaló *Brast Ernő*vel *Bécs*től Budapestig. *Brast* őt is meglopta, de utóbb aztán visszaadta a lopott holmit, sőt beavatta szökése tervébe is. *Goldstein* most tudatta a mühlheimi rendőrséggel, hogy ha neki detektiv-igazolványt adnak, hajlandó a csalót kinyomozni. Mühlheimből nyomban Budapestre jött *Neufeld József* ottani rendőrtisztviselő s több detektivvel elment a *Bethlen-utca* 9. számú házába. Kiderült, hogy az állítólagos *Goldstein Izidor* tanár kétes híru ember. Erre aztán a főkapitányságra kísérték. Hosszas vallatás után elmondta, hogy ő *Antonoff József* kiseneyi születésű ügynök. Romániában, ahol *Stern József* néven szerepelt, betöréses lopást követett el, amiért őt eszterdei rabságra itélték és a vaslui börtönbe csukták. Ő azonban megszökött. A detektiv-igazolvány azért kellett volna neki, hogy újabb szállásmosságot kövesen el. A szökött rabot ki fogják adni Romániának.

— **Megdézsmált vasuti kocsiok.** A tolvajok találékonyasága kimeríthetetlen. Szinte hihetetlenül lengzik, pedig valóság, hogy agyafurk legények most a vasuti kocsiok berendezéseit dözsmálják meg, még pedig programmszerűen. A porosz vasutigazgatóság — mint Berlinből írják — már régen feltűnt, hogy az ugynevezett D-Zug-ok kocsijaiból az értékes vörösréz hamutartók hiányzanak. Az utóbbi időben körülbelül 1800 ilyen hamutartó tűnt el. Hónapokon keresztül ügyelték a tolvajt a vasut alkalmazottai, de minden eredmény nélkül. A hamutartók ennek daczára a végállomásonál mindig hiányoztak. A vasutigazgatóság végre beleunt a dologba, tovább nem figyelteti a tolvajokat, ellenben a vörösréz hamutartókat aránylag értéktelen alumínium-csészékkel cseréltette ki.

— **Házasság.** *Köri Alfréd* holnap, vasárnap déli tízenkét órakor vezeti oltárhoz *Elek Bernát* főv. biz. tag leányát *Olgát* a dohány-utcai templomban.

Székely Illés Budapestre eljegyezte *Mosetig Reskót* Szilágyosmlyón.

Demel Károly eljegyezte *Kégl Edithet* Budapesten.

Csabai Kálmán eljegyezte *Székely Erzsikét* Nagyszentmiklóson.

Fischer Imre dr. nagyváradi kórházi főorvos holnap tartja esküvőjét *Hercegg Margittal*, *Hercegg* Ede budapesti háztulajdonos leányával.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műórárs ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Beomlott fal.** Messinában holttestek keresése közben beomlott egy fal és hat munkást maga alá temetett. Eddig három sebesültet hoztak ki a romok alól.

A falbeomlás által eltemetett hat munkás közül ötöt sebesülten, egyet holtan húztak ki a romok alól.

— **Gazdátlan festmények.** Besnyő Béla, a Váci-utca 8. szám alatt levő művásár vezetője bejelentette a főkapitányságon, hogy még február havában egy hordán négy darab értékes régi képet vitt el hozzá eladás végett. A festmények valószínűleg porosz vagy osztrák festő művei. Azóta a képekről nem jelentkezett senki. A képek rájárási látható vasuti podgyász-czédulákból az tűnik ki, hogy a képeket Érsekújvárról Monorra és onnan Budapestre szállították. Mielőtt a hordár a képeket Besnyőhöz hozta volna, két fiatal ember járt nála, akik érdeklődtek, hogy elfogadják-e képeket eladásra s megígérték, hogy majd küldenek neki több képet. Lehet, hogy ezek a négy kép. A rendőrség ezután is felkéri azokat, akik a képek tulajdonosairól felvilágosítást tudnak adni, hogy jelentkezzenek a főkapitányságon.

— **Garázda suhancz.** A Hajtsár-ut 24. számú házának valóságos réme Fest Kornél tizenkilenc éves munkátalan suhancz. Minduntalan részeg és akkor inzultálja a lakókat. Tegnap este is ittasan tért haza, kezében késsel kiállt az udvarra és fenyegetőzött, hogy leszúrja, aki a közelébe megy. A lakók ijedten menekültek. A garázda suhancz erre *Endrédi János* házmestert és *Koós József* napszámot támadta meg és mind a kettőt összeszurkálta, majd pedig követ beuzta az ablakokat. A suhanczot, akiről azt hitték, hogy elmebajos, bekísérték a főkapitányságra. Kiderült azonban, hogy épelméjű, mire átadták apjának, aki felelősséget vállalt érte, hogy ezután nem garázdálkodik.

— **Tűzhalál pálinkafőzés közben.** Piski községben *Verkin Györgyné* államvasuti fűtő nejét meglátogatta *Tóth Mari* barátja. Husvét lévén, a románoknál szokásos égetett pálinkát főzték. A pálinka feldőlt és az egész szobát lángba borította. *Tóth Mari* benségett, *Verkin Györgyné*nek sikerült kimenekülni, de oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy aligha marad életben.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság.** Ungvárt *Tóth István* mozdonyvezető tizenöt éves Mária leánya tegnapelőtt eltávozott hazulról és ma reggel az Ung folyó partján halva találták. A vizsgálatot megindították, hogy öngyilkosság, vagy bűntény esete forog-e fenn.

— **Az irgalmasrend kórházainak működése.** Nagyarányu embeiharóti munkásságról tesz tanúságot az a kimutatás, amelyet *Thuróczy Kornél*, az irgalmasrend tartományi főnöke a közegészségügyi törvény rendelkezéseivel képest a rend kórházainak 1908. évi beteglétszámáról most becsátott közre. Ebből a kimutatásból megtudjuk, hogy a rend 13 kórházában az elmúlt év folyamán 14.944 fekvő beteg és 138.438 bejáró beteg gyógyított. Egy-egy fekvő beteg ápolására és gyógykezelésére átlag 24,8 nap esett. A kezelés alatt álló betegek halálzási átlaga 2,95 százalék volt. A fekvő betegek létszáma legnagyobb volt januárban (1755), a legkisebb pedig szeptemberben (920.) Legtöbb beteget gyógykezelték a budapesti és zágrábi kórházban. Érdekes adat, hogy Európának majdnem minden államából, sőt Amerikából is voltak betegek. Vallás szerint a katolikusok arányszáma volt a legnagyobb, de jelentős számmal voltak református, ágostai evangélikus, izraelita vallásúak is. Felemlítésre érdemes még, hogy a nagy és évről-évre növekedő beteglétszám gyógyítása körül 60 irgalmas és világi orvos buzgólkodott.

— **Gyilkos juhászok.** Drágán Paja és felesége tegnap Kákindáról Padra igyekeztek. Utközben találkozott *Tucokov Miksa* és *Sztanesul Szveta* juhászokkal, akik felszólították őket, hogy térjenek ki. Egyikük sem engedett, mire a juhászok Drágánt agyonlőtték és az asszony két ujját és orrát leharapták. A juhászokat letartóztatták.

— **Halál a gyorsvonaton.** Tegnap az Olmützből Bécs felé rokozó délutáni gyorsvonaton hirtelen rosszul lett *Briss Vilmos* durgaszag malatagyáros és még mielőtt segíthettek volna rajta a vonaton utazó orvosok, meghalt. *Briss* egyike volt a leggazdagabb osztrák gyárosoknak.

— **Zugbukméker.** Egy följelentés alapján a rendőrség ma délután két órakor a Metropole-szállóban letartóztatta *Jakabffy Endre* zugbukmékért, aki tiltott módon kötött fogadásokat. *Jakabffy* zsebében háromezer koronát találtak és egy jegyzőkönyvet, amelyben elég tekintélyes emberek szerepeltek, mint a zugbukméker kliensei. *Jakabffy*t a rendőrség gen kilallgatták, ezután elbocsátották.

— **Új politikai hetilap.** A Kiskunfélegyházán 27 év óta megjelenő Félegyházi Hírlap egyesült Félegyházi Híradó a mai nappal politikai hetilappá alakult át. Az új politikai hetilap irányelvéül a függetlenségi eszmék megvalósítását tűzte ki. Az első szám *Vesszősi József* szerkesztésében igen érdekes tartalommal jelent meg.

— **Nagy tűz a vidéken.** A németújvári járásban levő Pásztorháza községet, mint Szombathelyről jelentik, nagy tüzvész elpusztította. A tűz reggel kilenc órakor keletkezett és késő estig tartott. Több száz tűzoltó, köztük *Erdődy Tamás* és *Erdődy Lajos* grófok, valamint gróf *Széchenyi Rezső*, továbbá öt stájer tűzoltó-egyesület vonult ki és munkálkodott a lakossággal együtt a tűz oltásán, amely azonban a nagy szélvihar következtében majdnem lehetetlen volt. A tűz 72 házat hamvasztott el, a melléképületekkel együtt. Száznegyven család maradt hajlék és kenyér nélkül s ezeknek a szomszéd községek adták az első segítséget. A kár meghaladja a 300.000 koronát. A tűz oka ismeretlen. Több ember oltás közben súlyosan megsérült. Attól tartanak, hogy több öreg ember és gyermek a gyorsan terjedő tűzben lelte halálát, mert ezeket estig nem találták meg. A károsultak segítésére akciót indítottak.

— **Megszökött leánykereskedő.** Huber Apollonia, huszonegy éves szobaleány a hó 14-én eltűnt Gróf Károlyi-u. 14. sz. lakásáról. A rendőrség megállapította, hogy a leányt egy *Hirschfeld* nevű csalóval azzal az ürüggyel csalta el, hogy elviszi Konstantinápolyba *Széchenyi* grófokhoz. A szerb határon utlevél híján föltartóztatták őket, mire *Hirschfeld* megszökött. A rendőrség keresi.

— **Merénylet a vonat ellen.** A szatmár-bikszádi helyi érdekű vasut ellen *Bikszád-Avasfelfő* falu között a vonal egyik kanyarulatánál az éjjeli órákban a sinekre nagymennyiségű természeteket rakáltak le. A hajnali vonatot vezető mozdonyvezető éberségének köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. Pár hét alatt ez már a harmadik merénylet ezen a vonalon.

— **Garázda legény.** A Hajtsár-ut 24. számú ház lakóinak valóságos réme *Falk Kornél* 19 éves munkátalan ember. Napról-napra óriási botrányokat csap. Tegnap este is részegen ment haza, kijárat az udvar közepére s élesre fent késsel mindenkit leszurással fenyegetett, majd megtámadta *Endrény János* házmestert és *Koós József* napszámot. Amikor a dihböngő ember elől a lakók elmenekültek, *Falk* bezulta az ablakokat. Nagynehezen megfúrták, bevitték a főkapitányságra, ahol az volt a gyanu, hogy elmebeteg. A rendőrorvos megvizsgálta, de miután az elmebajt nem tudta megállapítani, a rendőrség átadta az atyjának, aki felelősséget vállalt érte.

— **Butorozott szobák az orvosi kongresszusra.** Budapestre érkező külföldi orvos és családtagjai részére fenti kongresszus idejére, vagyis augusztus 27-től szeptember 4-ig butorozott szobákat keres az *Idétforgalmi vállalat (Menetjegyiroda) Vigadó-ter 1.* A bérössze a lakás fekvése, a szobák nagysága és minősége szerint 16 koronától 115 koronáig terjedhet. Az ajánlatokat beérkezésük sorrendjében veszik figyelembe.

— **Halálozás.** Dr. *György Lajos* zernesti ügyvéd Budapesten a hó 16-án este hat órakor pár napi szenvedés után meghalt. Az elhunytban az ügyvédi kar általánosan tisztelt, derék tagját gyászolja. Mi újságunk pedig régi kedves kollegánkat vesztettük el, aki évek előtt, mint a Magyar Hírlap törvényeszéki rovatának vezetője tett tanúságot hivatottságáról. De valóban pótolhatatlan azoknak vesztesége, akikről példás jó férjet, páratlan atyát, ezeret testvért ragadott el a halál. A korán elhunyt ügyvéd földi maradványai holnap, vasárnap délután fél órakor fognak a római katolikus vallás szertartásai szerint az új központi temető halottas házából örök nyugalomra tetetni.

— **Tótrónai és latincazi id. Prónay Péter** földbíró, okl. ügyvéd, Nógrádvármegye volt szolgabírája, 48—49. főhadnagy, Nógrádvármegye 48-as és függetlenségi párt elnöke meghalt Berezenen.

— **Grényik István** uradalmi erdőgazdónak április 14-én, élete harmincegyedik évében, hosszas szenvedés után meghalt.

— **Koltor László** magánmérnök Budapesti meghalt. *Koltor László* még a nyolcvanas évek elején napirendre hozta a Duna—Tisza közötti esaternatervét s azóta szakadatlan munkássággal s nagy áldozattal propagálta ezt a nagyszabású s az ország közgazdasági életében nagyfontosságú tervet. Hatvanhárom évet élt s halálát egyetlen leánya, *Nászay Dezsőné*, *Koltor Stefánia* gyászolja.

— **Antalfy-Zsirus Lajos** kuriai bíró és a nagybecskereki kút. törvényszék elnöke, ma hosszas szenvedés után Nagybecskereken meghalt.

— **Varanói és kaáli Hegedüs Ödön**, a m. kir. kereskedelmi muzeum főfelügyelője ma éjjel hatvanöt éves korában meghalt Budapesten. *Hegedüs* a kereskedelmi muzeum legrégebbi tisztviselője volt. Érdemmel elismerésül a király az arany érdemkeresztel tüntette ki. Halálát özvegye, leánya, nagyszámú rokonság és a m. kir. kereskedelmi muzeum tisztviselői kara gyászolja. Temetése holnap, vasárnap délután négy órakor lesz a kerepesi temető halottas házából.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávé adhat vagy olcsóbban számít, mint *Fratelli Deisinger* fiumei cég Budapestén a királyi bérpalotában.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, április 18-án délután 3 órakor jótékonyági előadás lesz, még pedig a székesfővárosi államrendőrségi tisztviselők nyugdíjpótló intézete javára. Ez előadáson fellépnek *Sziklay Kornél*, dr. *Szalay József* és *Gyárfás Dezső* mint vendégek, *Aalbach*, *Baumann* és *Conchas*, valamint az áprilisi műsor többi attrakcióival együtt. Az előadás iránt a társadalom összes rétegeiben élénk érdeklődés mutatkozik. Több mint bizonyos, hogy teljesen zsúfolt ház lesz. Jegybevétel 10—1 és 3—6 óráig a nappali pénztárnál.

— **Beketow-cirkusz.** Megnyitás óta zsúfolásig megtelt házak előtt tartja a *Beketow-cirkusz* előadásait. Egész Budapest az időmitás csodájáról, *Webb* kapitány főkiról beszél. Az egész műsornak óriási sikere van, az *Althof* lovasművészcsohad, a *Banwardok*, légtornászok, a 6 Rocketts akrobatalánczosok, a komédiás *Lavater-Lee*, aki színművész a javából, a magyarul beszélő *Joe* és *Tomy* bohócok, *Sndow*, az erdélyi vészek királya stb. esténként nagy tetszésben részesülnek. Vasárnap két előadás lesz, délután 4 és este háromnegyed 8 órakor, mindkét előadásban a teljes műsor.

— **A Közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi száma igen tartalmas. Cikkekkel írtak: *Boldog Balázs* tanár, *Nagy József*, *Gegus Dániel* rendőrkapitány, *Székely Vladimir* rendőrfogalmazó és mások.

— **Royal-Orfeum.** Minden este az utolsó zugig zsúfolt ház tesz tanúságot arról, hogy a *Royal-Orfeum*, Budapestnek ez a valóban világvárosi intézménye, felülmúlhatatlan műsort nyújt. A közönség minden rétegébe elhatolt már a *Royal-Orfeum* páratlan sikere és a társaság olyan előkelőségei és olyan polgári elemei, akik talán sohasem látogatták a multókat, most valósággal tudnak a fenomenális műsorhoz, első sorban a „Julesa ugy van” és az „Ágyról-ágyra” című bohózatokhoz, amelyeknek sikeréről a legaradozóbb jelzőkkel sem lehet eléggé méltánylót mondani. Ezt a két szenzációsan kacsagatót darabot a pompás attrakciók egész sora kíséri: a nyaktörő kötéltáncos-mutatóványokban is groteszk *Kiory*, *Varjas Antal* pompás *Rácz Laci* utánzata, aktuális tréfák és kuplék — s azonkívül azok a legelsőrendű tánc- és énekszámok, melyeket Bécs, Páris, London és Berlin színpadjairól szerződötetett az igazgatóság. A fenomenális műsor új számokkal is bővíti, ezek közül a „Vörös május” és a „Mángorló” előreláthatólag szintén a *Royal-Orfeum* városzerző híres slágere lesz. Május első felére a páratlan sikerű szezon befejezésékképpen rendkívüli szenzációt készít elő a *Royal-Orfeum*: a bécsi *Hölle* vendégszereplését. A kontinens legjobb kabaréja teljes társulatával, legjobb erőivel érkezik Budapestre — a híres együttessel élén *Mela Marssal*, a legkiválóbb kabaré divával, *Österreicher Rudolffal* és *Laszky Bélával*.

— **Megnyílik az Amerikai Park.** Május első napján megnyílik az *Amerikai Park* (Ös-Budavára), mely évek óta egyik legvonzóbb látványossága világvárosi életünknek. Az a hatalmas siker, az izig-végig nagyvárosi mutatvány helyi látogatottsága, arra bírta *Friedmann Adolf* igazgatót, hogy az amugy is nagy területen épült mutatványhely kibővítsé és újalakítsa. Az *Amerikai Parkba* szóló bérletjegyek máris kaphatók a *Paristana* mulató pénztáránál. Az egész idényre szóló jegyek ára: Urak számára 12 korona, Katonatiztek és hölgyek részére 8 korona.

— **„Glorialis” illatszert-udjónság.** Alig remélt nagy sikert ért el a „Glorialis” virágkivonat, amely alkohol nélkül állítatik elő, az évtizedek óta legjobb hírnévnek örvendő *Klein* és *Fia*-féle udvari illatszertgyára által. Alig néhány hete, hogy ezen hatásban egyszerű illatszert forgalomban van és ezen rövid idő alatt már is 40.000 üveg jutott a nagyközönség közé. A „Glorialis” a jelenkor legkellemesebb és legtekélyesebb illatszere, amely a használatban a frissen tépett virág illuzióját kelti és hosszabb időre ébren tartja. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „Glorialis” hirdetésére.

— **Szolgálatot** vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Guttermuth János* (Baross-ter 23.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájpádlás nélküli fogorokat a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készíti.

— **Új cimbalom.** *Mogyoróssy Gyula* hangszergyáros, Budapest, VIII., *Kerepesi-ut 71.* feltalálta az acélszerkezetű cimbalmot s így a cimbalmot a legtekélyesebb hangszer közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

— **Fodor-féle vivóterem** a *Koronaherczeg-utca 3.* szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Fái Géza** uriszabó-céget, ki üzletének áthelyezése folytán árait önyegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., *Váci-utca 37.*

— **Bob-hashajtó** a legkellemesebb, 10 fillér.
— **„Ki akar egyéves önkéntes lenni?”** ez a hirdetésre felhívjuk az olvasóink szíves figyelmét.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Fra Diavolo.

(Vig opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Auber. Bemutatták a m. kir. Operában 1909. április 17-én.)

Régen elmúltak azok az idők, amikor még az egyszerűségek és naivitások gyönyörűséggel töltötték el a lelkeket, amikor a drámában, az elbeszélő litteratúrában és a muzikában is csak a keresetlenség és egyszerűség szépsége dominált. Más világ volt akkor; más csillagok jártak! Az ember lelke nem volt olyan komplikált, mint ma. A nagy izgalmak és ezeryi apró izgalmak nem voltak összefüggésben a társadalomban és életben rejlő sokszoros és alig végig küzdhető bonyodalmakkal. Régen még elképzelhető volt, hogy az élet viharának kellő közepén álló ember is gyönyörűséggel hallgatta nagyapó meséit és élményeit. S közben megfeledezett az élet kiüszelmeiről és súlyos viharairól. A lelkek fogékonyak voltak az egyszerűségek és naivitások iránt. Az emberekben még élt a hit és a jámborság.

De az élet és a társadalmi rendszer komplikációival arányosan komplikálódott az emberi lélek és annak fogékonyága is. S ha erősebb hatásokra van szükség, hogy a modern közönség a maga összességében gyönyörűséggel teljen el a színházban, úgy ez alól nem vonhatta ki magát a zene sem. A muzsika, éppen úgy, mint a művészet minden ágazata átalakult aszerint, amint az élet és társadalom metamorfózisra esett át.

Tévedés azt hinni, hogy azért különbözik a modern zene a régitől, mert a zeneszerzők új utakon haladnak. Az igazság az, hogy a zeneszerzők azért csinálnak más zenét, mert a zene-művészet is idomult a korhoz. A modern ember kedélyvilága jóval összetettebb elemekből áll, mint hajdanta. Jó és rossz cselekedeteiben, felfogásában, szórakozásaiban, ösztöneiben, vágyaiban, törekvéseiben rffináltabb, kevésbé megnyugtatható, kevésbé kielégíthető s hatalmasabb eszközökre van szükség, hogy valamely művészi alkotás kiragadja kedélyét a raffinált élet zajából, amelyben él.

Igy változott át a zene is és annak minden hatás-eszköze. És ez utott eszünkbe, amikor ma meghallgattuk Auber „Fra Diavolo“ című vig dalművét az Operaházban. Közel negyedszázad óta pihent ez a dalmű az Operaház könyvtárában. A por megülte ott; a partitúra mintegy megsárgult s a bájos, graciózus zenének színei is mintha megkoptak volna a pihenési idő alatt.

Körülbelül oly hatása van, mint a régi gyöngyház-munkáknak, melyeken semmi más nem csodálunk, mint azt, hogy volt idő, amikor még ilyen naivitások is tetszettek. Ha szebb, ha bájosabb, ha idillikusabb idők voltak is azok, de ma, amikor modern köntösben s az idővel együtt átalakult lélekkel megyünk a színházba, nem tudunk áthelyezkedni az akkori publikum lelkére és álláspontjára. A visszafelé való fejlődés elképzelhetetlen. És ezért nem tudunk igazán lelkesedni Auber muzsikáján.

Nehogy azt tetelezzze föl valaki, hogy az Auber muzsikájában rejlő művészetet, egyszerű bájt és szépséget le akarnók kicsinyelni! Ennek a muzsikának az értéke a régi porcelánhoz hasonlítható, melynek csak néhány darabja díszíti háztartásunkat, amelyeket emlékek gyanánt meg is őrünk, de használatra csak modernül készült és izlésünkhöz alkalmazott darabokat szerzünk be.

A mai kor levegője új irányokat teremtett. S e törvények szerint alakult át a modern dráma is. Viszont a modern dráma a maga alakulataiban alakította át a zenét is.

Aminthogy régiségek láttára nem tudunk igazán fölmelegedni, azonképpen ez a muzsika sem tud igazi értelemben fölmelegíteni. Nem is hinnök, hogy a publikum mást venne észre ebben a munkában, mint reminiszzenziát, régi emlékek föllevenítését. A kedélyeket lefogalni, képzeletet kitölteni, önfeledtséget előidézni ez a zene csak úgy nem képes, mint hevíteni és elragadni.

Ezt mondhatjuk el nagyjában a mai bemutatóról és ezt a véleményünket megerősítette a nagyközönség is, amely csak tisztelettel, de elragadtatás nélkül tapsolt a darab szereplőinek. Magát a dalművet nem kívánjuk sem a zene, sem a cselekmény szempontjából részletesen ismertetni, mert Auber zenéje épp olyan régi és jól ismert, mint a Scribe meséje. A dalművet röviden lehet jellemezni. Régen divatját mult stílus és zenéje négykézre való zongorázásra igen alkalmas. Ajánljuk különösen másodéves zongoristáknak.

Áttérve a mai előadásra, arról a lehető legjobbat mondhatjuk. Kerek, jól betanult összjátékot láttunk és minden egyes szereplő igazi művészi ambícióval látta el föladatát. A czimszerepben Környei gyönyörű hangja érvényesült. Szoyer Ilonka Zerlinája mesésen kedves volt és a nehéz koloratura szerepet játszi könnyedséggel és művészettel kezelte. Ambrusné nagy intelligenciájával és fényes játékával ismét tanubizonyosságát adta annak, hogy Operánknak egyik legbecsesebb művésznője. Kornai az angol utazó szerepében ismét erős színjáték talentumáról tett fényes vizsgát. A zsványok szerepében Hegedűs és Dalmóki két kabinetalakítást mutatott be. Ney Bernát és Kertész két kisebb szerepben legjobbat nyújtották. A zenekar is pompás volt Szikla vezénylete alatt, a rendezés is mesteri volt, csak az operát nem vette be a publikum és ez volt a legnagyobb baj.

Erdős Armand.

Nemzetközi női kiállítás.

Budapest, április 17.

A tárlatoknak majdnem mindig megvan a maguk határozott, kidomborodó karaktere. Akár a rendezőség erőszakolja rá a művészeti hitvallását a kiállító művészekre, akár maguktól verődnek össze az egyazon irányt követők: bizonyos, hogy heterogén elemek egy kiállításon nem igen kerülnek együvé. Mint valami vezérmotívum, úgy emelkedik ki a kiállítások jellege, tónusa a képekből. Együtt vannak az öregek, a letört hűtűk, a mindent merő fiatalok, a nyugodtan melázók, azok, akiket új hitek láza gyötör, a vénhedt konvencziósok és a hódításra vonuló szecsesszionisták és mindazok, akik egymást keresik: a tárlatokon akadnak az ő vérükből való művészekre.

A Nemzeti Szalon most megnyíló kiállításán ez az egységes tónus, ez az egységes hangulat teljesen hiányzik. Mindegyik sarokból másféle muzsika száll felénk, mindegyik falról más virágok színe virít. Mintha csak csatézni jöttek volna ide a művészi ideák: egymás mellett vannak a különböző művészi felfogások és a technika sokféle irányai. A kiállítás rendezésénél nem az volt a rostáló elv, hogy a kiállítók miféle művészeti kaszthoz tartoznak, hogy megcsontosodottan öregek, vagy lázadó fiatalok-e? Tisztára véletlen dolga, hogy a kiállítók nagyjából az új festés csapásán mennek előre és hogy ezen a kiállításon

is megérik még az az egészséges, friss levegő, amely a M. I. E. N. K. utolsó tárlatán szerteáradt a Nemzeti Szalon termeiben. Mondom, teljesen a véletlen műve, hogy a kiállítók zöme fiatal és modern, mert hiszen ép úgy lehetett volna öreg és maradi is. Ezen a tárlaton csak az kapcsolja össze a művészeket, hogy mindnyájan nők. De nagyot esalódnék, aki ebből azt következtetné, hogy teányos, finom vonalakat, asszonyosan szeszélyes festést, nőiesen felületes dilettantizmust lehet látni a festőnők kiállításán. Persze, megvan ez is, mint ahogyan minden tárlaton vannak rossz képek. De — és ez a női műveltekön kívül az egyetlen összekapcsoló elem közöttük — majd mindegyik kiállítónál komoly művészeti törekvést, becsületes munkát és igazi akarást találunk. Ezt határozottan konstatálnunk kell, mert ez nemcsak ennek a kiállításnak a jogosultságát jelenti, hanem egyúttal a Magyar Képzőművésznők Egyesületének a komoly művészeti törekvéseit és működésének az életrevalóságát is.

A kiállításnak az általános nivója — ha nem is hegymagassága — de minden esetre tisztességes. Látunk sok akarást, sok színt, sok hangulatot és elég művészetet is. A dilettantizmus, a finnyáskodó szalonfestés nem talált teret; akik megnézik a kiállítást, azok bátran kereshetnek művészetet, mert a kiállítók ezt akartak adni. Hogy némelyiknek nem sikerült, hogy vannak, akik alulmaradnak az átlagon, ez semmit sem jelent, mert a nivót nem ők képviselik, amint hogy nem a kimagaslók után kell megítélni az egész kiállítást.

A színvonal erős támasza legelső sorban maga az egyesület elnöke: Soós Elemérné. Intelligens művész, aki külföldön tanult és különösen a párisi Société des Artistes Français „Grand Salon“-jának tünt föl. Idehaza is találkoztunk már vele a tárlatokon. A most kiállított képei beható és komoly tanulmányokra vallanak, ámbár a megtanultsága sokszor az eredetiség rovására megy Francia hatásokhoz magával L. Popper Aranka is. Itt ott egészen a francia impresszionistákra vall a fölfogása, így például „A zene“ című képén, amelyen egy sokszor megfestett, ösrégi témát dolgoz föl újra. Ha a beállításában nem is, a színeiben mindenesetre tud újat produkálni még ennél a képénél is, amely pedig a kollekciónak nem a leg-erősebbjei közül való.

Erős, kvalitásos képeket produkált Schütz Julcsa, aki különösen Kalivoda Katával és Hadzsy Olgával a tárlat legerősebbjei közé tartozik. A Schütz Julcsa festése hangulatfestés, hangulatmegrögzítés. Finom idegzetű művész, aki megéri a hangulatokat és aki meg is tudja festeni azt, amit átértett. Sok színe van: meleg, szép, telt színek, amelyeknek a tónusából szinte kimuzsikál a hangulat. Átrezz a vásznain a színek ritmikájája, amelyet Schütz Julcsa teljesen átérez. Kalivoda Katának négy vászna van ezen a tárlaton. Mindegyik előtt érdemes megállani, ámbár nem mindegyik egyforma kvalitású. Az egyiknek kissé bágyadtak a színei, a másikban több a megtanultság, mint a művészi lendület. De a többi kettő sztán gyönyörű, hangulatos, meleg kép. A „Zászlószentelés“ elsőrangú technikával van megfestve: minden egyes alak él benne és szinte kiárad a vásznból a tömjénfüstös, zsolozsmás, áhitatos hangulat. Az „Erdei kunyhó“-nak gyönyörű színei vannak és a technikája ennek is fölényesen biztos. A triász harmadik tagja Hadzsy Olga. Szintén értékes tehetség. Portrait-eket és tájképeket állított ki, amelyek érdekesen mutatják ennek az érdekes egyéniségnek

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csuz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban Mollmal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Videki megrendelések naponta postantárvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kéri.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmúlhatatlan hársver mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Videki megrendelések naponta postantárvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kéri.

a fejlődési útját. A portrait-jei még kissé kemények, de a tájképeiben már lendületes, erőteljes vonásokat látunk. Hozzájuk csatlakozik Fodor Böske is, aki egyetlen képet állított ki, de ez a kép („Gyümölcs csendélet“) gyönyörű, kvalitásos munka. A meglátása határozott, biztos, de éppen ennyi biztosság és erő mutatkozik a kidolgozásában is. Semmi kapkodás, semmi határozatlanság nincs a képeiben: Fodor Böske kiforrott művész, akitől még sok szép munkát várunk.

A kiállításra több külföldi művész is küldött képeket. Meg kell mondanunk, hogy bizony ezek között sok van, aki erősebb kvalitású művész, mint a mieink. A középső, nagy teremben vannak a vásznak, amelyek közül több messze kiválik a kiállításból. Talán a technikájuk féltékeny biztonság, határozottsága az, amely megkap bennünket vagy a merészségük és az öntudatuk az, ami imponál. Sok érdekes dolgot látunk a Kempter C. képein, akinek egészen különös egyéni technikája van. Bájos munka a Dannenberg Alice „Diabolo“ című képe is, míg Licht-Graet, Penning Hall, Roullier Blanche még ennek a felemelt nivónak is a legerősebbjei. A mi festőművésznőink nagyon sokat tanulhatnak tőlük.

Azt hisszük, hogy a magyar képzőművésznők egyesületének ez a kiállítása erős fejlődésnek vetette meg az alapját. És azt hisszük, hogy sok jeles tehetség fog kibontakozni még ezek közül, akik már a mostani kiállításon is érdekes és szép dolgokat produkáltak. — dé.

(*) Eliana Bécsben. Bécsből táviratozzák: A bécsi népeperában ma este mutatták be Mihalovich Ödön „Eliana“ című nagy romantikus operáját. A közönség sorában ott volt Goldmark Károly, a magyar vendégek között gróf Apponyi Albert kulturális miniszter nejevel, Mészáros Imre operagazgató. Az előadásnak sikere volt. Mihalovichnak, akit többször kitapsoltak, számos koszorút nyújtottak át, köztük a magyar királyi zeneakadémia koszorúját. A kiváló előadás elsősorban Gille Károly udvari karmester érdeme. Általánosan fölül a kiváló izléssel és művészettel készített kiállítás, amely Rainer-Simon's igazgató műérképét dicsérte. A szereplők közül különösen Wenger kisasszony, Eliana személyesítője aratott nagy sikert; kivül Schütz (Lancelot) csengő szépségű tenorja vált ki és Stagl kisasszony (Ginevra) jutott szép sikerhez.

(*) Színházaink műsora. Az Operaházban holnap, vasárnap „Sába királyneje“ adják. Hétfőn nincs előadás. Kedden másodszor kerül színre Auber vig dalműve, a „Fra Diavolo“ a bemutató előadás szereposztásával. Szerdán Preuss Matzenauer Margot bajor királyi kamaranékeső, kezdi meg három estére terbe vitt vendégzereplését. Elsőül a „Walkür“ Brünnhildáját éneklí, ugyanakkor még egy másik vendég, Balta Károly magyar születésű operanékes lép fel Sigmund szerepében. Csütörtökön Puccini „Bohémélet“ című népszerű operáját adják. Pénteken Van Dyck és kir. kamaranékes vendégként lép fel a Tannhauser ezimzerepében.

A Nemzeti Színházban a jövő héten a színház legvonzóbb műsordarabjai kerülnek színre. Holnap, vasárnap délután Stuart Mária adják Jászai Mariva a czimzerepében. Este másodszor kerül színre a pénteken nagy sikerrel bemutatott újdonság: Georges Thurner Passe-Partout című háromfelvonásos színműve, amelyet csütörtökön is színrehoznak. Hétfőn mérsékelt helyarákkal Az ember tragédiáját adják elő, a három főszerepben K. Hegyesi Marival, Bakóval és Gyenessel. Keddre Constantin abbé van kitzve, Ujházi Edével a czimzerepében. Szerdán Octave Mirbeau nagyszerű új színművét, A tüzehelyt játszzák; a három főszerepet P. Márkus Emma, Odry és Gál adják. Pénteken Shakespeare klasszikus tragédiája, Coriolanus van műsoron. Szombaton a Passe-Partout kerül színre. Jövő vasárnap délután Kemechey Jenő és Malonyay Dezső „A föld“ című színműve van műsoron, a multikori repiz szereplőivel. Vasárnap este a Dolovai nábob leányát adják. Jövő hétfőn mérsékelt helyarákkal Cyrano de Bergerac kerül színre, a czimzerepében Pethessel.

A Vígsház jövő hetének eseménye Després Suzanne-nak, a nagy francia művésznőnek és a párisi L'Oeuvre társulatának vendégzereplése, amely a hétfői és keddi estére fog terjedni. Hétfőn a francziák a Tolvajt, Bernstein Henri szenzációs drámáját játszzák. Kedden az Elektra kerül színre a nagy művésznővel a czimzerepében. Ezt megelőzőleg Bernard Tristan „Le Fardeau de la Liberté“ (A szabadság terhe) című egyfelvonásos vígjátékát mutatják be. Holnap, vasárnap délután a „Tanítónő“ t adják, este pedig a „Vigyázz a nőre!“ című bohózatot, amelyet szerdán és a jövő vasárnap este is ismételnék. Csütörtökön a „Királyt“ játszzák, pénteken pedig az „Ördögöt“. Szombaton este a „Kivándorlót“, Herceg Ferencz poétikus színművét adják, szombaton délután pedig az Országos Színházgyűlés iskolájának növendékei az „Ahol unatkoznak“ című vígjátékot adják elő.

A Király Színház előadásai ezen a héten is a színház két legutóbbi nagy sikerének jegyében folynak. A hét műsora a Rajna-Szirmai-féle „Táncos huszárok“ és Fall operettje, „Az elvált asszony“ váltakoznak: Az utóbbi hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton kerülnek színre, „A táncos huszárok“ a keddi, csütörtök és a vasárnap este. Vasárnap délután mérsékelt helyarákkal „A nagyamama“ kerül színre Blaha Lujza fellelével. Szombaton délután pedig a karszemélyzet jutalomjátéka lesz, amelyen gazdag és változatos kabaretprogram mellett Félix Saltennek a Magyar Színházról ismert egyfelvonásosa, a „Feltámadás után“ kerül színre. A színház egész személyzete eközben az évad utolsó bemutatójának, Martos Ferencz és Jacobi Viktor fantasztikus játéknak, a „Jánoskának“ előkészületeivel van elfoglalva.

A Király Színház igazgatósága jelenti, hogy keddtől, április 20-tól kezdve a színház előadásai este 8 órakor kezdődnek.

A Magyar Színházban szombaton ismét bemutató lesz. Az új darab Zapolska Gabriella lengyel író szatirikus erkölcsrajza, amelynek eredeti címe „Dulskiné morálja“ s amely a Magyar Színházban „Hanka“ néven fog színre kerülni. Főszerepeit Forrai Róza, Mészáros Giza, Batori Giza, Forgács Rózi, Tóth Irma, Bera Paula és Zala Karola, valamint Törzsi Jenő és Réthy játszzák. A Magyar Színház igazgatósága meghívta a darab első előadására Lembergben élő szerzőjét, Zapolska Gabriellát is. A hét többi napjai közül kedden és csütörtökön a „Hivatalnok urak“, szerdán és pénteken a „Régi jó idők“ és „A zöld kakadu“, hétfőn „A sasfók“ kerül színre. Vasárnap délután mérsékelt helyarákkal a „Porradalmi nász“ t adják.

A Magyar Színház igazgatósága jelenti, hogy keddtől, április 20-tól kezdve a színház előadásai este 8 órakor kezdődnek. Az Uránia Színházban a jövő hét folyamán, péntek és szombat kivételével, minden este Hoek Jánosnak „Az Ur Jézus“ című darabja kerül előadásra. Minthogy a darabot a kiváló egyházi szónok maga olvassa fel, a színházat napról-napra zsúfolásig megtöltő közönség megbecsülhetetlen műveltségben részesül.

Jótekönyvezeti előadás a Gyermek-színházban. Vasárnap negyedszer kerül színre a zajos sikerrel felújított „Arany hajacska, vagy Rubiczál ajándéka“ című tündérrége Föld Aurél átdolgozásában. Mint az előző években, ugy ezidén is megtartják a szokásos jótekönyvezeti előadásokat a „Budapesti tanítók árvái“ alapja javára. Az első jótekönyvezeti előadás csütörtökön lesz, mely alkalommal az idei évad legnagyobb sikerű újdonsága, „Hüvelyk Matyi, vagy az elvarázsolt királylányok“ rendkívül kacagatót varázsserege 15-ször kerül színre. Az előadás 4 órakor kezdődik. Jegyek már délelőtt kaphatók.

(*) Anday Blanka külföldi sikere. A rajnamenti Duisburgban e napokban Anday Blanka, a Magyar Színház volt primadonnája a „Dollár király“ ben zajos sikert ért el. Ugy a közönség, mint a sajtó is a legmelegebb elismeréssel adózik szép hangjának s színjátszó tehetségének.

(*) Egy bankpalota tervpályázata. A Borsod-megyei Takarékpénztár r. t. Miskolcra a Széchenyi-utczában bankpalotát épített, s e célból megvételre szükébb körű pályázatra szólított fel öt nevű budapesti és egy miskolci építést. A beérkezett pályatervék felett egy műszaki és bankigazgatósági jury ítélkezett s az első három díjat egyenlő arányban Hajós és Villányi, Kármán és Ullmann s Haas és Malnai építészek között osztotta fel. A banknak igazgatósága a kivitellel és a művezetéssel Hajós és Villányi építészeket bízta meg, kik a félmilliót kitevő építkezést az újabb program utáni terv szerint jövő év február hónapjában meg fogják kezdeni. A Borsod-megyei bankpalota különben arról lesz nevezetes, hogy Miskolcra az első háromemeletes épületként fog szerepelni.

(*) Művészet Szombathelyen. A Sabária, Szombathelynek ez a régi hangversenytérme tegnap este kizárólag magyar művésznagyságoknak lődött egy nagyszabású hangverseny keretében, melyen Fodoré Aranka, a m. kir. Operaház hatalmas hangú énekesnője, Góthé Kertész Ella és Góth Sándor, a Vígsházának két oszlopos tagja voltak az ünnepek. Fodoré Kern, Kálmán, Noszoda és Dönnel dalain kívül főleg a „Carmen“ áriájával ért el nagy hatást, míg a Góth házaspár a „Baccarat“ egyik nagy jelenetében tapsolták lelkesen a szombathelyiek. A zongorakíséretet Janovits József főmérnök játszotta szép sikerrel.

(*) Kubelik Jan már Budapestre érkezett s ma tartotta meg a filharmonikusokkal a főpróbát hétfői nagy hangversenyéhez. Még csekély számú jegymaradványt árusít Rózsahegy és társá.

(*) Az Akadémia III. osztálya e hó 19-én, hétfőn délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai: Klupáthy Jenő l. t. „A folyadékok szilárd-sága“ cz. székfoglaló értekezése. Réthy Mór r. t. „A fémek erőteltési vonalai.“ II. közl. Prinz Gyula részéről: „A kuldsai Nan-Shan morfológiájáról; előterjeszti Koch A. r. t. Zimányi Károly l. t.: „A braziliai phenakit kristályalakjáról.“ Bognár Gusztáv részéről: „A brom és hangyasav egymásra hatásáról;“ előterjeszti Bugarszky István l. t.

(*) Bonbonnière. Emlékezetes a berlini Scharfrichterek vendégzereplése a Teréz-köruti cabaret-ban. Akkoriban legjobban Karl Hollitzer, az ismert bécsi festő és milliomos nyerte meg a közönség tetszését remek basszus hangjával és

történelmi nevezetességű kosztümjeivel. Dr. Szalay igazgatónak sikerült öt ismét szerződöttnie és folyó 19-étől, hétfőtől kezdve Gertrud Barisonnal, az ünnepelet német cabaret-divával, együtt lép fel esténként, s namek áprilisi műsor keretében. Szenzációs újdonsága a programnak Dávid király párba Góliáttal a budapesti büntető járásbírósg előtt című parodisztikus kis darab, mely bíróságaink lassu eljárását figurázza ki. Nagy sikere van esténként László Rózsának, s cabaret kedvelt primadonnájának, továbbá Vörös Ilnek, Kókény Ilonának, Virág Jenőnek, dr. Szalay Józsefnek, aki elmésen konferál, stb.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsióvásár
lásánál a SCOTT
féle módszer véd
jegyet — a ha-
laszt — kérjük
figyelembe venni!

A gyermek szereti a
SCOTT-féle Emulsiót
és készségesen fogja azt
szedni. Az emésztést, ha
meg van zavarva, mindenkor
helyre állítja és előmozdítja.
Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.
Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

IRODALOM.

Nálunk.

— Versek. Irta: Nil. —

Akkor kezembe vettem a verseskötetét, alig tudtam valamit Nilről. És mikor letettem a könyvet, — nem egykönnyen váltam meg tőle, — az volt az érzésem, mintha már régen, nagyon régen jó barátok lettünk volna ketten, akik alig láttuk egymást: Nil, meg én. A lelket beleirta egészen a verseibe, beléjük sóhajtott a el a hangtalan vágyait, bennük sírta el a lázas, felesukló zokogását és amikor örült és amikor esőkölt: azt mind dalba öntötte és busongó, felsíró, trillázó melódiákban formálta ki. Ami a Nil verseiben van: az Nil. Egészen, igazán. Semmi hazugság, semmi utána-érzés, csupa átértett érzés, csupa lélekmuzika. És a lelkéből sok-sok reflexet, összetevőt, rejtett rugót és kivillanó érzést ismertem már régen. És ismerték mások is, amikor még nem dalolt Nil és amikor még nem sürthette énekbe a „Confessio“-it. Hatezer esztendő örök asszonyisága, az „ewig Weibliche“ ezer csillogó vonása áteszillan a Nil egyéniségén. Minden érzésében asszony, minden gondolatában nő. Ez pedig korántsem a faj-súly esökkenését jelenti. Sem az egyéniségében, sem a verseiben. Ellenben jelenti az önállóságot, a természetességet és az őszinteséget. Nil érdekes egyéniség és érdekes poeta.

Végtelen finom az idegzete, amely sok mindent átérz és felel olyan hatásokra is, amelyeket csak kevesen tudnak vele érezni. De akármilyen egyéniek is érzései és akármilyen önálló is Nil a felfogásában, a meglátásában: az a bizonyos hat-ezer esztendő, örökké friss és úde asszonyiság ott-hagyja a nyomát minden érzésén és minden meglátásán. Sokszor csak átszövődik rajta, sokszor csak egy sorában tűnik fel, sokszor a versének csak puha melódiájában jelentkezik, — de ott van mindenütt, kedvesen, bájosan és ingerlően: az asszony.

Egyébiránt nem szabad azt hinni, hogy Nil csak azokról a témákról tud írni, melyeket ebben a kötetében megpendit. Itt ugyszólván családi érzéseket ad csak, a költészete pedig családi költészet. De még ebben a szűk regiszterben is bámulatosan sokféle hangot tud kihozni és sohasem válik unalmasá. Az őszintesége, érzéseinek ereje mindig hat. És Nil mindig meg tudja találni azt a hangot, amely a legjobban illik a poéziséhez.

Ez a hang legtöbbnyire fájó, bus és éppen olyan szomorú, mint amilyen szomorú témáról énekel. Az édesanyja halála valósággal megdöbbenti a lelkét, szinte belerázkódik a nagy csapásba az egész egyénisége. A sir köré fonódnak gondolatai, a siré a könyv, a bánata és a sir felé szállnak a dalszavak. Néha kemény akar lenni, összeszorítja az ajkát és valami apáthiával mondja:

„En nem sírok. Hogy eltemették mélyre
S az ősz beföldte hulló fájóval,
Hervadó rózsák illatözönével:
Lelkemből néma sóhaj száll csak érte,
Kit forró könyvek tengerárja gyászol
S panaszos jajszó sir, zokog utána...
En nem sírok. De mindnyájunk között
Magam maradtam a legárvább árva.

Ez a fájdalmas alaphang csendül meg azokban a költeményekben is, amelyekben magáról ír Nil. Halálvágy gyöttri, az élet ürességei, nehéz küzdelmei után a nirvánát, a megsemmisülést óhajtja, belé akar temetkezni a nemlét gyönyöreibe. Másutt az illúzióit siratja egy-egy gyönyörű költeményben, amelyek közül itt adjuk mutatónak ezt a kis igazgyöngyöt:

... S valami száll az éj hullámzó szárnyán,
Valami régi szomorú mese.
S én hallgatom kifosztva, koldusárván,
En hazug álmok bús szerelmese
S hallatára lelkem néma kinja,
Gyötrelmes, hangos zokogásba ful,
... Hazug álmát a szívem visszasírja,
De immár — visszatarthatatlanul.

Ami magáról ír, abban csak itt-ott csendül meg valami világosabb, enyhébb hang. Nagyrészt a szerelmi dalok ezek a vidámabb tónusu versek. Átlátszó és fehérek a Nil szerelmi versei, az erotikum teljesen hiányzik belőlük. Itt-ott még ezekben is felsír egy-egy erőszakos, fájdalmas hang, de mégis, a fájdalomnak itt enyhébb, lágyabb a színe. Kacagó, trillás hangot talán csak a „Bandi“ című versben találunk, egyébiránt még a családi hangulatokban is a mélabus tónust őríti meg. A formaérzék feltétlen biztos, sehol egy diszsonáns hangot nem ad a kobza.

A versei ritmikusak, pezsgők, a fájdalomra sohasem sápadozó, a sírásának mindig van hangja. Könnyen és biztosan bánik Nil a nyelvel, ami csak fokozza verseinek a szépségeit. Aki elolvassa ezeket a dalokat, az igazi élvezetet fog találni és éppen olyan jó barátja akad Nilben, mint ahogyan a verseivel nekem is őszinte, igaz barátomná lett ez a fehér lelkű, finom érzésű leány-poéta.

Szépen kiállított kötetét Singer és Wolfner adta ki. A könyv ára 3 korona.

Spectator.

* **Tűnő évek.** Ilyen címmel jelent meg Farkas Imrének, az ismert fiatal poétának legújabb versekötete. A kötet csaknem egytől-egyig lírai verseket ad; ismét azokból a lehetőszerű, de mindig megkapó versekből, melyek Farkas Imrét a „lányok költőjévé“ tették. Mégis a modern áramlatok nem hagyhatták líráját egészen érintetlenül. És habár egyik költeményében bucsuzik „ütött-kopott öreg pajtásától“, a lanttól, hogy félreálljon és átadja helyét az „uj, zajos, merész nótának“, mely az ő „muzsikájának szárnyát zezte, kedvét vette“; ha tartalomban nem is, de formában ő is a modernnek tartozik. Újabb költeményeiben határozottan észrevehető ez a hatás és ezekben határozottan izmosabb, megkapóbb és fordulatosabb Farkas Imre költészete, mint a négy soros jambusokban megirt leányversekben. És ezek a költemények teszik erősebbé Farkas Imre utolsó kötetét az előbbieknél. Ne bucsuzzék fájó szívvel lantjától, melyet a modern áramlat „meghajszolt, megtépázott“, hanem álljon ő is csatasorba, melyben egyike lesz a leghivatottabbaknak. Új kötetéből ezt az emlékezetesen szép verset adjuk mutatónak:

Szomorú városban sötétszemű asszony —
Mesejletek róla.

Nyit-ó a hajában biborvörös rózsá?
Mesejletek róla.

Gyönggyel varrott övét meghontja, megoldja?
Mesejletek róla.

Mondjátok el mindent. Tépjétek a lelkem,
Illessétek váddal gyönyörű habtestet,
Szidiátok a lelkét. Gunyóljatok engem.

Mondjátok hazugnak, bűnszékbe esettnek,
Kinek a osokjéért azonnal fizetnek
És hitte! fizetnek! És hitte! fizetnek...

Aztán mondjátok meg: merre ment, hová tért?
Hadd esőkoljam föl ott a port,
Ahoval lába érb...

A kötet a Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg és 2 kor. 50 fill.-ért kapható.

* **Az énekesnő.** Dr. Falk Zsigmond tollából igen érdekes és értékes hosszabb novella jelent meg a könyvpiacra. A pazar előkelőséggel kiállított mesekönyv formájú vékony füzet külseje olyan tarkán és vonzóan színes, mint maga az a világ, amelynek karakterizálásával foglalkozik. A könyv címe „Az énekesnő“ és rendkívül érdekes meséje a főváros éjszakai artistavilágában játszódik. A szerző egészen modern realizmussal foglalkozik tárgyával. Egy világot járó orfeuménekesnő sorsát mondja el igen megkapó drámaisággal. A milieufestés élethűsége is megkapó ebben a könyvben. Majdnem fotografikus hűséggel tárja elénk a festett világ borgözös, szivarfüstös intimitásait. Az érdekes mese természetesen csak előnyére válik a könyvnek, amely egyébiránt már a maga színes leírásával is hat. Sok erős, égő szín van a *Falk Zsigmond* palettáján és ezekkel tud bánni is. Pompásan festi meg az éjjeli mulatóhelyek hangulatait, az ember szinte hallja a bacchanal-muzsikát, érzi a borgözt és maga is belekábul a lázas kavarodásba. Ezekből a hangulat-aláfestésekből bontakozik ki a mese, amely mindvégig lekötö a figyelmet. Az érdekes, erős tollal megírt könyvet az Ország-Világ adta ki; ára 2 korona.

* **Uj Idők.** Változatos tartalommal jelent meg az Uj Idők e heti száma, amelyben folytatódik Szini Gyula regénye az „Egy sápadt asszony.“ Novellát Lovik Károly és Nil írtak, míg cikket Kevétől és Malonyay Dezsőtől közöl a lap. Apróbb cikkek, versek, Mühlbeck Károly humoros fejlczei és számos aktuális kép egészíti még ki az Uj Idők gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal: Andrassy-ut 10.

* **A „Vasárnapi Ujság“** április 18-iki száma nagyszámú képet közöl a Műcsarnok tavaszi kiállításáról, a budapesti luxus-lóvásárról, a gelérthegyi husvét hétfői bucsuról stb. Szépirodalmi olvassmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Lampérth Géza verse, Szabados Ede műfordítása Sully-Prudhomme-ből, Szabonyi József novellája, Williamson angoból fordított regénye. Egyéb közlemények: ezikk az Angolországban nagy feltűnést keltő Sackville-pőről (két képpel), Tonelli Sándor cikke Carnegie könyvről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 80 korona, a „Világkróika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre két korona 40 fillér.

* **„A Család“.** Változatos és gazdag tartalommal jelent meg *Ruttkay György* lapjának új száma. Novellát *Gárdonyi Géza* és *Jób Vilmos*, verset *Mártonfy Márius* és *Somlyó Zoltán* írtak bele. Cikket dr. *Vámosy Zoltán* egy. tanártól „Fürdőügyünk állapotáról“ címmel és *Maróthy Bélától* (A lakásberendezésről) közöl a lap. Az eleven aktuális rovatok (Emberek, Jánoska megfigyelései, Színházi napló, Közgazdaság) tartikják ezuttal is „A Család“-ot, melynek előfizetési ára egész évre öt korona. Kiadóhivatal: VII. Erzsébet-körút 26.

* **Erdélyi Lapok.** Az Erdélyi Irodalmi Társaság szépirodalmi folyóirata, az „Erdélyi Lapok“ április 15-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A rettenő Safrancs és a kis Borbála (Ebeszélés.) Irta Kisbán Miklós. — Kenessey Béla: Jób könyve. (Ertekezés.) — Fabula János: Velencei strófák. (Elbeszélés.) — Orbók Attila: Helyesere. (Jelenet.) — Radnóthy Dezsőné: A nő Tompa költészetében. (Ertekezés.) — Sebesi Soma: Rica. (Elbeszélés.) — Andor Gyula, Gyóni Géza, Krúszelyi Erzsike: Versek. — Megjegyzések és krónika. Előfizetési díja a lapnak 10 korona egész évre. — Felévre 5 korona. — Egyes szám ára 50 fillér. — Szerkesztőség: Kolozsvár, Farkas-utca 15. szám.

* **A hiteltörvények gyűjteménye** ezimen egy négy vaskos kötetből álló törvénygyűjtemény jelent meg az Athenaeum r.-t. kiadásában, amely nemcsak bírakra és ügyvédekre, hanem minden iparosra és kereskedőre nézve is nagy fontossággal bír, sőt nagyobb kereskedőcégeknek és pénzintézeteknek ugyszólván nélkülözhetetlen. Ez a törvénygyűjtemény a Dárday-féle hatalmas Igazságügyi Törvénytar nemrég megjelent 6. kiadásának a megjelenés napjáig kiegészített külön kiadása. Tury Sándor kuriai bíró ezen páratlanul teljes munkában a hiteltörvényre, kereskedelemre és iparra vonatkozó összes törvényeket, rendeleteket és bírósági döntvényeket stb. tárgy szerint rendezve, áttekinthetően csoportosította. A Tury-féle törvénygyűjtemény több mint 3000, sűrűn szedett oldalt tartalmaz, te-

hát már terjedelménél fogva is teljes bizalommal lehetünk a mű hiánytalan volta iránt, amire nézve Tury Sándor kuriai bíró neve is kezességét nyújt. A négy vaskos kötetbe kötött munka bolti ára 60 korona, aránylag tehát olcsó és minden jogásznak és nagyobb kereskedelmi és iparvállalatnak melegen ajánlható.

Maláta tápsör különlegesség
Hercules-sör
Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

FŐVÁROS.

)(**Szabályrendelet a házmeisteri szolgálatról.** A tanács jogügyi ügyosztálya elkészítette a házmeisteri szolgálatról szóló szabályrendelet tervezetét. A szabályrendelet megalkotását Vázsonyi bizottsági tag kezdeményezte egy régebbi interpellációjában; legutóbb pedig a lakásbérleti szabályrendelet tárgyalásánál merült fel az a kívánság, hogy a házmeisterek jogviszonyait és általában a házmeisteri szolgálatot szabályozni kell. Az új szabályrendelet tervezete, amely Faller Ferenc tanácsos és dr. Déri Ferenc tanácsjegyző munkája, a házmeisteri szolgálatot három vonatkozásban szabályozza. Egyrészt megállapítja a házmasternek bizonyos hatósági rendelkezések végrehajtására vonatkozó kötelezettségét, és azok végrehajtásáért első sorban őt teszi felelőssé, a háztulajdonos felelősségét pedig csak arra az esetre tartja fenn, ha a házmaster bármely okból nem vonható felelősségre, vagy ha a mulasztás a háztulajdonos utasítására történt. Másrészt szabályozza a tervezet a háztulajdonos és a házmaster közti jogviszonyt, biztosít a házmasternek megfelelő lakást és három havi felmondást, a házmasterpénzt, valamint azt, hogy ipari vagy cselédi munkára díjtalanul ne használhassák, ezzel szemben részletesen felsorolja a házmaster kötelezettségeit és azokat az eseteket, amikor a háztulajdonos, vagy a házmaster a szerződéses viszonyt felmondási idő nélkül, azonnal felbonthatja. Végül rendezi a bérlők és a házmaster viszonyát és garanciákat tartalmaz egyrészt arra nézve, hogy a házmaster a bérlőkkel szemben illedelmesen viselkedjék, másrészt a bérlők kövessék a házmasternek a csend, rend és tisztaság érdekében tett figyelmeztetéseit.

)(**A gázkérdés.** A Magyar Mérnök- és Építészegyletben ma este Bernauer Izidor, a gázvivi világitási igazgatója, tartott előadást a budapesti gázkérdésről. A nagyszámú és előkelő közönség, amelynek soráiban a városnak igen sok funkcionáriusát és sok bizottsági tagot láttunk, nagy és zajos tetszéssel fogadta.

)(**A kis lakások.** Dr. Bárczy István polgármester nagyszabású építőprogramjának főresze, az építendő 2000 kis lakás. A program tervezői elsősorban ezeket a kis lakásokat akarják felépíteni és az előki ügyosztály, illetve Kábelde György mérnök, aki a terv keresztülvitelével van megbízva, elsősorban feladatának tekinti, hogy ezt a kérdést sürgősen megoldja. A kis lakásokat hat nagyvárosi telken fogják megépíteni. A telkek az egyes kerületekben a következőképpen oszlanak meg: Az I. kerületben a Fehérvári- és Lenke-utak sarkán lévő 19.000 négyszögöldnyi területen az első évben 200 kis lakás építését tervezik. Az V. kerületben a Berzencei-, Dráva-, Tisza- és Vág-utazák közötti két nagy telken 2500 négyszögöldnyi területen 300 kis lakás építését vették tervbe. A VI. kerületben a Fővári-, Taksony- és Tüzér-utazák közötti 3000 négyszögöldnyi kiterjedésű telken 400 kis lakásnak, a VII. és X. kerület határára a Hungária-körút, Kerepesi-ut és Százados-utca közötti 11000 négyszögöldnyi kiterjedésű területen ugyancsak 400 kis lakás építését tervezik. A VIII. kerületben Köztemető- és Alföldi-utak között körülbelül 2000 négyszögöldön 200, a IX. kerületben a Mester-utczában 1500 négyszögöldnyi telken körülbelül 100 és végül az Ullői- és Mihálykóvics-utak sarkán lévő ugyancsak 1500 négyszögöldnyi területen 100 lakás építését vették tervbe. E lakások építésére tudvalevőleg 10 millió koronát szavazott meg a közgyűlés és tekintettel arra, hogy ezek között a lakások között 1—2—3 szobás lakások lesznek, a lakásokra eső 5000 korona átlagár, olcsóbb az eddig Budapesten elégt lakásépítési költségeknél. A budai és a Hungária-körúti területeken építendő kis lakásokat kerétkarosszerűen fogják felépíteni, amennyiben az egyes házakat előkerttel fogják ellátni. A kis lakásokra vonatkozó tervak május 1-re teljesen készen lesznek, azután rögtön kiírják az arajlést és augusztus 1-én teljes erővel megindul az építkezés.

(-) Az állam főfelügyeleti joga. A közoktatásügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve jóváhagyólag vette a főváros tanácsának azt az elhatározását, hogy a főváros által fenntartandó új községi felsőkereskedelmi iskolát létesít a Rökk Szilárd-utczában. Ennek az elhatározásnak tudomásvételével kapcsolatban a miniszter megjegyzi, hogy a felsőkereskedelmi iskolák megnyitására kívánt előzetes kormányhatósági jóváhagyás az állam főfelügyeleti jogán alapul. A szakirányú képzést nyújtó intézetek létesítésénél ugyanis a főfelügyeleti jogból kifolyóan nemcsak azt kell előzetesen elbírálni, — mondja a miniszter — hogy az iskolákat létesíteni kívánók képesek-e a szükséges anyagi eszközöket és szakképzett tanerőket biztosítani, hanem nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy vajjon az ilyen intézetek szaporítását az ország közgazdasági viszonyai megkövetelik-e, vagy sem. Ezeknek a szempontoknak előzetes bírálata és az engedély kiadása annál is inkább érvényesítendő az állam javára, anélkül, hogy a hatóságoknak és felekezeteknek iskolák létesítésére irányuló jogát bármiként is érintené, mert éppen a nagyközönség és a szakbeli kiképzést keresők érdekét van hivatva a jogok gyakorlása teljes pártatlansággal megvédeni.

(-) A Ferenc József koronázási jubileumi díj. A főváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a Ferenc József koronázási jubileumi díj alapítvány 1909. évre rendelkezésre álló következő díjaira: egy 2800 koronás tudományos, egy 2000 koronás szépirodalmi, egy 4000 koronás szobrászművészeti, egy 1600 koronás zeneművészeti és négy, egyenként 600 koronás és egy 1800 koronás ipari díjra. Az alapító okirat rendelkezése szerint a főváros az alapítványi jutalomdíjakkal nem a bevezetett tehetségeket akarja megkoszorúzni, hanem támogatni kívánja azokat, akikről méltán feltehető, Athletikai Szövetség I. évi nemzetközi versenyére 200 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

EGYESÜLETEK.

(-) A Budapesti Szünidei Gyermektelep-Egyesület vasárnap, a hó 18-án ünnepi közgyűlést tart. Az egyesület most üli meg fennállásának huszonötödik évfordulóját s a jubiláris közgyűlésen a kormány is elküldi képviselőjét. Az egyesület vezetősége az ünnepi gyűlésre meghívta mindazokat, akik negyedszázados fennállása alatt támogatásban részesültek s a közgyűlés résztvevői vasárnap délelőtt 9 órakor gyűlekeznek a Korona-utcai polgári iskolánál, ahonnan ünnepi menetben vonulnak az Ujváros háza dísztermébe.

(-) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre kedden, a hó 20-án délután öt órakor vizadobeli klubhelyiségében teázással egybekötött bacsuzsirt rendez. Közreműködésre sikerült megnyerni Nil-t (Dapsy Gizella), a kedvelt írónőt, Neogrady Dorát, Révy Auréliát, Asztaller Irmát, ifj. Vanek Józsefet, mint gyorsrajzolókat. Ez lesz az utolsó zsúr ebben az idényben.

(-) A budapesti mézáros ipartestület holnap, vasárnap délután 4 órakor a cipészipartestület dísztermében (VII. Wesselényi-u. 17.) rendez évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az évi jelentés előterjesztése. 2. Az 1908. évi pénzügyi kimutatás tudomásvétel. 3. A vagyoni leltár megérősítése. 4. A költségelőirányzat megállapítása. 5. Hat előljárású rendes, három póttag és három számvevő választása. 6. Indítványok.

(-) A Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesület vasárnap, a hó 18-án az új városháza dísztermében ünnepi közgyűlést tart. Az egyesület most üli meg fennállásának 25. évfordulóját s a jubiláris közgyűlésre a kormány is elküldi képviselőjét. Az egyesület vezetősége az ünnepi gyűlésre meghívta mindazokat, akik negyedszázados fennállása alatt támogatásban részesültek, a közgyűlés résztvevői vasárnap délelőtt 9 órakor gyűlekeznek a Korona-utcai polgári iskolánál, ahonnan ünnepi menetben vonulnak az Ujváros háza dísztermébe.

(-) A Nőtisztviselők Országos Egyesülete 1909. évi április hó 25-én délután 3 órakor tartja a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében (V. Szemere-u. 6.) XI. rendes közgyűlést. A közgyűlés után közös vacsora fél 8 órakor az alkoholmentes étteremben. (IV. Királyi Pál-utca és Kelvin-tér sarkán.)

(-) A Demokrata-Kör közgyűlése. A Központi Demokrata Kör ma este tartotta Liszt Ferenc-téri helyiségeiben XV. évi rendes közgyűlést. Az új tisztikar és választmány megválasztása után a közgyűlést népes társasvacsora követte, amelyen számos felkészített hangzott el.

(-) Felolvasás. Dr. Biró József a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületében — Nagykorona-utca 13. — április 18-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor „A nemzeti betegségekről” felolvasást tart. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

Nyilttér.

Provótban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tanaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvélykór, köszvény, asztma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségekben (psoriasis, lupus, eczema). Szélhűdéseket és elmezavar kitérését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra felkérő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izsó, a vérgyógyítás megalapítója.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajcsok rendelő-intézete

inhalatorium Budapest, Bákóczy-ut 82. szám.

Tüdő, m.-lbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkópa, tüdőcsucsuhurut kitűnő eredménnyel gyógyíttatnak inhalációkkal és szorumioltásokkal. Rendel: 11—12 és 2—4-ig.

Minden külön értesítés helyett.

Az alulírottak a maguk s nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legszerebb férj, legöntelalozóbb apa testvér és rokon

Dr. György Lajos zernesti ügyvéd

Budapest, f. hó 16-án este 6 órakor pár napi szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott földi maradványai f. hó 18-án délután 4 órakor fognak a r. kath. valias szerzetesek által a központi temető halottas házából örök nyugalomra tetetni.

Béke lengjen porai felett!

Özv. dr. György Lajosné mint neje, György Piroksa, Endre és Rózsika mint gyermekei Gottlieb Arminé szül. Gottlieb Berta, György Antal és György Károly mint testvérei, Go tlieb Armin és dr. Szmétan László mint sógorai

Természetes forró-meleg kénes forrástó a Thermál szőlő- és iszaporogatók, kö- és kádfürdők a nagyszőlő- és földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Serravallo

China-bora vassal

Higiéniai kiállítás Bécs, 1906. legmagasabb kitüntetés.

Érősítőszert gyengeségben szenvedőknek, verszegényeknek és időseknek. Étvágyat gerjesztő, ideget erősítő, vért javító szer. Kitűnő ízű. Több mint 5000 orvos ajánlat.

SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üveg 2 K. 60 fill. 1 literes üveg 4 K. 80 fill.

mail homlokzatfesték

mosható — egy festésre fed, nem szükséges előre alapozni. — Zománckemény — csak hideg vízzel keverve használható. — Antiseptikus — mérgegmentes — porózus. Ideális mázolás belső helyiségek részére, faipitményeknek, mint felszer, pavillon, kerítés stb. — Kapható minden árnyalatban, költség négyzetméterenként 5 fillér.

Carl Kronsteiner, Wien, III. Hauptstrasse 120.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A maroshévízi dráma. A marosvásárhelyi esküdtbíróóság ma folytatta Pártos Gyula mérnök bünpörének tárgyalását. A mai tárgyaláson elsőnek a marosvásárhelyi esendő-örsvetetőt hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy amikor Pártos Gyulát kihallgatta, a nyakán és a kezén sérüléseket állapított meg. Azután kihallgatták Pártosnak Weinberger nevű háziorvosát, aki elmondotta, hogy Pártos már régóta epileptikus rohamokban szenved. Ezzel a tanuk kihallgatása véget ért, mire a fegyverszakértőket és a szakértő orvosok véleményét hallgatta meg a bíróság. — Az ügyészség a következő kérdéseket indítványozta az esküdtekhez intézni: Szándékos emberölést követett-e el Pártos Giacomuzzi agyonlövésével? A védő halált okozó súlyos testi sértés kérdését kéri intézni az esküdtekhez és kiegészítő kérdésként, vajjon Pártos betegsége következtében befolyásolva volt-e szabad akaratának nyilvánításában?

A tárgyalást délután öt órakor felfüggesztették, mert Pártos rosszul lett. A perbeszédet vasárnap reggel nyolcz órakor mondták el. Az ítéletet vasárnap délutánra várják.

§ A zágrábi pör. A nagyszerb pör mai harminczadik napi tárgyalása a negyvenkettedik védlött. Csudács Nikola uljaniki községi jegyző kihallgatásával telt el. A vádlott előadta, hogy a községben nem laknak horvátok, csupán szerbek meg németek és kis számban magyarok. Szerb zászlót soha nem tüzetett ki. A vizsgálóbíró előtt igazolta ezt a polgármester is, de az erről szóló valomás jegyzőkönyve eltűnt.

Szolarics védő: Csodálatos, hogy ez az irat nincs meg a többiek között.

Az elnök: Majd utána nézünk. A vádlott ezután elmondta, hogy hosszab ideig volt Belgrádban, mert ott hivatalt kapott.

Az elnök: Ön a lakásán talált dinamitokra vonatkozólag úgy védkedett, hogy azokat halászási célra használta fel.

A vádlott: Igazán?! No most rajtaosíptem az elnök urat. Híszem a vádirat azt állítja, hogy én az egész dinamitos dolgot tagadtam. Konstatalni kívánom, hogy a vádiratban valótlanosság van. (Mozgás.)

Az ügyész néhány kérdést intézett a vádlott-hoz, aki azt válaszolta, hogy nem felel, mert nem akar sértetetni. Utóbb az elnök kihirdette, hogy az uljaniki polgármesternek a vádlottira nézve állítólag mentő tanuskodásáról szóló jegyzőkönyv hiányzik az iratok közül. (Nagy nyugtalanság.) Szolarics védő rövid felszólalása után áttértek a következő vádlott, Facsics Laza negyvenhárom éves, nős, jászénováci kereskedő kihallgatására. A vádlott többek között kijelentette, hogy nem látott és nem terjesztett szerb képeket. Tudomása szerint a kormány szándéka folytán osztogatták a Péter-képeket, hogy ezzel rajtaüssenek a szerb polgárokon és széttöbantsák a horvát-szerb koalíciót. Már eddig is látnivaló, hogy ez ennek a pörnek a célja.

Az elnök: Én nem ezt látom. Hanem azt, hogy önök kitűnően voltak szervezve.

A vádlott: Mi nem szervezkedtünk. De a terhelő tanuk határozottan jól vannak szervezve. (Zajos derültség.)

Említésre méltó momentum nélkül érkezett el a déli szünet, amely után a tárgyalást be-rekesztették.

Szünet után, délután Massarik, prágai tanár a következőket mondotta: Azért jöttem Zágrábba — ugymond — hogy a nagyszerb felségámulási pert tanulmányozzam. Mondhatom, nagyon meglepett mindaz, amit itt tapasztalnom kellett. Nekem a tárgyaláson az az impresszióm támadt, hogy az elnök teljesen az ügyész utasításai szerint vezeti a tárgyalást. Itt ültem reggeltől délutánig a tárgyalóteremben és vártam azokat a súlyos bizonyítékokat, amelyek alapján az ügyész halálbüntetést

kér a vádlottakra. Hiába vártam. Gyerekes falusi pletykáról folyt állandóan a szó. Nem csinálók titkot abból, hogy e pert az európai közvélemény előtt helyes világításban bemutassam.

A horvát politikai köröket és a horvát sajtót napok óta egy „Laibachtól—Belgrádig“ című német nyelvű és Czilliben nyomtatott rüpirattal árasztják el, mely tele van vádakkal és leplezésekkel. A rüpirat ezuttal nem a szerbekkel foglalkozik, hanem a szlovéneket pártkülönbség nélkül vádolja azzal, hogy a múlt évben Laibachban előfordult németellenes tüntetések tulajdonképpen államellenes tüntetések voltak, és hogy azokat Belgrádból inspirálták.

§ A bíróság köréből. A király Zachar Emil budapesti ítélőtáblai tanácselnököt a Kuriához tanácselnökké, Bayler Kálmánt, a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöki titkárát a székelyudvarhelyi törvényszék elnökévé kinevezte s megengedte, hogy dr. Neuberger Ignác kir. kuriai tanácselnöknek nyugalomba helyeztetése alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálataiért legfelső elismerése tudtul adassék.

§ Dr. Gyürky Ödön szabadlábán. Két esztendeje mult, hogy dr. Gyürky Ödön kinos szenzációt keltett az országban eltűnésével. Ismeretese az ellene emelt vádak és az azóta, ebben a kérdésben felmerült események. Dr. Gyürky Ödönt feljelentés alapján Nagyváradon elfogták, vizsgálati fogdába helyezték és újból teljes apparátussal látott hozzá a bíróság dr. Gyürky inkriminált cselekedetének megvizsgálásához. Tárgyalás volt már kitűzve, amikor körülbelül fél év előtt az a hír járta be a sajtót, hogy a vádlott gyanus viselkedése miatt az ügyészség elrendelte elmebeli állapotának megvizsgálását. Hónapokon keresztül folyt a megfigyelés, amikor dr. Minnich és dr. Schaffer törvényszéki szakértők kétségtelen jelekből megállapították, hogy paranojában, tébolyodott állapotban szenved. A szakértői véleményt felsőbb elbírálás végett a törvényszék felterjesztette az igazságügyi orvosi tanácshoz, amely dr. Oláh Gyula, az angyalföldi tébolyda igazgató-főorvosát küldötte ki Gyürky Ödön megvizsgálására. Az igazságügyi orvosi tanács véleménye mindenben megerősítette a törvényszéki szakértők véleményét, amelyek után a budapesti kir. ügyészség a dr. Gyürky Ödön ellen emelt vádat elejtette. Az ügyészi indítvány nyomán a budapesti kir. büntető törvényszék 20597—909. sz. végzésével a dr. Gyürky Ödön elleni eljárást beszüntette. A beszüntető végzés után dr. Gyürky Ödön nyomban elhagyta a vizsgálati fogházat. Mint értesülünk, a szerencsétlen embert családja egy szanatóriumba fogja elhelyezni.

§ Szluha Pálné gyermekei. Megirtuk, hogy Szluha Pál szolgálaton kívüli huszárfőhadnagy és czecei földbirtokos feljelentést tett anyósa, özvegy Béli Balog Gyuláné ellen, mert gyermekeit a külföldre vitte. Balogné, amikor a vádról értesült, Budapestre utazott és önként jelentkezett a vizsgálóbírónál, akinek elmondotta, hogy a gyermekeket azért vitte magával, mert elhunyt leányának halálos ágyán megígérte, hogy gyermekeit nem adja át atyjuknak. Balogné kihallgatása után Szluha Pál sürgős kérvényt adott be a vizsgálóbíróhoz, hogy hallgassa ki Balognét a gyermekek tartózkodása helyére vonatkozóan. A vizsgálóbíró idézésre Balogné ma délelőtt megjelent a két gyermekkel, akiket zokogva adott át a férj jogi képviselőjének, Szluha Pál jogi képviselője a gyermekeket átvette s átadta az apának, aki sógor-
nőjének gondozására bizza őket.

§ Egy milliós bukás. Szenzációs bűnpör tárgyalását kezdette meg tegnap a nagyváradai törvényszék. Pár évvel ezelőtt csaknem egész Bihar-vármegye üzleti világát megrázkódtatta az a nagy csőd, amely Bihardiószegen a hatalmas Berger Ignác és fiaik cégét döntötte romba. A virágzó vállalatot, melynek nagy gőzmalma is volt, az a hallatlanul pazar életmód sodorta a bukásba, melyet a cég egyik tulajdonosa, Berger Miksa folytatott. Mikor aztán a veszedelem bekövetkezett, Berger Miksa Amerikába szökött. Egész sereg vidéki takarékpénztár volt érdekelve a bukásban, azonkívül egy fővárosi pénztár is, amelyek

azonban követeléseik csak egy igen csakély hányadát kapták meg, mert kiderült, hogy a cég passzívái mintegy kétszáz ezer koronával haladnak meg az aktívákat. Kiderült az is, hogy Berger Miksa apósa, Sichermann Jakab érmelléki nagybirtokos és ennek fia: Sichermann Endre, közben eladták a birtokaikat s a csődvagyonnak ebből sem jutott. A hitelezők erre följelentést tettek, a kir. ügyészség pedig Sichermann Jakabot, fiát és sógorát Rosenfeld Jakabot, valamint ennek nejét család bukásával, illetőleg a hitelezők ki átszásával vádolta meg s az ügy most már végtárgyalásra is került. A tárgyalás iránt nemcsak Bihar-vármegye, de a szomszéd vármegyék közönsége is élénken érdekelt s a tárgyalási terem zsúfolásig megtelt vidékiekkel is. A tárgyaláson először az öreg Sichermann Jakabot hallgatták ki, aki sirva panasolta el, hogy az Érmellék leggazdagabb földbirtokosa volt, de a veje tönkretette. Bizonyította, hogy a birtokát nem a csőd előtt adta el, hanem a csőd után, de a pénz, amit azért kapott, már nem volt elég a hitelezőkkel való kiegyezésre. A hetvenéves ember azt mondta, hogy veje, aki rendkívül könnyelmű életet folytatott, töméredek váltót iratott vele alá, de azokból ő soha egy krajczárt sem látott. A bíróság ezután a tanúk kihallgatását kezdte meg. Délután a bíróság a bizonyítási eljárás végett a tárgyalást elnapolta.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Negyedik nap. —

A Kisbér-verseny volt a bécsi meeting negyedik napjának főszáma, győztese: Lappalie, mint a hogy előre megjósoltuk, megőrizvén veretlenségét, igen könnyen másfél hosszal nyert oly jó lovak, mint Dicső, Golf stb. ellen. A Dreher-istálló e kanczában igazán magas klasszisu háromévest kell látnunk s meggyőződésünk, hogy mai győzelméhez jövő vasárnap hozzáfűzi a Trial-Stakes diadalát is. A nap másik nagyobb versenye, a St.-Marxi handicap, heves végküzdelem után holtversenyben ért véget Tábornok és Par les yeux között, míg Tilos csak nyakhosszal maradt el harmadiknak.

A részletes eredmény a következő:

I. Hároméves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Uchtritz Zs. sm. Mo Lyn 56 k. (lov. Blades). 2. Gr. Arco-Zinneberg M. Schönburg (Pretzner). 3. Blaskovich E. Mulass (Carslake). Futottak még: Haehel, Fixstern, Grand Seigneur, Tengelicze, Nöta. Küzdelem után fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:34, 96, 29.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Egyedi L. 46. sm. Pipacs 47 k. (lov. Paul). 2. Zombory R. Boncompagno (Gulyás). 3. Dreher A. Belle Alliance (Aylin). Futottak még: Witness, Eszemadta, Palatinszki, Day Star. Könnyen három hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:73, 20:40, 28, 35.

III. Kisbér-verseny. Díj 8000 korona. Táv 1600 méter. 1. Dreher A. pk. Lappalie 53½ k. (lov. Aylin). 2. Blaskovich E. Dicső (Carslake). 3. Gr. Festetich T. Golf (Hewitt). Futottak még: Fesztes, Wetter, Beeskereki. Igen könnyen másfél hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:29, 37.

IV. Eladó-verseny. Díj 2000 korona. Táv 1300 méter. 1. Egyedi A. 36. sk. Alabárd 46½ k. (lov. Gulyás). 2. Mr Redgrey Palikám (Carslake). 3. Dávid E. Gamin (Pretzner). Futott még: Paff. Könnyen két hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:52, 20:40, 38.

V. St. Marxi-díj. (Handicap.) Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi A. 56. sm. Tábornok 69 k. (lov. Carslake) és Milne F. 46. sm. Par les yeux 43½ k. (Peschka) holtverseny. 3. Geist G. Tilos (Ulrichshoffer). Futottak még: Menotte, Vincenz Albert, Livtsu, Talanda, Héja, Julietta, Mayenne, Gestaendniss. Mi ez, Lepke. Holtversenyben nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:90 és 132, 20:151, 155, 56.

VI. Gátverseny. Díj 3000 korona. Táv 2400

méter. 1. Rohonczy G. 46. sm. Ezres 63½ k. (lov. Csompora). 2. Nowotny L. Sárga csikó (Slinn). 3. Pusztateleki m. Nikita (Healy). Futott még: Remék. Könnyen öt hosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:29, 30.

VII. Nyeretlen háromévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Br. Springer G. pk. Sesesusa 54½ k. (lov. Carslake). 2. Hg. Pálffy M. Gravosa (Vivian). 3. Gr. Sigray A. Random (Cockeram). Futottak még: Theophrastus, Paraber, Majd, Oh Pardon, Riem, Aladin, Papucs. Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:83, 20:70, 142, 63.

*

— Ötödik nap. —

Jól sikerült napra van kilátás holnap a Freudenauban, mert az Államdíjon kívül, mely az események középpontján áll, még a Sorrento-handicap és a Laxenburgi díj is programmon szerepel.

A megbeszélések sorát mindenesetre a 30.000 koronával dotált 2400 méteres Államdíjon kell kezdenünk, mert a köré csoportosul úgy a fogadók, mint istállótulajdonosaink érdeklődése. Mint ideai versenyeink javarésze, még ez is nyílt kérdés, mert határozottan megállapodni, hogy melyik telivérünk viszi el az értékes díjat, igazán nem lehet, mivel Köttingbrunn, mely tavalyi formái után itélve előrangú esélyvel indul, még nem szerepelt a nyilvánosság előtt és ugyanez mondható a sokkal legesélyesebb pályázóra: Matschakerre is. Sokkal jobban tetszik nekünk Gárna, mely igen fölényes győzelmet aratott a jónak tartott Wetter fölött, kinek 11½ kiló kortherhet szerült, utána Köttingbrunn bírja bizalmunkat Floridsdorf előtt.

A Sorrento-handicap még elég szép mezőnyt — tizennégy lovat — vonhat startjához. Itt igazán nehéz helyzetünk van, hogy rámutassunk a verseny nyeresőjére, mert az 1300 méteres handicapban több telivér egyforma esélyvel indul. Nyenek Ső, Sapristi, Fellah, Gaiety, Avar, Reine, Königsee, Mirabeau. Ha mi mégis Ső pártjára állunk, ez annak a körülménynek tudható be, hogy a Szemere-ló a Háromévesek nagy handicapjában okvetlen beleszólt volna a végküzdelemben, ha nem téveszt pályát. Mellette Reine az a ló, mely bizalmunkat bírja, tekintve istállójának jó formáját, a harmadik helyre pedig Königseet várjuk horribilis sulya dacára. Gaiety rothatja le esetleg számításainkat, amennyiben igen előnyösen jutott a skálába.

A napot megnyitó Laxenburgi díj háromévesek számára van nyitva és a benevezettek közt ott látjuk a kitünő Tokio-kanczát: Haltot és ezzel már elintéztünk veszzük a verseny sorsát, habár hét fontot kell neki úgy Duhajnak, mint Fabelhaftnak, adni, melyek rája veszedelmesek lehetnének.

A programmon szereplő Állvány akadályversenyben nagyon kis mezőny várható starthoz s ezek sem valami kiváló képességű steplerek. Ha King Ronald indul, neki adjuk az első esélyt Dulcinea és Long ago előtt.

Jelöltjeink:

- I. Halt—Duhaj—Fabelhaft.
- II. Kedverez—Rengeteg.
- III. Gárna—Köttingbrunn.
- IV. Palikám—Alabárd.
- V. Ső—Reine—Königsee.
- VI. Dulcinea—Long ago.
- VII. Tilos—Adige—Miltiád.

Budapesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

A vasárnapi harmadik nap a legérdekesebb napja lesz a tavaszi meetingnek, mert ezen a napon kerül dűlőre a 10.000 korona összdíjazású Gróf Dessewffy Alajos emlékverseny, melyet az idén futnak másodsor. Hároméves ügetőink elitejét állítják ki az értékes díjért s a tavalyi ötös mezőnyben Lengyeltői nagy fölényvel ragadta magához a győzelmi pálmát Kontrás S. előtt. Az idén minden jel arra vall, hogy népesebb field fog egymással találkozni a startnál, sőt nincs kizárva, hogy mind a tüz állva maradt ló indulni is fog. A verseny érdekes

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert elsőrangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával.

Atmeneti kabátot a gol kelméből)	35 frtért
Felöltöt	30 „
Smoking-öltönyt) selyem bélésével)	35 „
prima munka. Prima utcai öltönyt	30 „

IV., BELVÁROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116—95

atrakciónak ígérkezik, de sorsát — ellentétben a múlt évvel — még mély homály fedi, mert a pályázók egyforma teljesítményekkel dicsekedhetnek s így érdekes küzdelemre van kilátás. Mi Trilby pártjára állunk az értékes memorialban, de nem lepődünk meg, ha Lucifer kerülne ki győztesként a finishből; esélylyel még a Vencsellői-ménes Gayton L-je indul.

Megemlíthetjük még a 2500 méteres Totalisateur-díjat, melyben négyéves és idősebb úgatóink találkozhatnak. Legesélyesebb pályázók Dora, Keserves és Botha.

Jelöltjeink:

- I. Sir Potential—Ella.
- II. Darabont—Balaton.
- III. Elemér—Demission.
- IV. Trilby—Lucifer—Gayton I.
- V. Dora—Keserves—Botha.
- VI. Easterchild—Hugó.
- VII. Küzdő P.—Mérgek O.—Mázos-Rajkó.
- VIII. Beer-fogat—Schmidt-fogat.

Magyarország birkozó bajnokságai.

(Rendező az athleta szövetség.)

Budapest, április 17.

A testi erő, ügyesség és szívósság legközvetlenebb megnyilvánulását képező birkozó sport, dacára több évtizedes múltjának, csak lassan és nehezen fejlődik. Addig, míg a tornatermekben volt egyedüli talaja a birkozásnak, mondhatni alig akadt valamirevaló sportember, aki magát csakis a birkozásra képezte ki. Mellékesen üzték, súlyt nem helyezvén rá. A birkozósport iránt a milleniumi esztendőben kezdtek csupán jobban érdeklődni, midőn a hippodrom porondján megjelentek a legkiválóbb professzionális birkozók: az olasz Robinetti, Masson a francia, Pierre a ravasz görög s a lengyel Pytlasinszky. A szürke tornatermek falai közül az atletikai klubok kezébe került a birkozás és ettől az időtől számítódik annak sportszerű üzése. Hogy nem fejlődött a többi sporthoz hasonló tempóban, annak oka nem más, mint az emberek hiúsága. A legyőzések sehol se fáj úgy és egy sportban sem roszulnak annyira a vereséget, mint a birkozásban, a két vállra való fektetést. Egyes sportemberek nagyfokú hiúságának tulajdoníthatjuk most is, hogy a Magyar Athletikai Szövetség holnap rendezendő nyolczadik országos bajnokságán néhány jó birkozónk távollétével tündet. A nehézsúly bajnokság, immár nyolczadszor Weiss Richárd olimpiai győző zsákmanya lesz. Ma, mondhatni ellenfél nélkül áll és bizonyára sikerülni fog az a terve is, hogy tíz éven át megvédje a bajnokságot, hiszen még csak háromszor kell kiüzdenie érte.

A középsúly bajnokságot múlt évben Előd József (MTK.) nyerte meg, 1907-ben Hudák (Törekvés), 1906-ban Payr (MTK.), 1905-ben Hautzinger Sándor (BTC.) volt a bajnok. Előd és Hudák az idén is résztvesznek, Payr ma már nehézsúly birkozó, míg Hautzinger az evezősportra adta magát. A könnyűsúly bajnok múlt évben Orosz Miklós (BPTTSE.) volt, aki, úgy mint az 1907. évi bajnok, Csüdör (akkor még BPTTSE., ma MTK.), az idén a középsúly csoportban vesz részt. 1906-ban Földessy Tibor (MAC.), 1905-ben pedig Erődi Béla (BPTTSE.) volt a bajnok. Mindkettő visszavonult a birkozástól.

() A sportírók szindikátusa. E szindikátusnak elnöke Herendi Arthur, jegyzője Izsó László lett, alapszabályait előkészítő bizottságába pedig beválasztották Maleckyt, Kiss és Lázárt. Az új alakulást be fogják jelenteni az Otthon Hírlapírók Körének és a Magyar Újságírók Egyesületének. Ezzel meg van vetve az alapja az egységes, egyirányú és célzatos törekvésű magyar sportsajtónak, amelynek önzetlen munkássága van hívva a magyar sportnak eddigi arányú tovább fejlődése fölött az egységes ellenőrzést gyakorolni.

() Házi vívó-bajnokverseny. A Fővárosi Vívó Club folyó hó 14. és 15-én tartotta meg az évi házi kardvívó-bajnokságát. Az előmérkőzéseket 14-én tartották meg, melyből Sötér, Pick, Léhner, dr. Jellinek, dr. Földes és Eber jutottak a döntőbe. A döntő mérkőzések 15-én szépszámu és előkelő hölgyközönség előtt, nagy érdeklődés mellett folytak le, s belőlük erős küzdelem után győztesként Léhner került ki, e győzelmével immár harmadszor nyarván el a klubbajnoki címet. A ver-

seny után a klub mestere Toricelli, dr. Földessel és Léhnerrel kard-assaut-t vívott. A zsűriben Sántori, Hoch, Todesco és Gyárfás működtek.

() A labdarúgó szövetség és a sajtó. Még a német-magyar szövetségi match előtt történt, hogy az M. L. Sz. tanácsa oly értelmű határozatot hozott, amely szerint az ezutáni zárt üléseiről még a sajtót is kizárja. Miután ezt a sajtó képviselői magukra nézve sérelmesnek találták s rögtöni elégtételt nem kaptak, bojkott alá helyezték az M. L. Sz. kommunikéit. Ez áldatlan állapot megszüntetésére az M. L. Sz. tanácsa tegnapi egy értekezletet hívott össze, amelyen megjelentek: Szalai (M. E.), Herendi (Újság), Kiss Gyula (B. H.), Benedek (Sp. Futár), Malecky (Sp. V.), Lázár (N. Sp.), Malaky (A. Sp.), Izsó L. (P. H.), Payr (Bp. Napló), Hajós (P. N.), Földessy (M. H.), Neuvelt (Uj H.) és dr. Réthy (Egyetértés) képviselőiben. Kárpáthy elnök bevezető szavai után Herendi vázolta a sajtón esett sérelmeket; ehhez később még Neuvelt és Benedek is hozzászóltak. Füzesséry társelnök hatásos beszédben fejtette ki az M. L. Sz. álláspontját s kellő elégtételt adván a sajtónak, az ellentétek elsímitását ajánlotta Kárpáthy proppozíciói szerint, t. i., hogy a sajtó alakítson egy sport-szindikátust s ennek igazolt képviselői jelenjenek csak meg a tanácsüléseken.

() Nemzetközi football-mérkőzés. A Magyar Testgyakorlók Köre ellen vasárnap szereplő bécsi Rapid footballklub játéka fővonásaiban nagyban hasonlít a magyar csapatok játékához. Gyors labdával és továbbítás élénkíti játékukat és minden változatban a praktikus szempont vezeti őket a mezőnyben. A hátvédok, Vladár és Schmolek, ez idő szerint Bécs legjobbjai, Harmer középfedezeit igen gyors és kitartó, Kaltenbrunner neve jó emlékezetben van nálunk. A csatárok egyöntetű szép játékban viszik a támadást és középcsatáruk, Schodiway, elsőrangú erő. A magyar csapat a következő összeállításban játszik: Domonkos, Révész, Nagy Ferencz, Biró, Kertész, Ellinger I., Sebestyén, Károly, Kertész, Vida II., Szántó. A mérkőzés bírja Izsó László (B. T. C.), kezdete félórakor. Előzőleg három órakor játszik a F. T. C. I. csapata a 33-as F. C. ellen a Polónyi-ezüst-labdáért.

() Bajnoki mérkőzések. Érdekesség szempontjából az első helyet a Magyar Athletikai Club — Budapesti Athletikai Klubnak az amerikai-utí pályán félórakor kezdődő bajnoki küzdelme foglalja le magának. A két csapat legutóbbi találkozásának küzdelme — amikor az ezüstlabdáért mérköztek — eldöntetlenül végződött és így annál fokozottabb ambícióval megy mindegyik csapat a küzdelembe, hogy esetleges győzelmével megjavítsa a multkori eredménye nyomán keletkezett véleményyt. Ezt a matchet is megelőzi egy másik, a második bajnoki mérkőzés, amely a Törekvés Sport Egyesület — Typographia Sport Club között három órakor kezdődve fog lezajlani.

() Junior-tornaverseny. A Magyar Testgyakorlók Köre folyó hó 25-én, vasárnap este 7 órakor tornatermében (VII., Wesselényi-utca 38., polg. isk.) országos junior-tornaversenyt rendez a következő számokkal: 1. Junior hetes csapatverseny magas korláton. 2. Junior egyéni verseny magas nyújtón. A MTK. e verseny megrendezésével a junior tornaszárgárda nevelését és képzését kívánja szolgálni, amely elsőrendű feladata kell, hogy legyen minden sportegyesületnek. A Kőbányai T. E. által rendezett ugyanilyen verseny megmutatta, mily nagy érdeklődéssel viseltetnek a tornászok, de az egyes szakörök is minden ily verseny iránt, mely előre biztosítja a szép sikert. Nevezési zárlat április 22-én este 8 órakor Ferenczy-ter 3. szám alatt.

() Nemzeti Sport és az Automobil legújabb megjelent számában a husvéti selegmérkőzések bő és szakszerű méltatásban közöltetnek. Az atletikai rovatban gazdag illusztrációk kíséretében van méltatva a MAC. bajnoki mezői versenye. „Az Automobil”-ban a monakói motoresónakverseny emelke ik ki.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizságra, államvizságra, ügyvédi és bírói vizságra előkészítő biztos sikorr-l

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemínáriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 18. szám. Flók-intézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Legaján hatóbb beszerzési források
Budapesten.

Előmelezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka bonhvongvár, teasüemny készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközöl.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsa gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Szállítás naponta 17 00' pár Allandó 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triest) ált. biztosítótársaság. Alapít. 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371,42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellítást és leánykihasználást is biztosít. — Tűz- szállítvány-, betörésszerű elleni és üvegbiztosítások. — Jegybiztosítás a Magyar jegy- és vízutbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371,42 korona. Ezenkívül és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. balesetbiztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykihasználási Egyesület m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. Teréz-körút 40-42. Alapítatott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálog-leszítési és részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központi és Magy. kir. szab. osztályosorsójáték főelárusító helye: VI. Andrássy-ut 5. Kézi zálogdíjletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenczy-ter 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker. Jozsef-körút 2. VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb újkori találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kasztát 5 perc alatt a legkényelmesebben kiélezi. Munkája gyors, egyenletes, a kasztát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jostika-utca 12. sz. csatornázási vállalat. épületbódogó műhelye és horgany díszítvények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindenemű goz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtőfűzhely összekötéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házbán. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

Villamosáru részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gvár: Po sonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagyot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókész-ülékeket, biztosítékokat, wattórászámolókat (Schuckert-rendszer), vezetékkerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Villampaszenekeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányafűrógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való arustás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüst tárgy (asztalidész, tálak, fénvűzési cikkek evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyár árákon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntve.

Selyemárak.

Szenáry, Hoffmann és Társa selyemáruhaza IV., Bécsi-utca 4. Az ország tavaszi újdonságok dus választékában már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenáry cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kiírását, Szécsy, Hoffmann és Társa selyemáruház” kizarolog IV., Bécsi-utca 4.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

A földművelésügyi miniszter jelentése. —

Budapest, április 17.

A vetések állásáról szóló hivatalos jelentés ma megjelent, de ez az érdekelt köröknek nem hozta meg azt a tájékoztatást, amelyet vártak. Igaz ugyan, hogy április közepén nem lehet még valami határozott véleményt mondani a jövő termés felől és a hivatalos jelentés is ez idő tájtban csak általánosságban adhat felvilágosítást a vetések jelenlegi állásáról, de a mai jelentésben még ezt sem találtuk meg. Amíg az egész délvideknek, a királyhágóntuli és a dunántúli megyék vetését dícsérik, addig a felsorolt 18 vármegye területéről panaszokkal számol be, de olyan panaszokkal, amely tájékoztatlanul hagyják a világot. Mert, hogy ezen 18 megyében „elszörtan” a buza ad okot aggodalomra, vagy hogy „egyes esetekben” ritkán és egyáltalában ki sem kelt végül pedig „elég sok helyen” már kiszámítások is történtek, ebből ugyan senki sem tudhatja, hogy mily nagyságu területről lehet és van itten szó.

A földművelésügyi miniszternek — tekintettel jelentésének nagy fontosságára — világosabban kellene beszélnie és legalább megközelítőleg megmondani, hogy a panaszok mennyi bevetett területre vonatkozhatnak, mert a mai jelentésben nem igen lehet eligazodni. A jelentés egyébként így hangzik:

Április hó első felében az 13 nagyon is szélsőséges, többnyire kedvezőtlen volt, mert alig mult el nap, vagy éjjel szarító szél és érzékeny hideg nélkül, úgy, hogy végeredményben sem az őszi, sem a korábban kelt tavaszi vetés nagy hasznát nem láthatta a lefolyt két hétnek, amely időszak arról is nevezetes volt, hogy több ízben havazással súlyosbította a helyzetet. Eső többször volt ugyan, de kevés hasznat hajtott, mert a nyomában keletkezett erős szél, sőt vihar csakhamar szárazzá és cserepessé tette ismét a talajt, miáltal a növényzet fejlődése folytonosan egyenlőtlen maradt, tehát az anyira kívánt erőteljesebb növény fejlődés csak a délvidek enyhébb részeire terjeszkedett, ahol az északi gyarapodását, sőt bokrosodását igen sok esetben még dícsérik is és csak az őszi árpára és rezepekre panaszolnak, amely két terményfélést a hosszantartó téli időjárásban sokat szenvedett. Az őszi árpa és rezepe különben az ország legtöbb helyén gyengén áll, sőt néhol olyannyira silány volt, hogy kiszántották.

A délvidek nagyobb részében, Bácsmezejében és a Tisza-Maros szögén, továbbá a Királyhágóntúli vármegyék tulnyomó részében és a Duna jobbpartjának nagyobb részén (Baranya, Tolna, Somogy, Vas, Zala, Fejér, Sopron vármegyékkel az élén) a mostoha tavaszi időjárás dacára az őszi buza-vetések és különösen a rozok állapota kielégítő és részben jó, mert a vetések eléggé sűrűek és többnyire megfelelőleg bokrosak is. Ellenben az ország más részein, nevezetesen a Duna balpartján (Pozsony, Hont, Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra vármegyékkel az élén), továbbá a Duna-Tisza közének felsőbb részein (Jász-nagykun-szolnok, Heves és részben Pest vármegyével az élén), a Duna jobbpartján (Komárom, Győr, Moson vármegyékkel az élén), azután a Tisza jobb- és balpartján, (Borsod, Gömör, Hajdu, Bihar, Szabolcs és részben Szatmár vármegyével az élén) és végül Békés és Arad vármegyékben is „elszörtan” főleg a buza ad okot aggodalomra, mert „egyes esetekben” vagy ritkán kelt, vagy foltos lett, vagy pedig egyáltalában ki sem kelt. Ez utóbbi vármegyékben tehát nagy az egyenetlenség, igen kevés ugyan a bokrosodó sűrű vetés, sőt némely helyütt annyira gyenge, különösen a buza, hogy a gazdák bizalma emiatt nap-nap után csökken. E vidéken eddig is elég sok helyen történtek már kiszántások és ha az idő kedvezőtlen irányát továbbra is megtartaná, ez esetben a kilátások még kedvezőtlenebbé válnának, figyelembe véve már azon körülményt is, hogy itt az őszi folyamán előirányzott kalászosok területe nem mindenütt volt felhasználható éppen a korán, idő előtt bekövetkezett zord és hosszantartó tél miatt.

A tavaszi mezőgazdasági munkálatoknak az időjárás eléggé kedvezett, mert a szántás és részben az árpa, zab, búkköngös-zab, lóhere és luczernavetés, jóformán az egész országban megtörtént, kivételt képeznek a magasabb domb- és hegyvidékek, ahol még ezek a munkálatok a megindult többi munkálatokkal egyetemben állandóan folynak.

A répvetés és burgonyavetés, sőt néhol a tengerivetés is folyamatban van. A dohánygyak elkészítését nehezíti a száraz és hideg időjárás.

A korai árpa- és zabvetések türethetően és kielégítően keltek és kelnek, legtöbbször egyenetlenül fejlődnek a kikelt tavasziak, de ezek is, mint az ősziak általában, nagy szükségét érzik már az onyho időjárásnak és a bővebb csapadéknak. Az április 13. és 14-iki eső jó hatással volt a tavaszra, amelynek különben is jól megmivelt, porhanyós talajba kerültek. A luczerna- és lóherékélek részben kielégítőek, részben azonban gyengék, némely helyütt kifagytak. A legelők zöldelni kezdenek, ugyszintén a rétek is. Néhol a jóságát kényszerhelyzetből folyólag kihajtották már a legelőre és rétre. A jóság egészséges ugyan, de a takarmányneműek hiánya miatt többnyire sovány. A dráguló értakarmánnyélek fokozott mértékű fogyaszta mint több áldozatot kíván az állattenyésztő gazdáktól.

A szőlőkben a munkálatok erősen folynak, ugyszintén a gyümölcsfák körül is. Az elmúlt hosszú és szigorú tél, különösen a fedetlenül maradt és a mélyebb fekvésű szőlőkben sok helyen kárt okozott, mert a termőrétegek nagyrésztben elpusztultak. Ehhez hozzájárul még a legutóbbi időben is előfordult, derék által helyenkint okozott rügykár is. A szőlők metszését befejezték s már folyamatban vannak a további munkák is. Kilátásaink az ez évben várható bortehermére általában véve kedvezőtlenek.

Munkásügyi reformok.

Törökkanizsai Schulpe György új műve.

— Törökkanizsai Schulpe György: Munkásügyi reformok. Állami, törvényhatósági és társadalmi szociálistizmus. Pozsony, 1908. A szerző ajánlja. Angermayer Károly nyomása. I. és II. kötet. —

Törökkanizsai Schulpe György neve nem ismeretlen azok előtt, kik az újabb magyar szociálistikai irodalmat figyelemmel kísérik. Ide s tova immár két évtizede, hogy a társadalmi reformkérdésekkel foglalkozik, odaadással és lelkes szeretettel. Ezen idő alatt számos, a napi, valamint a szaksajtótól igaz elismeréssel fogadott műve jelent meg a könyvpiacra. A munkaközvetítés szervezésére, a munkáslakásokra, a tuberkulózis és anthrax (lépfene) ellen való védekezésre, az iparüzemi balesetek alkalmával nyújtandó első segélyre stb. vonatkozólag javaslatokat terjesztett a kormányok elé és eszméinek, reformjavaslatainak egy része aránylag rövid idő alatt máris megvalósult. Azonfelül alig mulik el nap, hogy egyik vagy másik lapban az ő tollából eredő, tartalmas cikkek ne látna napvilágot az épp szönyegen forgó szociálistikai kérdésekről.

A Schulpe-féle hírlapcikknekkel céljuk, hogy felvilágosítsanak, serkentsenek, hangulatot keltsenek. És ki nem ismerné el, mily óriási szükség van erre éppen nálunk, hol ugyszólván lépésről lépésre, lassu, szerfölötti türelmet igénylő munkával kell megolvasztani a rideg nemábanomság jegét? De bármily elismerésre méltó is az a lelkesedés, mely Schulpét az ilyen cikkek megírására ösztökéli, tudományos munkásságának ezek csak a kevésbé értékes részét alkotják. Amit a szerző mint irodalmi aprópénzt száz meg száz ujságozik, kében kiosztogatott az olvasók között, azt most kapjuk meg nagybecsű, olvasztva ebben a tartalmas, két kötetben, melyet jó lélekkel az idei könyvpiac legérdekesebb és legértékesebb jelenségei közé sorolhatunk. Schulpe ugyanis mint szakavatott kutató, ugvis mint gyakorlati reformátor maradandót, figyelemre méltót nyújt eme legújabb művében. Többet mondunk: ez a munka egyenesen lézagot fog pótolni. A mi magyar szociálistikai irodalmunk még nagyon gyenge és számos téren még szembeötölő a hiányossága.

A Schulpe-féle műben a kutató bőséges adatokat talál, melyek a szociálistai berendezések mai állapotát épp ugy, mint azoknak a jövőben szükséges fejlesztését minden oldalról megvilágítják.

Azon rövid idő alatt, hogy a Schulpe-féle mű napvilágot látott, nagy horderejű átalakulások mentek végbe Magyarország szociálistikai életében. Számos téren beható reformmunkásság vette kezdetét, melynek közvetlen előhírnöke gyanánt Schulpe Györgynek két terjedelmes kötete tekinthető. Hazai szociológusunk a tizenkettedik órában fölemelte intő szavát, hogy immár lassunk hozzá ama evoluzionális tevékenységhez, melynek elmaradása menthetetlenül a szociálistai revolúciót vonná maga után. S intő szavata nem hangzott el eredménytelenül.

A mű legterjedelmesebb és legalaposabb tár-

gyalt fejezete a munkáslakások kérdésével foglalkozik. Ez a kérdés, kiváló jelentőségű tényezője a munkásvédelemnek, a humanizmusnak, a társadalmi politikának s a gyakorlati államtudományoknak egyaránt. Gondoskodniok kell erről minde-nekelőtt a munkaadóknak, akik a munka hasznát legközvetlenebbül látják; ezek elseje és leggazdagabbika pedig az állam. Schulpe elvezet minket a külföld minden híresebb munkástelepeire s részletesen bemutatja nekünk azoknak mintaszerű berendezését. Magyarországon messze vagyunk még ettől a mélytől. Schulpe volt itt az első, aki az olesó és egészséges munkáslakások ügyét felkarolta. Az ő pozsonyi munkástelepe, mely 1894-ben készült el, valóban megérdemli, hogy mintául szolgáljon, amint tényleg annak is szolgált. Hírneves államférfiak, kiváló szakemberek látogatták, vagy kértek levélbelileg tanácsot annak alapítójától hasonló intézmények felállításánál.

A munkáslakásokról szóló fejezetben beható és részletes ismertetést találjuk ezenfelül a kül-és belföldi ily irányu törvényhozásnak. Maga a szerző is kidolgozott egy törvényjavaslatot munkáslakások építése tárgyában, melyet 1895-ben felterjesztett a belügyi és kereskedelemügyi kormányhoz.

Az elsősorú szakférfiu busás tapasztalat által támogatott átfogó tudását látjuk megnyilvánulni azon rendszerek tárgyalásánál, melyek munkáslakások építésénél tekintetbe jöhetnek.

A műnek második, szintén igen érdekes fejezete az egészségügygel foglalkozik. Különösen népünknek két borzalmas ellenségével, mely ellen minden erőnk latbavetésével sikra kell szállani, a tuberkulózzal és az alkoholizmussal.

Az első kötetben ezenfelül tárgyalta a követezőkben már csak egész röviden terjeszkedhetünk ki. Amint a szerző az ipari munkások egészségügyi védelméről elmond, mind olyan, hogy annak megvalósítása hosszabb-rövidebb időn belül elodázhatatlan követelményként fog jelentkezni, ha csak azt nem akarjuk, hogy az ipari balesetek száma egyre ijesztebb arányokat szüntson.

A mű második kötetének szintén számos utó-törő gondolatot tartalmazó fejezetesei a „Gyermekvédelem”, „Szociálistpedagógia” ezimet riselik.

Minden szociálist reform egyik főalapja a nép nevelése, a nép művelése. Jaj annak a társadalmnak, vagy államnak, amelynek tagjai nem találunk alkalmat és módot arra, hogy a létért való küzdelmet az ész, a műveltség fegyvereivel is végigharcolják. Első sorban a gyermekeket kell nevelni, oktatni, nemesíteni, de a lehetőség határain belül meg is védelmezi az élet viszonyosságai ellen. Nálunk még ezernyi a teendő ezen a téren. A gyermekmenedékhelyek és árvaházak száma kevés, a gyermekmunkások védelme nem kielégítő. Szerző kimerítően ismerteti azokat az intézményeket, a melyeket ezen a téren meg kellene valósítani.

A mű egy következő fejezete a heti bérfizetésnek szombatról csütörtökre való áttételét javasolja és támogatja világos érvek kíséretében.

A vasárnap; teljes munkaszünetnek szerző régóta egyik legbuzgóbb előharcosa. Erre vonatkozó beadványai, melyeknek a tíz év óta vezetése alatt álló Pozsonyi Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete a maga lelkes akciójával hathatós támaszul szolgál, máris sokban hozzájárultak a kérdésnek modern szellemben való kedvező megoldásához.

Az új ipartörvényben, melyet az országgyűlésen kívül álló érdekelt tényezők már behatóan megvitatnak, munkáskamarák és munkásválasztmányok létesítése is tervbe van véve. Ezt a témát, valamint egyáltalában az érdekképviselet kérdését, szintén kimerítő módon ismerteti és megvilágítja Schulpe művének második kötete.

A rendelkezésünkre álló hely fogytán, még csak egy-két fejezetet óhajunk felsorolni, melyek alkalmasak arra, hogy széles körben felkeltsék a művel való behatóbb megismerkedés vágyát. Ilyenek: Munkaközvetítés, Szociálist felügyelők, Népiroda, Munkásbiztosítás, Sztrájkügy, Szociálist utmutató stb.

Mint talán a mű tartalmának természeteszerűleg csak fölötte vázlatos ismertetése máris meg-

győzte róla az olvasót, röviddel a Magyarország szociálpolitikai életében messze kiható változást előidéző választói reformjavaslat benyújtása előtt alig láthatott volna a házi könyvtárcsón napvilágot olyan munka, mely az állam majdnem összes szakbavágó életkérdéseinek múltját, jelenét és jövőjét illetőleg annyira időszerű, annyira ügyelemre és megismerésre méltó volna, mint törökkanizsai Schulppe György külsőleg is tetszetősen kiállított két kötete. Ezért, valamint a mű tartalmának még egyre növekvő aktualitása miatt csak azon óhajunknak adhatunk kifejezést, hogy a szerző egy második, bővített kiadás rendezésével ne késlekedjék sokáig.

Gróf Károlyi Mihály lesz az O. M. G. E. elnöke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányára legutóbbi üléséből — amint ismeretes — fölkérte gróf Desseffy Aurélt, hogy az elnökválasztó közgyűlést megelőzőleg jelölje értekezletet hívjon össze, amely értekezlet ma ment végbe a Köztelken. Gróf Desseffy Aurél megnyitván az értekezletet, röviden körvonalozza az értekezlet célját. Szentiványi Árpád jelzi, hogy miután bizonyos, hogy gróf Károlyi Mihály elfogadja a jelölést, ezért, hogy a szavazási eljárás foganatba vétéséig, hanem mondja ki az értekezlet, hogy gróf Károlyi Mihályt egyhangulag jelöli az elnökségre. Gróf Desseffy Aurél erre, mint az értekezlet egyhangú megállapodását jelenti ki, hogy gróf Károlyi Mihály jelöltetik az elnökségre. Ezzel az elnök az értekezletet bezárja.

A gyáriparosok közgyűlése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége hetedik évi rendes közgyűlést holnap, április 18-án, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja a Szövetség helyiségében (V. Zrínyi-utca 1.). A közgyűlésen, mely mint minden évben, úgy az idén is a fővárosi és vidéki gyáripar legkiválóbb képviselőit egyesíti, a gyárosok a Szövetség beszámolóját, továbbá a költségvetést s több indítványt fognak tárgyalni. Az indítványok különösen az államvasuti bajokra, az értékesítőkenési tartalmak megadóztatása, ellen való tiltakozás és a Balkán-államokkal való szerződésekre vonatkoznak. A közgyűlés után déli kettő órakor a Hungária-szállóban közös ebédre gyűlnek össze a magyar gyárosok.

Megint drágább lesz a kenyér. A buzaárak folytonosan emelkednek és a 30 koronás buzaár ugy látszik az új termésig már állandósulni akar, dacára annak, hogy Magyarország tavaly közepes buzatermése volt. Legalább hivatalosan 42 millió mázsa buzatermést mutattak ki és ilyen mennyiségű termés mellett az a szegény kenyérfogyasztó, nem tudja megérteni, hogy miért kelljen neki olyan horribilis árt fizetni a mindennapi kenyéréért, amely sehoh a világon nem olyan drága, mint nálunk Magyarországon. *Még Ausztriában is olcsóbb a liszt,* mint nálunk és odaát mégis már mozog a munkásosztály az elviselhetlen drágaság megszüntetése végett. A bécsi kereskedelmi és iparkamara utján azt követelik a kormánytól, hogy az új aratásig függesztesse fel a magas vámokat, hogy addig is idegen buza behozatala által akadályozza meg a kenyér árának további drágulását. És ha a dolgok így folyának, hova-tova magunk is azon kezdünk gondolkodni, vajjon hasonló erőlyes akciónak nálunk, Európa egykor annyit emlegetett „éléskamrájában“ is nem lenne-e helye?

Apponyi és a Magyar Gazdaszövetség. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter a Magyar Gazdaszövetséghez levelet intézett, melyben méltatja a Magyar Gazdaszövetségnek a szociális béke jegyében folyó munkáját és megállapítja, hogy a tanítóképzőintézet tanárok részére legutóbb rendezett szociális tanfolyam is ezt az eszmét szolgálta, még pedig annyi eredményességgel és áldozatkészséggel, hogy bátran remélhető, hogy a jövő népevelői mindannyian a békés szociális munka előhírnökei lesznek.

A Jelzálog-Hitelbank agrár-részvényei. Ismeretes dolog, hogy a Jelzálog-Hitelbank tárczájában nagyobb mennyiségű Agrár Bank részvény volt, amely miatt annak idején politikai körökben is sok szó esett. Időközben a bank sikeresen elhelyezte e részvények jelentékeny részét, úgy hogy

a legújabb időig már csak egy jelentéktlenebb rész maradt a Jelzálog Hitelbank birtokában. Most aztán — amint értesülünk — ezt a mennyiséget is sikerült eladnia egy párisi konzorciumnak, úgy hogy ma már a Jelzálog Hitelbank tárczájában egyáltalában nincs Agrár-részvény. Ezt a hírt a tőzsde is igen kedvezően fogadta és hatása alatt a Jelzálog Hitelbank papirjai iránt a múlt héten rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult, minek következtében az intézet részvényei 420 koronáról 429 koronára emelkedtek. Később a kedvezőtlen törökországi események hatása alatt a papírok 423 koronára csökkentek ugyan, de ma, dacára annak, hogy a tőzsde ma igen lanyha volt, mégis 425 koronára emelkedtek s ezen is zárultak. Ez az érdeklődés pedig — a jelek szerint — állandónak mutatkozik, miért is a beavatottak e papírok további emelkedését várják.

A Danubius új hajógyára. A Danubius hajó- és gépgyár-részvénytársaság — amint értesülünk — legközelebb Portoróban nagy hajógyárat létesít, amely mindennemű kereskedelmi hajók építésén kívül hadihajók építésével is foglalkozni fog. A Danubius-társaság tudvalevőleg fiúmei hajógyarában eddig is torpedónaszádokat és tenger alatt járó naszádokat épített. Az új hajógyár értéke abban rejlik, hogy haditengerészetünk gyorsabb fejlesztését és a többi nagyhatalomhoz képest aránytalanul hosszú építkezési idő megrövidítését teszi lehetővé.

A Ganz-féle gépgyár osztaléka. Megirtuk már, hogy a Ganz és Tsa Vasöntő és Gépgyár R.-T. az idén olyan kedvező eredménnyel zárta le mérlegét, hogy a múlt évi 160 korona helyett 180 koronát osztalékot fog fizetni. Ezt a hírt a részvénytársaság igazgatóságának tegnapi ülése, mint már mai számunkban is jelentettük, mindenben igazolta, mert megállapította az igazgatóság, hogy a társaság az 1907. évi 1,720,490 koronával szemben 1908-ban 1,790,543,74 korona tiszta nyereséget ért el, ami lehetővé teszi, hogy az igazgatóság a közgyűlésnek 180 korona osztalék kifizetését hozza javaslatba, ami a 800 korona n. é. részvények 22½ százalékos kamatozását jelenti. Az igazgatóság határozata természetesen nagy hatást gyakorolt a tőzsdére is. Nemcsak azért, mert a nehéz viszonyok dacára ilyen szép sikert ért el a gyár, hanem azért is, mert nyílt titok, hogy a gyár több évre előremenőleg annyi megrendelést kapott, hogy a mostani 180 koronás osztalék nemcsak hogy megmarad, hanem valószínűleg emelkedni is fog. A jó kilátásokra természetesen, a tőzsde élénk kereslettel felelt, minek következtében ma, dacára a lanyha irányzatnak, a gyár papirját 3080 koronán zártuk.

Az Osztrák-Magyar Bank állása. Az Osztrák-Magyar Bank ma tette közzé a bank e hó 15-iki állásáról szóló kimutatást, amely a következő volt: Bankjegyforgalom 1.955,272.000 (—54,491.000) korona, érczkészlet 1.644,716.000 (+21,584.000) korona, lezámitolási tőzsa 448,255.000 (—72,569.000) korona, lombardkölesönök 76,222.000 (—7,768.000) korona, adómentes bankjegytartalék 89,444.000 (+76,075.000) korona.

A Magyar Cukoripar R.-T. nagyobb osztalékot fizet. A tőzsdén az utóbbi napokban a Magyar Cukoripar R.-T. papirjai iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult, minek látható jele az volt, hogy a társaság papirjai rövid egy hét leforgása alatt 75 koronával emelkedtek. A tőzsde közönségének nagy része nem tudta e kedvező hangulat okát adni. Most aztán kaptunk: hogy a Magyar Cukoripar R.-T.-nak igen kedvező üzletére volt 1908-ban, úgy, hogy múlt évi mérlege ismét nagyobb nyereséggel zárult, minek következtében az igazgatóság az 1906. évi 110 és az 1907. évi 115 koronával szemben 1908-ra 120 korona osztalék fizetését hozza javaslatba a közgyűlésnek. Tehát ez az 5 koronával nagyobb osztalék szolgál magyarázatul a társaság papirjainak emelkedéséhez. A társaság egyébként, mint ismeretes, a Magyar Államias Hitelbank alapítása. Alaptőkéje 12,000,000 korona, úgy, hogy a mostani 120 koronás osztalék az 1200 korona n. é. részvényeknek 10 százalékos

kamatozását jelenti. A múlt évben 1,820,474 koronára volt a kimutatott nyereség és 9 százalékos az osztalék. Mint már jeleztük, a kedvező üzleteredmény hatása alatt a tőzsdén élénken keresték a papírosokat, amelyek a múlt heti 1855 koronáról a mai zárlatig 1925 koronára emelkedtek.

Pénzügyi Szemle. A dr. Bari Ágost szerkesztésében megjelenő közlönye, a Magyarországi Pénzügyi Szemle Országos Szövetségének legutóbbi számában érdekes adatokat közöl a vidék anyagi erejéről. Ez adatok szerint a vidéki bankok és takarékpénztárak 3 milliárd idegen tőkét és 588 millió korona saját tőkét kezelnek, míg a pénzügyi szemle saját vagyona 4 milliárd koronára rug. A betétek összege megközelíti a 3 milliárd kor-t, míg az összes magyarországi váltóeszkömpont kétharmadát ők látják el, 1711 millió koronára rugó váltótárczával. A Pénzügyi Szemle ezenkívül a pénzügyi tisztviselők nyugdíjügyének történetét adja elő és megvilágítja a szövetség eddigi tevékenységét e fontos szociális ügyben. Egy cikkben sürgeti a vidéki pénzügyi szervezetek részvételét az állami kibocsátásokban és közli az egységes csekküzleti szabályzatot, amelyet a csekküzletben érdekelt budapesti pénzügyi szervezetek megállapítottak. Érdekes külföldi szemle és változatos rovatok egészítik ki a szám tartalmát.

Kereskedelmi akadémiai tanárok külföldi tanulmányutja. A kereskedelmi akadémiai tanárok körében már régebbi idő óta meggyökerezett az a gondolat, hogy az akadémiai tanárait a nyári szünidőben külföldi tanulmányutra kellene küldeni. Az eszmét a Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezérő bizottsága is magáévá tette s Poór Jakab, a vezérőbizottság egyik agilis tagja, a Generáli biztosító társaság igazgatója, ez ügyben már tárgyalta Láncoz Leóval is, aki ez ügyben az Unió Klubba ma, szombat estére értekezletet hívott össze. Az értekezleten — amint értesülünk — elhatározták, hogy társadalmi akciónak az eszme kivételéhez szükséges alap megteremtéséhez. Ha ez az akció eredményre azonban nem vezetne, akkor a vezérőbizottság tagjai a saját hatáskörükben fognak olyan módot keresni, amely az alapot mégis létrehozja.

Az új német kölcsön. Berlinből jelentik: Rheinbaben porosz pénzügyminiszternek visszaérkezte után, valószínűleg már a jövő hét elején meg fogják állapítani az új német és porosz kölcsönök felvételének módjait. A tervezet szerint 750 millió márkát fognak kibocsátani, ennél fogva a berlini pénzügyi körök a kölcsön sikere és elhelyezése érdekében valószínűleg négy százalékos típusú címleteket fognak kibocsátani. Azt a verziót, hogy a pénzügyi kormány 3½ és 4 százalékos címletek közti szabad választást a nagyközönségre fogja bízni, a tőzsdén nem veszik komolyan.

A Vacuum Oil Co. R.-T. mérlege. A Vacuum Oil Co. R.-T. igazgatósága ma tette közzé az 1908. évről szóló mérlegét, mely a következő:

Vagyron: Pénztári készlet 970505,72. Befektetések 15,173,102,93. Árukészlet 5440408,19. Adósságok 3637227,40. Összesen 25221334,24. Tőke: Alaptőke 20000000.—. Tartalék 41587,44. Értékesítőkenési tartalék 1151963,72. Hitelezők 3989634,12. Nyereség 38148,96. Összesen 25221334,24.

A társaság bruttó nyeresége ugyan 164,991 kor. 74 fillér volt, azonban az igazgatóság ebből 126,842 kor. 78 fillért a múlt évi veszteség fedezésére fordított. Osztalékot a társaság ez évben nem fizet s a nyereséget a jövő évi számlájára viszik át.

A német koks- és szénárak leszállítása. Végre egy hír, amely nem áremelkedésről, hanem árleszállításról szól. Arról jön ugyanis Berlinből a hír, hogy az alsó-sziléziai szénbányákban a koks árát métermázsánként 1 márkával, a szén árát pedig fél márkával leszállította. Az osztrák-magyar vámterületre szállított gyári szénnek métermázsáját 60 fillérrel mérsékeltek. Azért nyugodtak lehetünk, a szénkereskedők nem fogják leszállítani az árakat.

A budapesti személypályaudvarok fejlesztése. Nap-nap után hallunk, olvasunk és írunk a budapesti személypályaudvarok kihelyezésének, vagy más uton való rendezésének kérdéséről. Közben aztán egyre nyilvánvalóbbá lesz az is, hogy a kormány mit akar e téren csinálni.

Ismeretes, hogy már az 1907:XXXIX. t. c. -ben kért felhatalmazást Budapest területén véghezvendő vasúti munkálatokra s később a 215 millió

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migréint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Képezten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. Három élebozónál ingyen postai küldéssel.

336.000 koronát kitevő beruházási összegből Budapest székesfőváros területén végrehajtandó építkezésekre 20.800.000 koronát szándékozik fordítani. Ebben az összegben a személyforgalom céljainak megfelelő munkálatokra 2.000.000 korona szerepel, amely összeg a nyugati pályaudvar kertterületének felhasználásával való bővítésére kell. A személypályaudvarok rendezésének kérdése csak tíz-tizenkét év múlva lesz gyökeresen megoldható s addig a főváros területén fogamosítandó építkezésekkel igyekeznek leküzdeni a személyforgalom akadályait. Így például a nyugati pályaudvaron az 1907. évi a személyforgalom céljaira vonatkoztatási és érkezési vágányok gyanánt rendelkezésre állott hét vágány helyett az 1907. évben már létesített vágányokkal együtt tizenegy vágány van a személyszállító vonatok indítására és érkezésére. Ez a körülmény kapcsolatban a többi tervezett létesítményekkel lehetségessé teszi azt, hogy a nyugati pályaudvar a rohamosan fejlődő személyforgalom igényeinek egyidejűleg még megfelelhessen. Ezt a tizenegy vágányt olyképpen használják, hogy az érkező és induló vonatokat egymástól teljesen elkülönítik, aminek különösen forgalombiztonsági szempontokból van nagy jelentősége. Ezideig ugyanis igen gyakran vált helyszíne miatt mellőzhetlenné, hogy vonatok az érkezési oldalról indítottassanak és viszont, sőt az esztergomi vonatokat állandóan az érkezési oldalról kellett indítani. Ezután már úgy csoportosíthatják a személyforgalmat, hogy az érkezésnél külön vágányok szolgálnak a szomszédos forgalmi és külön vágány a távolsági vonatok fogadására, hasonlóképpen az indításnál is külön vágányok a gyorsvonatok, nemkülönben a távolsági forgalom személyvonatai és a szomszédos személyforgalom (az esztergomi, újpesti, dunakesz-alagi, czeplédi és lajosmizsei) vonatai részére. Ha azután a bővítési munkálatokat befejezték s a nyugati pályaudvaron még rendelkezésre álló területet már teljesen beépítették, a személyforgalom — bár újabb vonalirányok személyforgalmának befogadására a nyugati pályaudvar ebben a kibővített alakjában sem alkalmas — egy időre még le lesz bonyolítható. A személypályaudvarok végleges rendezésének ügye tehát, mint már említettük, csak tíz-tizenkét év múlva fog befejezést nyerhetni.

Addig is rengeteg pénzt ölünk bele abban a biztos tudatban, hogy az egész milliós és milliós áldozat csak félmunka és félig kidobott pénz. A városrendezési szempontok épp úgy sürgetik a végleges megoldást, mint a forgalmi szempontok; nagy hiba, hogy most kitérünk a gyökeres rendezés alól. Fél munkára elköltünk milliárdokat; évről-évre rengeteg javítási és toldozási munkálatokat végzünk; zavarjuk tíz-tizenkét évig a közönség kényelmét és a sima forgalmat; megakasztjuk a főváros nagy részének végleges kifejlődését és mindent azért, hogy tíz-tizenkét év múlva a mainál mindenesetre nehezebb és drágább viszonyok közepette csináljuk meg azt, amit most is meg lehetne és meg kellene csinálni.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

5000	koronát nyert:	77590.
2600	koronát nyertek:	1326 1270 2517 40021
52496	54436 93741 104367	117679 117723.
1000	koronát nyertek:	2253 2357 9741 21540
22747	24788 25774 34298	36848 42909 43061
51163	55189 72650 73875	74373 83769 91326
92527	94140 95145 96883	98628 99582 102085
113538	114460 117134 118758	118373.
500	koronát nyertek:	2655 6749 9554 15810
17620	18209 18383 22002	22349 27806 27808
28667	33762 44942 45607	50744 62204 68004
74125	80558 80233 81576	83048 93402 96154
102332	105582 107451	108501 110139 118957
123689	124760.	— A többi kihuzott sorsjegyek 200 koronát nyertek.

Az I. osztrák jutta, fonó- és szövőgyár r.-t. Bécsben tartotta 38-ik rendes közgyűlése elhatározta, hogy az 1908. évi 578.313 koronát tévő felelegéből részvényenként 38 koronás osztalékot fizet.

A fumei vasúti állomás kibővítése. Már régebben megírtuk, hogy a fumei állomást kibővítik. Ebben az ügyben tegnap — jelentik Fiuméből — értekezlet volt, amelyen a tengerészeti hatóság, az államvasutak, a város, a haditengerészeti akadémia képviselői és az érdekelt telektulajdonosok vettek részt. Az államvasutak képviselői bemutatták a kibővítési terveket és bejelentették, hogy megvásárolják a Via Serpentina és a Via Volosca

közötti területet egy második vágány lefektetésére és új fűtőház céljaira. A város képviselői kijelentették, hogy meghatalmazást kell könniök a rap-presentanzától a tárgyalást folytatják.

Az állami szőlőoltványok kiosztása. Az állami szőlőtelepeken a múlt évben készült szőlőoltványok oly rosszul telettek át, hogy azok nagyobb része megromlott. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az állami szőlőtelepekről magyar szőlőoltványoknak tudva való kiszolgáltatását egyáltalán nem enged meg, a téli vermekből kiszedett szőlőoltványokat most újra átválogatták s ez késleltette mostanig az oltványok szétküldésének megkezdését. A kiszolgáltatható szőlőoltványok mennyisége az átválogatás következtében esekélyebbre apadt és így senki sem fogja megkapni azt a mennyiséget, amelyről a neki adott értesítés szólt. A kiszolgáltatható szőlőoltványok szétküldése ezen a héten kezdetét veszi.

Közgazdasági fölölvások. A Magyar Szakírók Egyesülete a gyakorlati közgazdasági ismeretek terjesztésére szolgáló sorozatos előadását április 23-án kezdi meg az Országos Iparegyesület nagytermében. Április 23-án este hét órakor Gelléri Már tart fölölvást a kisipar jövőjéről, május 7-én dr. Szabolcsy Antal: A vasúti politika aktuális kérdéseiről, május 21-én pedig dr. Mutschbacher Emil: A magyar mezőgazdaság és mezőgazdasági politika alapmereteiről értekezik. Az előadások ingyenesek.

Az új csekk-törvény és a cégjegyzések. Legutóbb megírtuk, hogy a Budapesti giro és pénztár-egylet r. t., a Budapesti kereskedelmi és közgazdasági bank r. t., továbbá az Országos korona-takarékpénztár m. sz. bejegyeztette, hogy bankügyletekkel is foglalkozik. Ez a bejegyzés a július 1-én életbelépő csekk-törvény 2. szakaszával van összefüggésben. Ez a szakasz ugyanis azt mondja, hogy: „Utalványozott gyanánt, ha a csekk belföldön fizetendő, csak oly céget szabad megnevezni, amely külön törvénnyel elismert alapszabályai, vagy a cégjegyzék tartalma szerint bankügyletekkel foglalkozik.“ A törvény indokolása szerint azért alkalmazták ezt a körülírást, hogy „bankügyletekkel foglalkozó“, mert a bank vagy bankár fogalmának definícióját nem tudták megalkotni. Az igazságügyminiszter egy rendeletében külön is utasította a céghivatalokat, hogy a cégjegyzékekben azt a feljegyzést, hogy a cég bankügyletekkel foglalkozik, sürgősen intézzék el. Így azután számos cégnévtet, amely természetesen „bankügyletekkel“ foglalkozik, kénytelen ezt a körülményt a cégjegyzékbe felvétenni.

A „Foncière“ forgalma. A „Foncière“ Pesti biztosító intézet életbiztosítási osztályánál folyó év első negyedében 1349 ajánlat 5.762.478 K biztosítási tőkére és 3210 K járadékra nyújtott be; 1169 kötvény 5.108.278 K tőkére és 3810 K járadékkal állított ki. A díjbevétel 1.287.434 K 48 fillérre rug. Haláleset 75 jelentetett 271.865 K összegről.

Fakivitel Sziacziába. A kereskedelemügyi miniszter arról értesült, hogy az amerikai kormány Sziacziának a földrengés által elpusztított vidékein nagyszabású fabarakot akar építeni s hogy a svéd fatermékek mindenképp igyekezvén a szállítást elnyerni, rendkívül alacsony árajánlatokat nyújtottak be az olasz kormányhoz. A miniszter a Kereskedelmi Múzeum útján az Országos Erdészeti Egyesület elnökségéhez fordult abból a célból, hogy az egyesület érdeklődő tagjait sürgősen hívja fel, hogy esetleg ajánlatokat ök is mielőbb közvetlenül az olasz királyi kormányhoz küldjék el és annak megtörténtéről értesítsék a Kereskedelmi Múzeum igazgatóságát, amely a felsőbb hatóságok útján intézkedni fog római nagy-követünk közbenjárásának kieszközölése iránt.

Az „Anker“ forgalma. Az „Anker“ élet- és járadék-biztosító-társaságnál 1909. március havában benyújtott 1285 ajánlat 9.210.844 K biztosított összegre és kiállított 1212 kötvény 8.114.324 K összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.965.112 K-át, elérés és elhalálozás folytán kifizetett 1.527.812 K-át. A január-március havi időszak alatt benyújtott 3264 ajánlat 25.165.346 K-ra és kiállított 2960 kötvény 22.094.101 K-ra. Ugyanezen időszakra díjakért 5.454.377 K-át vételezett be a társaság, elérés és halálozások folytán pedig 3.268.318 K-át fizetett ki. A társaság vagyona 1908. december 31-én 178 millió koronára, biztosítási állomány 550 millió K, halálozások és esedékesek vált cérését biztosítások folytán a társaság fennállása óta 338 millió koronát fizetett ki.

TÓZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÓZSDE — Gabonatőzsde.

Budapest, április 17.

A készáru-piaczon ma szilárd volt az irányzat. A malmok ma kissé tartózkodók voltak, azonban a kínálat sem volt elegendő, így a malmok kénytelenek voltak az árutulajdonosok ismételt felemelt árkövetelését figyelembe venni és a vásárt 8000 mm. búzát 5 fillérrel drágább áron vették meg. A rozs irányzata tartott. Egyéb terményekben nem volt forgalom.

A határidőpiaczon ma a tengerentúli piacok 1 és fél centes emelkedésének meg volt a hatása, mert bár az idő enyhe és borus volt mégis mindjárt az üzlet kezdetén drágultak az árfolyamok. A spekuláció ma különben tartózkodott, mert ma délután jelent meg a hivatalos jelentés a vetések állásáról, melyről lapunk más helyén számolunk be és egy a hausse-mint a baissepárt várakozó álláspontot foglalt. Az üzlet folyamán a drágult árakat a kisebb spekulánsok haszonrealizációkra használták fel és az ár a ma előfordult legdrágább árfolyamból néhány fillért veszített. Berlin ma 2 márkával drágább árfolyamot táviratozott. Bejelentettek szállításra 12.000 mm. rozsot és 13.000 mm. zabot. A zab prolongációjéért 50 koronát fizettek kötésenként.

A lefolyt üzleti héten a gabonapiac irányzata szilárd volt. A forgalom a hét első felében mérsékelte volt, a hét másik felében azonban az árfolyamok drágulása a spekuláció tevékenységét megélénkítette és meglehetősen nagy üzlet volt. A nemzetközi piac irányzata rendkívül szilárd volt. A nagy hausse a tengerentúli piacokról indul és éreztette hatását az európai piacokon is. Az észak-amerikai készlet nagyon kevés. Az argentinai exportfőlesleg is csökkent és az árkövetelések nagyobbak az elszállítások kisebbek. Patten amerikai spekuláns és társai a fent elsorolt aggodalmas helyzetet ügyesen kihasználták, az általuk létesített buzzring az árfolyamokat csak évtizedekkel előtől látott magas nivóra hajtotta föl. Patten az effektívbuza egy részét is összerészesítette. A ring ezidőszakra fényes eredményt ért el. Kérdés azonban, hogy ha tovább is forszírozzák az ár hajtását, nem-e fog úgy járni, mint 1898-ban a Leiter-féle ring, mely eleinte hasonló eredményt ért el, később azonban mégis megtukott. Anglia érezte az amerikai hausse hatását, mérsékelt forgalom mellett az árak drágultak. Berlinben az amerikai piacokon kívül a kedvezőtlen időjárás is befolyásolta az ár-emelkedését. Nálunk a készáru-piac irányzata szilárd volt.

Buzából úgy nálunk, mint a vidéken nagyon mérsékelt kínálat van. A malmok pedig élénk vételkedvet tanúsítottak, mivel az őrléshez szükséges anyagot okvetlen kívánják beszerezni és így hajlandók voltak az árutulajdonosok felemelt árkövetelését figyelembe venni és összesen 100.000 mm. búzát vettek. Az árdragulás a hét végével circa 35 fillér. Rosz iránt az érdeklődés nagyon kevés. A fogyasztás tartózkodik. Az ár mégis drágult 10 fillérrel. Pestmegyei jó rozsért budapesti paritásra 9.95—10.05 koronáig fizetnek. Árpából csak kevés kínálat volt. A forgalom minimális. Budapesti paritásra 8.75—9 koronáig fizettek. Tehát az ár eddig változott. Zaból kevés áru jön, a fogyasztás rendes, az ár nem változott. Helyben 8.70—9.20 koronáig fizettek. A szokványminőségű áruért valamilyen drágább árt fizettek. Tengeriből sok hibás hajó-áru kínált; szeszégetőink 6.40—6.70 koronáig fizettek helyben. Kőhányan egészséges tengeriért néhány fillérrel a határidőjegyzésnél kevesebbet

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használat valódí áldás gyomorbaosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

fizettek. Állomásokon a kínálat kisebb, de a vidéki kereslet is igen csekély.

A határidőpiac iránya szilárd volt. A kontremint, látva a készáru piac roppant szilárd irányát, attól tart, hogy májusban sem lesz felmondási anyag nagyobb fedezéseket eszközöl, miért is a májusi buza árfolyama a hét végén a múlt heti zárlatnál 38 fillérrel drágább. A spekulációt nyugtalanítja az egyes vidékekről érkezett több kevesebb panasz és fedezi kontremint érdekeltségét. A spekuláció másik része véleményvételbe bocsátkozott. A malmok is sok októberi buzát vettek őszi liszt-eladásuk fedezésére. Átmenetileg az irányzat lanyhult is. Osakhamar azonban ismét drágább árfolyamok kerültek felszínre. A vetésekről beérkezett hírek a hét folyamán igen ellentmondók voltak. Tény azonban, hogy a hűvösre fordult időjárás miatt nagyon sok vidék panaszodik. Az áprilisi buza iránya szintén nagyon szilárd volt. Felmondtak a hét folyamán 2000 mm. buzát, melynek minősége azonban nem felelt meg, tehát visszautasították. Az érdekeltség már igen kevés. A készáru- és határidő-ára között fennállott diszparitás is eltűnt, tehát áprilisi buzáról már valami nagy dolog nem igen fog történni. A piac irányzatát általában az időjárás, illetőleg a vetések állása fogja legjobban befolyásolni.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 500 q 80 k 30.65 K, 200 q 80 k 30.50 K, 400 q 79.5 k 30.60 K, 200 q 79 k 30.60 K, 100 q 79 k 30.50 K, 300 q 79 k 30.30 korona.

Pestvidéki: 100 q 77 k 30 K.
Bácskai: 200 q 78 k 30 K, 200 q 77.5 k 29.85 K.

Bánsági: 200 q 79 k 30.30 K.
Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 30 K.
Erdélyi: 200 q 77 k 29 K.
Boszniai: 270 q 74 k 27.60 K, 3300 q 74 k 26.80 K hibás.

Szerémségi: 500 q 78 k 29.65 K.
Rozs: 300 q 20.10 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilos	Ára 100 kg.	kilos	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.55—30.05
"	76	26.60—29.30	80	29.30—30.25
"	77	30.20—29.80	81	29.95—29.55
"	78	29.50—30.—	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.20—29.90
"	76	28.75—29.15	80	29.55—29.95
"	77	29.05—29.—	81	—
"	78	28.20—29.60	82	—
Pestvidéki	74	—	78	29.25—29.65
"	75	—	79	29.25—29.90
"	76	28.90—29.20	80	29.60—29.75
"	77	29.20—29.55	81	—
Bácskai	74	—	78	29.60—30.—
"	75	—	79	29.40—29.55
"	76	29.15—29.40	80	29.90—30.10
"	77	29.05—29.60	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.35—20.50
" közepminőségű új	—	—	—	20.30—20.35
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.—18.80
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.30
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II-rendű	—	—	—	17.35—17.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.10—15.30
Korpa:	—	—	—	12.50—12.85

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 15-től 1909. április 16-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	29375	6543
Rozs	8499	7912
Árpa	4618	—
Zab	8895	14380
Tengeri	23449	4131
Liszt	102	5688
Korpa	—	2536

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt.

Elforduló kötések (100 kg.-ként) 1909-re:

Buza áprilisra	29.20—29.24—29.02	—
Buza májusra	28.72—28.68—28.80	28.61—28.66
Buza októberre	23.48—23.46—23.60	23.50—23.54
Rozs áprilisra	19.98—19.80	—
Rozs októberre	18.66—18.78—18.68	—
Tengeri májusra	15.18—15.14—15.20	15.12
Tengeri júliusra	15.54—15.64—15.58	—
Zab áprilisra	17.84—17.78—17.84	—
Zab októberre	—	—

1 óra 30 perccor zárulnak:

1909. áprilisi buza	29.04—29.06
1909. májusi buza	28.64—28.66
1909. októberi buza	23.54—23.56

1909. áprilisi rozs	19.80—19.82
1909. októberi rozs	18.74—18.76
1909. májusi tengeri	15.12—15.14
1909. júliusi tengeri	15.54—15.56
1909. áprilisi zab	17.82—17.84
1909. októberi zab	—

Értéktőzsde.

Két nap óta a török katonai forradalom s a konstantinápolyi események irányítják a tőzsdéi forgalom hangulatát s ma a tőzsde kezdetén nagyobb mérvű árcsökkenésben nyilvánult a tőzsde nyugtalansága. Minthogy a külföldi tőzsdéken, ahol a török értékekben nagyobb az üzlet, az irányzat ellanyhult, természetesen a budapesti értéktőzsde is megérezte ennek a lanyhaságát s az értékek árnak esésében juttatta kifejezésre. Párisban és Londonban nagy a nyugtalanság s ennek tulajdonítható az, hogy a török értékek háromnegyed százalékkal estek. Berlin és Páris érdekeltsége nem olyan nagyfokú s így az ottani tőzsdéken nem vett olyan nagy mértékben erőt a nyugtalanság, mint Párisban és Londonban. A budapesti tőzsdén mindjárt megnyitás után nagy volt a kínálat, különösen a vezető értékekben s az Osztrák hitel három koronával alacsonyabban volt forgalomban. Ez a lanyhaság a többi értékek árfolyamát is nyomta s a heti zárlati nap is hozzájárult ahhoz, hogy spekulációszabadulni igyekezett engamentjeitől. A déli tőzsde zárlata felé bécsi és berlini kedvezőbb jelentésekre és üzleti hírekre javulás állott be úgy a nemzetközi, mint pedig a helyi piacon úgy, hogy a zárlat már javultabb kurzusok mellett történt. A vezető értékek így is azonban 2—3 koronával alacsonyabb árfolyamok mellett zárulnak a Magyar hitel kivételével, mely a mai zárlatig a tegnapi árfolyamig emelkedett. A helyi piacon a Hazai bank, az Országos központi takarékpénztár, az Egyesült fővárosi takarékpénztár, a Danubius, a Városi vasut és a Nasiczi részvényekben voltak kötések. A járadékpiac érezte meg ma is a külpolitikai események kedvezőtlen hatását, mert a koronajáradék ma már egészen 92.20 koronáig visszaesett. Forgalomba került ma: Osztrák hitel 628.50—625.25—626.50 koronán, Magyar hitel 730.25—728.25—731 koronán, Államvasut 689—687.50—688 koronán, Leszámitolóbank 474—475 korona, Jelzálog 424—422—424.50 koronán, Rimamurányi 539—536—537.50 koronán, Városi villamos vasut 268—266.75—267.25 koronán, Közuti 578—577.25—578.50 korona, Magyar koronajáradék 92.10—92.30—92.25 korona, Hazai bank 270.50—271.50—271 korona, Kereskedelmi r.-t. 564 korona, Salgótarjáni 561 korona, Drasche 477 korona, Ujlaki téglagyár 323 koronán.

Az előzőszen előfordult kötések:

Osztrák hitel 628.50—625.25—626.50, Magyar hitel 730.25—728.25—728.50, Osztrák-magyar államvasut 689—687.50, Jelzálogbank 424—422, Rimamurányi 539—536, Városi villamosvasut 268—266.75, Közuti vaspálya 578—577.25—578, Magyar koronajáradék 92.10—92.30—92.25 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 625.50—626.50, Magyar hitel 729.50—731, Osztrák-magyar államvasut 688, Leszámitolóbank 474—475, Jelzálogbank 423.25—424.50, Rimamurányi 537.50, Városi villamosvasut 267.25, Közuti vaspálya 578.50, Magyar Koronajáradék 92.25 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 korona, április hónap végére 16—18 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 626.75, Magyar hitel 731.25, Államvasut 688, Leszámitolóbank 474, Jelzálogbank 424.50, Rimamurányi 537, Városi vasut 267, Közuti vasut 579.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 17. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén buzában na gyöngye kínálat és a konzum teljes tartózkodása miatt a forgalom nagyon szűk keretek között mozgott, de az irányzat mégis szilárd volt s magyar származású cikkek 20—35 fillérrel voltak drágábbak, semmint nyolcz nap előtt, alsóausztriai buza ellenben csak 20—25 fillérrel emelkedett. Rozs irányzata nyugodt s az árak legjobb esetben a múlt szombatéhoz képest csak 5 fillérrel magasabbak. Tengeri és zab e héten 10 fillérrel javult.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.45—15.80, bánáti 15.20—15.60, mosoni 14.65—15, tótfelvidéki 14.70—15.05, délvasuti 14.70—15.05, marchfeldi 14.50—14.80. Rozs: tótfelvidéki 10.30—10.50, csepeli 10.25—10.40, pestmegyei 10.40—10.60, délvasuti 10.30—10.50, külföldi magyar 10.25—10.45, osztrák 10.20—10.45. Árpa: tótfelvidéki 8.60—9.80, délvasuti 8.50—9.50 K.

Magyar tengeri 7.95—8.20, Cinquantin 9.40—9.90, Zab 9.65—9.80.

Liszt ára 60 fillérrel drágult, de a forgalom főlőtte csekély volt.

Rozsliszt, takarmányliszt és korpa ára változatlan.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 17. Az előtőzsdén mely lehangoltságot és keletlenlést keltek azok a jelentések, hogy Törökországban véres összeütközésekre lehet számítani. A külföldi tőzsdéken is nagy az aggodalom. A vezető kulisszértékek 4—5 koronával hanyatlottak, de a kínálat jelentékenyebb, a piac felvevő képessége ellenben nagyon csekély. Korlátok közt különösen keleti vasut részvények hanyatlottak s a tegnapi hatkoronás veszteség után ma ismét 5 koronával alacsonyabban állottak. Török sorsjegy 2 koronát vesztett, orosz járadék 1 és fél százalékkal, járadékok körülbelül 20 fillérrel gyengültek.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 625.50, Magyar hitel 728, Laenderbank 434.50, Bankgyesület 521, Államvasut 688, Déli vasut 109.50, Alpési 655, Rimamurányi 538, Keleti vasut 546, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 273.50, Török sorsjegy 180.25, Orosz járadék 97.70, Magyar koronajáradék 92.40 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 626.50, Magyar hitel 728, Angló 293, Bankgyesület r. 519.50, Laenderbank 436.50, Union 535.50, Államvasut 687, Déli vasut 109, Elba 458.50, Dunagőzhajózás 896, Alpési 656.50, Prágai 2470, Rimamurányi 537, Orosz járadék 97.70, Török sorsjegy 180 K.

Bécs, április 17. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.20. Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 729.75, Magyar leszámitoló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 536.—, Magyar cukoripar 19.05, Adria hajózási részvénytársaság 397.—, Magyar koronajáradék 92.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 196.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 423.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, április 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 95.15, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.45, 1860-as sorsjegy 154.—, Osztrák hitel-sorsjegy 464.50, Angol-osztrák bank részvény 292.75, Bécsi Bankverein 518.50, Osztrák-magyar bank 1777, Déli vasut 108.75, Dunagőzhajózási társ. 895.—, Dohány részv. 330.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.23, Osztr. Lloyd 423.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.15—99.10, Osztr. koronajáradék 95.15, 1864-es sorsj. 2.8.50, Osztrák hitelintézeti részvény 625.50, Union Bank 36.25, Osztrák Landerbank 436.75, Osztrák-magyar államvasut 687.25, Elbevolgyi vasut 457.—, Alpési részvény 655.50, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 289.70, Lipótkohó 445.—, Töröksorsjegy 180.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 17. Tekintettel a törökországi kedvezőtlen hírekre, amelyek a többi tőzsde magatartását is igen kedvezőtlenül befolyásolták, a spekuláció itt a forgalom megnyitakor az összes értékekben realizációkra adta magát, amelyeket további és helyenként igen tekintélyes árfolyamvesztések kísértek. A legtöbbet szenvedtek a vezető bányá- és bankrészvények, utóbbiak közül különösen hitelrészvények s orosz bank, előbbieket közül német luxemburgiak, amelyek 3 százalékos vesztettek. Járadékok közül ismét oroszok és törökök voltak a legerősebben sújtva. A többi érték közül különösen amerikai és osztrák szállítási értékek Newyorkkal és Béccsel összhangzásban gyengébbek voltak, továbbá keleti vasut-részvények, amelyek közül 1 1/2 százalékkal alacsonyabban indultak. A további folyamatban a forgalom lényegesen nyugodtabb volt és zárlat felé, valamint az utótőzsdéi forgalomban jobb konstantinápolyi jelentések általános megszilárdulással jártak. A készpénzpiac ipari értékei többnyire gyengébbek voltak. Napi pénz 2 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 110.70, osztrák hitelrészvény 196.50, Déli vasut 18.—, orosz bankjegyek 215.25, 4 százalékos új orosz kölcsön 82.60, Disconto Commandit 186.50, Dinamitruszt 161.50, Harpeni 191.20, Unifikált török járadék 92.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék 95.20, 4 százalékos magyar arany

Járadék 94.70, Magyar koronajáradék 92.60, Osztrák-magyar államvasut 147.50, Bécsi váltóár 852.25, Olasz járadék ...

Fránkfurt, (Zárlat) április 17. 4.2 százalékos papírjáradék ...

Hamburg, (Zárlat) április 17. 4.2 százalékos üstjáradék 99.20, 1860, sorsjegy 158. ...

London, április 17. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) április 17. 3. száz. Francia járadék 97.52, Osztr. aranyjáradék 99. ...

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskonsumvársári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Április 17-én. Előző napi eladott maradvány 19 drb. Pótfelhajtás 42 drb sertés. ...

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 17. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Lakner István budapesti ügyvédet ...

bök Elek ügyvédjelölt, bekési lakost a belügyminisztériumhoz ...

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt változóan felhős idő uralkodott; csapadék sehol sem volt. ...

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various stations and their weather data.

VIZÁLLÁS.

apr. 17. apr. 16.

apr. 17. apr. 16.

Table with columns: m é t e r, m é t e r. Lists names and measurements for various locations.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Finsen-féle lümlámpa fürdők, Elektromágneses gyógyítás, Röntgen sugarakkal való kezelés. Főbb javallatok: Általános idegesség, Ideggyengeségi állapotok.

Large financial table with columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok. Contains various market data and exchange rates.

Szerkesztői üzenetek.

R. Eszike. Félünk, hogy neheztelését magunkra vonjuk, de kénytelenek vagyunk, e vesztéllyel dacolva is, kimondani, hogy nincs igaza. Április elsején megtréfálták Mindenki nevetett, csak — maga haragudott. A tréfa sikerült, ezt abból látjuk, hogy a megtréfált kivételével „mindenki” nevetett. A tréfa ártatlan volt, ezt onnan sejtjük, hogy — amint írja — a mamának is tetézett. Magácskának pedig azért nincs igaza, mert a jó és ártatlan tréfaért nem szabad megorrolni. Most már több, mint két hét óta tart a duzzogás, mely kezd elmérgesedni, amennyiben a tréfa kieszelője viszont azt veszi rossz néven, hogy maga nem méltányolta a sikerült ötletet. Tanácsunk ezek megállapítása után oda terjed, hogy a legközelebbi találkozáskor ne essen a tréfamester szeme közé és mondja neki: „Hát igazán azt gondolta, hogy komolyan vettem azt a csacsiságot? No bizony! Talán csak elhiszi rólam, hogy érem a tréfát!”

S. Livia. Fiume. Kérje közhadseregbeli tiszt, horvát családból származik. Ön vonzódik hozzá, mert nemcsak rokonszemes megismerésű, kedves modoru, intelligens fiatal ember, de máskülönbben is tetőtől talpig jellemes férfinak ismeri, aki önt őszintén szereti és akivel — úgy érzi — boldog tudna lenni. De . . . — sajnos, van egy bökkenő! — De egyik család sem látná jó szemmel az egybekezdésüket. Az ön szülei, mint jó magyarok, nem akarják, hogy horvát vejük legyen. A tiszt hozzátartozói pedig nem óhajtanak magyar családdal rokonságra keveredni. Már most mit tegyen? A mi távoleső, közönyös szemünkkel nézve a dolgot, hajlandók lennénk gondolkodás nélkül azt mondani, hogy kossarazza ki. Elvégre semmiesetre se kellemes üllő és kalapács közé kerülni. Az áldatlan politikai viszonyok úgy megrontották a horvát-magyar „testvérséget”, hogy a társadalmi gyűlölködések mérgétől a családi élet méze se maradhat érintetlen. De nem rólnak van szó. Vizsgálja meg szívé: ha úgy érzi, hogy vonzalma, szerelme, legyőz minden akadályt, dacol minden gyűlölettel — nyújtsa oda a kezét — mondja ki a boldogító igent. Ha kételyei vannak — várjon meg egy ideig. Ha pedig gyöngének ismeri magát a küzdésre, tudassa ezt habozás nélkül kérőjével.

Roham. Tessék a Mezei hírlapíróhoz fordulni (Eskü-tér.) A kívánt fevilágosítást pontosan megkapja.

Modern. Abban mindenesetre igazsága van, hogy a modern litteraturának és a modern művészetnek vannak túlzásai. Persze, hogy vannak. De ne tessék elfelejteni, hogy mindenféle irodalmi irányoknak voltak és lesznek is mindig túlzásai. A túlzások éppúgy hozzátartoznak a művészeti irányokhoz, mint nagyok a képrész nagy irányelvek. Azt lehetne mondani, hogy túlzások nélkül nincsenek is újító irányok. A fejlődés éppen azt igazolja, hogy a túlzások véletlenek észre és a túlzások juttatják diadalra mindig az új eszméket. Ha valaki eszöndben dolgozik, sose veszik észre. A régi és az elfogadottat megdönteni mindig nehéz, mert a régiék is ragaszkodnak a maguk pozíciójához és mert megelőlések esaták nélkül, esaták vér nélkül el sem képzelhetők. Egyébiránt jellemző erre az egész túlzóművészetre, amit Yben mondott vagy tizenöt éve Budapestben, amikor az akkori modernisták szóba hozták előtte a nagy túlzásokat és az új művészetek kínzóseit. „Csak kiabáljatok fiúk, enélkül sose hallanak meg benneteket!” — mondotta a mester és igaza is volt. Egyébiránt legyen egészen nyugodt: akár túlzók a művészeti produktumok, akár nem, az értékesibbjei megmarad és sosem „rontja el” az irodalmat.

Szerb pénz. Hozzávetőleg számítva 1 dinár = 1 korona, 1 pára = 1 fillér, 1 máriás = 5 fillér, 1 gros = 20 fillér. Kisebb községekben még előfordul a számításban: 1 csárszűk pára = 1/2 fillér, 1 dinárszűk pára = 1 fillér. Az „á” hangot egész röviden kell kimondani; nem szabad úgy elnyújtani, mint a magyarban. Pl. ez a szó: „pár” magyarul is, szerbül is ugyanazt jelenti, de szerbül harmadrész annyi idő alatt kell kimondani, mint a magyarban.

Erdélyi. Az 1750—80-as években a Bánságban és Erdélyben, de főképpen Krassószörény megyében nagyon lábra kapott a rablás és a főbbi bandavezető között első helyen állt Sumánka. Gyakori volt az eset, hogy ez a rablóelölő — melyeket elfogott, akiket később csak dus váltásdíj fejében bocsajtott szabadon. Így egyszer elfogta Hunyadmegyében báró Naláczy stejl (később Vaspatak nevű) vasgyárnak gondnokát, Szájbelyt és sokáig huzozta magával a hegyekben. Az akkori román-bánáti 13. sz. határozat parancsnoka (szék. hely Karánsebes volt) Bronovatzky tábornok üldözöbe vette katonáival Sumánkát és a rablókkal való összecsapása alkalmával életét is vesztette. Szájbelyt azután csak úgy lehetett kiszabadítani, hogy általános paródit adtak Sumánkának. A rablókkal való hosszadalmas huzozkodás alatt a Ruszkahegyre is ekerült Szájbely és itt felfedezte az ottani vasérc fekhelyét.

Fehértemplomi. Az eset így történt: A fehértemplomi polgárok deputációt küldtek Ferdinánd császárhoz egy felirattal, melyben a kétségbejött helyzetet behatóan tárgyalják és hathatós védelmet kérnek. „Ugyanakkor, amidőn Fehértemplom magát — úgy mondja a felirat többek között — felségének legkegyelmesebb rendeletének, melynek értelmében a határvidékek a magyar minisztériumnak alárendelést, hűen aláveti: a bánáti határvidékek két ezredterületben felségrendeletének ellenében szerb polgártársaink felkelést készítenek elő. Es ez a mozgalom akadályta-

lanul éppen azon elüljáróság szeme alatt tervezetik és folyik, mely eddig minden mozgalmat elnyomni igyekezett. Ami egy helyen jó és törvényes, — az a másikban mint a jó ügy elárulása lesz hirdető. Azok, akik a felkelést támogatják, épp úgy támaszkodnak felség akaratára, mint azok, akik felség magyar minisztériumnak tekintélyét elismerik. Felség szent nevével tehát mindenesetre egyik részről visszacsúsz történik. Ilyen körülmények között Fehértemplom hű német lakosságának csak az a szörnyű választása marad: vagy fegyvert fogni szerb polgártársaink ellen, vagy a felkeléshez csatlakozva hazaárulókká lenni! A deputáció Innsbruckban megkapta ugyan az engedelmet a felirat átadására. — de feleletet nem, — illetve állítólag Ferdinánd, Jellasiich jelenlétében így fejezte ki magát: A fehértemplomikért nem tehet semmit, mert a grani- csárok is hűséges alattvalói!

Költő. A balladájában sok új vonás van. Mindenesetre nagyon új például az a rész, amikor a marólug-mérgezésben fetrengő detektív így kiált föl: „Csak vissza, vissza, nincs itt még tavasz!” De az a baj, hogy marólugot inkább szobalányok szoktak inni, azt a bizonyos fölkiáltást pedig már fölkiáltotta Tempa Mihály.

Segédjegyző. Regőcse. A hivatalnok szabályszerűen járt el.

Iff. H. J. Vagyonával saját akarata szerint rendelkezik.

G. O. K—K. Örülünk, hogy ezt az örömet megszerzhették.

Erdélyi. Czegeket nem közölhetünk, mert semmi felelősséget természetesen nem vállalhatunk.

S. J. P—a. Tessék részletesebben megírni, milyen iskolát (tájkép, akt, stb.) akar látogatni. Igen sok ilyen magániskola van s minden egyes esetben a tandíjat az illető iskola vezetőjével külön szokás megbeszélni.

Sorsjegyekről.

F. J. Körmend. Nem nyert.
V. S. Hatvan. Sorsjegye nem nyert.
B. B. Budapest. Nem nyert. — Nem nyertek: **F. A. Rimaszombat.** — **K. F. Tiszakarácsonyfalva.** — **D. Gy. Pozsonyák.** — **B. A. Pári.** — **Borossebes.** 13 koronát nyert 3155—092. — **Sch. L. Tabód.** Négy koronát nyert 3818—33. — **N. J. Bezdán.** 08226—050 **Csusztr.** vörös kereszt 26.40 koronát nyert. — **P. J. Aranymegyes.** Nem nyert. Egy 3 százalékos nyerevénykötvény értéke körülbelül 196 korona. — **K. P.** 200 koronát nyert. A többire legközelebb.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: **Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.**

Kimegyek a főutcára. El akarok gyűlni a tömegben. De már megint előttem olálkodik ugyanaz a figura. A keze össze van téve a hátán, a lába bele fonódik a kabátja hossza szárnyaiba. Mellettem pedig újra lépést tart velem a zsidó, a cizlinder-kalapban. Látom, hogy le nem veszi rólam a szemét.

Befordultam egy mellék-utczába. Ványa nincs ott. Véégimontem az utcán, aztán hirtelen egyenesen visszafordultam. Valaki úgy belém merítette a nézését, mint valami horgot. Valaki vizslaszemmel követ, valaki nem tágit mellőlem egy lépést sem.

Megint a bulváron vagyok. Tudom, hogy amott a szögleten egy átjáró van, kapu egy sikátorba. Befutok oda s elrejtőzöm egy kapu mögött. A falhoz lapulva meredten állok. Mulnak a percek, az órák. Tudom, hogy nem messze tőlem olálkodik a fekete zsidó. Óriz. Vár. Ó — maeska, én egér vagyok. Az ajtóig négy lépés. És egyszerre csak egy elszánt ugrással bent vagyok a sikátorban. Ványa azonnal előmbé hajt. Én felugrom a kocsijába:

— Hajts, Ványa, hajts!

Zörögnek a kerekek a kövezeten, a fordulónál recsegnek a ruganyok. Egy szögleten befordulunk. Ványa csapkodja a lovát. Én vissza nézek: puszt a sikátor, nincs benne egy lélek sem. Megmenekültünk.

Eszerint nem gondolkozhatunk sokáig, mert üldözöbe vettek bennünket. De én nem vesztetem el a reménységemet. Hátha ez csak véletlen próbálkozás volt? Hátha azok nem is tudják, hogy kik vagyunk mi? Hátha sikerül elvégezni a dolgunkat?

És akkor eszembe jut Fjodor. Mi történt azzal? Vajjon nem fogták-e el?

Fjodornak egy ebédelőben kellett rám várni. Beszélmem kellett vele. Ha körül van vére, akkor veszve vagyunk. Ha sikerült neki kisiklani, akkor már megleszünk holnapig, holnap pedig miénk a győzelem.

Az ebédelőben egy ablakmelletti asztalnál ülök. Látom az utcát, látom a városi rendőrt az ázott köpenyegében, a bérkocsikat a felvont ernyőikkel, az itt-ott feltűnedező járókelőket az esernyőikkel. Az eső veri az ablakot, búsan csurog le az ereszekről. Szürke, unalmas világ.

Megjön Fjodor. Peng a sarkantyuja. Üdvözöl engem. Az utcán pedig az esőben kinőnek, mint a gombák, az ismerős figurák. Ketten, nedves fejüket a gallérjaikba huzva, a kijáratot őrzik. A szögleti rendőrrel még másik kettő olálkodik. Ezeknek egyike a tegnapi koldus. Keresem a zsidómat: hát persze, hogy ő is itt van, a kapu rácsa mögött.

Azt mondom:

— Fjodor, vigyáznak ránk,

— Ugyan!

— Mondom, hogy vigyáznak.

— Lehetetlen.

Megfogom a kezénél fogva:

— Nézz ki csak.

Figyelmesen kinéz az ablakon. Aztán megszólal:

— Nézd csak azt a sánta kutyát, hogy megázott... Ige-en... Mit tegyünk, Zsorzs?

A ház körül van vére. Aligha szabadulhatunk. Elfognak, amint kilépünk.

— Fjodor, rendben a revolvered?

— Nyolcz töltéssel.

— No, testvér, hát jerünk.

Elindulunk a lépcsőn lefelé. A rendírhás kapus tisztelettel tudással nyit ajtót.

Mi szorosan egymás mellett haladunk. A kard esőrpöl. Tudom, hogy Fjodor el van tőlkéve. Én meg már régen.

Fjodor hirtelen megkönyököl engem. Szaporán suttog:

— Nézd csak, Zsorzs, nézd...

A szögleten egy sebes járásu*) bérkocsi áll.

— Urak, repül a lovam, repül...

— Öt rubel lesz a borraavaló! Hajts!

A remek ügető nagy lépésekkel rohan. Sárdarabokat rugdal az arczunkba. A permetező eső eltakarja az eget. Valahol hátul hallani: „Fogd meg!”

A lóról szakad a hab és pára. Megrázom a kocsis vállát:

— Hej, még öt rubel borraavaló, ha gyorsabban hajtasz.

A parkban leugrálunk a bokrok közé. Nyirok. A fákról ömlik a víz. Az eső elmosta a sétatutakat. Keresztül-kasul futunk a pocsolyákon.

— Isten veled, Fjodor. Utazz el még ma!

A katonai kabátja feltűnik még a zöld bokrok közt, aztán azt sem látni. Az ügy végképen veszve van. Hát Ványa? Hát Henrik? Erna?

Nekem nincs éjjeli szállásom s egész éjjel az utcákon ógyelgek. Az idő lassan mulik. A reggel még messze. Elfáradtam, elgémberedtem, fáj a lábam. De a szívemben él a reménység...

Május 18.

Ma kihittam egy levélkével Helénát. Eljött hozzám a városi ligetbe. Ragyog a szeme, fekete a haja. Azt mondom:

— Nincs az a nagy folyó, mely elölt-hassa a szerelem tüzeit, mert a szerelem erős, mint a halál... Szóljon, Heléna s én mindent abban hagyok. A kegyed szolgálja leszek.

Ő mosolyogva néz rám. Aztán merengve szól:

— Nem.

Közel hajlok hozzá és suttogva szólok:

— Heléna... szereti őt kegyed? Igen!

Ő hallgat.

— Nem szereti őt, Heléna!

(Folyt. köv.)

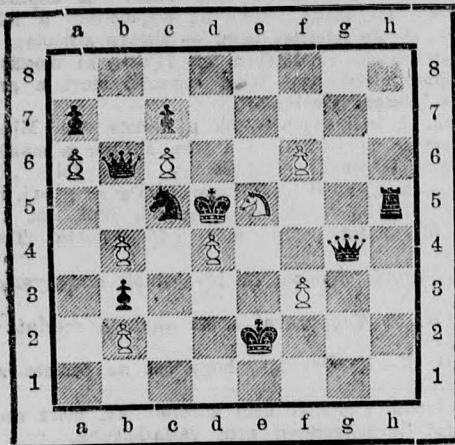
*) Orcezosan: lyihács. Nagyon kedvelt az országban a tűzes lovak.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

12. számú feladvány.

Schuster Zsigmond, Budapest.

Matt a harmadik lépésre.

249. számú játszma.

Játszották a „Budapesti Sakk-Kör” versenyén 1909. márczius hó 2-án.

Francia védelem.

Világos:	Sötét:
Gajdos János.	Dr. Fluss György.
1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Hb1—c3	d5×e4

Ez a csere, melyet először Gunsberg játszott Dr. Tarrasch ellen az 1887. frankfurti versenyen, az utóbbi időben nagyon divatos lett, de sokak előtt mégsem szimpatikus, mert eleve kizár minden élénkiséget és komplikációt. És éppen ezért ennél sötétnek még kevesebb nyeresi esélye van, mint más védelmeknél.

4. He3×ek Hb8—d7

Sötét következő lépésével kapcsolatban ezt a védelmi szisztémát Blackburne honosította meg az 1905. hastingi versenyen. Az említett játszmában Gunsberg s 6 utána még többen azonnal 4... Hg8—f6 lépéssel folytatták.

5. Hg1—f3.

A hastingi versenyen ugyanígy játszott Tarrasch is, míg Schiffers 5. Ff1—d3 játszott Blackburne ellen. E két lépés alkalmazása különben csupán lépéssorrend eltérés.

5. Hg8—f6
6. He4×f6†
Aligha van jobb, mert a huszár-visszavonulás csak tempóvesztés volna, 6. Ff1—d3-ra pedig sötét ugryis cserél és tempóval játszaná Hd7—f6-ot.
6. Hd7×f6
7. Ff1—d3 c7—c5
8. d4×c5

Világos állása most annyiban előnyösebb, hogy a végjátékra három gyalogja van kettő ellen a vezérszárnyon.

8. Ff8×c5
9. 0—0 0—0
10. Fe1—g5 Fc5—e7

A legjobb; Bardeleben az 1908. bécsi versenyen Maróczy ellen a gyöngye 10. ... b7—b6-al folytatta, mire 11. Vd1—e2 után már nehezebb játéka lett.

11. Vd1—e2 Vd8—c7
Most 11. ... b7—b6 hiba volna. 12 Fg5×f6 s utána 13. Ve2—e4 miatt.

12. Ba1—d1 Bf8—d8
Mindezek a lépések már előfordultak a Maróczy—Rubinstein karlsbadi verseny-játszmában.

13. Bf1—e1

Sokkal erősebb itt 13. c2—c4, mint Maróczy játszotta. A tett lépés után sötét ugyanis előnyösen folytathatná 13. ... Hf6—d5-tel.

13. Fe8—d7
14. Hf3—e5 Fd7—e8

Sötét teljesen a Rubinstein szisztémája szerint játszik.

15. c2—c4 h7—h6
16. Fg5—d2 Hf6—d7
17. Fd2—c3 Hd7×e5
18. Fc3×e5 Fe7—d6
19. Fe5×d6 Bd8×d6
20. b2—b4 Bd6—d7

Jobb volt 20. ... Ba8—d8.

21. Fd3—c2 Bd7×d1
22. Be1×d1 Ba8—d8
23. c4—c5 Bd8×d1†
24. Ve2×d1 Kg8—f8
25. e2—a4

A lebonyolítás folytán létrejött végjátékban világosnak csak a vezérszárny gyalogtöbblet biztosít némi előnyt, ezzel az elhamarkodott lépéssel azonban most világos nagyon csökkent a nyeresi esélyeit. Jobb volt 25. g2—g3 s utána f2—f3.

25. a7—a5!

Sötét eltalálja a legerélyesebbet, melynek lehetőségét világos figyelmen kívül hagyta.

26. Vd1—d4 a5×b4
27. Vd4×b4 Fe8—e6
28. Fe2—d3 Ve7—d7
29. Fd3—e2 Kf8—e8

29. ... Fe6×a4 természetesen hiba volna 30. c5—c6† miatt.

30. a4—a5 Ke8—d8
31. f2—f3 e6—e5

A sötét részéről eddig jól vezetett játszmában ez az első gyöngébb lépés. Előbb 31. ... f7—f6-nak kellett volna történni.

32. a5—a6! V7×a6

A sötét által tervezett vezércsere, 32. ... Vd7—d4† nem megy 33. Vb4×d4, e5×d4 34. a6—a7 stb. miatt.

33. Vb4—b8† Vd7—e8
Számításba jön 33. ... Kd8—e7 34. Vb8×e5†, Vd7—e6.

34. Vb8×e5 Ve8—e6

35. Fe2×a6 Kd8—c7

37. Kg1—f2 Fc6—d5

38. Fa6—b5

A gyalog-előnyvel világosnak nyert játéka van.

38. e6—e5

39. Kf2—e3 Fe6—b7

40. h2—h4 g7—g5

41. h4×g5 h6×g5

42. Fb5—d3 g5—g4

43. f3×g4 Fb7×g2

44. Fd3—e4 Fg2—h3

45. Ke3—f3 Kc7—d7

46. Kf3—g3 Fh3—f1

47. g4—g5 Ff1—c4

Vagy 47. ... Kd7—e7 48. Kg3—h4, Ff1—e2

49. c5—c6 stb. és sötét kifogy a lépésekből.

48. Kg3—g4 Fc4—f7

49. Kg4—f5 feladja.

Elhasznált gondolkodási idő: Világos: 1 óra

50 perc; sötét: 2 óra 15 perc.

Sakk-hírek.

Második nemzeti sakkverseny 1907. Ilyen címmel jelent meg a napokban egy kis könyvecske, mely az 1907-ben lefolyt székesfehérvári országos sakkverseny 55 válogatott játszmáját tartalmazza és ismerteti a verseny lefolyását. A „Székesfehérvári Sakkzó Társaság” által kiadott játszmagyűjtemény, bár szerény keretekben, újdonság a magyar sakkirodalomban s már ezért is hiszszük, hogy a magyar sakkozók ezt örömmel fogadják. Ára 60 fillér és megrendelhető az összeg előzetes bekioldése mellett vagy posta utánvétellel a társaság titkáranál: ezime: Cseh István, Székesfehérvár, pénzügyi palota Sakkművek jegyzéke. A Hans Hedewig's Nachfolger, Curt Ronninger könyvkiadóhivatal (Leipzig, Perthesstrasse 10.) most adta ki 6. számú katalógusát. Nevezett cég felhívja az érdeklődők figyelmét arra, hogy mindennemű sakkönyvet megvesz kéz alól.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Természetes táplálás — az anya legnemesebb kötelessége!

A mindinkább terjedő „mesterséges” gyermektáplálás sok veszéllyel jár úgy az egyéne, mint az egész népesedésre nézve. Ennek bizonyítékait közismert tudósok, mint v. Bunge tanár, Pfaunder, Hamburger, Moro szolgáltatják. Az anyatejnek tulajdonképpen valóságos pótszere nincs.

A tehéntej is természetesen a borjú táplálására van rendeltetve, de távolról sem a mi gyermekeink részére. Ez utóbbiak testsejtjei bizonyos anyagokat termelnek, melyek csakis az anyatej fehérjéjét képesek könnyen felbontani és értékesíteni, de nem a tehéntejét. Ez egészen másképpen olvad, sokkal nehezebben szívódik fel és gyakran károsan izgatja az emésztőcsatornát.

A természetes táplálék további igen fontos előnye, hogy értékes védőanyagokat tartalmaz. Ezek az anya vérében mint betegségek elleni természetes visszahatások képződtek és a tej útján a csecsemőre is hasznosak. A tehéntejben természetesen hiányoznak ezen specifikus anyagok.

Ezen tények által érthető, miért mutatnak ki a statisztikák az úvegen nevelt gyermekeknél kb. ötszörös halandóságot a szopó gyermekekkel szemben. Ép úgy érthető, hogy szerencsésen kiállított gyermekbetegségek után a későbbi években is miért sokkal kisebb a mesterségesen, mint a természetesen táplált egyének ellentállóképessége.

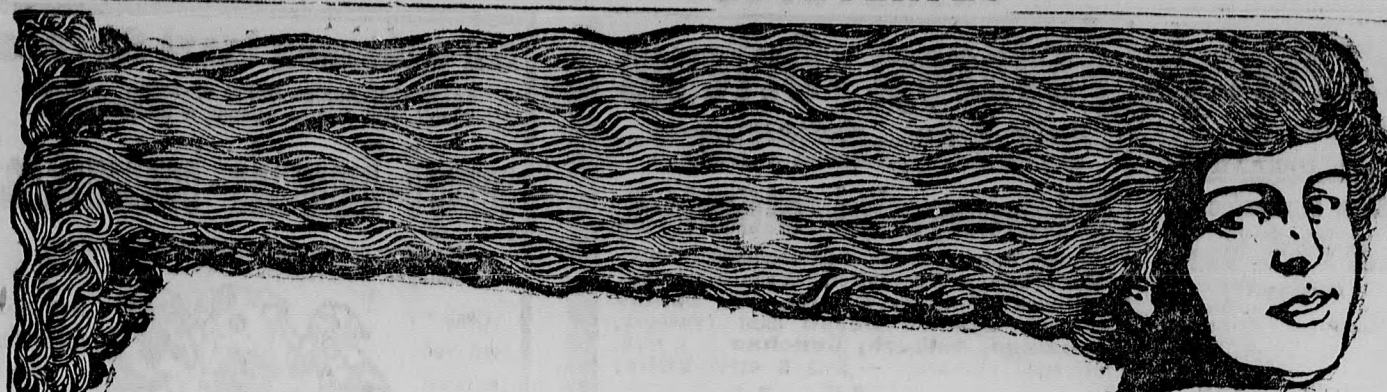
Súlyos vádák ezek oly anyákra nézve, kik csak kényelmi szempontokból nem szoptatnak. De intés is sok oly asszony részére, kiknek eddig gyenge testalkat, vérszegénység, soványság stb. miatt a természetes gyermektáplálástól el kellett tekinteniök. Intés, hogy ezen gyengeség ellen idejekorán tegyenek valamit és alkalmas szer iránt orvosaiknál érdeklődjenek.

Tapasztalt nőorvosok így esetekben igen gyakran a Somatose használatát ajánlják.

Ez hebizonyíthatólag a legrégebben bevált és hivatott orvosok által logjobban kipróbált szer. Idejekorán, azaz már a szoptatás előtt egy darabig használva, a Somatose az erőállapot megjavítása által meglepően előmozdítja a szoptatóképességet. Használat után a legnemesebb anyai kötelesség teljesítése legelőször lehetséges.

Mindenestre előbb kísérletet kellene tennie a Somatoseval, mielőtt valaki a természetes táplálás áldásairól lemond.

A Somatose a gyógyszárakban és a drogériákban kapható.

Az okszerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidicsért értéktelen és többnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elimert szer a mi gumónk, melynek

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősztülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amilyent Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használok.“

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhova 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül nyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pörse-nések, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

ekvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgesebb kéz is elegáns-sá, gyöngéddé és finommá válik. A pörusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

a bőr-ápolásra!

„Mof“ igen kellemes szaga. „Mof“ nemcsak megátolja a molyok betolakodását, hanem azokat el is pusztítja, költésőkkel együtt, teljes garancia mellett. „Mof“ ható-erősebb, mint a kámfor és naftalin. „Mof“ igen kellemes, üdítő szaga. „Mof“ rendkívül kiadós. „Mof“ feltétlenül hatásos és antiseptikus. „Mof“ a kellemes illatu kövi heréből előállított, hófehér, kristályos só. Mindenkit óvunk az értéktelen utánzatoktól. „Mof“ már évek óta fényesen bevált. Egy mintacsomag „Mof“ 1 kor., 1/2 kiló „Mof“ 2 kor., 1 kiló „Mof“ 4 kor.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvétel mellett az

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégek-nél: Thallmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszer-tár, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

Gärtner Agoston
Budapest, Wurm utca 3.
Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák, valamint villamos felszerelési cikkek.
Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Butorszállítás
Beraktározás
Balassa Gyula és Társa
Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő be házakra I., II., III., ho-lyon 15-60 évig törleszt-hető, 8 eméyhitelt tisztvi-selőknék gyorsan eszkö-zőltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-dapest, Teréz-körút 1/a.

Kerber Henrik
ablak, lakástisztítási, padló-beeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat
porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngytyúk-u. 7.
Pontos kiszolgálás!!
TELEFON: 53-55.

A már 34 év óta a kerékpár-világot uráló eredeti angol **Heical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágy-gyal és szabadonfutóval, 3 evi jót-állással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és
kerékpár-alkatrészeket
egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-szkat és esztriket oriai forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban 30% árleszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári árban ro is bárhová
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 8. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Ezen szabadalmazott egy tö-mörrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronybetéttel 82 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronybo-téttel 80 K. Rézagy-osiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős mi-nőségű 11.50 K. Fa-kerettel 7.50 K.
Kár-pitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legelőcsöb-ben szállít:
PROHASZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Vött Új-utca.)

PENZ

kölcsön sorsjegyekre és érték-papirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.
Erzsébet sorsjegyre 6.— K.
József sorsjegyre 7.50 K.
Magyar v. t. „ 22.— K.
Bazilika „ 10.— K.
Olasz v. t. „ 32.— K.
Osztr. v. t. „ 42.— K.
Hazai „ 90.— K.
Konvertált Jelz. 105.— K.
stb. stb.

A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellen-ben a kölcsönt a fenti össze-gre felemeljük. Azonnali el-intés és legelőcsöb-kamatláb

BEIFELD BANKHÁZ
Bpest, Károly-körút 1.
Lapítottatott 1874-ben.

Butorok
költségek miatt mélyen leszállított árak mellett az egész raktárunkat kiáru-sítjuk készpénz és rész-letre Butor Éreskedelmi Reszvenytársaság, Bpest, Váci-utca 9. és Arany-kéz-utca 5. 27153

Titkos betegségek.

hugyosfolyás, hugyoscsükkületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujakor (syphillis) az önfertőzés utó-következményel, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyö-keres kigyógyítására a foglalt és zava-rás nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógmódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai
— szakorvos —
rendelő-intézetét,
Budapest, VI.,

Andrássy-út 24.
FELTUNÉS NÉLKÜL
eredményes gyógyi-tás levélleg is.
Kivánatra gyógyszer-ről is gondoskodik.
Rendel naponta 10 órá-tól 4-ig és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1909. április 18-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Stuart Mária.

Történelmi szomorújáték 5 felvonásban. Irtá: Schiller. Fordította: Kovács Gyula és Salkovszky J.

Személyek:

Orszébet	S. Fáy Sz.
Stuart Mária	Jászai M.
Talbot Robert	Palfy
Cecil Vilmos	Szacsavay
Kent gróf	Gyenos
Davidson Vilmos	Körösmezői
Paulet Amias	Garamszegi
Mortimer	Hajdu
Aubespine	Mihályi
Beilivre gróf	Bartos
Drugeon Durry	Bónis
Meivil	Narcsisz
Kenedi Anna	Horváth I.
Kuri Margit	Boér H.
Bourgoyne	György I.
Királyi apód	Abonyi
A testőrség tisztje	Tompa
	Mészáros

Kezdetre 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Passé-Partout.

Színmű 3 felvonásban. Irtá: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:

Régis Lyonel	Ódry
Régis Eugen	Pethes
Régisné	S. Fáy Sz.
Régis Andrea	György I.
Lambert	Vizvari M.
Helonia Jacqueline	D. Ligeti J.
D'Altonwalde	Lenkey H.
Rigaut Henriette	F. Lömjén R.
Comturiere Aurélie	Nagy I.
Lilas Suzette	V. Molnár R.
Raho	Hajdu
Luzancy	Mészáros A.
Chomel	Garamszegi
Tanpila	Bartos
Vanuche	Szmlay
Lambert	Rozsahegy
Brezin	Gál
Muller	Horváth J.
Arzén	Kovács

Kezdetre 1/3 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

Nincs előadás.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Sába királynője.

Dalmó 4 felv. Zenejét szer-zette: Goldmark K. Szív. irtá: Mosenthal J. Ford.: Décsi L.

Személyek:

Salamon	Szemere
Baal Hanán	Mindly
Assad	Arányi
Fópap	Erdős
Sulamith	Sebek S.
Sába királynője	Szamosi
Astarót	Berts

Kezdetre 7 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Pelső kőtől elbeszéléseiből írta Bakonyi Károly. Zenejét Hellai Jenő verseire szerző: dr. Kacsah Pongrác.

Személyek:

Kukoricza Jancsi	Sárosi
Ilaska	Hornyik J.
A gonosz mostoha	Tárnoky G.
Sztrázsameter	Sajo
Bago	Király
A falu csöze	Csiszer
A francia király	Németh
Királykisasszony	T. Harmath I.
Tábornok	Kiss Pál

Kezdetre 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irtá: Rajna Ferencz. Zenejét Szép Ernő verseire szerzte: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Király E.
Von Flüngen	Szirmai
Von Saarburg	Csiszer
Von Dennenwitz	Boross
Von Stackelberg	Margittay
Hellbrück	Simal
Canisius Wolf	Expir
Herma, neje	Erdő B.
Thea, leánya	Petrász S.
Prosch Libor	Németh
Ede, a fia	Otvós G.
Dürenstein	Pásztor
Erna, a felesége	Nyáránd
Herta, leányuk	T. Harmath I.
Dr. Frolocker	Raskó

Kezdetre 1/3 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma vasárnap, délután 3 órákor:

jótekonysági előadás,

a székesfővárosi m. kir. államrendőrségi tisztviselők nyugdíjpótló egyesületének pénztára javára. Fellépnek: Sziklay Cornél, Dr. Szalay József, Gyárfás Dezső mint vendégek, Baumann, Aalbach, Conchas és a többi elsőrendű attrakció. — Este 8 órától kezdve:

nagy előadás.

Conchas

stb. stb.

Alkalmi vétel folytán kiárúsítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1 frt 50 krét.
Nagy selyem damaszt szalvétát	"	"
Vászon női ingeket	"	"
Csipke függönyöket	parját	"
Futó szőnyegeket	méterjét	"
Tavaszi divat kelmeiket	120 cm széles	"
Divat selymeket	"	"
Mosó delaineket	"	"
2 ágy és 1 aeztel terítőt	"	"
200/300 Jaquard szőnyeg újdonságot	"	"

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sark azület. Alapítottak 1895. évben. 2608

SZŐRMEÁRUT

szőnyeget stb.

nyári gondozásra

elvállalunk.

DEÁK és HORVÁTH

Budapest, IV., Váci-utca 13.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedálú ozimbalmok a jelenkor legtekélyesebb ozimbalmái!

Leírás és árjegyzéket ingyen és hármentve küldenek a fel-találók és egyedül készítők

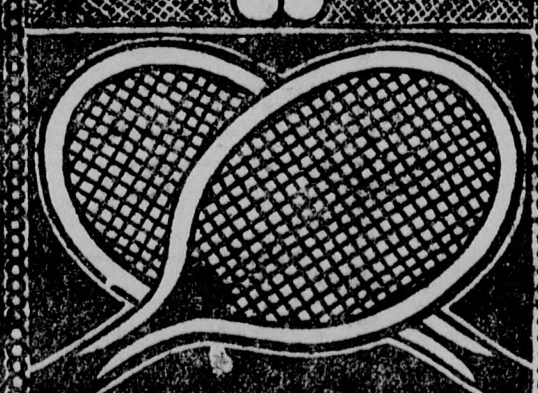
Komáromi M. és Társai

első magyarországi m. kir. szab. hang-fokozó piano pedálú ozimbalmogvár Nagymaros—Visegrád.

Levélcsim: Nagymaros (Hontmegye).

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, Kristóftér

Fellünnést keltő tennis raket-újdonság 1909-ra. Slazenger-féle „Kertész-speciál” ütő, ki-zárólag a Kertész Tódor cég részére készül. K 26.— Lawn-tennis felszerelések. Athletikai sportozók. Angol és magyar sportjátékok. Árjegyzék ingyen. 2728

Az egészség igazi forrása

az alkohol-mentes italok élvezése. — Ezek között első helyen állanak a MARSNER-féle

pezsgő-limonáde-bonbonokkal.

előállított pezsgő-limonádék (málna, citrom, földieper, cseresznye és waldmeister-izzel).

Csak ezen véd-jegyvel ellátva valódiak.	Evi hasz-nalat több mint 40 millió darab.
---	---

Egyedül készítő: Erste böhm. Actiengesellschaft orient. Zucker-waaren u. Chokoladefabriken, Kgl. Weinberge, vorm. A. Marsner Veszékréviselős: 27181

Balázs Coelestin, Budapest, VII., Baross-tér 13.

Budapesti Cabaret BONNONIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor: Szenzációs újdonság: Dávid király párbaja Gollattal a budapesti büntető bírósághoz.

László Rózsi 3 tréfa, 3 bohózat, 15 kuplé, 1909. április 19-étől hétfőtől kezdve Gertrude Barrison Németország legelső kabaré-művésznője és Cal Hollitzer a müncheni „Scharfrichter” és a bécsi „Nachtlicht” cabaret volt tagjainak vendégjátéka. Helyárak: 6, 4, 3 és 2 korona. Bővebbet a plakátok.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em. Munkálatai jóságát részleffizetési kedvezményvel is biztosítja.

Butor

Kézpénzért és részlete 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba illan-dóan készén raktáron a leggyorsabb kivételül a leg-leszombabbig. Répés árjegyzék ingyen. Album 60 félc bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Széchenyi-utca sark.)

Dinamógyártás.

„Ujtások dinamókon, illetőleg elektromotorokon” című, 37213 sz. magyar szabadalom eladó, vagy gyár-tási engedély vehető. Bővebbet Fehér Dezsőnél, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, VI., Gr. Zichy Jenő-utca 10. szám.

Szabadalmi-védjegy-és mintaoltalom

készítéské az összes kulturálisban. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök, hites szab. ügyvivő Budapest, VI., Andrássy-ut 54. szám.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmozott szellő szerkezetű, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részleffizetésre is legmegbízhatóbb jótételek kaphatók. Fenegráfut, gramofonok, hegedők, fuvolák, szórók, sziták stb. ott van legjobbak. Készítéské ott szerző jó munkáért. Árjegyzéket ingyen küld. Megyapóssy Gyula m. kir. szabadalm. ügyvivő Sport. VII., Rákóczi-ut 21. Telefon 52-88.

PARISIANA-ORFEUM

Széchenyi-utca, a m. kir. operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45. Pénztári órák a. e. 10-12-ig délután 3-9 óráig. Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

AZ ELEVEN SZOBROK, a csodaszépségű Lonna növé-rek rövid vendégjátéka. A plasztika csodája. Az egész világon feltűnést keltettek. The 5 Lorrisonok a tökéletes szépségű angol növények fellépé. Moto Baby a villanybaba, az érthetetlen technikai csoda. Spiessell Brothers & Mack világhírű amerikai excentriku-sok. Előadás után a remek téli kertben kabaré, előkelő művé-szeknek közreműködésével. — Kitchin konyha. — Pompás üveg-sör. — Jegyelvétel: 10-12-ig, délután 3-9-ig. — Előleges jelentés. Az „Amerikai Park” nagyobbítva, újonnan átalakítva megnyitlik május hó 1-én.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23. Szenzáció! Kezdetre pont 1/2 órákor. Szenzáció! Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupé-ban. — Irták: Glinger és Tauszig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi: **CSAK ÖT PERCZ!** Bohózat. Irták: Glinger és Tauszig, fordította: Steinhardt. Én és a Weiss Jenő. A boldvilág nóta parodiája írta: Saóke Szakál, éneklő: Steinhardt, valamint Gyárfás új-műsorral. Továbbá: Tunison et Desmoines és a Har-dinnis csoport fellépé. A remek téli kertben reggeliz táncz és zene. — Elsőrendű attrakciók — Belépő-ár nincs. Jegyek: 8-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut. sz. és Örv Kontinó dohánykülönlegességi árúdjában, Andrássy-ut 29.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kiténtetv Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTEZETE áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá. Fájsz fogak meggyógyítása Szájpadlás-nőküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák, Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogszorok ol-készítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek főlnap alatt megkapják műfogalkat.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszt. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzatküldés hely Budapest, VII., József-körút 80. Gara Géza és Isa drogeria. — Tegye árjegyzékét igényl.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. április 18-án.

VIGSZINHÁZ.
Délután mérsékelt helyárral.
A tanítónő.
Kép: három felvonásban. Irta: Brody Sándor.
Személyek:
A tanítónő: Varsányi I.
Óreg Nagy István: Szerényi
Ifj. Nagy István: Fenyvesi
A nagyszony: Haraszthy H.
A fiú: Szilágyi
Tanító: Tihanyi
A kántor: Vendrey
Énortársaszonny: Komlóssy I.
Kray Ida: Molnár A.
Mágnán: Bárdi
Szolgabíró: Tapolczay
Játszórész: Sarkadi
Törvényszék: Balassa
Bérlő: Győző
Civányprimás: Just
Cséled: Kész R.
Kezdeté 3 órakor.

Este rendezés helyárral.
Vigyázz a nőre!
Bóhozat 3 felvonásban, 4 képből. Irta: Feydeu Georges. Fordította: Góth Sándor.
Személyek:
Főcset, őrmester: Tapolczay
Agella, leánya: G. K. rész E.
Adonis: Sarkadi
Irén: F. G. si M.
Féjelelem: Szerényi
Gourbois Marcel: Góth
Etienne: Bárdi O.
Van Pützeboom: Vendrey
Pol őrmester: Tihanyi
Krcsmárnád: Balassa
Bibichon: Harsányi
Rendőrbiztos: Győző
Charlotte: Kész R.
Yvonne: Varga A.
Kezdeté 1/8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Délután mérsékelt helyárral.
A francia forradalom.
Kezdeté 4 órakor.
Este rendezés helyárral.
Az Ur Jézus.
Irta és felolvassa: Hock János.
Kezdeté 1/8 órakor.
APOLLO-PROJEKTÓGRÁF
Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.
Zárt előző bevonulása
Közértesítés. (Amerikai képv.
előző felvétele.) — A mentő
egység. — Modern szöveg.
— Mentő szabadság.
Tanplomrablók.
— Dínyertes malac. — Kény-
smerházaság. — Az isten kezé.
Buffalo-Bill.
(Amerikai csikósok támadása.)
— Széles varázstere d-okkal és
felvételeink jövő héten kerül-
nek műsorra.
**Kezdeté 6 órakor, vasár- és
ünnepepekon 4 órakor.**

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Délután mérsékelt helyárral.
A szerencse fia.
Komédia négy felvonásban. Irta: Dregey Gábor.
Személyek:
Varra: Köröndy
ren, a leánya: Bathory G.
Szontagh: Dobi
Kormos: Csorós
Gá kuthy: Réthey
Szűcs Adolf: Czobor
Reiner: Vágó
Stefánia, a felesége: Forráy R.
Emma, a leányuk: Mészáros G.
Zarái Zunko: Z. Molnár
Tarno: Vándory
David: Rátkay
Lili: Zala K.
Sebes: Papp
Almodayn: Ered P.
Almodayn: Fenyvesi
Kezdeté 3 órakor.

Este rendezés helyárral.
A Zöld Kakadu.
Vígjáték egy felvonásban. Irta: Schnitzler Arthur.
Személyek:
Emil de Carignan: Vándory
De Noeant: Császár
Albin de Tremorville: Tarno
De Lancac: Fenyvesi
Séverine, neje: Mészáros G.
Rollin, költő: Z. Molnár
Prosper: Vágó
Henri: Csorós
Balthazar: Thuróczy
Guillome: Köröndy
Scaevote: Dobi
Jules: Molnár
Etienne: Fenyvesi
Mauro: Czobor
Georgette: Tóth L.
Michele: Loránt I.
Filippa: Zala K.
Lucie: Bathory G.
Grasot: Papp
Lebrét: Réthey
Grain: Rátkay
Rendőrbiztos: László Gy.
Kezdeté 1/8 órakor.

Utána:
Régi jó idők.
(WHEN KNIGHTS WERE BOLD)
Komédia 3 képből. Irta: Marlowe Charles. — Fordította: Salgó Erő.
Személyek:
Sir Guy de Vere: Z. Molnár
Wittle: Papp
Barker: Köröndy
Widdowcombe: Rátkay
Brian: Sáro I.
Isaacson: Vágó
Fottlebery: Dobi
Waldgrawe bárd: Forráy R.
Eginton Rowena: Bathory G.
Eginton Millicent: Tóth I.
Eginton Marjorie: Loránt I.
Pottlebery kató: Császár K.
Isaacson Sarah: Mészáros G.
Barker Alice: Zala K.
Hilnek: Thuróczy
Kezdeté 1/8 órakor.
FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.
VI., Révai-utca 18. szám.
Aranyhajacska
vagy arvalányból királynő.
Bóhozat öt felvonásban, 7 képből Magyar
színpad alkalmat. 1804. évi.
Kezdeté 4 órakor.

CIRKUSZ-BEKETOW
Varosliget. Telef. 107-46.
Ma vasárnap április 18-án
2 nagy ünnepi előadás
délután 4 és este 8 órakor
Mindkét előadásban egyenlő
nagy musor.

FOLIES CAPRICE
Igazsátság: Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR
LEITNER és KELETI
Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/9 órakor.
11 órakor. Ma: 11 órakor.
Mobilisirung
(A mozgósítás)
Bóhozat. Irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Est megelőzi 1/10 órakor:
'A legszebb szörme kirakat'
Bóhozat. Irta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.
Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.
Az I-ső emeleti 'Casino de Parisban' elsőrangú
tánczatrakciók. Kezdeté 1/12 órakor.

FOGAK és fogsorokat szájpádlás nélkül, a
természetes fogaktól meg nem
különböztethető és rágásra kitűnő
10 évi szavatosság mellett készít
Guttermuth János Kétféle.
műfog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 22. l. em. Jobbra 3.

RAKET.
Kezdőknek — 2.25, 3.25 ft
Haladóknak — 4.50 —
Jó játékosoknak — 7. —
Erős játékosoknak 9, 13. —
Versenyzőknek — 15-25 —
Sportszerű eladási mód!
Az összes ismert raket-típusok,
több mint 60 féle, külön osz-
tályban vannak egyenként ki-
telve. Minden darab a típus név-
vel, számmal és olcsó szabott
árral van j leve. A típusokkal
próbamozdulat végezhető.
Plokl és Kaas,
tennisz-, turisztás és va-
dászati kellékek raktárába
Andrássy-ut 13. sz.
Raket-műhelyünkben Bosnyák
Jozsef vezetésével javítások
s hurozások angol iskola szerint.
RAKET.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22
Ma, vasárnap, április hó 18-án
két előadás délután fél 4 órakor
mérsékelt, este 8 órakor rendezés helyárral
a legjobb budapesti műsor
Julcsa ugy van!
! Ágyról-ágyra !
Azonkívül KI. RY. — Valus Antal — Racz Laci
utánzata. — BEREGISS. — A mángoló.
A mutylszoba és még 8 attrakció.
Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali
pénztáránál, d. e. 10-3-ig, d. u. 2-6-ig. A téllert tükörtermében
éjféltkor Trianon és Grand-Cabaret. — Új tánczatrakciók.
Czigányzene reggeli 6 óráig.

A tennisz-idény kezdetével!
KERTÉSZ TÓDOR
Czég lawn-tennisz raketek javítására és újonnan huro-
zására szerűdtette Mr. A. O. Mitchellnek Acton
elsőrendű szakmunkást, ki mindennemű raketjavítást és
hurozást kiválóan szakszerűen és gyorsan szükseghen
képest azonnal végez Kertész Tódor sportárú üzletében
Budapest, IV., Kristófi-tér berendezett
külön raketjavító műhelyben
Feltűnő Tennis raket-újdonság 1909. évre!
Slazenger-féle KERTÉSZ SPECIÁLITÓ kizá-
rólóg Kertész Tódor czég részére készült 36 korona.
Lawn-tennis felszerelések, Athletikai porciákok, Angol
és magyar sportjátékok. Árjegyzék ingyen. 27227

Kaman korunk amsmert legökéle-
tesebb cipője urak, höl-
gyek és gyermekek részére
Hygienikus, elegáns,
§§ sikkes es tartos. §§§
Telefon: 112-66. FŐRAKTÁR:
VAS ANDOR
Budapest, VI., ker.,
Andrássy-ut 17. sz.

CZIMBALMOT
ne vegyen, mig
REMÉNYI MIHÁLY
legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta,
melyet Reményi czimbalom osztálya küld
ingyen és bérmentve,
Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.
Hang mint a zongoráé. Kivitel
a legújabb stylusokban.
10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintatípmat megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. cég)
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszinház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania
19 Hétfő	—	Az ember tragédiája	—	Le Voleur	Az elvált asszony	A sasfők	Az Ur Jézus
20 Kedd	Fra Diavolo	Konstantin abbé	—	Előki Le Fardeau de la Liberte	Tánczos huszárok	Hivatalnok urak	Az Ur Jézus
21 Szerda	A walkür	A tüzhely	—	Vigyázz a nőre!	Az elvált asszony	Zöld Kakadu Regi jó idők	Az Ur Jézus
22 Csütörtök	Bohémélet Tánczoz-gietek	Passé-partout	—	A király	Tánczos huszárok	Hivatalnok urak	Az Ur Jézus
23 Péntek	Tannhäuser	Coriolánus	—	Az ördög	Az elvált asszony	Zöld Kakadu Regi jó idők	S ein Aurél dr. felolvasó estelye
24 Szombat	Fidelio	A kaméliás hely	—	Ahol unatkoznak A kivándorló	A Karszemélyzet jutalomjátéka Az elvált asszony	Hanka	Az Országos Szin- művészeti Akadémia előadása
25 Vasárnap	A hegyek alján	A dolovai nábob leánya A föld	—	Tatarjárás Vigyázz a nőre!	A nagymama Tánczos huszárok	Forradalmi nász Hanka	—

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyek!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság ■■■ Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba. Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Berszéki Boldizsar idült gyomorbaj ellen 34 fill.	Baross, vesebaj ellen 28 fill.	Horgász, étvágygerjesztő 28 fill.
Berszéki Fokut, az ásványvizek királya kőszvény ellen 28	Borhegyi, húgyhajtó 28	Kásoni fokut (Salutaris) jód és lithium tartalmu 28
Berszéki Kossuth vérszegénység ellen 28	Beholti, üdítő víz 28	Répati, égvényes ásványviz 34
Bođoki Matild, alkalis savanyuviz 28	Elopatoki, sárgaság ellen 34	Szeke y-Selters, idült gyomorbajok ellen 28
	Felsőrakosi Maria, légzőhurut ellen 28	Sztojka, cukorbetegség ellen 34
	Hargitaligeti, üdítő ital 28	

természetes ásványviz

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Ez palackot már hazhoz szívnék!

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Beregmeze)

a gyomor, belok, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek harutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőszéknél Munkácsen.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgvesőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bújakort (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfit, idősebbeknek is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és háztérlembajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógy siker.

KI AKAR egyéves ÖNKÉNTES LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészítésre és foglalkozásra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egyéves önkéntesi jogot.**

Aki már sor alatt volt, elkészt.

Születési év okvetlen közlendő. Ertesítőt ingyen és bérmentve küld:

Járossy Lajos, a Lichtenblau-féle katonai előkészítő tanf. irazg. tulajdonosa Debreczen.

Az intézet állami felügyelet alatt áll.

Mit vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.

Áraink bámulatos olcsók.

Legdrágább és azért a legporcellán lámpa, zománcozott edény egész konyabeszterádék, mennyasszonyi konyaga, nasszárók. Minden vidék megrendelmének roghán áll az árak kicsonmagalbi és nem telzés eoen asját költözgemo vászaktól.

Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak	3.50
Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern ízege, festve és aranyozással, beégetve	6.50
Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel	10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak kis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-lagon kétszer égeve, főnem minőségű porcellán árai:

2 órái leveletál	2 mártás alja	25
2 nagy pecsenyétál	2 nagykenál	
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál	
2 nagy tésztatál	2 sórtartó	
2 kis tésztatál	12 mély tányér	
2 főzeléktál	36 lapos tányér	
2 sa áttál	12 kis tányér	
2 mártástál		

Azonkívül vannak készletek egészen 100 for utlg.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 drb., díszes festésű s beégetve	12.50
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	8.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel	4.-
6 személyes likőrkészlet, festett és beégetett aranyozással	7.75
6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással	1.75
1 leles angol díszes, nagy, valódi májka mosdókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos	8 és 10
Vizes vagy boros pohár	5 és 6
1 asztali lámpa ernyővel, díszes	1.50

6 személyes finom üvegekészlet

vészt, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6
6 boros pohár	1 vizes kancsó	
6 likőrs pohár	1 boros butella	
6 sörös pohár	1 likőr-uvag	

1 zománcozott kávédaráló csak 35

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám Rákóczi-ut végén.

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOTIVOK BILK.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

= EGYED = ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14.

TELEFON 98-32 SÜRGÖNYGIM: BARSEL

Ismeri ön már a RICHTER VINCZE-féle haj- és szakállnövesztő = kenőcsöt? =

Utolerhatetlen hatása hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszöves elődezesere

Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. —.70 fillérlevélbelyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szotkül, és a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétell, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Óriási feltűnést

kelt ujonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb czipőraktára

Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitünő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:	
Zergebőrből fűzős, gombos v. pános félozlopó	Kor. 5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Sevrobőr félozlopó, fekete 7.60, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzős, ozugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Boxbőr, fűzős v. ozugos 8.50, gombos	9.-
Franzia sevro, fűzős v. ozugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:	
Legtönmobb amerikai czipők box v. sevrobőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzős félozlopó 7.80, barna	8.90
Sevrobőr v. lakk-félozlopó 9.60, barna	10.60
Barna bararia v. zerge fűzős v. gombos	9-10
Borjubőr fűzős vagy ozugos	8.-
Amerikai boxbőr, ozu os 9.50, fűzős	10.-
Franzia sevro, ozugos v. fűzős 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-eladás. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Videki megrendelésekre nagy gond fordítatik. :: Külön postaosztály.

Raktár: 50.000 pár.

Nem megtelelt árú készséggel becsérdek.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghirebb

kötőgépek

szabadalmazott szerakkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Arjogyzék bérmentve

oágvzető, iroda és eláru-sírhely Csengerly-u. 54 e

For János Lajos

Miről lehet felismerni azokat az urakat és hölgyeket, akik

DIANA szappannal

a szappanok királyával mosakodnak?

1. Aki Diana-szappannal mosakszik reggel, annak arcbőre mindig tiszta és fehér.
2. Aki Diana-szappannal mosakszik reggel, annak arca sohasem fényes, valamint az orra sem.
3. Aki Diana-szappannal mosakszik reggel, annak arca és orra sohasem vörös, kék, érdes.
4. Aki Diana-szappannal mosakszik, reggel, annak arcán a ráncok láthatatlanok.
5. Aki Diana-szappannal mosakszik reggel, annak kezei mindig üde, friss, ápolt.
6. Aki Diana-szappannal mosakszik reggel, annak kezei hófehérek, bársonyszerűen lágyak és finom tapintatúak.
7. Aki Diana-szappannal mosakszik annak sem orrán, sem arcán mitesszerek nincsenek.
8. Urak, kik Diana-szappannal mosakszanak, nyakuk hátulso oldalán sem láthatók soha a feldörzsölések és pattanások.
9. Uraknál, nagyon gyakori borotválkozás után, az arcon és a nyak előreszén a kipattogzás és a pattanás: a ki Diana-szappannal mosakszik, annál ez ki van zárva.
10. Aki Diana-szappant és crémet használ, annak arczaról és kezéről 6 nap alatt az összes tavaszi szeplők lemosódnak.

Tisztelt gyógyszerész ur! A múlt hónapban küldött Diana-szappantól és Diana-crémektől kérek két-két adagot huzom részére. Továbbá egy doboz fehér Diana-pudert. Sok szépségszert használtam, de ily tökéletes készítmény egy sem volt. El is van terjedve városunkban minden jobb módú ur családban. Marszill, 1908. december 30.

Tisztelettel
Vanderprijl Guilleme.

Tisztelt gyógyszerész ur! A minden oldalról agyondicéért Diana-szappan, Diana-puder és Diana-crémek én is rendelék egy-egy adagot. Ha az én szepitsem is úgy el fognak múlni, mint az összes barátomé, úgy több rendelést várhat tőlem, mert nagy az ismeretségem hölgyek között. Berlin, 1908. december 26.

Kiváló tisztelettel
Pauline Schneider.

Tisztelt uram! Kérek utánvét mellett három Diana-szappant. Orrom és arcom egészen vörös volt még néhány hét előtt, most a Diana-szappannal mosdom, attól teljesen megfehéredtem. Ezentúl csak Diana-szappannal fogok mosakodni. Hamburg, 1909. január 5.

Üdvözlettel
Frau Rosenberg, Bennter.

A Diana-puder teljesen ártalmatlan, az arcon gyönyörűen és egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan, nagyon kellemes és gyenge illattal bír, éppen ezért nemcsak hölgyek, hanem urak is használják.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50

Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszárakban, drogeriákban és parfümeriákban. A ki nem tudja saját helyiségében beszerezni, az rendelje meg a központból:

Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5. sz.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközöltek.)

3 millió korona

nyereményre játszik évente 15 huzásban, ha 48 havi 6 koronás részletfizetésre megrendel nálunk:

- 1 drb Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegyet
- 2 darab Erzsébet királyné szanatórium sorsjegyet
- 1 darab Olasz vöröskereszt sorsjegyet
- 1 darab József sorsjegyet.

Mind az öt sorsjegyéért összesen 48 hónapig havonként 6 koronát fizet és ha postautalványon az első hat koronás részletet megküldi, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részletlevelet. Így már az első részlet megfizetése után a sorsjegyekre eső minden nyeremény önt illeti. Az utolsó részlet kifizetése után kiszolgáltatjuk mind az öt eredeti sorsjegyet. Pénzt nem veszíti el — mint az osztálysorsjegynél — mert:

1. a 48 hónap alatt az öt sorsjegy nyereménye az Öné.
2. a 48 hónap elteltével öt sorsjegyet kap, melyet a napi áron készpénzért eladhat, vagy
3. ha a sorsjegyeket megtartja, 50 évig 700 huzás számtalan nyereményeire játszik, amely idő alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer.

A további fizetéshez postacsekket és minden egyes huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Legközelebbi huzások: e hó 24-én, május hó 1-én és május hó 15-én.

Legnagyobb főnyeremény egy millió korona.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3. szám.

Alapították 1886-ban, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár által.

1 darab Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegy melynek évente 6 huzása van
25 havi 6 koronás, vagy
30 „ 5 koronás részletfizetésre kapható.

1 darab Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegy
1 „ Hazai takaréksorsjegy
2 „ Erzsébet királyné sorsjegy
1 „ Olasz vöröskereszt sorsjegy
1 „ Magyar vöröskereszt sorsjegy
30 havi 13 koronás, 41 havi 10 koronás vagy
47 havi 9 koronás részletfizetésre kapható.

Ha férfi vagy, légy férfi!

Van-e annál boldogítóbb, ha embertársaink megcsodálják erőnket és egészségünket? Mily kellemes a derült tekintetű, ruganyos járásu, egyenes testtartásu egyén látása! Hisz minden férfi arra törekszik, hogy teljes testi és szellemi erővel bírjon, mert ez a legfontosabb kellek arra, hogy hivatásának teljes mértékben megfeleljen s így embertársai szeretetét és pártolását megszerezze. Ennek elérésére alkalmazza a villamos erőt. A villamosság számtalan oly esetben is bevált, a hol már minden egyéb sikertelennek bizonyult. A villamosság új életet önt a testbe, úgy hat, mint a virágra a harmat, a gép működésére az olaj. Üdit, erőltetés nélkül fokozott munkára képesít.

Az Elektro-Vitalizer állandó, enyhe áramot szolgáltat, mely egyenletesen, előírás szerinti erősségekben és hosszabb ideig áramlik a testbe.

A szakszerűen alkalmazott villamosság már rövid alkalmazása után meglepő gyógyító hatást gyakorol az általános ideggyengeségre, ideggyengeségi állapotokra, ideges szív-, gyomor-, bél-, vese- és hólyagbántalmakra, csúsz- és idegfájdalmakra. Amennyiben nem látogathatna meg bennünket, hivatkozzék írásban ezen újságra és kérje ingyen és barmentve zárt borítékban az „Értekezés a modern villamos gyógymódról“ szóló könyvecskét.

„Elektro-Vitalizer“ orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az Elektro-Vitalizer orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2. félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, barmentesen, zárt borítékban elküldeni a Modern Villamos Gyógymódról szóló művet.

férfiak } részére. (A nem kívánt kötet törölendő.)
nők }

Név:

Cím:

Elismerő-levél.

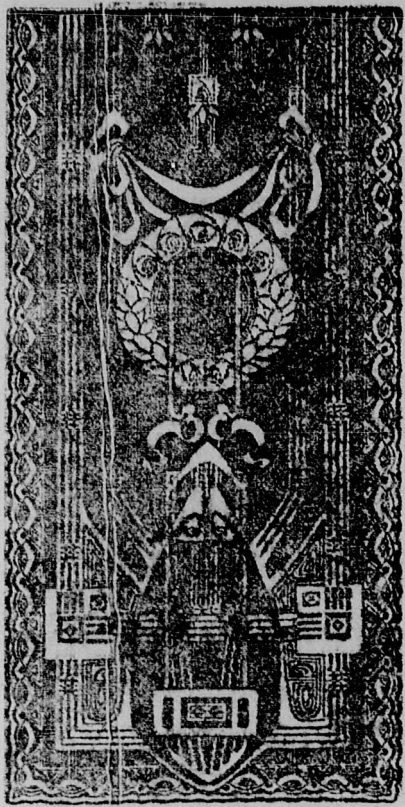
Balogh Béla m. kir. főerdőőr, Husztbaranya, 1909. febr. 26. Tekintetes Doktor Ur! Tisztelettel tudatom, hogy az Elektro-Vitalizer 5 havi használata után sokkal frissebbnek és erősebbnek érzem magamat. Kedélybeli lehangoltságom és gyengeségi érzéseim teljesen megszűntek, étvágyam tetemesen javult. Az eddig elért eredmény már is elég ahhoz, hogy a készülőre fordított áldo atot ne sajnáljam és csak gratulálhatok Doktor urnak zseniális találmányához. Ha szükségét látja igen t. Doktor ur, szívesen beleegyezem, hogy jelen soraimat nyilvánosságra hozhassa és vagyok őszinte tisztelettel.

PARISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Rákóczi-ut 38.

Megérkezett 5000 drb rendkívüli olcsó

Csipke- Stores- Függöny

1 darab
ára:
4 korona **20**

Elegáns és finom applikált mintával, elsőrendű minőség, láma szalaggal szegve, créme színben, hossza 350 cm., szélessége 135 cm.

Rendkívül alkalmi vétel.
Képes nagy árjegyzék az összes létező arcsikkokról ingyen és bérmentve

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

BUDAPESTEN.

Minden háztulajdonos,

kí meggyőződnie óhajt, vajjon általán szerint, vagy vizmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatálni óhajtja, vajjon egyes bérelő a rendes felügyeltségen kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vizmérő Betéti Társaság” KUNZ F. czég

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntőde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

Leosztás... Leosztás... Leosztás...

PAP PAP PAP

Összezsúrolható vasúgy kivethető matracozal 10 fét. Sodronyágybetétek néret szerint 5 fétől feljebb.

Gichner János

ágynemű, réz- és vasbutor-gyáros,

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körut 20.

Fióktüzet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz. Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kérésrelem vagy a pénzt visszaadom.

Rolleták 1 darabja 1 fétől kezdve 50 kr.-tól feljebb.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkülönlegesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használgatta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümötől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegő nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózsá, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvételt, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében

Klein és Fia

16h. údv. szállítók, piperoszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesteri a lovat a legnagyobb munkabírási trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, ormkép és gyöngy- és törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Saját gyártmányu

VAS-, RÉZ- és KERTIBUTOR

PÁPAI és NÁTHÁN Budapest, VI., Andrássy-ut 2. sz. (Fonóiere-palota.)

Allandó dus választék modern rézbutorokban, vasbutorokban, sodronyágybetétekben, ruganyos matraccokban, kerti vasbutorokban, gyermek-kocsikban stb. stb. Képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve küldök.

Magy. kir. szabadalm. WIESEL-féle

jégszekrények

Árjegyzék ingyen. Telefon 81-20. Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

kizárólag kaphatók
Wiesel Adolfinál, BUDAPEST,
V., Váci-körut 47.
(Podmaniczky-utca sarkán.)
Ugyanott fürdőkádak, szab. fűtővezetékkel
olajon kaphatók. 27175

HOLZER

— Cs. és kir. udvari szállító —
divatháza

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 9.

Népszerű osztály a SOUTERRAINBAN:

	korona
Kosztüm angol kelméből, divatos fazonok	24.—, 28.—, 35.—
Kosztüm hosszú selyembéleléses kabátal, divatos kivitelben midéres aljjal	50.—, 60.—
Raglán divatos kelméből	22.—, 28.—
Kimono rendkívül divatos	18.—
Lüszterköpeny I-a anyagból	18.—
Alj divatos szabásu	8.—, 10.—
Alj lüszterből	12.—
Selyemtafotaszapon guvrirózott fodorral	14.—
Vászonalj modern szabásu, midéres	8.—, 12.—
Kertiruhák minden színben	20.—
Vászonruha jó minőségű vászonból	17.—
Blúz szövetből	5.50
Blúz zefírből	4.—, 5.—
Blúz liberty szatínból	7.—
Blúz muszlin batistából	6.—, 8.—
Alsó jól mosható anyagból	3.50

Külön gyermekruha-osztály.

Leány gyermek-kosztüm, igen elegáns IV-X. nagyságig	20, 30.—
„ gyermekruha, szövetből, I-IV. nagyságig	5.50, 10.—
„ „ V-X nagyságban	12, 25.—
„ gyermekfelöltő, kitűnő minőségű kelme	8, 10, 13.—
„ gyermekraglánok, jó minőségű kelme	15, 21, 24.—

Az előző idény modelljei:

u. m.: toalettek, kosztümök, selyem-kabátok és pongyolák, mélyen lezállított áron adatnak el.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Temetkezési
Részletek, intézetek, egy-
letek, társulatok részére
képes nagy árjegyzéket
kiváratra ingyen küld a
Budapesti Ravatalgyár
Részv. társ. Nagyszé. u.
E. 46.

Ajtók és ablakok
régli és új vasredőnyök
teljes vasalással. Kapuvas
rácsozatok, kertkerítések,
keramittapok, kőheli
lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontó vállalkozónál
Budapest, Nádor-u. 72-74.
Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Pénzelőleggel
beraktározzunk bizományba bu-
tort, varrógépet, kerékpárt,
kereskedelmi eszközöket utó-
lagos árfizetéssel száraz
raktárainkba
Szendró Sándor és Társai
VII., Dohány-utca 43. sz.,
Telefonszám 105-84.

Hol a hernyók
a gyümölcsben nagy káro-
kat okoznak, Kecskeméti
Parkas-féle hernyóirtó
szerrrel kell permetezni,
melytől biztosan elpusz-
tulnak. Ára 80 liter víz-
hez 60 fillér. Kapható
Kecskeméten, Parkas Ig-
nác gyógyszerárban.
27239

Klattau
órlási és dísz szegfűk
Kerti szegfű — K 2.50
Dísz-szegfű — K 5.—
Órlási szegfű — K 8.—
Dísz virágok — K 16.—
Amerikai
remontans szegfűk.
Modern órlási virágú
ujdonosságok — K 15.—
Angol prima
nagyvirágú pelargonium
új fajták — K 5.—
újabb fajták — K 7.—
legújabb fajták — K 10.—
10 darabonként.
Czím:
Rosarium in Zámleau
bei Klattau (Böhmen.)
Katalógus ingyen.

Fényképezőgépek
ritka kedvező alkalmi vétel
részben árverésből és más
alkalmi vételkelekből eredő
jó fényképezőgépek kap-
hatók már 5 forinttól felj.
Görz, Zeiss, Busch, Voigt-
länder, Souter és más
anastigmatos fényképező-
gépek is igen olcsón. Ugyan-
itt Gramo en koncert-be-
szelőgépek, erős és szép
hanggal, lemezekkel
együtt poton olcsón továb-
bá finom vaisszefgyver
és egyéb más tárgy,
alkalmi vétel árban eladók
Radó-nál Egyetem-tér 5.
(nem Egyetem-utca) Min-
dent veszek, eladok és
becserélek.

Automatikus tömegfogó,
patkányok részére 4 K. egerék-
nek 2 K. 40 fill. egy éjjel 40
egert fog felügyelet nélküli, idő-
járás nem befolyásolja, magától
működik „Eolipse” sváb fogók
ezek és ezek sváb és ruszali fog-
ható egy éjjel drája 2 K. 40 fill.
Mindenhon a legjobb eredmény.
Szetküldés utánvétel mellett. J.
SCHÖLLER, Wien, III.E.
Krieglergasse 6. Számor
ellátó- és közönség-level.

CSIZ
a kontinensen a legelőcsőbb
Jóabrom gyógyfürdő. A meg-
lepő gyógy-reményekben ne-
vezetes szerep jut az ásványvíz
nagy radioaktivitásának,
melyet Lengyel Béla egye-
temi tanár legújabb vizsgálatai
felfedeztek. Megnyitás május
1-én. Szamos elsőrendű bérház,
szanatórium, gyógytár, zongora,
kávéház, lawn-tenisz, tom o-
lak, kirándulások. Vasut állomá-
s, posta, távirda helyben.
Hivatalos orvos Kallós Jenő
dr. Kantonatisták, állam
hivatalnokoknál elő- és utó-
idényben 50 százalék ked-
vezmény. Prospektussal szol-
gál a fürdőigazgatóság. Az
ásványvíz rendelkezhető használat
útasítással a fürdőigazgatóság-
nál és EDESKUTY L. (Népláru-
si) nál Budapesten.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

ROZSA!! SZEGFÜ!!
Magasörzsű rózsafák 2 éves
koronával, 10 darab 12-16 K.
Magasörzsű rózsafák 3 éves
koronával, csak rézibb, legjobb
és újabb fajták, 10 darab 20 K.
Bokorrózsák 2 évesek, 10
darab 6-8 K. Amerikai órlási
szegfűk, egy éves, erősen virá-
göző, 5 darab 10 K. Császár-
szegfűk, folyton virítok, 10
darab 5-10 K. Kezeskedem
biztos megfogamzásért és
gazdag virágzásért. Szetküldés
mindenhová bérmentve után-
vétel. Képes árjegyzék díjta-
lanul. **KRAUSZ T.** kiviheli
kerteszetét Feketehalom,
Brassó mellett. 27171

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa-
vasztalokat, kő- és kézo-
osít, szerszámokat, emelő-
gépeket, kötszöttételek,
fűzfűrészszelepeket kerti
és locomobilfeszendőköt
stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

LEGNAGYOBB Pénzelőleg
kaphat
zongora, butor, var-
rógep, kerékpár,
hintó, autómobil,
könyvek és kuráns-
árakra, ha azokat szá-
raz, tiszta raktárhelyisé-
geinkbe bizományba be-
raktározza.
TAUSZIK és TÁRSA
VI., Gyár-utca 21. sz.
TELEFON 83-97.

Kocsi árucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz.
Magyarország legna-
gyobb kocsi raktára
Árjegyzék ingyen és
bérmentve. 26898
BENZINMOTOROK
16-26 lóerőig műhelyünkben
gyarilag kijavítva, valamint új
motorok is, jótállással és ked-
vező fizetési feltételek mellett
kaphatók
Kallai mo ortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Ugyanitt használt gőzcsőpö-
készetek és orionalmok is kap-
hatók.

Gramofon Hegedűk Czimbalom
Forgatható és ön-
működő hangszerek
Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt
részletfizetésre
bármilyen hangszert vásárolna, saját
érdekekben cselekedj, ha bekéri!

IVÁN és VÁRI
áruházának
Budapest, Váci-utca 22.
nagy képes

főárjegyzékét.
Szállítunk: Vadászfegyvereket, ro-
volvereket, fényképező készítő-
ketek szintén kedvező részlet-
fizetésre.
Gramofon lemezekből megjelent újdonságok
kötőnően elkérhetők.
Lemez műsor jegyzékét azonnal
küldünk.
Képek és műlapokból nagy választék.

Bosznia—hercegovinai államvasutak,
6483. ex. 1909. szám.

Üzemkimutatás a boszniai és hercegovinai államvasutakról. 1909. márczius hóról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Továbbítottak		Bevételek	Összehasonlítás az előző 1908. évvel.	
	Személy mennyiség	Áruk Tonna		bevétel	különbö-zet
1909. január 1-től 1909. február 28-ig	396.149	214.460	2,045.645	1,519.449	526.196
1909. márczius 1-től 1909. márczius 31-ig	185.662	185.278	1,325.066	886.792	438.274
Összeg	481.811	399.738	3,370.711	2,406.241	964.470

Sarajevó, 1909. márczius 10-én. Az igazgatóság.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közonséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közonséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Fajbaromfi
fajbék, nyulak, diszgalambok, madarak elő méhek stb. érdekes és népszerű állatok árjegyzékét küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa-
diszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett) 27041

Idei cukor-borsót,
fejes salátát, spenótot, hónapos reket, zöldhagymát, új burgonyát postakosárunkint 3 koronaért, ismétlődőknak árengedménnyel szállít Szabó G. Csongrádról.

Szóló spárgát,
cukorborsót, spenótot, új burgonyát, fejes-salátát, hónapos reket, zöldhagymát postakosárunkint 3 koronaért, ismétlődőknak árengedménnyel szállít. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat
felelősség mellett lefejtve, kölesön hordóban hektoliterjét 32 koronával szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Kosarakat
gyümölcs és zöldség szállítására minden nagyságban szállít Gyümölcskivitel Csongrádról. 27286

Szőlő-oltványokról,
szőlőveszélyokről legolcsóbb árjegyzéket küld Székely István, Gyöngyös.

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, kócsokra, varrógépekre, kerékpárokra, kereskedelmi cikkekre, melyeket olcsó áron eladunk. Részletfizetés mellett is. Részletfizetés mellett is. Részletfizetés mellett is.

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivonattal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzékét kívánatként küldök. Részletfizetés mellett is. Részletfizetés mellett is.

Mme. Valler
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát a legolcsó dívat szerint legújabb kivitelen, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Vasbutor.
Részletfizetés mellett is. Részletfizetés mellett is. Részletfizetés mellett is.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pénzelőleggel
beraktározunk butort, zongorát, automobilt, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költséget elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. Magyar Kereskedelmi Szilárdítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházzal szemben. Telefon 119-05. 26997

Légszész és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoewy-u. 9-11.

20,000 rózsafa
magastörzsű, kapható NOVÁK JÁNOS szőlőtelepén: Székelyhid. Árjegyzék bérmentve.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógépet
27 forintért, karika-hajót 40 forintért, centrálbontó 45 forintért, iparogépeket igen olcsóan a évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzékkel ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálnó-u. 40. földsz. V. Víztorlatoknak árengedm.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltoztok és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Síp-utca 8. szám.

Stenográfia
Rákóczi-ut 69. sz. Magyar, német gyorsírás- oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsírás- és gépirás-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Olcsó leveles gyorsírás- és kereskedelmi iskolai rendszerű tanfolyamok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diktálás elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepi írás- és diktálás tanfolyamát. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatást.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyintén államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsóan előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

Saját gyártmányú fűtő- és melegítő-berendezések
Készítünk mindenféle fűtő- és melegítő-berendezéseket, amelyek a legújabb technológiával készültek. Kérjen tájékoztatást. Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Pénzt, rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áruira, melyeket legújanyosabban bizományba beraktároz Tauber és Társa VI., Nagymező-utca 28. sz.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírás-iskola. Díjtalan gépirás- oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a G. belsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vizsgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől a más hirdetésünk utáni újabb tanfolyamoktól függetlenül. Telefon 64-68. Beraktározás egész napon át. 28244

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpenzeiőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktáraiba csekély díjazásért értékesít, ezéjjelől vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készpenzei áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csekély REMÉNYI nagy magyar hangszer-telepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 53.

10,000 rózsá,
tea, Nels, Bourbon, remont. kétéves, 6-8 koronával, magas 10 drb 12 korona, fémagas 10 drb 8 korona, alacsony 10 drb 5 korona. Nagy választék évelő, virágzó és dísznövényekből. Katalógus ingyen és bérmentve. Fr. SPÓRA Kivitel kertészete Klattau, Csehország

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszereket, régi órákat, ezüst- és arany-ékszereket, ezüst- és arany-ékszereket, ezüst- és arany-ékszereket. Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Modern urasági butorok alka mi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, őr szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtap-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóbelt. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóallást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintmentve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

INGYEN! + GUMMI +
és különféle óvszer-árjegyzéket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük NAKIRA törvényesen védett férfi gummi-különlégség, tucatja 12 kor., 3 tucatból 20% engedmény.

Uterus-Spray
legújabb hygienikus női szert 14.-korona. GUMMI-HALÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 korona utcaja. Minta-árjegyzék 12 kor. 4 kor. Post veíns 3-8 kor.-ig. Irrigator 3 kor. és teljebb. Bidee vasállványon 8 korona.

+ Magyar Orvosi Nőszertár +
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a női orvosokhoz küldjünk.

Réthy
név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján. 26796

„Hungária” beszélő-gépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Sarkány J.
Régi elismert jó hírűvü butoriparos-cég. Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. ajánlja mint specialista, celszerűn hazicikkeit, melyek alkalmasak nass- és egyéb ajándékokra, valamint dusan felszerelt mintaraktárát modern asztalos és karpi os butorokban, szolid árak mellett. Hiteképes egyének esetleg határidő kedvezményben is részesülnek, árfeleme és nélkül. 27254

780 tucat törülköző
csőtömeggel, tiszta vászonból, dup a damaszt, képzeltető lejjebb minőség, 63 cm. széles, 112 cm. hosszú, tucatja utánvétel 8.90 kor., továbbá

3700 tucat edényterítő
legjobb minőség, 70 cm. széles, 70 cm. hosszú, tucatja 3.75 kor.

6800 tucat zsebkendő
legfinomabb és legszebb minőség, tucatja 3.50 korona. Székelyi.

Emanuel Rotho'z
Wien, VII., Neust f. g. se 77. A megrendéseknek legkésőbb szerdán Bécsben kell lenniük. Levelezés minden nyelven. 27142

BUTOR
30% megtakarítás! Regi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol bórgeruturak és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviselő kölcsön
6-6 1/2 o/ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzalogkölcsön 4-4 1/2 o/ra 4-62-5.0 % annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2 o/ra. Öv. ékekre az érték 75% o-ig katonaiszolgák hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tárcahitelt, váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Os társorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Peaz-szekrények
ujak és használtak, valamint kazetták és másoló presek legolcsóbban csakis Sp ter M. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debreczenben.

A ki egy énekes harzi kanarit veszen, életében soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és viz lesz a ház, hol egy ilyen sárga, kék, vörös madár larmáz Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szereteti, megmondom a címet is, hogy könnyen megleljen. Debreczen lakom és kanarit nevelék. Agoston István a nevem Magyarország a hazam, 28. szám alatt lakom a Peterfia utca 3. énekes kanarit darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésére alkalmas ostéyek darabja 2 fnt. Szállítás a legnagyobb hídgeben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyésző és székelyi tenyésző.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT HALUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉP-ÉRTÉKESÍTŐ ÉS BUDAPEST, VI. KÖRÜLET, BUDA-RAJKA KÖZT, VI. AZ 1908. ÉVI PÁRSI NYERÉSKÖZÖLÉVEL KAPOTT ÁRANY-ÉREMMEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A diplomata.

Írta: F. CLEMENS.

Gordon miniszter mély gondolatokba merülve az íróasztalánál ült és idegesen rágicsálta a tollszárat.

— Wilsing ur az előszobában várakozik! — jelentette a belépő inas.

A miniszter kelletlenül intett a fejével, majd boszusan felállt és a belépőt fogadta.

Mr. Wilsing tökéletes hasonmása volt a már szürkülő miniszternek. Csinos fiatal embert okos, nagy szemekkel és egészséges, jóízű kedélylyel.

— Jó reggelt, bácsikám! — így üdvözölte kedélyesen a morózus öreg urat, mialatt kezét nyújtotta neki.

— Minek köszönhetem ismét látogatásodat? — kérdezte rosszkedvűen. — Tegnap már határozottan kijelentettem, hogy nem adhatok több pénzt!

A fiatal ember közönyösen helyet foglalt egy fauteuilben.

— Gondoltam, azóta már aludt rá egyet és ma jobb hangulatban találok. Azért jöttem, mert nem akarom egy jótétemény kedvező alkalmától megfosztani és mert tegnap csakugyan rossz hangulatban volt...

— Ma százszor rosszabbul vagyok! — mondta Gordon boszusan. — Kár lesz tehát magad fárasztani; mért élsz olyan nagy lábom, mért nem alkalmazkodik a viszonyokhoz és főleg mért érintkezel olyan tulkövetelő hölgyecskével?

— Édes Istenem, bácsikám, még olyan ifju és bohó vagyok, azok a hölgyecskék olyan szépnek, kedvesnek tartanak és te magad is...

— Hallgass! Erről hallani sem akarok! Már harminc éves vagy. Mért nem nőszül? Ez gátat vetne ifjúkori csinyjeidnek.

Allan Wilsing felugrott a helyéről.

— Bácsikám! Ez isteni gondolat! De, fájdalom, előbb fogamzott meg az én agyamban, mint a tiedben. Éppen ez az oka, hogy most harmadszor alkalmatlankodom már nálad. Elhatároztam, hogy megnősülök. Reményilem, most már türelemmel meghallgatsz?

— Meg akarsz nőszülni? — kérdezte ámulva a miniszter.

— És tudod-e, kit szándékozom nőül venni?

— Nem, de kíváncsi volnék megtudni.

— Paul barátod kedves leányát...

— Miss Sylviát?

— Igen!

— Fiu, elment az eszed?

— Az ellenkezőt mindjárt bebizonyítom! Ha nem sikerül, egyszerűen lemondok róla. Sylvia szép, gazdag és jó, mint egy angyal... Jobban nem is választhattam volna!

— Te nem, az bizonyos; de vajon ő?...

Kétlem, hogy hozzád menne.

— Tévedsz, bácsikám. Már meggyőződtem vonzalmáról.

— Ugylátszik, bolonddá akarsz tenni.

— A világért se! A leány már beleegyezett, most még csak az apai áldás hiányzik és reményilem, ezt te kieszközölöd a számomra.

— Hogyan? én legyek szószólód a barátomnál? Ez egészen felesleges, mert tudom, hogy barátom ez irányban csak saját legjobb belátását követi.

— Erről én is meg voltam győződve. Ezzel tisztában voltam már akkor, mikor kijelentette, hogy személyem ellen semmi kifogása sincs.

— Édes fiam, több szerencséd van, mint...

Sonnenthal Adolf lovag temetése. — Schlenther Pál, a bécsi Burgszínház igazgatója a nyitott sírnál elbucsu-tatja a halottat és egy lapát földet szór a koporsóra.

— Mint eszem és érdemem, ezt akartam mondani, ugy-e? Helyes, megengedem, de leendő apósom, a tiszteletreméltó, kedves öreg ur, két feltételhez kötötte.

— Kettőhöz? Igazán kíváncsi vagyok rá.

— Bár adósságaim, menyasszonyom hozományához arányítva, nagyon csekélyek, az atyja mégis azt kívánja, hogy házasságunk előtt egyenlítsem ki minden tartozásomat. Másodsor. követeli, hogy családom eltartásának biztosítására rendszeres állásom legyen az állam szolgálatában.

— Nagyrabecsülöm Paul barátom józan elveit. Ezek tehát az akadályok, melyek utadban állanak?

— És ezek elhárításához kérem kegyes támogatásodat! És reményilem, nem leszel olyan kegyetlen...

— Ki? En? — kérdi csodálkozva a miniszter.

— Igen, te! Csak nem engeded, hogy szeretett nővéred egyetlen gyermeke ilyen fényes házasságot elszalasszon.

— Egyszóval azt kívánod, hogy fizessem ki az adósságaidat?

— Milyen okos és találmányos vagy te, bácsikám!

— Huszezer dollárt kidobjak az ablakomon?

— Menyegző után visszahozom az ajtón. Különbben nem is huszezeréről van szó.

— Azt hiszem, nem sok hiányzik belőle!

— Sőt ellenkezőleg. Huszonötezer! Ami pedig az állást illeti, tudtommal éppen ürese-

Sonnenthal Adolf lovag temetése. — A koszoru-kocsik, melyeken a világ minden tájáról érkezett virágadományokat helyezték el.

désben van egy ötezer dolláros osztályfőnökség a resszortodban.

— Arcátlan fickó vagy! — mondta a miniszter és dühösen a karosszékébe vetette magát.

— Bácsikám, te sértegeted a kedves rokonodat? — válaszolta kacagva Allan. — De én nagylelkűen megbocsátok, mert látom, hogy rossz kedélyben, ideges állapotban vagy. Válaszodért majd más alkalommal jövök, mikor talán kedvezőbb hangulatban talállak.

Ezzel felállt és indulni készült, de Gordon utánament és feltartóztatta.

— Várj még egy percig!

— Akár egy óráig is, szívesen! — ezzel ismét helyet foglalt.

A miniszter gondolatába elmélyedve, hosszú léptekkel járt fel s alá a szobában.

— Leikiismeretlen vagy! — mormogta félhalkan a fogai között.

— Elismerem! De gondold meg bácsikám, agglegény vagy és én vagyok az egyedüli örökösöd.

— De csak majd a halálom után!

— Adja Isten, hogy az minél később következék be!

— Akár így — akár úgy . . . kívánatod lelkiismeretlen és semmi kedvem sincs teljesíteni. Ami pedig a másik feltételt illeti, azt . . .

— Könnyen teljesíthetnéd ugy-e, mert nagy befolyásod van a miniszterelnöknél. Egyszerűen csak azt kellene mondanod, hogy az állásra megbízható, alkalmas embered van és biztosan megkapnám.

— Néhány napon belül igen . . . de ezután talán már késő lenne.

— Miért?

— Mert akkor már nem leszek miniszter!

— Nem értem! Nyugdíjba akarsz menni?

— Én nem akarok . . . de majd kényszerítenek.

— Lehetetlen!

— A miniszterelnök — a legjobb barátom — lesz a legnagyobb ellenségem

— Ezt még kevésbé értem!

— Mindent elmondok. Néhány nap múlva már ugy se lesz titok . . . az összes lapok kürtölni fogják.

A miniszter leült, mialatt homlokáról a verítéket törülte.

— Husz év előtt én is nősülni szándékoztam. Szerelmes voltam egy Hallmur nevű színésznőbe. Őszintén megvallom, olyan szenvedélyesen szerettem, hogy majd elvesztettem az eszemet és minden ostobaságot képes lettem volna érte elkövetni. Néhány levelemben lelkem legszentebb titkait is feltártam előtte. A mostani miniszterelnök akkor még egyszerű képviselőcske volt és bár egy párthoz tartoztunk, mégis gyakran eltérő véleménynyel állottunk

Nádai Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja, aki néhány nap előtt elhunyt.

egymással szemben. Elég hiba volt tőlem, hogy azokban a levelekben nem éppen kedvezően nyilatkoztam a miniszterelnökről, aki, ha most tudomást szerezne róla, bizonyosan legelkeseredettebb ellenségemmé válna.

— De miért mondd el mindezt nekem?

— Hallgasd csak tovább! Azután megváltam miss Hallmurtól, mert telismertem, hogy a szép hüvelyben, romlott, rossz lélek lakozik.

— Rövid idő előtt egy levéllel szerencsét tetett, melyben azzal fenyeget, hogy összes leveleimet nyilvánosságra hozza a newyorki lapokban, ha jobbnak nem látom, azokat tőle nagy árban visszaváltani.

— Átkozott furia! — kiáltotta dühösen Allan. — És most megveszed tőle a leveleidet?

— Megvenném, ha nem szabott volna olyan magas árt.

— Mennyit követel?

— Ötvenezer dollárt!

— Ez az asszony megbolondult!

— Ellenkezőleg, nagyon ravaszul számít. Biztosan tudja, hogy nincs más választásom: bukni . . . vagy fizetni. Vagyoni állapotom pedig nem olyan fényes, mint általában hiszik, mert az utóbbi időben sokat veszítettem vasúti részvényeken . . .

— Talán lehetne vele okosan beszélni?

— Alig hiszem. Az a ravasz kígyó tudja, hogy ellenségeim a leveleimért még többet is szívesen áldoznának, mert ez elősegítené bukásomat, amit ők, a közeli választásokra való tekintetből, melegen óhajtanak. Legutóbb azt írta: ha három napon belül nem teljesítem követelését, kiadja leveleimet ellenségeimnek, vagy pedig valamelyik ellenem törő hírlapnak. Jól ismerem! Ha meg nem veszem tőle a leveleket, jövő vasárnap már bizonyosan nyomtatásban olvashatom valamelyik lapban!

— Ördögös nő! — dühöngött Allan izgatottan. — Csodálkozom, hogy már régebben nem használta fel a leveleket!

— Valószínűleg elhárította és csak most találta meg.

— Hát ha az egész csak üres fenyegetés és a levelek nincsenek is már birtokában?

— Fájdalom, nem úgy van, — mondta a miniszter kesernyés hangon. — Elküldte a levelek másolatát, hogy azok tartalmára emlékeztessen.

— És mit tartalmaznak az állítólag kompromitáló levelek?

— Az egyikben a mostani miniszterelnököt korhelynek neveztem, akinek egy csepp agyveleje sincs; a másokban butának mondtam.

Allan alig volt képes nevetését elfojtani.

— Te nevetehetsz, de én ki vagyok szolgálatva e galád nő nemtelen boszújának.

— Nem tettél még kísérletet valamiképpen a levelek birtokába jutni?

— Dehogyan nem. Két nappal ezelőtt két csavargó — természetesen csak véletlenül — meglátta a központi sétányon és mindenét elrabolta, de a levelek nem voltak nála. Később — távollétében — a lakást kutattattam át — hiába. Nincs tehát más választásom: fizetni, vagy lemondani.

— Azt hiszem, a fizetés előnyösebb lenne.

— Nem és ezerszeresen nem! — kiáltotta Gordon határozottan. — Nem adok neki pénzt! Inkább lemondok! Ötvenezer dollár — nagy pénz!

Bizony, elég nagy! De mi lesz az én huszonötezer dollárommal? — így kísérlette meg Allan a társalgást a régi mederbe vezetni.

— Milyen arcátlanság! Hát nem érted helyzetem kritikus voltát?

— Amit nekem adsz, bácsikám, azt én megtérítem!

— Miből, ha lemondok, az állás sincs biztosítva számodra.

— Azt pedig okvetlen meg kell kapnom! Fel s alá sétált gondolkozva, aztán hirtelen megállt.

— Bácsikám, van egy eszmém! Megmentelek! És egy centet sem kell fizetned!

A miniszter rátörmedt:

— Lehetetlen! Nincs mentés számomra!

De Allan olyan biztatólag mosolygott felé, hogy elhaló reménye újra éledni kezdett.

— Tudom, hogy az ördöggel cimborálsz, de ez esetben . . .

— Azzal a színésznővel most majd mi játszunk egy kis komédiát, feltéve, ha kifizeted adósságaimat és biztosítod számomra a hivatalt!

— Mindent megteszek, csak mond el, mit szándékozol tenni?

— Az az én titkom! Te csak írd meg neki, hogy adjon nyolc napi haladékat; ha még ezentelül biztosítod, hogy ebből semmi hátránya se származik, bizonyosan belerohan a kelepécebe.

— Nem bánom hát, de vigyázz, nehogy valami újabb bajba juttass.

— Bizzál bennem, bácsikám! Tehát számíthatok a pénzre?

— Ha becsületesen visszafizeted!

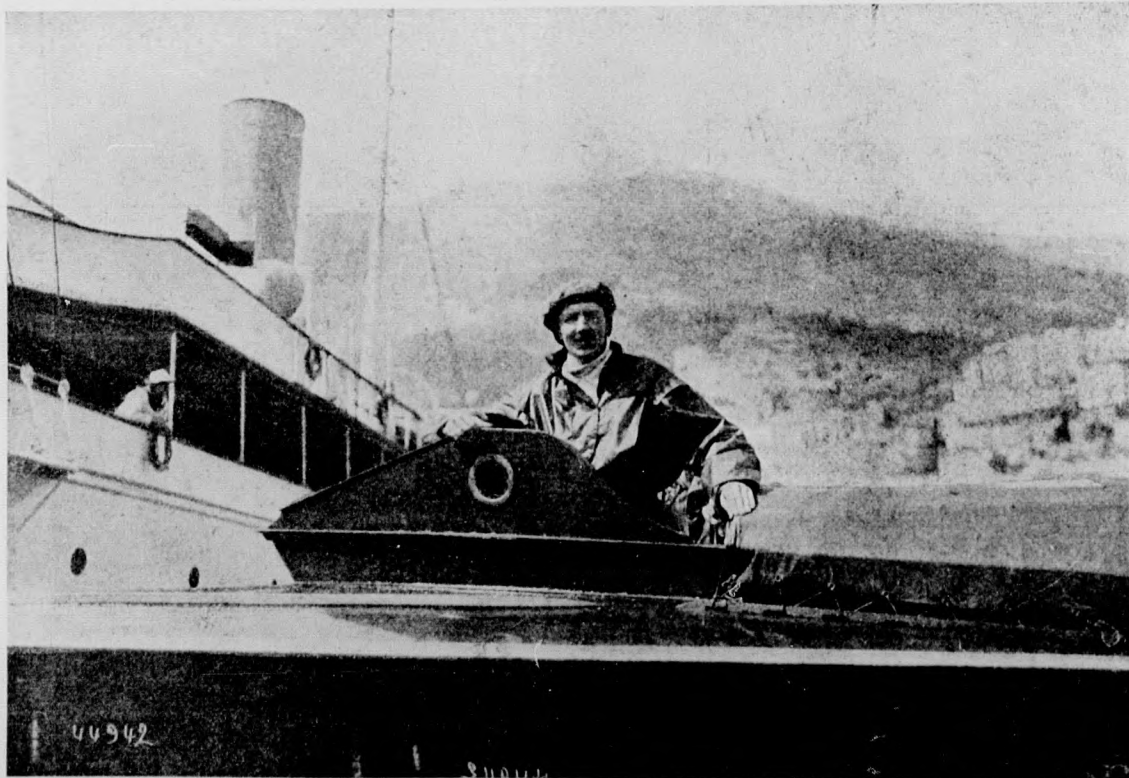
— Ebben megnyughatok. Tehát harmincezer dollár adósságom van.

— Csak huszonötezeret mondtál . . .

— Harmincezeret! Nem tételezed fel talán, hogy meg akarlak csalni?

— Jó, jó, de reményem ezután már nem szaporodik?

— Nem . . . azaz mégis! Legfeljebb har-

A monacoi motorverseny. — A westminszteri herceg, a díjat nyert „Waiseley—Siddeley” csónak tulajdonosa.

minckézezerre! Hozzá az osztályfőnöki állás 6000 dollár fizetéssel.

— Előbb csak ötezret kívántál!

— Bácsikám, légy oly szives, engedélyezd a többletet!

— Legyen hát! Vigyen el az ördög!

— Köszönöm és most irj azonnal öngyűlöletnek, nekem pedig add át a levelek másolatát.

— Minek?

— Szükségem van rá!

— A viszontlátásig!

— A viszontlátásig!

A miniszter azonnal irt a színésznőnek, aki rögtön válaszolt, hogy a kért nyolc napi haladékot nagylelkűen megadja.

Ejmult három-négy nap anélkül, hogy Allan mutatkozott volna, pedig a miniszter még sohase várta öcscsét olyan türelmetlenül, mint éppen most. Küldöncöt menesztett utána, levelet irt neki . . . de Allan nem jött.

— Az a fickó megcsalt! A határnap holnap már lejár és én tönkre vagyok téve!

Sóhajtozva leült és kezébe vette a „New-York Tribune“ aznapi számát.

— Mi ez? Tán felefordult a világ?! — kiáltotta hirtelen.

Kövér, nagy betűkkel látta nevét a lapban, melyet rémületében kiejtett a kezéből, de csakhamar győző kíváncsisággal ismét felkapott és a következőket olvasta:

„Életrajz. James Gordon miniszter önéletrajza.“

Mélyen felsóhajtott és reszkető kezével törölgette arca verítékét.

— Mit jelent ez? Honnan vette „Tribuna“ az életrajzomat?! — így kiáltott fel kétségbeesetten.

Gordon fokozódó kíváncsisággal folytatta az olvasást. Ha csalásról, vagy hamisításról lenne szó, úgy ezt csak valamelyik alantós hivatalnok követhette el, aki életének intim viszonyait ismeri. Olyan ifjúkori bűneit sorolta fel, melyeket régebben, bizalmas baráti körben mondott el. A nyomtatott betűk, diákéveinek ecsetelése és politikai pályafutásának kezdőnapjai teljesen megfeleleltek a valóságnak.

Hirtelen felugrott a helyéről, mintha darázs csipte volna meg. Miss Hallmurral folytatott viszonyára bukkant. Lázasan izgatottsággal futotta át a sorokat . . . szemei szikráztak és arca nekiperült a nagy felindulástól. Valamennyi meggondolatlan jelzőt, mit a miniszterelnök ellen leveleiben használt, ott találta a hirlapban, de olyan alakban, hogy még a legkonokabb ellensége se botránkozhatott volna meg rajta; olyan alakban, melyben a szavak és vélemények eredeti jellegükből kivetkőztetve, egészen más színben tűntek fel. Mintha ő maga beszélne el a történeteket, humoros alakban vázolván hajdani viszonyát a miniszterelnökhöz, akit akkor még valódi értékében méltányolni nem tudott. A jövő bizonyított, milyen igaztalan volt akkor és azért érzi most szükségét a nagy férfiut minden támadás ellen védelmezni és őt tiszteletével és bámulatával körülrajongni. Kuriózusképpen idézi még azokat a meggondolatlan kifejezéseket, melyekkel az érdemes kormányférfiut régi szeretőjéhez, miss Hallmurhoz intézett leveleiben illette; egyszersmind oktatólag inti a nyájas olvasókat, hogy tartózkodjanak a meggondolatlan cselekedetektől a politikában és azt tanácsolja: fontolják meg alaposan, mielőtt valakit méltatlanul támadnának. Hogy a mostani miniszterelnök milyen nemes, feleköl jellemű, abból is kiviláglik, hogy e sorok íróját, aki gyűlöletével üldözte, barátságával és bizalmával nemcsak megtisztelti, de a kabinetbe is meghívta miniszternek. Ebből a hangnemből folyt az egész, hosszú hirlapi cikk.

Mikor Gordon a végére jutott, megtörtülte izzó homlokát és majnem ugrált örömeben.

— Nagyszerű! kitűnő! Ez volt az egyetlen mód a megmentésemre! Miss Hallmur megpukkadt mérgében, ha elolvassa! Most már kitéptük kezéből a mérgezett nyilatkat!

A megnyílt ajtón Allan Wilsing rohant be.

— Nos, bácsikám, meg vagy velem elégedve?

A miniszter megölelte öcscsét, miközben

Hirschl Nándor magánhivatalnok, aki állítólag amerikai párbajban agyonlőtte magát az ipolysági temetőben.

olyan erősen szorította magához, hogy még a lélekzete is elállt.

— Allan, derék fiu vagy! Ez nagyszerű eszme volt! Reményelem, most már tul vagyok minden veszélyen?!

— Az egész város, — a miniszterelnök maga is el van ragadtatva a cikktől.

— Hát ezt meg már kitől tudod?

Allan kényelmesen leült, rágyújtott egy cigarettára és fontoskodva így szólott:

— Azt hiszed, könnyű dolog volt ezt a cikket a „Tribuna“-ben nyilvánosságra hozni? Magad emlitted, hogy a szerkesztőség már gyakran kérte az életrajzodat és miután én az életed folyását jobban ismerem, mint sejtet, elhatároztam, hogy az életrajzodat, — a te nevedben, — én írom meg.

Háromnapi szorgalmas munka után elkészítettem. Azután kihallgatásra jelentkeztem a miniszterelnöknél, közöltem vele a cikk tartalmát és megkérdeztem: nincs-e kifogása kiadása ellen? A miniszterelnök kedélyesen fogta fel a dolgot és beleegyezett. Nagyobb biztonság okáért felolvastam neki a kényesebb részeket, természetesen az általam választott gyöngébb formában Mert minden a világon a formától függ. Azután a kéziratot a „Tribuna“ szerkesztőségébe siettem, hol tárt karokkal fogadtak és elismerésül kétezer dollár tiszteletdíjat adtak.

— Becsületesen megszolgáltad, kedves Allan!

— Reményelem, most már te is teljesíted kéréseimet?

— Természetesen! Az állást már kieszkö-

zöltem, az adósságaidat is kifizetem és csak huszonkétezer dollárt kell visszafizetned, mert tizezret megérdemelsz, remekül sikerült mesterművedért.

A miniszter csalatkozott, midőn feltételezte, hogy kedves öcsce halás öleléssel fogadja majd nagylelkű ajánlatát.

— Bácsikám! — így kiáltott Allan komikus felháborodással — Fősvény voltál és az is maradsz mindég! Nyomorult tizezer dollárt kínálsz, amiért én ötvenezret meniettem meg a számodra, mikor éppen nagylelkűen felakartam ajánlani, hogy a felével is megelégszem!

— Te pedig léha voltál és az is maradsz; ami igaz, az igaz! Hanem azért kitűnő diplomata válik belőled és meg vagyok győződve, hogy jövő állásodat fényesen be fogod tölteni. Különben, amit most kieroszakolsz tőlem, később hiányozni fog az örökségedből!

E pillanatban belépett a szolgál, ki a miniszternek levelet adott át.

— Hallmur ő nagyságától! — kiáltotta Gordon vidáman. — Most már megelégedne ötezer dollárral is! Isten neki, megkínálom öt-száz dollárral!

— Egészen felesleges! Ne is válaszolj neki! Az az 500 dollár jobb lesz nekem; veszek rajta egy szép karperecet imádott Sylviámnak!

Öt perc múlva a fiatal diplomata már megkapta az 500 dollárt, melylyel az ékszerészhez sietett, ahol menyasszonyának a karperecet csakugyan megvásárolta . . .

BESZÉLJÜNK.

Beszéljünk egymással hát végre édesem, Beszéljünk halkán, sugva, egymás között. Hadd valljam be végre, mim vagy te énnekem, Mióta lelked a lelkembe költözött.

Beszéljünk . . . Add kicsiny kezed a kezembe! Titkos tűzi szemed mily biztatóan ragyog . . .! Oly jó, hogy a multat végleg elfeledve, Új világban élek s csak a tied vagyok.

Beszéljünk egymással . . . De ne szótlanságban, Ahogyan beszélni te tudsz csak egyedül, Amikor szemedben láng, lobogó láng van S megérezem, hogy szíved megremeg ott belül.

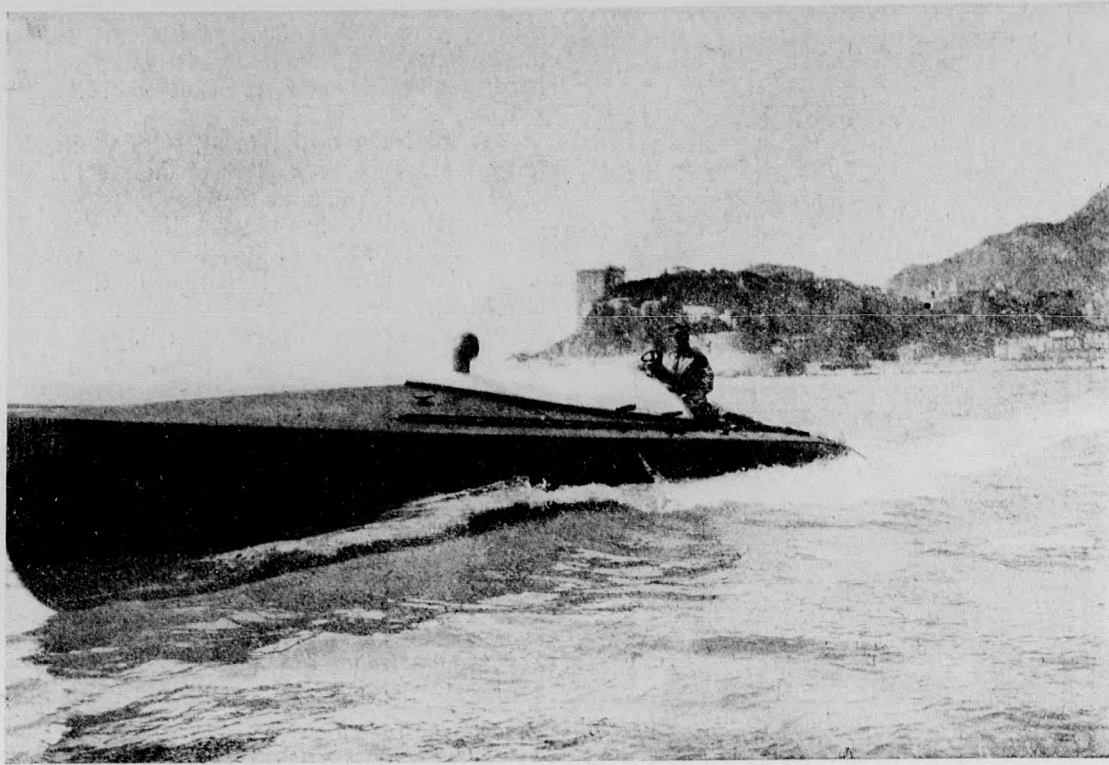
Beszéljünk . . . Hisz „szeretsz“: e szót ki nem mondtad! Engem sem faggattál, mondjam, szeretlek-e? Irigy fülek lesték, leshették szavunkat, Senki sem tudhatta, mit rejtünk el vele.

De most mégis titkon beszéljünk édesem! Vágyakozik szívem a nyilatkozásra! Vágyakozva vágyik . . .! Akarod-e? . . . Nem, nem! . . . Beszéljünk csak a nagy, meghitt szótlanságba.

Magyar Elemér.

A monacoi mótörverseny. — „Liselotte“, Weingand düszszeldorfi versenyző tulajdona, aki csónakjával a monacoi nagy díjat nyerte.

A monacoi motorverseny. — „Tele-Moro“, Cruc H. tulajdona, aki csolnakjával a második díjat nyerte.

Kórházi emlék.

Irta: PÁLFFY ISTVÁN.

Katona koromban . . . azaz pardon! nem is voltam katona, csak honvéd-husár, tehát honvéd-husár koromban megtörtént velem az az eset, ami minden jóra való huszárral megtörténik. Tudniillik: ledobott a ló. Én ugyan eleget kapkodtam a nyeregkápa felé előlről is, hátulról is, de nem sokat nyertem vele, mert eleresztettem a kantárszárat, a kápát pedig nem tudtam hirtelenében elmarkolni, így aztán egy fordulónál azon vettem észre magamat, hogy a hátam közepén uszok a lovardában, ballábamnál fogva pedig vontat az én drágalátos paripám köröskörül, néha-néha jól vékonyba is rugott, nehogy észrevétlenül kileheljem a lelkemet.

Hát idáig csak meg voltam valahogyan. Hanem mikor az őrmesterem ráadásul össze is szidott, meg gyávának is nevezett, akkor előntött az epe. Nem elég a magam baja, hanem még ki is gonyol a többi bajtársaim előtt: no ez nem járja, ennyit közhusár eszem is tudott és azért arra kértem magamban a jó Istent, ott a lovam hátsó patái között, hogy legalább tiporná széjjel az egyik kezemfejét, hadd enné őrmesteremet még jobban a méreg.

Ez nem történt velem azonban, hanem ahelyett más. Menetközben rálépett a ló a mel-

lemre és egy tompa roppanás hallatszott, aztán a ló megállott.

Még a legvénebb őrmester is mormogott valami „Jézus Mária“ félt, azzal odajöttek hozzám. Látszott rajtuk, hogy megijedtek. Talán sajnáltak. Én magam is nyugtalanul néztem körül fekvőhelyemből, hogy Uristen, nem e meghaltam? De nem. Az egész szerencsétlenség abból állott, hogy a kengyelben maradt lábamon a csizma feje kettérepedt és a lábamat kihuzhattam belőle. A kezemszára azonban, amelyikre estem, összeugrott csuklóban és szemlátomást dagadni kezdett. Meg voltam elégedve a bajommal. Ilyen esetben meg van engedve, hogy a közlegény is amugy huszárosan kizugolódhassa magát. Tehát én is éltem a joggommal. Először is kétszer hasba rugtam a lovamat, amiért ledobott, másodsor igen csunyán ránéztem az őrmesteremre, amiért gyávának titulált. A lóban volt annyi bűnbánat, hogy behuzta a gyomrát és egyet nyögött, de az őrmesterem még a szemöldökét sem mozdította.

Elmentem az orvoshoz. Először összeszidott az is, amiért alkalmatlankodom, de aztán nekem állított néhány markos huszárt, akik kötelességszerűen kirángatták a kezemet egyenesre anynyira, hogy egy nyomorult in megrepedt belé. E miatt aztán kórházba küldtek kincstárköltészen és nekem ott kellett nyomni az ágyat a hazáért. Szegény hazám, hogy csak így szenvedhettem érted!

Teveárverés Egyiptomban. — Egyiptomban a tevét árverés útján szokták megszerezni a benszülőttek. Az állat-tulajdonosa elővezeti a tevét, a vevők azután egymásra licitálnak.

Amit elmondani akarok, az csak még most következik.

Mivel az én katonai állomásomon katonai kórház nem volt, közkórházba kerültem. Megmutatták az ágyamat, de egyszersmind megmondták azt is, hogy abba csak este 10 órától reggel 5 óráig szabad feküdni. Nappal nem szabad, mert nem olyan a betegségem. Ennek okáért erősen befászlították a karomat és a nyakamba akasztották.

Az ágyam mellett szomszédban egy gyermek feküdt betegen. Halovány gyermek. Alig lehetett még 15 esztendő. Arcza sovány és fakó szemei beesettek és köröskörül kékek voltak. Kezei fonnyadtak, aszottak, úgy pihentek a párnán.

Különben az egész kórházban mind ilyenek voltak a betegek.

Gyermekkoromban sokat hallottam beszélni ilyen kórházak felől, most az mind eszembe jutott. Hogy a kórházba, aki bekerült, az mind meghal és aztán összeapritják, egy mély gödörbe hányják a husdarabokat, forró mésszel leöntik és betemetik. Nohát én is így járok, — gondoltam magamban — és így jár a szomszédom is, ez az ártatlan beteg gyermek.

Sokáig tépelődhettem ezzel a gondolattal, mert mire magamhoz tértem, a karom iszonyuan fájt. Ugy éreztem, hogy szét akarta robbantani a kötést.

Eközben a gyermek is fölébredt. Oldalt fordult felém és szánakozva nézett rám. Megszólítottam:

— Hogy kerültél ide kis pajtás?

Mosolygott, aztán csöndesen mondta:

— Ugy hoztak be.

— S mi bajod? — kérdeztem tovább.

— Nem tudom — mondta mosolyogva és hevesen lélegzett.

— Hát mivel gyógyítanak? Azt csak tudod?

— Jeges ruhát raknak mellemre.

Ehhez is volt annyi eszem közhusár léttemre, hogy a gyermeknek tüdőgyulladás van.

A többi betegek nyögtek erősen, így mireánk nem igen figyelhetek, hát nyugodtan beszélgethettünk.

— Vannak e szüleid, kis pajtás?

— Vannak.

— Meglátogatnak-e néha?

— Anyám tegnap volt itt benn Apámat nem ösmerem.

— Nem láttad sohasem?

— Nem, sohasem.

— Hat az hol lakik, hogy nem láttad még?

— Arra, messzi, — Amerikába.

Aztán kérdés nélkül folytatta:

— Nem édesapám, csak amolyan. Egy időben anyámmal együtt élt, de aztán mire én megnöttem, itt hagyott bennünket.

— Rossz ember az a te apád.

Rám nézett és elkomolyodott, aztán mondta:

— Nem a. Nem olyan igen rossz

— De hát miért hagyott itt benneteket?

— Mert muszáj volt.

No lám. Még ez az apróság is tud valamit.

— Ugy volt az kérem, mondta, hogy igen keveset kerest, aztán nem igen volt enni valónk. Kapta magát, elment, hogy majd küld haza igen sok pénzt. De nem sokat küldött, mert baja tamadt. Az egyik kezét kiszakította valami masina. Most ujságot árul. De magának is kevés, a mit keres, hát nem küldhet haza. Egyszer már haza akart jönni, de nem volt pénze az utra, így hát csak ott maradt.

— Hát édes anyád nem kívánczik elutána?

— Kívánczik, de az meg oda nem mehet. Mindig beteges. Tegnap is itt akart maradni. Sokat köhög. De az orvos ur azt mondta neki: menjen csak haza Poczkóné asszony, magának friss levegő kell. Hát nem maradt itt.

A gyermek nagyot lélezett és vizet kért.

— Víz! . . . Víz! . . . Jaj . . . meghalok szomjan.

— Szomjas vagy?

— Ég itt belül, a mellem. Adjon kérem vizet. Fölkeltem és az asztalról egy pohár vizet vittem neki.

— Igyál kis pajtás.

A gyermek fölkelni akart, de nem birt, visszargyott. Főleltem és megittam. Mohón szívta magába a jó hideg vizet. Aztán megköszönte.

— Maga jó ember, huszár bácsi.

— Miért kis pajtás?

— Mert maga beszélget is velem, meg vizet is ad. A többiek olyan gorombák, ha vizet kérek. Mindig azt mondják, hogy maradjak nyugton, ugy se volt ilyen dolgom soha sem.

— Pedig volt, ugy-e?

— Volt ám. Mindennap ujságot is olvashattam. Mert nyomdában voltam, betűt szedni tanultam.

— Szeretted a mesterséged?

— De szerettem ám. Sokat lehet olvasni. Mindig mi olvastuk a cikkeket legelőszőr. Egyszer olvastam azt is, hogy megfordul a világ. Nem lesz majd szegény ember. Mindenkinek egyforma lesz az élete. Aztán az uraknak is dolgozni kell. Nem ám mint most.

— Hiszen az urak is dolgoznak, csak hogy nem betűt szednek.

Bizalmatlanul nézett rám az én kis pajtásom, aztán így mondta:

— Ne mondja maga nekem huszár bácsi, mert én tudom, hogy ugy sem igaz, amit mond. En láttam ám igen sok urat. Meg egy kisaszszonyt is láttam egyszer, akinek gyémánt fülbevalója volt, meg selyem napernője. Bizony kérem, egész valódi selyem volt. Édes anyám is mondta. Aztán ezüst volt nyele a végén. Hát minek? Jó volna oda fa is, nem igaz?

— Igaz.

— No látja, maga is azt mondja. Hiszen nem a jó isten adta neki. Az csak életei adott olyant, mint nekem. A szegény emberek keresték neki a selyem napernőt, meg a gyémánt fülbevalót is. Maga nem hiszi el, pedig igaz.

— Maradj nyugodtan kis pajtás. Nem szabad zúgolódnod. Beteg vagy.

— Hát miért vagyok beteg? Mert sokat dolgoztam az uraknak. Maga azt se hiszi el.

— Haragszol az urakra?

— Nem én, csak sok van köztük igazságtalan. Lenézik a szegény embert. Hanem hiszen majd megfordul a világ.

Aztán kérdőleg nézett rám:

— Ugy-e huszár bácsi megfordul a világ?

— Meg, kis pajtás meg, csak ne zúgolódj, mert te még kis emberke vagy nagyon.

— De magam keresem meg a kenyeremet.

— Szép, szép, de azért még sem szabad neked zúgolódnod. Megver a jó Isten.

— A jó Isten?

— Az bizony, a jó Isten.

Magára huzta a takarót és hanyatt feküdt.

FEHÉR SZÁLAK.

A tagadás mit se használ,
Itt is, ott is előbukkan
Fejemen egy fehér hajszál.

Fehér hajszál, dérbelepte,
Csalódás és hiu remény
Bizony gyakran szállt felette.

S ki tudja, még hányszor szállnak
Föltettek gond s csalódás,
Ti ezüstbe fordult szálak.

S bár csalódtam már eleget,
De szívemből most se halt ki
Az örökös hit, szeretet.

Hiszem s vallom, amíg élek,
Hogy nemesre, szépre, jóra
Van teremve mind a lélek.

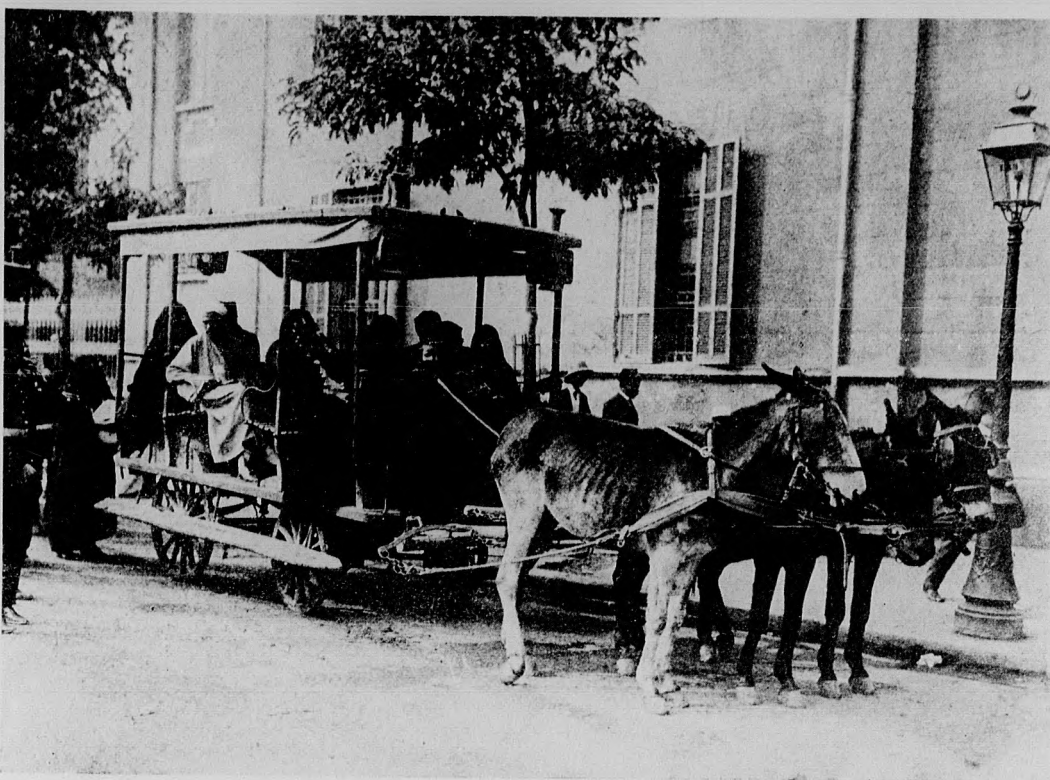
S szeretettel ölelem át
Mindazt, aki tűr és szenved,
Mint zöld repkény a gyöngé fát.

Dalolom ezt sok éve már
— Bár gyakorta hamis hangom —
S mulnak, mulnak tavasz és nyár.

S zengem szárnyán röpke dalnak,
Amíg szívem rejtekéből
Az akkordok ki nem halnak.

Kisér e hit mindörökre
S elkísér az örök éjbe,
Le a sötét sirgödörbe.

Felekí Sándor.

Egy kairói omnibusz, amellyel szamarak kényelmesen ballagnak végig Kairo utcáin.

Igaz fájdalom.

(Francziából.)

Penhoet kisasszony szerény évjárdékából élt távol Páristól, csendes, kis falusi birtokán. Magas, barna, szürkülő haju nő volt, kissé édes, de azért jószágos modorral, tude egészséggel, melancholikussal, nedves szemekkel, melyekben minden gondolata hűségesen visszatükröződött. Senkivel se barátkozott csak a Chevignon-családdal, mely minden évben nyári tartózkodásra kijött Párisból és a mellette levő házban lakott.

Miután Jean Chevignon csaknem egykor volt Penhoet Adelinével és a két család már régtől szoros barátságban élt egymással, mindenki azt hitte, hogy Jean Adelinet veszi feleségül. Az erős, szeretetreméltó kisleány és a gyenge, elkényeztetett fiú, gyermekes tudatlanságban játszadoztak egymással. Szülők gyönyörködtek a gyerekes játékok komolyságában és miután tudták, hogy Adeline idővel számos jövedelmező majorság örökösője lesz, Chevignon-ék megindultan, könnyező szemekkel mondogatták:

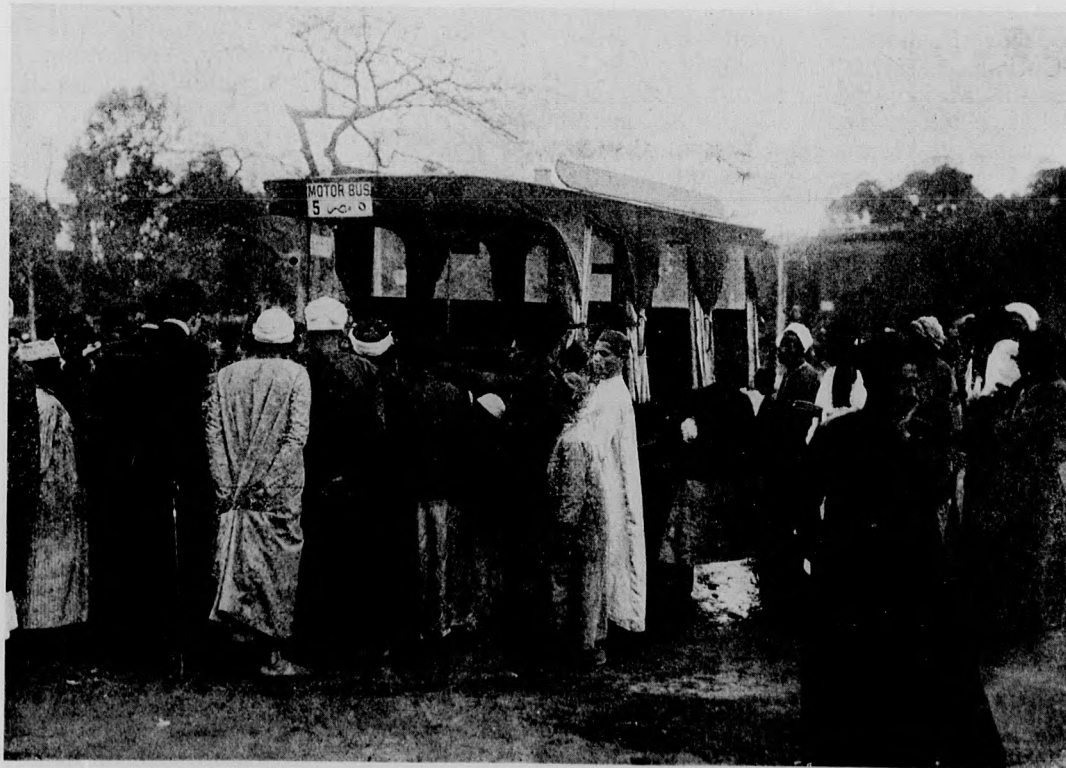
— Milyen kedves dolog lenne, ha idővel összeházasíthatnók őket! Rajta! Jean, csókold meg a kis feleségedet!

Penhoet-ék pedig szülői hűségükben hizelegve kijelentették:

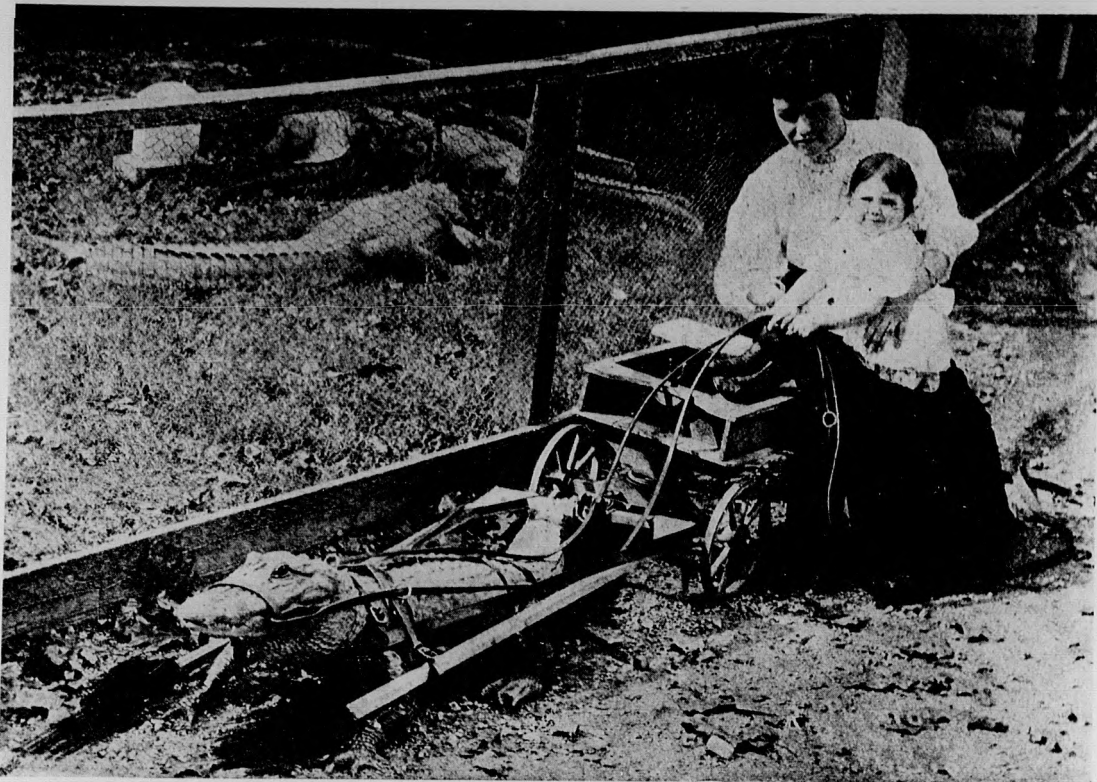
— Csakugyan kedves lenne! Csókold meg a férjcskédet, Adeline!

És a két gyermek öntudatlan gyöngédséggel szeretettel, csakugyan összecsókolóztak.

Később Jean iskolába került és elfelejtette szünidei barátait; míg Adeline az apácáknál folyton csak Jeanra gondolt. Azonban Adeline sohase jutott el Párisba, Jean pedig, ki időközben férfivá érlelődött, minden szabad idejét utazásra használta fel. A leány szülői elhaltak, az elhanyagolt majorságokat potom áron el kellett adni és Penhoet kisasszonynak csupán csak anyyija maradt, amennyire a megélhetéséhez feltétlenül szüksége volt. Chevignon-ék már rég megfeledkeztek régebbi terveikről, midőn Adeline egy napon megtudta, hogy Jean Párisban gazdagon nősült. Mindenki azt hitte, hogy Penhoet kisasszonynak ez nem okoz mélyebb bánatot, mert kitűnő egészsége megővta a halványodástól, elsóványodástól és miután kedélyét az émelygős regények sem rontották meg, Jean házasságának híre sem hagyott — látszólag — semmi nyomot rajta. Csak egyszer sötétedett el tekintete, mintha láthatatlan kezek átlátszó függőnyt vontak volna a nyitott ablak elé, hogy gondolatait elhomályosítsák. Ez akkor történt, mikor megtudta, hogy Jean Chevignon, — most már két édes baby atyja, — a nyarat abban a házban tölti, mely közvetlen Adeline szomszédságában van.

Az első auto-omnibusz Kairóban. — Benschültek csodálkozva állják körül a modern szállítóeszközt, amelyről sehogyse tudják elképzelni, hogyan mozog.

Egy arkansasi földbirtokos szelídített alligátorja, amely rendszeren a gyermek kis kocsiját szokta huzni. A földbirtokos még tíz ilyen szelídített alligátort tart házában.

Eleinte tartózkodtak a vele való érintkezéstől. Adeline nem neheztelt érte, sőt továbbra is a régi, szeretetreméltó, szolgálatkész szomszédnő maradt. Ez annyira lefegyverezte Chevignonékat, hogy ridegségüket megszüntetve, vendégül hívták magukhoz Adelinét, ki a meghívást el is fogadta és a szalonban úgy viselkedett, mint egy jónevelt, illemtudó nevelőnő. Rendszeren a sarokba vonult és mélyen elmerült himzésébe; csak akkor emelte föl pilláit, akkor fényltek beszédes szemei, ha Jean a terembe lépett. Mig Jean beszélt, minden szavára áhitattal figyelt, ölébe eresztette kezeit és minden szavát öntudatlanul kísérte könnyed fejmozdulatával.

Egyetlen egyszer volt csak bátorsága véleményét nyilvánítani, mikor az ebédre meghívott városi tanácsos érdes kifejezésekkel bírálta egy fiatal leány viselkedését, aki — mert szülői elleneztek házasságát — szerelmesével titokban megszökött. Ekkor valaki, elég kiméletlenül, azt kérdezte Penhoet kisasszonytól:

— Nos, mi az ön véleménye, kisasszony? Adeline reszketett és mintha a körülülők ejei fölött messze kimagaslana, közvetlen, meleg, a megindulástól remegő hangon, elmélázva mondta:

— Ah, én ... én megtudom érteni őket ... A társaság megbotránykozva elhaltatott, ő pedig zavarában mélyen elpirult és serényen folytatta megkezdett munkáját ...

Adeline Penhoet 52 éves volt, mikor Jean Chevignon szivbajban meghalt Chevignonné, kit az orvosok a csapásra rég előkészítettek, kötelességszerű fájdalomba merült és a temetési előkészületekkel foglalatalkodott. Penhoet kisasszonyt csak gyászjelentéssel értesítették és miután távol lakott párisból, nagyon későn jutott el hozzá a hír ... Ha azonban éjjel utazna, talán a kellő időben érkezhette a gyászházba, még mielőtt a halottat utolsó útjára viszik.

A máskor csendes, szegény, öreg falusi kisasszony csodálatos módon hirtelen megváltozott!

Sötét, mély gyászban érkezett meg, ami már csak azért is nagy megbotránykozást keltett, mert semminemű rokoni viszonyban nem volt a megboldogulttal.

És micsoda gyász volt ez? Hevenyészett, rendetlen rajta minden; meglátszik, hogy a vén kisasszony remegő kezeivel minden feketét, gyászosat előkeresett és válogatás nélkül magára öltött! Még csak lebegő gyászfátyola se volt! A sirástól nekivörösödött, duzzadt, durva arcza, kellemetlenül kivált a többi, sápadtra pudrozott arcok keretéből. Karján egy újságpapirba göngyölt nagy csomagot cipelt. A részvét-nyilvánításra kitett iv mellett közönyösen haladt el, mintha észre se vette volna, hogy az a fe-

rete frakkba bujtattott, ezüstláncos ur miért nyújtja felé mély meghajlással az iróttalat. Könyökével nyitott magának utat a tömegben, félretolta az egyenruhás halottvivőket és igaz, mély fájdalomában térdre hullott a ravatalnál. Melle zihált a kétségbeesett zokogástól, még az se jutott eszébe, hogy patakként omló könnyeit kendőjével letörölje ... Így maradt mizdulatlanul, hóna alatt a csomaggal, a koporsó előtt leborulva és zokogott ... folyton csak zokogott ... Közönyös volt minden és mindenki iránt, úgy hogy az özvegy és a rokonok már sértve érezték maguknak kegyeletükben és nehezeltve suttogni egymás között ...

A halottvivők letaposták ruháját, de nem emelkedett fel addig, míg a koporsót is megemelték ... Az udvaron még feltünőbbben viselkedett ... kezytlenül kezeivel széttepte az újságtakarót, melyből, nem éppen válogatott, rikió virágokat szedett elő, füvel falevéllal vegyítve, amint éppen a kertben vagy mezőn tépte ... Ránhintette a halottas kocsira, hol az előkelő, halvány orchideakkal rikió ellentét képeztek. A gyászünnepe rendezőjét, — aki a koszorúk és csokrok művészi elhelyezésén izzadva fáradozott, — ez az izléstelen részvét mélyen felháborította. Mikor kenetteljes hangon így szólott: „Kérem a család férfitagjait!” Penhoet kisasszony előre rohant hogy elsőnek jusson a gyászokosi mögé. A rosszalás és méltatlanság moraja futott végig a sorokon, de Adeline, fájdalomába, — nem hallotta. A templomban a rokonok szorosan sorakoztak, hogy Adeline tolokodását meggátolják, mégis sikerült neki az első padosorban helyet foglalni, hol némán elmerült tompa fájdalomában ... Mintha az élet szállt volna ki belőle, olyan merően nézett folyton — a koporsóra ...

A temetőben a gyászrendező hiába fáradozott, hogy a vén kisasszonyt a sirtól eltávolítsa ... A kihányt földön, a nyitott sir szélén megállott, figyelmére sem méltatva az embereket, kik egymásnak nyújtották a szentelt viztartót; még arra sem gondolt, hogy szentelt vízzel fecskendezze a sötét sírüreget, csak sürű könnyei hulltak szünetlenül mind nagyobb cseppekben a koszoruzott koporsóra ...

Valami csodát várt ... hogy az Isten ő érte és a halottért valami rendkívülit fog cselekedni ...

Ekkor közeledett hozzá a tanácsos ur, a ki Chevignonék szalonjában úgy megbotránykozott könnyelmű nyilatkozatán, felre vonia és föllázdava a fülébe sugta:

— Mindenki gyanította, hogy Chevignon szereti! De, hogy ilyen örült legyen, érzelmeit a nyilvánosság elé hurcolja, senki se tételezte föl.

Mintha mély álomból ébredt volna fel, úgy sóhajtott:

— Szerettem ... jobban mint bárki; a történetek dacára is mindig szerettem!

— Ez még nem elég ok, hogy a világgal elhitesse, hogy a szeretője volt! — mondta halkán a tanácsos.

Adeline eleinte zavartan rámeredt ... Aztán eltűnt szemeimről a nedves fátyol, a két nagy ablak tágra nyílt és fájdalmas lelkének szüszies tisztaságával határozottan, egyszerűen, őszintén csak ennyit mondott:

— Nem — a szeretője sohase voltam ... soha. Ezt ő sohase kívánta tőlem! ...

A csigalépcső.

Irta: GARAI KORNÉL

A máskor kedélyes, vidám kisváros képe egyszerre megváltozott. Az emberek arcán nagyfokú komolyság ült és első tekintetre meg lehetett látni, hogy valami szokatlan, valami nem mindennapi dolog történt a városkában. Olyan nyomasztó volt a hangulat, aminőt egy kisvárosban akkor lehet észlelni, ha valami kinos szenzáció történt.

A vörösszőke Liza, kinek masamódüzlete volt a Fő-utcán, most nem állott ki az üzletajtóba, kacér mosolygásu arca most ünnepi hangulatba borult. A virágáros boltban is némán, komolyan dolgoztak a máskor elven, hangos kacaja leányok és világért sem tekintettek ki a korzóra, amely különben is teljesen kedélytelen és elhagyott volt. Az „Arany bika” és a „Vörös szarvas” kávéházakban a kávécsok borongós arcualtal jártak fel és alá. A huszártisztek is tüntetőleg távol maradtak a kávéházból és az utcán sem mutatkoztak. A város három orvosa komoly urakkal vágatott azokra a helyekre, ahol a párbajok szoktak lefolyni és az utcán járó közönség lázas tekintettel kísérte a kocsikat.

Látnivaló tehát, hogy a városban valami nagy dolog esett. Olyasmi, ami a várost teljesen kiforgatta kedélyéből és nyugalmából.

A kinos eset tegnap történt az Arany bika kávéházban egy egészen jelentéktelen tréfából, aztán óriási botránnyá nőtte ki magát, amit az urak ma fegyverrel fognak elintézni.

Az esetet még hónapok után is tárgyalták és annak az egész megyében hire ment.

Ugy kezdődött pedig a nagy szenzáció, hogy Ivánka István fővárosi színész meglátogatta jó barátját, Bösz János szerkesztőt. Délután a szerkesztő elvitte a színészt az Arany bika kávéházba, hogy megismertesse vele a helvi intelligenciát. A színész

Sportkarrikatura.

mulatságos, jókedvű fiú volt és mindjárt azon kezdte a dolgot, hogy elmesélte barátjának a fővárosi bohém-tanyák legujabb tréfáit.

— Öregem, — mondotta többek közt, — egy óriási viccet hoztam magammal. Ha ezt itt leadod, beugraszthatod vele a fél várost és téged fognak a legszellemesebb embernek tartani.

— Ki vele, pajtás.

— Nagyon érdekes ez a tréfa, mert minden ember felül neki. Hallgasd meg. Először is egy kis butaságot erőszakolysz magadra.

— Nem értelek.

— Neked nem szabad tudnod, hogy mi a csigalépcső.

— Helyes, ezennel nem tudom, hogy mi a csigalépcső.

— Rendben van. Most sorra bemutatod nekem ismerőseidet és én meg fogok botránkozni azon, hogy szerkesztő létedre nem tudod, mi a csigalépcső. Mit gondolsz, mi fog történni?

— Sejtelmem sincs róla.

— Óriási lesz. Mindegyik ismerősöd kézzel-lábbal fogja magyarázni, hogy mi a csigalépcső. És a dologban az az érdekes, hogy mindegyik a mutatójával a levegőben egy kacskaringós vonalat fog leírni, mert szavakban nehéz megmagyarázni a csigalépcsőt.

A legujabb párisi divat.

Néhány perc múlva az árvaszéki ülnök odaült a bohémek asztalához. A bemutatkozás után a színész így szólt az ülnökhöz:

— Képzelve uram, ez az ur szerkesztőnek nevezi magát és nem tudja, mi a csigalépcső.

— Nos igen, — szólt közbe a szerkesztő, — azt hiszem, egy szerkesztőnek nem épen feltétlenül kell tudnia, mi a csigalépcső.

— De megbocsásson szerkesztő ur, — szólt az ülnök, — hisz ez abszurdum, ön nem tudja mi a csigalépcső?

— Nem.

— Uram, hiszen az én házamban is van csigalépcső. Ez egy olyan lépcső, amely így megy... — És az ülnök ur a mutatójával a levegőben hadonászva, kacskaringós vonalakat írt le.

Persze a bohémek összenevettek és az ülnök ur mit tehetett mást, ő is nevetett.

Egy félóra múlva újabb alakok jöttek az asztalhoz, valamennyien beugrottak a tréfának, sorban megbotránkoztak a szerkesztő tudatlanságán és a levegőben kalimpálva, szinte boldogan, tudákosan magyarázták:

— A csigalépcső? ... Igazán nagyszerű... Ez egy olyan lépcső, amely így megy...

Egy sikerült tréfa rendszerint ragályos. Egy óra múlva már minden ember, aki a kávéházba belépett, a csigalépcső-kérdést kapta fel és mást sem lehetett látni, mint olyan embereket, akik nagy buzgalommal igyekeztek megmagyarázni, hogy mi a csigalépcső.

Az árvaszéki ülnök elbucszott az asztaltársaságtól, mert valami aktát otthon felejtett és ezért haza kellett mennie.

A társaság egyik tagja évődve szólt utána:

— El ne felejtse megkérdezni a feleségétől, hogy mi a csigalépcső!

Bizza csak rám, — szólt az ülnök, — ez lesz az első dolgom.

Az egész kávéház a csigalépcső-tréfán mulatott és távolról sem sejtették, hogy ebből az ártatlan dologból milyen botrány fog kipattanni.

Az árvaszéki ülnök egész véletlenül a csigalépcsőn ment fel lakásába. Ott azután épületes jelenet várta. Felesége önagsága az ajtó előtt épen egy huszár főhadnagytól bucsuzott el érzékenyen, amely bucsuzás szenvedélyes csókokban nyilvánult. A nő férje látára sikoltva a szobába rohant, míg a huszár-tiszt zavartan állott az ülnök előtt, majd pedig dacosan szólt:

— Rendelkezésre állok, uram.

— Jó, — válaszolta hidegen a férj, — előbb azonban elintézem a csigalépcsőt.

S ezzel elrohant.

A huszár-tiszt ámulva nézett utána. Sejtelve sem volt, hogy mit akar az ülnök a csigalépcsőtől.

Az árvaszéki ülnök magából kikelve rontott be az Arany bika kávéházba. Egyenesen a szerkesztő asztalának tartott, ahol még mindig a csigalépcsővel ugratták az embereket. Az ülnök a színész elé ment és böszön ordította:

— Alias gazember! Ön a csigalépcsőt rejtett céltattal adta be nekem!

És jobbról-balról arcul vágta a színészt.

Az emberek megrémülve felugráltak. Majd lefoglák az ülnököt, aki még dühösebben kiabálta:

— Mindnyájan gazemberek vagytok, kardom elé állítok mindenkit! Az asszonyt megölöm, a csábitóját felapritom! Az ég szakadjon arra a csigalépcsőre! ...

A botrány hevében az emberek nem tudták mire magyarázni az ülnök különös viselkedését. Csak másnap szivárgott ki a csigalépcsőn történt jelenet. Aztán egymás után hat párbaj nyert elintézését, mert az ülnöknek nem lehetett hebeszélőni, hogy a csigalépcső-tréfa nincs összefüggésben a csigalépcső-jelenettel.

A család asszony, a szökeháju, kövér ülnökne elutazott szüleihez és e körülmény csak növelte a titokzatos szenzációt.

Ime, ez volt az az eset, amely a máskor kedélyes, vidám kisvárost néhány napig komoly, ünnepélyes hangulatba burkolta és ez elvégre nem is csodálni való, mert hiszen ekkora szenzáció méltán megrendítette a békés és nyugalmas közönséget.

Mathurine kérője.

Miután Pautras mester özvegyen maradt, természetesen a családja, Mathurine vette át a Nielle's-majorság belső gazdasági ügyeit. Erős, csontos leány volt; arcát a nyári nap perzselő heve időnek előtte eldurvította. Inkább vörös volt, mint szöke, inkább csinos, mint rut, sok kellemmel és nagyon mérsékelt igényekkel. Ritkán tréfálkozott, sohase nevetett. Ideje se jutott erre, mert egész életét szakadatlan, erős munkában töltötte. Három zsenge koru gyermeket nevelt, a jószágnak takarmányról, a cselédségnek ételről gondoskodott, söpört, tisztogatott, mosott, mosogatott, a libákat a mezőre, a gyerekeket az iskolába küldte; ennyi teendő mellett bizony alig maradt ideje saját személyére is gondolni.

A férjhezmenés talán sohase jutott eszébe és már a harminckettedik évét taposta, mikor egy szép októberi napon a levélhordó levelet hozott számára. Mathurine elég derék és okos leányzó volt, — de írni, olvasni nem tudott. Megkérte tehát Pautras mestert, hogy olvassa fel neki a kapott levelet.

„Mathurine kisasszony! Néhány esztendővel ezelőtt feleségemet a halál elralolta tőlem. Az elvesztése feletti őszinte fájdalomon kívül nagy veszteséget jelentett ez szerény gazdaságomra. Tudja, hogy milyen feladat egy gazdasági major vezetése; mikor a férfi a mezőn görnyed, az asszonynak a házat kell rendben tartani, különben minden rend felfordul. Kénytelen vagyok hát újból megnősülni és miután magáról csupán jó híreket hallottam, tiszteletteljesen megkértem a kezét, Pautras mester ismer és nem hiszem, hogy rossz véleményt táplálna felőlem. Legyen meggyőződve, hogy mindent elkövetek boldogítására. Én csak arra kérem, legyen két kis árva gyermekemnek igazán szerető anyja, kik közül az egyik már a hatodik évét taposta. Kedvező választát remélve, vagyok tiszteletteljes üdvözléssel:

Bertin Brunex,

bérlő „Acasis”-ében, Saint-

Fréjeau mellett.

Mathurine arca fellángolt a levél tartalmának hallatára.

Tekintetében csodálkozás és zavar váitkozott. Azt hitte, hogy valaki csak rossz tréfát üzött vele, mert kételkedve kérdezte:

— Mester, csakugyan ismeri maga ezt az embert?

— Hogyne ismerném? Elég gyakran találkozunk a saint-fréjeau-i vásáron! Derék ember, mondhatom!

— Beszélj vele, talán rólam is valamit?

— Nem, igazán nem, Mathuriné! Különben, te szabad vagy, ura az akaratodnak, tehetsz ami tetszik!

— Természetesen!

— Hát mit írjak neki?

— Még nem tudom! Majd meggondolom a dolgot! ...

Mathurine tehát gondolkodott. Új jövő nyílt meg szemei előtt. Husz év óta kopogtatta már fapapucsát a major udvarán, mindig más parancsait teljesítve, két keze munkájában veritékesen izzadva. Most csak egy szavába kerülne és megszabadulhatna a rabság nyűgétől; a cselédelemből egy-kettőre, boldog bérlőné lehetne! A saját gazdasszonya, örökös gond nélkül, kinek

A legujabb párisi divat.

munkáját kicsinyes, idegen gáncs nem érhetné. Szóval: asszony lenne, a maga portáján ...

Mathurine mindezt szépen, okosan elgondolta anélkül, hogy lelke egy pillanatra is felvidult volna. Nem! Ellenkezőleg — a szive göresösen összeszorult a gondolatnál, hogy a Nielle's majorságot elhagyja ... Pedig nem is a majorságot sajnálná, hanem azt a három kedves, kis porontyot, aki lépten-nyomon, reggeltől estig a szoknyájába kapaszkodott, — azokat a szegény férgeket, kiket megboldogult gazdasszonya a haláloságán a lelkére kötött:

— Mathurine ne feledkezzél meg szegény árváimról; adj nekik egy keveset a szivedből ... — és Mathurine odaadta nekik az egész szívet... Velezületett jószágát, fáradhatatlan munkaerejét, az egész nemes szívet mind csak rájuk pazarolta. Műveletlenségében képtelen volt kutatni, hogy milyen jogai és milyen kötelességei vannak, de helyes, egészséges ösztönével teljesítette a rábízott nehéz feladatot; és ha bármikor kötelességtudatában megerősödött, a végkimerülésig feláldozta munkaerejét.

Néha-néha előszedte Mathurine köténye zsebéből a rejtélyes levelet és kíváncsian bámulta a nagy iromba betüket, melyek a lángoló szívvvel ékesített fehér papíroslapról feléje meredtek. Ilyenkor bántotta tudatlansága. Szerette volna a levelet elolvasni, kibetűzni, a tartalmát szóról-szóra megtanulni, az értelmét megtartani,

magába zárni; mert mindabból amit Pautras felolvasott, csak annyit értett meg, hogy kérőjének két kis gyermeke van és boldoggá akarja tenni... egyéb semmit. Boldoggá? Boldog volt-e hát eddig? Ismerte-e valaha az igazi örömet? Boldog! A szó megreszkett lelkében, felizgatta és új világot tárt képzelete elé. Azután meg büszkének érezte magát... Valaki kiintette, jó tulajdonságait méltányolta... Lealázó helyzetében természetesen nagyon fogékony volt az ilyen szokatlan elismerés iránt; bensejében büszkeséget érzett és szinte kéjelgett a szép-jövő biztató reményében... mikor a legkisebb Pautras ruhájába kapaszkodott és boldog merengéséből a valóra ébresztette...

Mindenszentek táján egy este a gazda a tüzhelynél meledgett és tréfásan kérdezte:

Nos, Mathurine, elhatározta már magadat?

A leány egy forróvízzel telt üstöt emelt le a tüzhelyről és szégyenkezve mormogta:

— Még semmit sem határoztam!

Pedig ideje volna már; Mindszent napja közeledik — ha itthagysz, más eselédet kell keresnem... Aztán csak nemrég találkoztam Saint-Fréjeauban Bertin Bruneuxval, aki türelmetlenül várja válaszodat... amj természetes is... Mi gátol, hogy ajánlatát elfogad? Talán a gyerekek?

Mathurine hallgatott... A tüzhely mögött egy fűcsök csiripelt... A gyerekek boldogan, gondtalanul játszadoztak a meleg tüzhely körül...

Mathurine szeretetteljes gonddal tekintett rájuk, aztán halkán így szólott:

— Eltalálta mester! Három esztendő óta egész lelkemmel csüggek a gyermekeken és azt hiszem, más gyermekeit már nem tudnám megszokni...

Pautrus úgy érezte magát, mintha villám sújtotta volna; a tüzhelyről fellobogó láng biborba borította arcát és a szeme felvillant, mintha erős fény sugar érte volna. Nehézkesen felemelkedett ülő helyzetéből, ügyetlenül megfogta Mathurine kezét és megindultan így szólott hozzá:

— Hallod-e, leány, elmondom neked a tiszta igazságot. A saint-fréjeau major, épen úgy, mint Bertin Bruneux hérlő, csupa mese, csupa hazugság... Én akarok birtani és feleségül venni... A gyerekek miatt találtam ki ezt a fufangot, hogy próbára tegyelek... De most látom, hogy igaz szívvel, lélekkel vonzódol a gyerekekhez és hiszem, remélem, nem gondolkozol sokat, hanem szívesen kötöd sorsodat az enyémmel!

Mathurine nagy meglepetésében szinte elájult. Ösztönzerűen visszavonta kezét és pirulva sütötte le szemét... A legidősebb gyerek — egy kedves, szőke, hajú, sápadt leányka — bekapaszkodva, aggódóan tekintett fel rá, — mintha visszautasító válaszával tartott volna...

— Nos, akarod? — kérdezte Pautras, mialatt ölére tárt karokkal felé közeledett...

Mathurine felkapta a gyermeket, a szívéhez szoritotta és szinte megfojtotta forró csókjában...

A nő szíves belegyezése rejlett az anya meghatóan szent csókjában...

Gyilkosság-e ?

Auberives megsodorta kis bajuszát s szólott:

— Igazán nem tudnék miről beszélni.

— Ugyan, te, aki Afrikában párducokra vadászta! — szólott közbe valaki.

— Meg elefántokra! — tóditotta egy másik.

— És a sivatag királyára!

A nagy, szőke fiu vállat vont.

— Mindez oly régen volt már, hogy szinte elfelejtettem. Mindössze egy kalandom maradt meg emlémben. De az nem arra való, hogy egy vidám soirée keretében foglalkozzam vele.

— Miért?

— Mert elvette a kedvemet a vadásztól örökre.

— Ugyan, ugyan!

— Mindegy, azért mondja el.

A háziasszony volt, aki beszélt.

Auberives meghajolt s elkezdte:

— Derbet Max és én a szenegáliai földiken postafőnökök voltunk egyetlen szórakozásunk a vadászat volt, különösen a párducvadászat, mely oly izgató, oly nehézségekkel jár, hogy az ember napokig nyögi azután. Egy napon két spahi kíséretében elhagytuk a szűz erdőt, valamivel a szürkület előtt, hogy a sik-

ságra menjünk, melynek magas száru fűvei arany homlokukat az ég felé emelték.

Fél órai céltalan mászkálás után (természetesen lóháton) a távolban szökellő párducokat véltünk látni. Örömben felkiáltottam s megmutattam barátomnak a látóhatár e mozgó vonalát. Mind a kettőnkben hatalmasan lüktetett a vadászláz, ez a barbár szenvedély, amelyet annyi kultúra dacára is megőriz magában az ember.

E pillanattól fogva vágatni kezdtek lovaink s patáik égették a földet. A csak körvonallakként megsejtett állatok örült futásban menekültek előlünk a látóhatár peremén. Csak egyetlen egy, bizonyára kimerülve a hosszú futástól, lassította meg közülök a rohanást.

Lovam szügyébe vágtam sarkomat s mikor azt hittem, a fogyó világosságban, hogy már eléggé közelébe értem, hirtelen elsütöttem pompás angol fegyveremet. A távolság dacára a golyó talált láttam, amint az állat felbukott és kétszer megfordult a harasztban. Diadalmasan mentem előre. A párduc az enyém!

Valóságos láz szállott meg és sietve értem az állat közelébe.

Egyszerre csodálkozásomra egy nagy orángutángot láttam magam előtt. Nőstény volt. Ül, mint egy ember, szinte paralizálva nagy fájdalmától. A fejét arra felé fordította, amerre két kicsinye futásban keresett menekülést.

A golyó éppen szíven érte. Megkínzott arcán rettenetes fájdalom látszott. A kezét ösztönzerűen a szívére szorította és a vér lassan csepegett végig szőrös ujjain.

Megdöbbenve figyeltem rá s egyszerre láttam, hogy nagy könnycseppek futnak végig ráncos arcán.

Már nem volt ereje megmozdulni, ott maradt a helyén, de kifejezése a gyűlölet és utálat vegyüléke volt. Igen nevensenek ki, ha akarnak, de én, aki láttam, ismétlem, hogy a tekintetében megvető szájalom és rettenetes lenézés volt a mi hiábavaló kegyetlenségünk iránt.

Barátom nemsokára hozzám csatlakozott s ő is néma szemlélője volt e szívfacsaró jelenetnek.

Szerettünk volna segíteni áldozatunkon, de gyűlöletteljes szemei és néha-néha kivicsorított fehér fogai visszatartottak ettől. Félve, téltlenül álltunk hát ott, előtte, hipnotizálva e

fájdalomteljes szemek által, amelyeknek fehére egyre nagyobbak látszott s olyan volt, mint egy élő szemrehányás. Ezek a szomorúsággal és gyűlölettel teljes szemek, amelyekben néha oly éles fájdalom tükrözött vissza, hogy beléborzadtunk, később is, még sok éjszakán át kísértettek. Minden fájdalomrohamra üvegesebbekké váltak s az arca meg-megrándult, az orrán pedig egyre szivárgott a piros vér.

Mikor végre az állat egyetlen nagy sóhajtásban kiszivedett, megkönnyebbülten lélekzöttünk fel. Max felé fordultam, aki még mindig némán állt mellettem.

Az az érzésem volt, hogy gyilkosságot követtem el. Vajjon beteges és kegyetlen ösztönök áldozata vagyok-e? — gondoltam. — Milyen elv előtt hajoltam meg akkor, mikor megfosztottam az élettől egy olyan lényt, amelynek éppen annyi joga volt hozzá, mint nekem? Ebben a percben megértettem az embernek e szélső vadságát, azt a vadságot, amit csak olyan rosszul rejt el, amikor kétszintien a szükségesség törvényeire hivatkozik.

KÉT NÓTA.

A felvégen nóta hangzik,

Hangos dinom-dánom,

Pereg-fordul cifra köntös

A menyasszony-táncon,

Fényes násznép örvend, vigad,

S úgy esapong az ének,

Esküvőről szép menyasszonyt

Nagy-vigan kísérek.

Akáclobos falu végén

Szépén muzsikálnak,

Rezgő huron, siró huron

Felzokog a bánat.

Akáclobos falu végén

Szomorú a nóta,

Fehér akác szirma hullik

Sötét koporsóra...

Thomé József.

Peske G.

Még te is.

Könyves Kalmán jogosításával.